

**T.C.
KALKINMA BAKANLIğI
GÜNEYDOğU ANADOLU PROJESİ
BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIğI**

**GAP
TARIMSAL EğİTİM VE
YAYIM PROJESİ
(GAP TEYAP)**

EKLER

DEMONSTRASYON RAPORLARI

- 1. Sulama Sistemleri Demonstrasyonları**
- 2. Alternatif Ürün Yetiştiriciliği Demonstrasyonları**

**Aralık 2013-Şanlıurfa
www.gapteyap.org**

İÇİNDEKİLER

4.2.2 ALTERNATİF ÜRÜN YETİŞTİRİCİLİĞİ DEMONSTRASYONLARI.....	3
- Meyvecilik Tesis (4.2.2.1)	14
- Meyvecilik Bakım (4.2.2.2).....	45
- Sebzeçilik(4.2.2.3).....	68
- Tarla Ve Yem Bitkileri (4.2.2.4)	96
4.2.3. SULAMA SİSTEMLERİ DEMONSTRASYONLARI	144
- Mini Sulama Yöntemleri (4.2.3.1).....	154
- Kapaklı (Borulu) Karık Sulama Yöntemi (4.2.3.2).....	157
- Yağmurlama Sulama Yöntemi (4.2.3.3)	162
- Damla Sulama Yöntemi (4.2.3.4).....	172
- Basınçlı Sulamada Filtrasyon (4.2.3.6).....	296
- Sulama Sistemleri Demonstrasyonları Sonuç (4.2.3).....	296

4.2.2 ALTERNATİF ÜRÜN YETİŞTİRİCİLİĞİ DEMONSTRASYONLARI

Proje kapsamında gerçekleştirilen alternatif ürün yetiştiriciliği demonstrasyon çalışmalarının amacı, bölgede halen sulanan ve yakın gelecekte sulamaya açılacak alanlarda yoğun üretimi yapılan ve çiftçilerin geçiminin sağlanmasında önem taşıyan bitkilerde yeni, yüksek verimli ve kaliteli, bazı hastalık ve zararlılara dayanıklı, yöremiz iklim koşullarına en iyi adapte olan çeşitleri ve doğru yetiştirme tekniklerini aynı zamanda proje paydaşları olan diğer tarım kuruluşları ile birlikte koordineli olarak çiftçilere tanıtmak ve bu sayede birim alandan alınan verimi yükselterek çiftçilerin gelir düzeyini arttırmaktır. Bu kapsamda GAP TEYAP proje uygulamaları süresince GAP bölgesinin 9 ilinde toplam 3.716 da alanda 308 alternatif ürün yetiştiriciliği demonstrasyonu gerçekleştirilmiştir.

BİTKİSEL ÜRETİM DEMONSTRASYONLARI (KONULAR DAĞILIM)									
A - Meyvecilik Tesis									
Konusu	İli	2011		2012		2013		Toplam	
		Sayı	Alan (da)	Sayı	Alan (da)	Sayı	Alan (da)	Sayı	Alan (da)
Antep Fıstığı	Adıyaman			1	5			1	5
	Batman					1	10	1	10
Armut	Mardin			2	20			2	20
	Şanlıurfa			1	10			1	10
Armut + Kayısı	Mardin			2	20			2	20
Badem	Mardin					2	20	2	20
Bağ	Adıyaman			1	10			1	10
	Batman					2	20	2	20
	Diyarbakır			1	10	1	10	2	20
	Gaziantep			2	20			2	20
	Mardin			3	30			3	30
	Şanlıurfa					1	10	1	10
Dut	Adıyaman			2	20			2	20
	Şanlıurfa			1	3			1	3
Erik	Adıyaman			2	20			2	20
Elma	Batman			1	10			1	10
İncir	Adıyaman			1	10			1	10
	Mardin			1	10			1	10
	Şanlıurfa			2	20			2	20
Kayısı	Mardin			3	30			3	30
Kiraz	Mardin			1	10			1	10
Nar	Adıyaman			3	30			3	30
	Mardin					2	20	2	20
Zeytin	Adıyaman			2	20			2	20
	Gaziantep			1	10	1	10	2	20
Toplam		0	0	33	318	10	100	43	418

BİTKİSEL ÜRETİM DEMONSTRASYONLARI (KONULAR DAĞILIM)

B- Meyvecilik Bakım									
Konusu	İli	2011		2012		2013		Genel	
		Sayı	Alan (da)	Sayı	Alan (da)	Sayı	Alan (da)	Sayı	Alan (da)
Antep Fıstığı	Adıyaman			4	40	1	5	5	45
	Gaziantep			5	50			5	50
	Şanlıurfa			4	40			4	40
Armut	Mardin			2	20	2	20	4	40
	Şanlıurfa					1	10	1	10
Armut + Kayısı	Mardin			2	20	2	20	4	40
Badem	Diyarbakır			2	20	2	20	4	40
	Şanlıurfa			2	20			2	20
Bağ	Adıyaman			1	10	1	10	2	20
	Gaziantep			2	20			2	20
	Mardin			3	30	3	30	6	60
	Şanlıurfa			2	20			2	20
Dut	Adıyaman					2	20	2	20
	Şanlıurfa					1	3	1	3
Erik	Adıyaman					2	20	2	20
Elma	Adıyaman			3	30			3	30
	Batman					1	10	1	10
	Diyarbakır			1	10	1	10	2	20
İncir	Adıyaman					1	10	1	10
	Mardin			1	10	1	10	2	20
	Şanlıurfa					1	20	1	20
Kayısı	Mardin			3	30	3	30	6	60
Kiraz	Adıyaman			4	40			4	40
	Diyarbakır			1	10	1	10	2	20
	Mardin			1	10	1	10	2	20
Nar	Adıyaman			2	20	3	30	5	50
	Diyarbakır			2	20	2	20	4	40
	Şanlıurfa			4	40	1	16	5	56
Zeytin	Adıyaman					2	20	2	20
	Gaziantep			3	30			3	30
Toplam		0	0	54	540	35	354	89	894

BİTKİSEL ÜRETİM DEMONSTRASYONLARI (KONULAR DAĞILIM)**C - SEBZECİLİK**

Konusu	İli	2011		2012		2013		Toplam	
		Sayı	Alan (da)	Sayı	Alan (da)	Sayı	Alan (da)	Sayı	Alan (da)
Biber	Adıyaman			2	10			2	10
	Batman			3	15	3	15	6	30
	Diyarbakır			5	25	3	15	8	40
	Gaziantep			5	25	5	25	10	50
	Mardin			2	10	3	8	5	18
	Şanlıurfa			4	20			4	20
Biber + Domates	Diyarbakır					1	5	1	5
Çilek	Batman			8	40			8	40
	Şanlıurfa			1	5			1	5
Domates	Adıyaman			1	5			1	5
	Batman			3	15	3	15	6	30
	Mardin			1	5	3	8	4	13
	Şanlıurfa			6	30	1	5	7	35
Sırk Domates	Şanlıurfa			4	18	1	5	5	23
Karpuz	Adıyaman			2	10			2	10
Kavun	Mardin			1	5			1	5
	Şanlıurfa			1	2	1	4	2	6
Patlıcan	Diyarbakır					1	5	1	5
	Şanlıurfa					1	6	1	6
Balkabağı	Şanlıurfa			2	1	1	1	3	2
Kışlık sebze	Şanlıurfa					1	5	1	5
Toplam				51	241	28	122	79	363

BİTKİSEL ÜRETİM DEMONSTRASYONLARI (KONULAR DAĞILIM)									
C - TARLA VE YEM BİTKİLERİ									
Konusu	İli	2011		2012		2013		Toplam	
		Sayı	Alan (da)	Sayı	Alan (da)	Sayı	Alan (da)	Sayı	Alan (da)
Arpa	Diyarbakır	5	125					5	125
Buğday	Diyarbakır	5	125					5	125
	Gaziantep	1	30					1	30
Sırtta Ekim Buğday	Diyarbakır	2	60					2	60
	Şanlıurfa	2	60	1	40			2	100
Mercimek	Diyarbakır	3	75					3	75
Mısır	Adıyaman			2	50			2	50
	Batman			2	50			2	50
	Diyarbakır			2	50	1	25	3	75
2. Ürün Silajlık Mısır	Adıyaman			3	75	5	125	8	200
	Batman			2	50			2	50
	Diyarbakır			2	50	4	100	6	150
	Mardin			2	50	5	25	7	75
	Şanlıurfa			2	60			2	60
Pamuk	Adıyaman			5	125	2	50	7	175
	Batman			2	50			2	50
	Diyarbakır			1	25	3	75	4	100
	Gaziantep			2	20			2	20
Yonca	Adıyaman			2	50			2	50
	Batman			1	25			1	25
	Gaziantep			5	125			5	125
	Şanlıurfa			1	30	1	30	2	60
Yem Bitkileri (Fiğ+Arpa-Triticale-Sudan otu-Macar Fiği)	Batman	1	25					1	25
	Diyarbakır					1	25	1	25
	Mardin	4	35	11	91	5	35	20	161
Toplam		23	535	48	1016	27	490	97	2041
GAP TEYAP Toplam		23	535	186	2115	100	1066	308	3716

Bölgemizde bazı ürünlerde aynı iklim ve toprak şartlarına sahip diğer bölgelere göre verimin düşük olmasının en önemli nedenlerinden birisinin, tarımsal yayım ve eğitim hizmetlerinin yetersizliğinden kaynaklanmaktadır.

Ayrıca, verimi arttırıcı yeni tarımsal yöntemlerin tarımsal yayım ve eğitim metotları ile çiftçilerimize aktarıldığı zaman, beklenen verim artışı mümkün olduğu, çeşitli çalışma ve araştırmalarla belirlenmiştir. Denenmiş bir teknik veya uygulamanın lokal şartlarda çiftçilerde tekrar uygulama ve gösterme işlemi olan “Demonstrasyonlar” tarımsal yayım metotlarının en etkili olanıdır. Alternatif ürünlerin veya yeni tarımsal metot ve girdilerin çiftçilere tanıtılması ve benimsetilmesinde önemli bir yere sahiptir.

ALTERNATİF ÜRÜN YETİŞTİRİCİLİĞİ DEMOLARI (2011-2013)

GAP-TEYAP kapsamında 6 il proje ofisleri tarafından 2013 yılsonu itibariyle 418 dekar alanda 43 adet meyvecilik tesis, 894 dekar alanda 89 adet meyvecilik bakım, 363 dekar alanda 79 adet sebze bitkileri ve 2041 dekar alanda 97 adet tarla-yem bitkileri demonstrasyonu olmak üzere toplamda 308 adet demo 3716 dekar alanda gerçekleştirilmiştir.

Alternatif Ürün Yetiştiriciliği Planlanan ve Gerçekleşen Demoları

Konu	Planlanan		Gerçekleştirilen	
	Sayı	Alan (da)	Sayı	Alan (da)
Meyvecilik tesis	53	530	43	418
Meyvecilik bakım	84	840	89	894
Sebzecilik	65	325	79	363
Tarla-Yem bitkileri	72	1.800	97	2041
TOPLAM	274	3.495	308	3716

Alternatif Ürün Yetiştiriciliği Demonstrasyonları İl Dağılımları

GAP TEYAP BİTKİSEL ÜRETİM (İL DAĞILIMLARI)		
İller	Demo sayısı	Demo alanı (da)
Adıyaman	62	870
Batman	33	350
Diyarbakır	53	925
Gaziantep	32	365
Mardin	77	672
Şanlıurfa	51	534
TOPLAM	308	3716

Bölgede tarım yapılan alanlarda tarla tarımının yoğun olmasına karşın, mevcut ürün desenine katma değeri yüksek yeni ürünlerin katılması ile bölge ekonomisine daha fazla katkı sağlanması beklenmektedir. Bunun yanında bölgede yoğun olarak yetiştirilen ve ulusal düzeyde stratejik öneme sahip ürünlerin verimliliğinin ve kalitesinin artırılması bölge ekonomisine önemli oranda katkı sağlayacaktır. Bölgemizde genel olarak çiftçilerimiz üretim yaptıkları bitki çeşitlerinin bölge şartlarına uygunluğu, ekim – dikim sıklığı, ekim zamanı, gübreleme, ilaçlama, sulama, hasat gibi bitki yetiştirme teknikleri ile ilgili konularda yeterli bilgi ve uygulama düzeyine yeterince sahip değildirler. Bu nedenle üretilen bitkisel ürünlerin de kalitelerinde çok farklılıklar oluşmaktadır.

Genel olarak amaca uygun yapılan, demonstrasyonlar bölgede ses getirmiş, özellikle sırta ekim buğday ve 2. ürün mısır yetiştiriciliği, telli terbiye sistemleriyle modern

bağcılığın yaygınlaşması, yem bitkilerinin yaygınlaşmasına yönelik çalışmalar, fide ile sebze yetiştiriciliği ve çilek plantasyonları çiftçilerce benimsenmiş ve sürdürülmektedir.

Alternatif ürün demoları içinde öne çıkan, yem bitkilerinin kraliçesi olarak adlandırılan ve Dünyada en çok yetiştirilen yem bitkisi yonca tarımı yapılan hemen tüm yem bitkilerinden daha yüksek bir yem değerine sahiptir.

Birim alana protein verimi de yüksek olan yoncanın kuru ve yeşil otu her türlü hayvan için lezzetli ve besleyici olması ve otu kurutularak hayvanlara yedirildiği gibi, silo ve pelet yemi olarak da kullanılabilmesi, yeşil gübre veya toprak ıslah edici bitki olarak bölge koşullarında özellikle tamburlu yağmurlama sulama sistemleriyle iyi verim ve hayvan beslemedeki kalitesiyle üreticiler tarafından benimsenmiş olması ve bölgede demo çalışmalarıyla başlayan yonca üretim alanlarının demonstrasyon çiftçileri tarafından arttırılarak sürdürülmesi proje başarısı olarak söylenebilir.

Buğday ile arpanın verimli ve kaliteli yetişmediği tarla koşullarında Triticale yüksek verim potansiyeline sahip, buğday ile arpaya göre biyotik ve abiyotik stress koşullarına daha fazla dayanıklı olup tane ürünü olarak çoğunlukla hayvan beslenmesinde, bazen de hasıl olarak kaba yem üretimi ve otlatma için de yetiştirilmekte, tanesinin yemlik kalitesi, mısır, buğday ve arpa ile eşit kalitede olması nedeniyle yem bitkisi olarak önerilmektedir. GAP TEYAP alternatif ürün yetiştiriciliği faaliyetleri içerisinde yem bitkileri çalışmaları kapsamında demonstrasyonlar gerçekleştirilerek çiftçilere tanıtımı sağlanmıştır.

Meyve tesis demoları 10 ar dekar, sebze demo alanları 5 er dekar, tarla bitkilerinde ise genel olarak 25 dekar olarak belirlenen demo alanlarına bölgenin ana ürünleri ve bölge için yeni-alternatif- ürünlerde talep oldukça iyi olmuş, planlanan hedeflere ulaşılmıştır. Sebze, tarla bitkileri ve meyve bakım demoları planlananın üzerinde gerçekleşmesine karşın, sadece meyve tesis demolarında 53 adet bahçe tesisi hedeflenmiş, ancak 43 adet bahçe tesis edilmiştir. Burada proje süresinin kısıtlılığı, proje teknik elemanları ve çiftçilerin kısa vadede sonucunu görebilecekleri demoları tercih etmeleri rol oynadığı düşünülmektedir.

Alternatif Ürün Yetiştiriciliği Demoları Değerlendirme Tablosu

Alternatif Ürün Yetiştiriciliği Demonstrationları (%)	Teknik	Yer-Görsellik	Kişi	Eğitim alıp almadığı	Kurumsal Koordinasyon-Katılımcılık	Tanıtım	İzleme	Sürdürülebilirlik	Ortalama
Adıyaman	95	78	76	69	69	55	85	82	76
Batman	98	83	81	81	62	61	99	87	82
Diyarbakır	90	70	70	65	70	70	95	70	75
Gaziantep	99	100	90	80	70	61	99	87	86
Mardin	84	87	88	84	84	96	93	93	89
Şanlıurfa	100	90	90	100	80	95	100	95	94
Ortalama	94	85	83	80	73	73	95	86	83

Alternatif ürün yetiştiriciliği demoları tüm iller değerlendirildiğinde genel olarak %83 oranında başarılı bulunmasına karşın, teknik uygulamalar, çiftçi seçimi, demoların izlenmesi, çiftçilerin konuyla ilgili bilgilendirilmeleri ortalamanın üstünde, kurumsal koordinasyon-katılımcılık ve demoların genel anlamda tanıtılması konuları ise ortalamanın altında değerlendirilmiştir. Demonstrationlarda sürdürülebilirliğin %86 oranında değerlendirilmesi yapılan uygulamaların devam etmesi ve çiftçilerin iyi uygulamaları sürdürmesi açısından olumlu bulunmuştur. Çiftçiler GAP TEYAP desteği olmasa da aynı uygulamaları devam ettireceklerini belirtmişlerdir.

2013	Meyve Tesis		Meyve Bakım		Sebze		Tarla bitkileri		Toplam	
	Sayı	Alan	Sayı	Alan	Sayı	Alan	Sayı	Alan	Sayı	Alan
Adıyaman	12	115	26	255	5	25	19	475	62	870
Batman	4	40	1	10	20	100	8	200	33	350
Diyarbakır	2	20	12	120	10	50	29	735	53	925
Gaziantep	4	40	10	100	10	50	8	175	32	365
Mardin	16	160	24	240	10	36	27	236	77	672
Şanlıurfa	5	43	16	169	24	102	6	220	51	534
Toplam	43	418	89	894	79	363	97	2041	308	3716

Adıyaman ili alternatif ürün değerlendirme demoları kapsamında muhtelif konularda 870 dekar alanda 62 adet demo gerçekleştirilmiştir. Adıyaman'da bitkisel üretim değerlendirme çalışmalarında konunun bölgeye teknik olarak uygunluğu ve demoların izlenmesi % 100'e yakın bir olumluluk göstermekle birlikte, demo kişilerinin uygunluğu, demo yerinin uygunluğu, demo çiftçilerine ön eğitim verilmesi ve demoların sürdürülebilirliği konularında %82 lere bir olumluluk gerçekleştirilmiştir.

Kurumsal katılımda %69 ve demoların tanıtımında bu olumluluk % 55 seviyelerine düşmüş böylece bitkisel üretim ortalama değerlendirme rakamı %76 olarak gerçekleştirilmiştir. Adıyaman'da diğer kurumlardan teknik elemanların demo kurulması ve izlenmesi çalışmalarına katılımı kısmen ve yüzeysel olmasına rağmen, demo çiftçilerinin büyük bir çoğunluğu demo çalışmalarını baştan sona ilgi ile izlemiş ve tüm çalışmalara aileleri ile birlikte katılmışlardır.

Batman –Siirt bölgesi alternatif ürün demonstrasyonları çalışmalarında toplamda 350 dekar alanda 33 demonstrasyon gerçekleştirilmiştir. Yoğunluk olarak 100 dekar alanda 20 adet sebze demonstrasyonu öne çıkmaktadır. Sulanan alanlarda sebzeçiliği öne çıkarmak, özellikle çilek bölgesi olarak belirlenen Kozluk bölgesinde iyi yetiştirme tekniklerini uygulamak üzere demolar gerçekleştirilmiş, teorik ve uygulamalı çalışmalar yürütülmüştür. Hastalık-zararlı mücadelesi ve kültürel işlemler ile özellikle sulamada fertigasyon uygulamaları çiftçilerce yararlı bulunmuştur. Sebze yetiştiriciliği demonstrasyonları en uygun alan miktarları ile çalışılmış olup çiftçi ve yapılan bölge itibari ile farkındalık yaratmıştır. Özellikle bitki yetiştiriciliği ile sulama çalışmalarının birlikte yani aynı alan üzerinde olması ile daha iyi bir farkındalık ve memnuniyeti beraberinde getirdiği görülmüştür. Batman demoları genel olarak değerlendirildiğinde kurumsal koordinasyon ve tanıtım çalışmalarının % 60 oranla yetersiz kaldığı, GAP TEYAP ekip çalışanlarınca gerçekleştirilen uygulamaların (teknik, yer - görsellik, izleme vb. gibi) % 90'ların üzerinde değerlendirildiği, yararlanıcı çiftçilerce çalışmaların % 87 oranında sürdürülebileceği, tüm bitkisel üretim demoları ortalamasının % 82 olarak olumlu değerlendirildiği görülmektedir.

Diyarbakır ilinde alternatif ürün değerlendirme demoları kapsamında muhtelif konularda 53 adet demonstrasyon 925 dekar alanda uygulanarak gerçekleştirilmiştir. Sebzeçilik demolarında artan işgücü ihtiyacı ve 2013 yılında bakımlar GAP TEYAP kapsamında ele alınmasına karşın, bitki besleme ve girdilerin çiftçi tarafından karşılanmasında bazen zorluklar yaşanmıştır. Ancak sebze demonstrasyon alanlarında uygulanan yetiştirme teknikleri, damla sulama sistemleri, bitki besleme teknikleri ve uygun çeşit kullanımı sayesinde demonstrasyon üreticilerinin verimi eskiye oranla önemli oranda artırmış, model olarak bazı ilgili kişi ve kurumlarca da benimsenmiştir. Bölgede biberlerde önemli verim kayıplarına neden olan biberin kök boğazı yanıklığı hastalığını oluşturan patojen **Phytophthora capsici** fungusu konusunda uygulanan kültürel önlemler ve yetiştirme teknikleri sayesinde daha az sorun yaşanması çevredeki üreticilerin dikkatini çekmiş ve iyi bir örnek oluşturmuştur

GAP TEYAP bitkisel üretim çalışmalarında Diyarbakır'da yer alan Dicle Üniversitesi Ziraat Fakültesi ve GAP UTAEM ve Zirai Mücadele Araştırma İstasyonu gibi kurum-kuruluş ve kişilerden faydalanılmaya çalışılmış güncel bilgileri zamanında ve uygun formda üreticilere ulaştırmak için kendi deneyimlerimizle harmanlayarak teorik ve pratik uygulamalarla eğitim programlarında çiftçilerle ve çiftçilere hizmet götürülen yayımcı teknik elemanlarla paylaşmıştır.

Tüm demonstrasyonlarda toprak işleme, toprak analizi, tohum, fide, fidan seçimi, verim potansiyeli, adaptasyonu dâhil olmak üzere tüm konulara dikkat edilmiş, ürün sezonu süresince bitki besleme, bakım sulama gübreleme teknikleri uygulanmış, hastalık ve zararlı teşhis ve mücadele konularında çalışmalar yapılarak doğru ilaç doğru doz uygun zamanda ve alet kalibrasyonları yapılmıştır. Üreticilerimiz ile yürütülen bu çalışmalar, bundan sonraki süreçte yanlış ve eksik uygulamalardan doğan zararı en aza indirmek veya önlemek, çiftçilerimizin daha çok verim elde etmelerini sağlamak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Diyarbakır genelinde demoların bölgeye teknik olarak uygunluğu ve demoların izlenmesi %90'a yakın bir olumluluk göstermekle birlikte, demo kişilerinin uygunluğu, demo yerinin uygunluğu, demo çiftçilerine ön eğitim verilmesi ve demoların sürdürülebilirliği konularında %70'lerde bir olumlulukta gerçekleştirilmiştir. Kurumsal katılım ve demoların tanıtımında bu olumluluk %60 seviyelerine düşmüş böylece Bitkisel üretim demonstrasyonları için ortalama değerlendirme rakamı %75 olarak gerçekleştirilmiştir.

Gaziantep'te 32 adet bitkisel ürün demonstrasyonu gerçekleştirilmiştir. Bu demonstrasyonların 4'ü meyvecilik tesis 40 dekar alanda, 10 adet meyve bakım 100 dekar alanda, 10 adet sebzeçilik 50 dekar alanda ve 8 adet tarla bitkileri 175 dekar alanda olmak üzere toplam 365 dekar alanda yapılmıştır. Gaziantep demoları genel olarak değerlendirildiğinde kurumsal koordinasyon ve tanıtım çalışmalarının % 60-70 oranla yetersiz kaldığı, GAP TEYAP ekip çalışanlarınca gerçekleştirilen uygulamaların (teknik, yer- görsellik, izleme vb. gibi) genel ortalamanın % 86 üzerinde değerlendirildiği, yararlanıcı çiftçilerce çalışmaların % 87 oranında sürdürülebileceği, tüm bitkisel üretim demoları ortalamasının % 86 olarak olumlu değerlendirildiği görülmektedir.

Gaziantep demoları ele alındığında ilk göze çarpan 2012-2013 yıllarında yürütülen biber yetiştiriciliği demonstrasyonlarıdır. Bu demonstrasyonlarla Gaziantep ve Kilis sebze üreticilerine yüksek verimli, hastalık ve zararlılara dayanıklı biber çeşitleri ile iyi yetiştiricilik (kültürel uygulamalar ve bitki besleme programları) ile hem verimlilik hem de erkencilikle çiftçi gelirinde artış sağlanmıştır.

Yetiştirdiği üzümleri ihraç eden Altınüzüm beldesinde telli terbiye sistemli bağcılığı geliştirmek ve yaygınlaştırmak amacıyla kurulan demonstrasyonlarda büyük bir başarıya ulaşılmış, yörede geleneksel bağcılık yapan diğer çiftçilerin de ilgisini çekmiş, modern telli terbiye sistemli bağ tesis talepleri artmıştır.

Mardin-Şırnak illerinde alternatif ürün yetiştiriciliği demonstrasyonları kapsamında; sebzeçilikte 10 adet 36 dekar, meyvecilik tesiste 16 adet 160 dekar, tarla ve yem bitkisi demonstrasyonları 27 adet 236 dekar, toplamda 15 bitki türünde, 77 demonstrasyonda 672 dekar alanda alternatif ürün yetiştiriciliği konusunda demonstrasyon kurumları

gerçekleştirilmiştir. Ayrıca 24 adet meyve bahçesinde 240 dekar alanda bakım-bitki koruma ve yetiştiricilik açısından teknik destek sağlanmıştır.

Bölgede ekonomik ve karlılık açısından yeni bir alan olan meyveciliğin gelişmesinde katkıda bulunup; damlama sulama, doğru ve zamanında budama, bitki koruma ve bakım gibi kültürel işlemlerin doğru uygulandığı 16 adet meyve bahçesi tesis edilmiş, böylece çiftçilerin yeni teknoloji ve uygulamaları benimsemeleri ve gelir artışı sağlamaları mümkün olmuştur. Sorumluk sahasında yer alan iki ilde de çiftçilerce talep edilen ve görselliği iyi, yeni bilgi ve uygulamalara açık, diğer çiftçilere aktarabilecek kapasitede seçilen çiftçilerle 160 dekar alanda bağ, kayısı, armut, kiraz, incir, nar ve badem meyve türlerinde oluşan 16 adet meyve bahçesi tesis edilmiştir.

Mardin Şırnak İllerinde bilinçli bağcılığın gelişmesine katkıda bulunup; damla sulama, zirai ilaçlama, bakım ve telli terbiye sistemleriyle modern bağ demonstrasyon alanları kurulmuştur. Burada hedef, Mardin-Şırnak bölgemizdeki yerli, kaliteli ve bölgeye adapte olmuş Mazrone, Zeyti, Sorava gibi yerli çeşitlerle kurulan ancak ekonomik ömürlerini yitirmiş bağ alanlarının yenilenmesinin yanı sıra, yeni çeşitlerle birim alandaki verim artışını sağlamaktır. Bununla beraber bölgenin iklimine uygun üzüm çeşitleri seçilip birim alanda daha yüksek verim elde etmek ve mevcut bulunan bağ alanları ile birlikte sulamaya yeni açılacak alanlarda getirisi yüksek olan modern bağcılığı bölgede yaygınlaştırıp, kaliteli ve verimli çeşitlerle Pazar oluşmasını sağlamaktır. Verimli ve kaliteli bağcılık için gerekli olan Telli Terbiye Sistemlerini bölgede geliştirmeye yönelik olarak bağcılığın yoğun yapıldığı üç ilçede damla sulama sistemi ve çevre çitiyle 30 da alanda 3 adet modern Telli Terbiye Damlama sistemleri kurularak modern bağcılığın yaygınlaşmasına katkı sağlanmıştır.

Bölgede modern sebzeçilik yöntemlerinin uygulamalı olarak gösterilmesi amacıyla Mardin Şırnak illerinde 10 demonstrasyon alanında 36dekar alanda modern sebze yetiştiriciliği yapılmıştır. Domateste 6 **ton/da** verim ve Kapyra tipi biber çeşitlerinde verimi oldukça iyi olup **6,5 ton/da** verim alınmıştır.

Sebzeçilikte, fide dikimi, toprak hazırlığı, toprak analizi, sırta dikim yöntemi, sulama yöntem ve zamanlaması, fertigasyon uygulaması vb. yetiştirme teknikleri gibi kültürel önlemler ve doğru yetiştirme teknikleri üreticilerimize uygulamalı olarak gösterilmiş, teorik ve sahada uygulamalı eğitimlerle çiftçilerin bu konularda bilgilenmesi sağlanmıştır.

Resmi kurum ve kuruluşlarla koordinasyonu sağlamak üzere sorumluluk sahasında bitkisel demoların takibi birlikte yapılarak, uygulamalı sebzeçilik eğitimleri, bağda telli terbiye sistemlerinin kurulması, meyve yetiştiriciliğinde uygulamalı eğitimler verilerek genç yayımcı teknik elemanların saha korkusunun giderilmesine ve bilgi ve deneyimlerine katkıda bulunmuştur. Mazıdağı ilçesinde Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü ve GTHB İlçe Müdürlüğü ile birlikte demonstrasyonun bulunduğu köyde “Domates Yetiştiriciliği” kursu verilerek 14 çiftçiye Halk Eğitim Merkezi

Müdürlüğünce sertifika verilmesi demonstrasyon çalışmalarının amacına ulaştığının göstergesidir.

Demonstrasyon çiftçilerinin büyük bir çoğunluğu çalışmaları baştan sona ilgi ile izlemiş ve tüm çalışmalara aileleri ile birlikte katılmışlardır. Yapılan demonstrasyon çalışmalarısıyla birçok yeni tarımsal üretim metotları yanında bağ, sebze, mısır, buğday, pamuk ve yem bitkileri gibi ürünlerde yüksek verimli ve kaliteli yeni çeşitlerin bölgede daha az verimli çeşitlerle ikamesi sağlanmış olup, bu sayede bitkisel ve hayvansal üretimde birim alanda artışlar sağlanmıştır. Mardin ve Şırnak'ta alternatif ürün yetiştiriciliği demonstrasyonları %89 başarılı olmuştur. Demonstrasyonların değerlendirilmesinde sürdürülebilirliğin %93 oranında iyi olması, çiftçilerin iyi uygulamaları sürdürmesi açısından olumlu bulunmuştur.

Önder demonstrasyon çiftçilerimiz GAP TEYAP desteği olmasa da bundan sonra aynı uygulamaları devam ettireceklerini belirtmişlerdir. Alternatif ürün yetiştiriciliği demonstrasyon sahalarında edinilen tecrübe ve bilgileri tarla günü etkinliği ile kurum-kuruluşlar yayımcı elemanlar ve bölge çiftçilerimize gösterilerek alternatif ürün, sulama sistemleri ve yetiştirme konuları hakkında bilgi edinmeleri sağlanmıştır.

Şanlıurfa ilimizde 534 dekar alanda 51 adet demo gerçekleştirilmiştir. 5 adet 43 dekar alanda meyvecilik tesisi, 16 adet 169 dekar alanda meyvecilik bakım demosu, 24 adet 102 dekar alanda sebzeçilik demosu ile 6 adet 220 dekar alanda tarla bitkileri demoları yanı sıra, GAP TEYAP kapsamında sulamaya açılacak olan Suruç köylerinde kadın çiftçilere yönelik olarak toplam 5 dekar alanda 35 adet kışlık sebze yetiştiriciliği uygulamalarına başlanmıştır. Ayrıca geçen yıl yürütülen demoların devamı niteliğinde 2013 üretim sezonunda 200 dekar alanda biber ve 7 dekar alanda çilek demolarının bakım ve kontrolleri yürütülmüştür.

2012 ürün sezonunda sebzeçilik ve yem bitkisi demoları Çamlıdere'de birbirine yakın alanlarda gerçekleşmesi, önce kabul görmemiş, ancak sezon sonunda yapılan tarla günü esnasında da birbirine yakın alanlarda toplu olarak yürütülen demoların daha yararlı olduğu görülmüştür. Bu uygulamayla çiftçi ve teknik elemanlara farklı ürünlerde yeni uygulamalar bir arada sunulmuştur. Yürütülen demonstrasyonlar arasında yonca ve sızık domates yetiştiriciliği yöre şartlarında yoğun ilgi görmüş, 2012 sezonunda başlayan çalışmalar, 2013 sezonunda da çiftçiler tarafından devam ettirilmiştir. Bu konularda sürdürülebilirlik açısından tam başarı sağlanmıştır. Şanlıurfa genelinde demoların bölgeye teknik olarak uygunluğu, demo konularıyla ilgili bilgilendirme ve demoların izlenmesi %100 civarında değerlendirilirken, yer-görsellik, kişi, tanıtım ve sürdürülebilirlik %90-95 civarında değerlendirilmiştir. Kurumsal katılımı bu oran %80 seviyelerinde kalmıştır. Tüm demolar dikkate alındığında ortalama değerlendirme %94 olarak gerçekleştirilmiştir.

Bundan sonra yapılacak çalışmalarda sayıdan ziyade ihtiyaç analizleri doğrultusunda gönüllü ve konuyla ilgili iyi çiftçilerle çalışılması, demonstrasyonların merkezi yerlerde ve gerçekten bu işle uğraşan çiftçilerle gerçekleştirilmesi, kurumsal ve çiftçi

katılımlarının sürekli aranması ve buna zorlanması, çiftçi ön eğitimlerine muhakkak yer verilmesi ve demonstrasyon sonuçlarının büyük etkinlikler ile geniş kitlelere tanıtılması önerilmektedir.

Meyvecilik Tesis (4.2.2.1)

GAP Bölgesinde yeni sulamaya açılmış ve açılacak alanlarda tarla bitkilerinden sonra meyveciliğe doğru bir yönelme olduğu gözlenmektedir. Yeni sulamaya açılmış ve açılacak alanlarda alternatif ürünlerin ve bunun içinde de meyveciliğin yer alması kaçınılmazdır.

Bu çalışma ile bölgede meyve türlerinin yaygınlaşması, iyi yetiştirme tekniklerinin çiftçilere benimsetilmesi hedeflenmektedir. Özellikle seçilen pilot alanlarda örnek meyvecilik demonstrasyon bahçeleri kurularak gerek çiftçilerin ve gerekse teknik elemanların bu konuda sahada bire bir eğitimlerinin sağlanması amaçlanmıştır. Ayrıca, düzenlenen tarla günlerinde de diğer çiftçi ve yayımcı teknik elemanların bu konuda eğitilmelerine de katkı sağlanmıştır.

Proje kapsamında girdi (fidan, gübre, ilaç ve tesis edilen alanların korunmasına yönelik bahçe çiti vb. gibi) maliyetleri proje bütçesinden, işçilik ve tesis edilecek alanın toprak hazırlığı, bakım işleri çiftçi tarafından karşılanmıştır. Bu çalışmada mümkün olduğunca tarım teşkilatı ile yoğun işbirliği yapılmasına gayret gösterilmiştir.

Meyvecilik tesis edilen konular Adıyaman'da nar, antepfıstığı, bağ, incir, dut, erik, zeytin; Batman'da elma ve antepfıstığı ve bağ, Diyarbakır'da bağ, Gaziantep'te zeytin ve bağ, Mardin'de incir, kayısı, bağ, armut, kiraz, nar ve badem, Şanlıurfa'da dut, incir, armut ve bağ olarak gerçekleşmiştir. Bağ tesisi gerçekleştirilen Mardin Şanlıurfa, Diyarbakır, Gaziantep, Batman'da 10 adet bağda telli terbiye sistemleri kurulmuştur. Kurulan meyve tesislerinde çevre çiti yanı sıra modern sulama sistemleri (damla sulama) projeden karşılanmıştır.

Meyvecilik tesis edilen bahçelerde kurulumdan itibaren çiftçilere teknik destek ve fidan girdisi sağlanmıştır. Bazı bahçelerin çiftçi seçimi ve yer açısından ideal olmamasına karşın bölgemizde meyveciliğin yaygınlaşması açısından olumlu olduğu ve çiftçiler tarafından kabul gördüğü saptanmıştır.

Meyvecilik tesis demoları teknik olarak %94 oranında başarı sağlamış, diğer kurumların katılımı açısından %76 oranında kalmıştır. Meyvecilik tesis demoları tüm iller bazında değerlendirildiğinde % 88 oranında başarı sağlamıştır.

Meyvecilik Tesis Demoları Değerlendirme(%)	Teknik	Yer-Görsellik	Kişi	Eğitim alıp almadığı	Kurumsal Koordinasyon-Katılımcılık	Tanıtım	İzleme	Sürdürülebilirlik	Ortalama
Adıyaman	98	79	81	81	62	61	99	87	81
Batman	96	90	80	81	65	80	95	98	86
Diyarbakır	95	80	90	85	70	70	95	80	83
Gaziantep	96	100	90	90	90	95	99	100	95
Mardin	80	88	88	81	86	94	97	95	89
Şanlıurfa	100	90	90	100	80	90	100	90	93
Ortalama	94	88	87	86	76	82	98	92	88

Adıyaman’da meyve bahçe tesisinin ilk aşaması fidan dikimlerinde Tarım İl ve İlçe Müdürlüklerindeki teknik eemanları da projenin içine katarak çiftçilerimizin doğru bildiği hatalı uygulamaları göstermek, yeni uygulamaları göstererek çiftçilerimizin bu yeniliklere talebini sağlamak, fidan dikimini fidanların dikilmeden önce muhafazasından başlayarak, kök tuvaletinin nasıl yapılacağı, fidan çukurlarının nasıl açılması gerektiği, sıra arası ve üzeri mesafelerinin bitki çeşidine göre nasıl belirlenmesi gerektiği konular ile bir meyve fidanının dikilmesi esnasında gözetilmesi gereken tüm hususlar çiftçilerimize uygulamalı olarak gösterme fırsatı bulunmuştur.

Fidan dikiminden sonra sulama sistemlerinin bahçeye serilmesi ile devam eden aşamada sulama zaman planlamasının çiftçiye verilmesi ile çiftçimiz bahçesine hangi dönemde ve ne kadar su vereceği konusunda bu güne kadar alışılmışın dışında olan bir uygulama ve yenilik ile bahçesini sulaması yörede bir ilk olmuştur.

Meyvecilik Tesis Demoları

2013	Meyve Tesis	
	Sayı	Alan (da)
Adıyaman	12	115
Batman	4	40
Diyarbakır	2	20
Gaziantep	4	40
Mardin	16	160
Şanlıurfa	5	43
Toplam	43	418

Adıyaman Meyvecilik Tesis Demoları

Adıyaman’da seçilen pilot alanlarda örnek meyvecilik demonstrasyon bahçeleri kurarak gerek çiftçilerin ve gerekse teknik elemanların bu konuda sahada bire bir eğitimlerin sağlanması amaçlanmıştır. Bölgede zeytin, dut yetiştiriciliğinde sulama sistemleri genellikle kullanılmadığından dikilen fidanların verime yatma süreleri geç olmakta,

ayrıca yörede yoğun olarak dikilmiş zeytin bahçelerinde bölgeye adapte olmayan ve çok uzun zaman önce dikilmiş bahçe olmalarına rağmen verim vermeyen çeşit seçimindeki hatalı uygulamaları göstermek, demolarda kullanılmak üzere tasarlanan basınçlı sulama sistemleri ile bu zamanı kısaltarak bölgede atıl durumda olan ve kullanılmayan tarım arazilerini tarıma kazandırmak ve yöre halkının refah seviyesini artırılması amaçlanmaktadır. Yörede ilk defa yarı bodur erik tesisi GAP TEYAP ile kurulmuş, kurulum esnasında proje paydaşlarının katılımı ile dikimleri gerçekleştirilmiştir. Ayrıca kurulan zeytin ve yarı bodur erik meyvelerinde bölgede ilk defa küçükbaş hayvan, kemirgenler ve fidanın gövdesinde güneşin verdiği zararı en aza indirmek amacıyla fidan muhafaza aparatı (Tubex) kullanılmıştır.

Meyvecilik Tesis

Sıra no	Demonstrasyon Konusu	Yeri	Çiftçi Adı
1	Zeytin	Samsat	Baran Öztürk
2	Antep fıstığı	Merkez	Abuzer Sağnak
3	Bağ	Samsat-Çiçek	Suphi Taşkın
4	Dut	Tut-Seyirtepe	Fahri Dağ
5	Dut	Tut	Cengiz Korkut
6	Erik	Gölbaşı-Çatalağaç	Özkan Yaşar
7	Erik	Gölbaşı-Azaplı	Muharrem Taşgörmöz
8	İncir	Merkez	İsmail Mutlu
9	Nar	Samsat-Gölpınar	Hamit Taşkın
10	Nar	Samsat-Gölpınar	Cenap Taşkın
11	Nar	Kahta-Akıncılar	İsmet Çetinkaya
12	Zeytin	Merkez	Zeynel Çiftçi

Demo Açıklamalar

1-Zeytin Tesis Demosu (Baran Öztürk, Dişbudak Köyü-Merkez-Adıyaman)

2012 yılında Adıyaman-Merkez ilçesi Dişbudak köyünde 10 dekar alanda bölgeye uygun çeşit olan Nizip yağlık çeşidi ile zeytin bahçesi tesis edilmiş olup, demonstrasyon yeri ve çiftçi seçimi açısından oldukça iyidir. Fidan sağlamanın yanı sıra çevre çiti ve damla sulama sistemi kurulum işlemleri gerçekleştirilmiştir. Tüm çalışmalarda diğer kurumlardan teknik elemanların demo sahibi çiftçi ve çiftçi ailesinin yoğun katkısı alınmıştır. Demonstrasyon iyi bir gelişim göstermiş, takip eden yıllarda çiftçi kendi imkânları ile bahçesinin alanını arttırmayı hedeflemekte, bu açıdan sürdürülebilir bir çalışma örneği izlenimi vermektedir.

Bu çalışma ile bölgede meyve türlerinin yaygınlaşması, iyi yetiştirme tekniklerinin çiftçilere benimsetilmesi hedeflenmektedir. Özellikle seçilen pilot alanlarda örnek meyvecilik demonstrasyon bahçeleri kurularak gerek çiftçilerin ve gerekse teknik elemanların bu konuda sahada bire bir eğitimlerin sağlanması amaçlanmaktadır.

Bölgede zeytin yetiştiriciliğinde sulama sistemleri genellikle kullanılmadığından dikilen fidanların verime yatma süreleri geç olmakta, ayrıca yörede yoğun olarak dikilmiş zeytin bahçelerinde bölgeye adapte olmayan ve çok uzun zaman önce dikilmiş bahçe olmalarına rağmen verim vermeyen çeşit seçimindeki hatalı uygulamaları göstermek, demolarda kullanılmak üzere tasarlanan basınçlı sulama sistemleri ile bu zamanı kısaltarak bölgede atıl durumda olan ve kullanılmayan tarım arazilerini tarıma kazandırmak ve yöre halkının refah seviyesini artırılması amaçlanmaktadır.

2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleştirilmiş ve 2013 yılında bakım çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Çiftçimiz verilen teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin sorumluluklarını yerine getirmesi demonstrasyonun sürdürülebilir olmasını sağlamıştır.

RESİM 1,2,3,4

2- Antepfıstığı Meyve Tesis Demosu (Abuzer Sağnak, Sarıharman Köyü-Merkez-Adıyaman)

2012 yılında Adıyaman-Merkez ilçesi Sarıharman köyünde 5 dekar alanda bölgeye uygun Antepfıstığı çöğürü ile meyve bahçesitesis edilmiş olup, ilerleyen yıllarda uygun bir çeşitle aşılması sağlanmıştır. Demonstrasyon yeri ve çiftçi seçimi açısından oldukça iyidir. Fidan sağlama yanısıra çevre çiti ve damla sulama sistemi kurulumu

işlemleri gerçekleştirilmiştir. Tüm çalışmalarda diğer kurumlardan teknik elemanların demo sahibi çiftçi ve çiftçi ailesinin yoğun katkısı alınmıştır. Demonstrasyon iyi bir gelişim göstermiş, takip eden yıllarda çiftçi kendi imkanları ile bahçesinin alanını arttırmayı hedeflemekte, bu açıdan sürdürülebilir bir çalışma örneği izlenimi vermektedir.

Bu çalışma ile bölgede meyve türlerinin yaygınlaşması, iyi yetiştirme tekniklerinin çiftçilere benimsetilmesi hedeflenmektedir. Özellikle seçilen pilot alanlarda örnek meyvecilik demonstrasyon bahçeleri kurularak gerek çiftçilerin ve gerekse teknik elemanların bu konuda sahada bire bir eğitimlerin sağlanması amaçlanmaktadır. Bölgede antepfıstığı yetiştiriciliğinde sulama sistemleri kullanılmadığından dikilen fidanların verime yatma süreleri uzamaktadır. Demolarda kullanılmak üzere tasarlanan basınçlı sulama sistemleri ve doğru kültürel uygulamalarla bu zamanı 5 yıla indirmeyi planlamakta bölgede atıl durumda olan ve kullanılmayan tarım arazilerini tarıma kazandırmak, ara ziraatı ile yöre halkının refah seviyesini artırılması amaçlanmaktadır. Hâli hazırda mevcut bağ üzerinde tesis edilen bahçe ile çiftçinin antepfıstığı yetiştirinceye kadar kısa sürede gelir sağlaması hedeflenmiştir.

RESİM 5,6,7

3 -Bağ Tesis Demosu (Suphi Taşkın, Çiçek köyü-Samsat-Adıyaman)

2012 yılında Adıyaman-Samsat ilçesi çiçek köyünde 10 dekar alanda bölgeye uygun çeşit olan peygamber üzümü çeşidi ile bağ tesisi kurulmuştur. Çevre çiti, filtre-damla sulama sistemi kurulum işlemleri yapılmıştır. Tüm çalışmalarda diğer kurumlardan yayımcı teknik elemanların ve çiftçi ailesinin yoğun katkısı alınmıştır. Demonstrasyon iyi bir gelişim göstermiş, takip eden yıllarda çiftçi kendi imkânları ile bahçesinin alanını arttırmayı hedeflemektedir. Sürdürülebilir bir çalışma örneği izlenimi vermektedir.

Bu çalışma ile bölgede meyve türlerinin yaygınlaşması, iyi yetiştirme tekniklerinin çiftçilere benimsetilmesi hedeflenmektedir. Özellikle seçilen pilot alanlarda örnek meyvecilik demonstrasyon bahçeleri kurularak gerek çiftçilerin ve gerekse teknik elemanların bu konuda sahada bire bir eğitimlerin sağlanması amaçlanmaktadır. Bölgede bağ yetiştiriciliğinde sulama sistemleri kullanılmadığından dikilen fidanlardan kaliteli ve rantabl meyve almaları uzun zaman almaktadır. Demolarda kullanılmak üzere tasarlanan basınçlı sulama sistemleri ile bu zamanı 2 ile 3 yıla indirgemeyi planlamakta bölgede atıl durumda olan ve kullanılmayan tarım arazilerini tarıma kazandırmak ve yöre halkının refah seviyesini artırılması amaçlanmaktadır.

2012 yılında kurulan bağ demosu için öngörülen sulama sistemi çiftçinin elektrik enerjisini almakta gecikmesinden dolayı gerçekleştirilememiştir. Çiftçimiz demonstrasyonun uygulanmasında yetersiz kalmıştır.

RESİM 8,9

4-Dut Tesis Demosu (Fahri Dağ, Seyirtepe mevkii-Tut-Adıyaman)

2012 yılında Adıyaman-Tut ilçesi Seyirtepe mevkiinde 10 dekar alanda bölgeye uygun çeşit olan **beyaz dut** çeşidi ile meyve tesisi kurulmuştur. Demo yeri olarak ulaşım sorunu olan bir bölgede seçilmiş olmasına rağmen ve çiftçi seçimi oldukça iyidir. Çevre çiti, filtre-damla sulama sistemi kurulum işlemleri proje tarafından yapılmıştır. Tüm çalışmalarda diğer kurumlardan yayımcı teknik elemanlar ile demo sahibi çiftçi ve çiftçi ailesinin yoğun katkısı alınmıştır. Demonstrasyon iyi bir gelişim göstermektedir. Takip eden yıllarda çiftçi kendi imkânları ile bahçesinin alanını arttırmayı hedeflemektedir. Modern uygulamaları gösterme açısından dut tesisi demosu sürdürülebilir bir çalışma örneği izlenimi vermektedir.

Bu çalışma ile bölgede alternatif meyve türlerinin yaygınlaşması, iyi yetiştirme tekniklerinin çiftçilere benimsetilmesi hedeflenmektedir. Özellikle seçilen pilot alanlarda örnek meyvecilik demonstrasyon bahçeleri kurarak gerek çiftçilerin ve gerekse teknik elemanların bu konuda sahada bire bir eğitimlerin sağlanması amaçlanmaktadır. Bölgede dut yetiştiriciliğinde sulama sistemleri kullanılmadığından dikilen fidanların verime yatma süreleri uzun yıllar almaktadır. Demolarda kullanılmak üzere tasarlanan basınçlı sulama sistemleri ve iyi bakım - yetiştirme tekniği uygulamaları ile bu zamanı 3 yıla indirmeyi planlamakta bölgede atıl durumda olan ve kullanılmayan tarım arazilerini tarıma kazandırmak ve yöre halkının refah seviyesinin artırılması amaçlanmaktadır. Demo sahibi çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlamıştır.

RESİM 10,11

5-Dut Tesis Demosu (Cengiz Korkut, Salat mah.-Tut-Adıyaman)

2012 yılında Adıyaman-Tut ilçesi Salat mahallesinde 10 dekar alanda bölgeye uygun çeşit olan Beyaz dut çeşidi ile meyvecilik tesisi kurulmuştur. Demo yeri ve çiftçi seçimi oldukça iyidir. Proje kapsamında çevre çiti, damla sulama sistemi kurulum işlemleri yapılmıştır. Tüm çalışmalarda sezon boyunca diğer kurumlardan teknik elemanların ve çiftçi ailesinin yoğun katkısı alınmıştır. Demonstrasyon iyi bir gelişim göstermiştir. Sürdürülebilir bir çalışma örneği izlenimi vermektedir.

Bu çalışma ile bölgede meyve türlerinin yaygınlaşması, iyi yetiştirme tekniklerinin çiftçilere benimsetilmesi hedeflenmektedir. Özellikle seçilen pilot alanlarda örnek meyvecilik demonstrasyon bahçeleri kurarak gerek çiftçilerin ve gerekse teknik elemanların bu konuda sahada bire bir eğitimlerin sağlanması amaçlanmaktadır. Bölgede dut meyvesi yetiştiriciliğinde sulama sistemleri kullanılmadığından dikilen fidanların verime yatma süreleri uzamaktadır. Demolarda kullanılmak üzere tasarlanan basınçlı sulama sistemleri ile bu zamanı 3 yıla indirmeyi planlamakta bölgede atıl durumda olan ve kullanılmayan tarım arazilerini tarıma kazandırmak ve yöre halkının refah seviyesini artırılması amaçlanmaktadır.

2012 yılında dut meyvesi fidanlarının demo arazisine dikilmiştir. 2012 yılında basınçlı sulama sistemi demonstrasyonun kurulumu gerçekleştirilmiş ve aktif olarak çalışmaktadır. Çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlamıştır.

RESİM 12,13,14,15

6.Yarı bodur Erik Tesis Demosu (Özkan Yaşar, Çatalağaç Köyü-Gölbaşı-Adıyaman)

2012 yılında Adıyaman-Gölbaşı ilçesi Çatalağaç köyünde 10 dekar alanda bölgeye uygun yarı bodur erik çeşidi olan Black Amber çeşidi ile meyve bahçe tesisi kurulmuştur. Demo yeri ve çiftçi seçimi oldukça iyidir. Demo ortağımız ilçe ziraat odası başkanı olup yeniliğe açık, çevresinde lider, öncü bir çiftçi profili sergilemektedir. Proje kapsamında çevre çiti, damla sulama sistemi kurulum işlemleri yapılmıştır. Tüm çalışmalarda diğer kurumlardan teknik elemanların ve çiftçi ailesinin yoğun katkısı alınmıştır. Demonstrasyon iyi bir gelişim göstermektedir. Takip eden yıllarda çiftçi kendi imkanları ile bahçesinin alanını arttırmayı düşünmüştür. Sürdürülebilir bir çalışma örneği izlenimi vermektedir.

Bu çalışma ile bölgede meyve türlerinin yaygınlaşması, iyi yetiştirme tekniklerinin çiftçilere benimsetilmesi hedeflenmektedir. Özellikle seçilen pilot alanlarda örnek meyvecilik demonstrasyon bahçeleri kurarak gerek çiftçilerin ve gerekse teknik elemanların bu konuda sahada bire bir eğitimlerin sağlanması amaçlanmaktadır.

2012 yılında basınçlı sulama sistemi demonstrasyonunun kurulumu gerçekleştirilmiş ve aktif olarak çalışmaktadır. Çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlamıştır.

RESİM 16,17,18,19

7.Yarı bodur Erik Tesis Demosu (Muharrem Taşgörmez, Azaplı Köyü-Gölbaşı-Adıyaman)

2012 yılında Adıyaman-Gölbaşı ilçesi Azaplı köyünde 10 dekar alanda bölgeye uygun yarı bodur erik çeşidi olan Black Amber çeşidi ile meyve bahçe tesisi kurulmuştur. Demo yeri ve çiftçi seçimi oldukça iyidir. Demo ortağı çiftçimiz yeniliğe açık, çevresinde lider, öncü bir çiftçi profili sergilemektedir. Proje kapsamında çevre çiti, damla sulama sistemi kurulum işlemleri yapılmıştır. Tüm çalışmalarda diğer kurumlardan teknik elemanların ve çiftçi ailesinin yoğun katkısı alınmıştır. Demonstrasyon iyi bir gelişim göstermektedir. Takip eden yıllarda çiftçi kendi imkânları ile bahçesinin alanını arttırmayı hedeflemekte, sürdürülebilir bir çalışma örneği izlenimi vermektedir.

Bu çalışma ile bölgede meyve türlerinin yaygınlaşması, iyi yetiştirme tekniklerinin çiftçilere benimsetilmesi hedeflenmektedir. Özellikle seçilen pilot alanlarda örnek meyvecilik demonstrasyon bahçeleri kurularak gerek çiftçilerin ve gerekse teknik elemanların bu konuda sahada bire bir eğitimlerin sağlanması amaçlanmaktadır.

2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleştirilmiş ve aktif olarak çalışmaktadır. Çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlamıştır.

RESİM 20,21,22,23

8- İncir Tesis Demosu (İsmail Mutlu, Davuthan Köyü-Merkez-Adıyaman)

Demo 2012 yılında Adıyaman-Merkez ilçesi Davuthan köyünde 10 dekar alanda bölgeye uygun sofralık çeşit olan Sarı lop incir çeşidi ile meyve bahçe tesisi kurulmuştur. Demo yeri ve çiftçi seçimi oldukça iyidir. Demo ortağı çiftçimiz hali hazırda 100 da lık alanda organik bağ ve ceviz yetiştiriciliği yapmaktadır. Filtre-damla sulama sistemi kurulum işlemleri yapılmıştır. Tüm çalışmalarda diğer kurumlardan teknik elemanların ve çiftçi ailesinin yoğun katkısı alınmıştır. Demonstrasyon iyi bir gelişim göstermektedir.

Bu çalışma ile bölgede meyve türlerinin yaygınlaşması, iyi yetiştirme tekniklerinin çiftçilere benimsetilmesi hedeflenmektedir. Özellikle seçilen pilot alanlarda örnek meyvecilik demonstrasyon bahçeleri kurularak gerek çiftçilerin ve gerekse teknik elemanların bu konuda sahada bire bir eğitimlerin sağlanması amaçlanmaktadır.

2012 yılında sulama sistemi kurulumu gerçekleştirilmiş fakat düzensiz çalışmıştır. Çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirmekte yetersiz kalmıştır.

Damla sulama sistemimizin çalışması için gerekli pompaj tesisini uyarılarımıza rağmen temin etmemiştir. Demonstrasyonun sürdürülebilir olması için çiftçimizin gerekli

pompaj tesisini kurması gerekmektedir fakat çiftçimiz uyarılarımıza aldırılmamış ve kendi bildiği şekilde sulamaya devam etmiştir.

RESİM 24,25

9.Nar Tesis Demosu (Hamit Taşkın,Gölpınar Köyü-Samsat-Adıyaman)

Demo 2012 yılında Adıyaman-Merkez ilçesi Gölpınar köyünde 10 dekar alanda bölgeye uygun çeşit olan Hicaz çeşidi ile kurulmuştur. Proje kapsamında çevre çiti, filtre-damla sulama sistemi kurulum işlemleri yapılmıştır. Tüm çalışmalarda diğer kurumlardan teknik elemanların ve çiftçi ailesinin yoğun katkısı alınmıştır. Demonstrasyon iyi bir gelişim göstermektedir. Takip eden yıllarda çiftçi kendi imkânları ile bahçesinin alanını arttırmayı düşünmüştür. Sürdürülebilir bir çalışma örneği izlenimi vermektedir.

Bu çalışma ile bölgede meyve türlerinin yaygınlaşması, iyi yetiştirme tekniklerinin çiftçilere benimsetilmesi hedeflenmektedir. Özellikle seçilen pilot alanlarda örnek meyvecilik demonstrasyon bahçeleri kurularak gerek çiftçilerin ve gerekse teknik elemanların bu konuda sahada bire bir eğitimlerin sağlanması amaçlanmaktadır. Hali hazırda nar yetiştiriciliğinin yoğun olarak yapıldığı yörede hatalı dikim aralıkları,hatalı budama ve ilaçlama ve bunun sonucu olarak yeterli verim alınmamaktadır.Bu sorunları bertaraf edebilmek amacı ile örnek bahçeler kurulmuş ve üreticiye doğru olan üretim şekli gösterilmiştir.

2012 yılında sulama sistem kurulumu gerçekleştirilmiş ancak sulamayla ilgili problemler yaşanmış, çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirmekte yetersiz kalmıştır. Damla sulama sistemimizin çalışması için gerekli pompaj tesisini uyarılarımıza rağmen temin etmemiştir. Demonstrasyonun sürdürülebilir olması sulama birliğinin aktif çalışmasına bağlıdır. Sulama birliğinin sıkıntılarından dolayı çiftçimiz kendi pompaj tesisini kurup sulama yapmayı hedeflemektedir.

RESİM 26,27,28,29

10-Nar Tesis Demosu (Cenap Taşkın,Göltarla Köyü-Samsat-Adıyaman)

Demo 2012 yılında Adıyaman-Merkez ilçesi Gölpınar köyünde 10 dekar alanda bölgeye uygun çeşit olan Hicaz Nar çeşidi ile kurulmuştur. Proje kapsamında çevre çiti, filtre-damla sulama sistemi kurulum işlemleri yapılmıştır. Demonstrasyon iyi bir gelişim göstermektedir. Takip eden yıllarda çiftçi kendi imkanları ile bahçesinin alanını arttırmayı düşünmüştür. Sürdürülebilir bir çalışma örneği izlenimi vermektedir.

2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleştirilmiş ancak sulama birliğinden kaynaklanan sıkıntılardan dolayı yeterli ve düzenli sulama suyu sağlanamamıştır. Demonstrasyonun sürdürülebilir olması sulama birliğinin aktif çalışmasına bağlıdır. Sulama birliğinin sıkıntılarından dolayı çiftçimiz kendi pompaj tesisini kurup sulamasını gerçekleştirecektir.

RESİM 30,31,32,33

11.Nar Tesis Demosu (İsmet Çetinkaya, Akıncılar Köyü-Kahta-Adıyaman)

Demo 2012 yılında Adıyaman-Kahta ilçesi Akıncılar köyünde 5 dekar alanda bölgeye uygun çeşit olan Hicaz Nar çeşidi ile meyvecilik tesisi kurulmuştur. Çevre çiti, filtre-damla sulama sistemi kurulum işlemleri proje kapsamında yapılmıştır.

2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleştirilmiş ve aktif olarak çalışmaktadır. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlamıştır, fakat sulama suyunun şehir şebekesinden karşılanması dezavantaj olarak karşımıza çıkmaktadır.

RESİM 34,35,36,37

12.Zeytin Tesis Demosu (Zeynel Çiftçi, Çemberlitaş Köyü-Merkez-Adıyaman)

2012 yılında Adıyaman-Merkez ilçesi Çemberlitaş köyünde 10 dekar alanda bölgeye uygun çeşit olan Nizip Yağlık çeşidi ile zeytin tesisi kurulmuştur. Demo yeri ve çiftçi seçimi oldukça iyidir. Çevre çiti, filtre-damla sulama sistemi kurulum işlemleri proje kapsamında yapılmıştır.

Tüm çalışmalarda diğer kurumlardan teknik elemanların ve çiftçi ailesinin yoğun katkısı alınmıştır. Demonstrasyon iyi bir gelişim göstermektedir. Takip eden yıllarda çiftçi kendi imkânları ile bahçesinin alanını arttırmayı düşünmüştür. Sürdürülebilir bir çalışma örneği izlenimi vermektedir.

Bu çalışma ile bölgede meyve türlerinin yaygınlaşması, iyi yetiştirme tekniklerinin çiftçilere benimsetilmesi hedeflenmektedir. Özellikle seçilen pilot alanlarda örnek meyvecilik demonstrasyon bahçeleri kurarak gerek çiftçilerin ve gerekse teknik elemanların bu konuda sahada bire bir eğitimlerin sağlanması amaçlanmaktadır. Bölgede zeytin yetiştiriciliğinde sulama sistemleri kullanılmadığından dikilen fidanların verime yatma süreleri uzun yıllar almaktadır. Ayrıca yörede mevcut zeytin bahçelerinde

uygun olmayan çeşitlerle kurulmuş ve uzun sürede meyveye yatan zeytin bahçesi olmaları nedeniyle iyi yetiştirme tekniği ve doğru sulama programlarının uygulanmasıyla bu durumun iyileştirilebileceği çiftçilere gösterilmiştir.

Basıncılı sulama sistemleri kullanımıyla ile bu zamanın kısılması mümkün olmaktadır. Gerçekleştirilen bu demo ile bölgede atıl durumda olan ve kullanılmayan tarım arazilerini tarıma kazandırmak ve yöre halkının refah seviyesini artırılması amaçlanmaktadır. Çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlamıştır.

RESSİM 38,39,40,41

BATMAN MEYVECİLİK TESİS DEMOLARI ÇİFTÇİ TABLOSU

Meyvecilik Tesis (4.2.2.1.)					
Sıra No	Konu	Alan (da)	Çiftçi Adı	İl/İlçe/Köy	Pilot Alan
1	Bağ	10	İbrahim ERİPEK	Batman-Merkez- Güneşli Köyü	Sol Sahil
2	Bağ	10	M. Selim AÇIK	Batman-Gercüş-Merkez	Kırkat
3	Elma	10	M. Selim AYDIN	Batman-Kozluk-Kolçaklar	Kozluk
4	Antepfıstığı	10	A. Hakim HAZAR	Siirt-Kurtalan-Merkez	Kurtalan
TOPLAM		40			

Demo Açıklamalar

Bağ Tesis Demosu (İbrahim ERİPEK-Güneşli Köyü)

Demo 2013 yılında Batman- Merkeze bağlı Güneşli köyünde 10 dekar alanda bölgede yeni bir çeşit olan Red Globe çeşidinin yaygınlaşması ve çiftçilere bu çeşidi tanıtmak üzere dikimleri yapıldı. Demo alanı özellikle diğer çiftçilerin ulaşabileceği merkezi bir yerde seçilerek daha çok çiftçiye ulaşması sağlandı. Bağ alanı daha önce tarla olarak değerlendirilmeyen atıl bir arazi idi. Kurulan bağ tesisi ile hem arazi değerlendirildi, hem de çiftçinin gelirine katkı sağlanması hedeflendi. Kurulum sırasında dikim ve sulama sistemi açısından herhangi bir problem yaşanmadı. Telli terbiye sistemi 2013 yılı sonuna kadar tamamlanarak proje bitmeden çiftçinin hizmetine sunulacaktır. Demo yeri ve çiftçi seçimleri oldukça iyi bulunmuştur. Fidan temininde sertifikalı ve sağlıklı fidanların yöre çiftçisine benimsetilmesi hedeflenmiştir. Demo kurulum aşamasından bu güne kadar bağ tesisi üzerinde uygulamalı eğitimler verilmiştir.

RESİM 42,43,44

Bağ Tesis Demosu (M. Selim AÇIK-Gercüş Merkez)

Demonstrasyonumuz 2013 yılında Batmanın Gercüş ilçesi merkezde 10 dekar alanda bölgede yeni bir çeşit olan Red Globe aşılı çeşidinin tanıtımı ve bölgede yaygınlaşması amacıyla kuruldu. . Demo alanı özellikle diğer çiftçilerin ulaşabileceği merkezi bir yerde seçilerek daha çok çiftçiye ulaşması sağlandı.

Kurulum sırasında dikim ve sulama sistemi açısından herhangi bir problem yaşanmadı. Genç fidanların ani sıcak-soğuk hava değişikliği, dolu, taşkından etkilenmemesi ve zararın en aza indirilmesi amacıyla Tubex tüpleri kullanılarak bu yeni uygulama çiftçilere tanıtılmıştır. Çevre çiti, damla sulama sistemleri ve tubex uygulamaları yöre çiftçisi için bir yenilik olmuştur. Telli terbiye sistemi 2013 yılı sonuna kadar tamamlanarak proje bitmeden çiftçinin hizmetine sunulacaktır. Demo yeri ve çiftçi seçimleri oldukça iyi bulunmuştur.

Fidan temininde sertifikalı ve sağlıklı fidanların yöre çiftçisine benimsetilmesi hedeflenmiştir. Demo kurulum aşamasından bu güne kadar bağ tesisi üzerinde uygulamalı eğitimler verilmiştir.

Özellikle bağ demolarımıza Gercüş Ziraat Odasının yoğun katılımı olmuştur. Çiftçimiz oldukça katılımcı olup merkezde olması itibari ile uygun bir seçim olmuştur. Bölgede yoğun olarak geleneksel şaraplık yerli çeşitlerin yetiştiriciliği yapılmaktadır. Küçük alanlarda eski bağlar mevcuttur. Bu demo ile bölgeye modern bağcılığın yaygınlaşması ve pazar payı yüksek olan sofralık çeşitlerin benimsetilmesi hedeflenmiştir.

RESİM 45,46,47

Elma Tesis Demosu (M.Selim AYDIN-Kozluk-Kolçaklar Köyü)

Son yıllarda bölgemizde ekonomik şartlar ve pazar isteklerinin değişmesi ile modern meyveciliğin yöreye tanıtılması ve yaygınlaşması amacıyla, yarı bodur elma tesis demosu 2012 yılında Batman, Kozluk ilçesi Kolçaklar köyünde 10 dekar alanda bölgeye uygun Mondial Gala yarı bodur çeşidi ile kuruldu.

Demoyu en belirgin kılan çalışma; eş zamanlı olarak hemen yan parselde tesis edilen elma bahçesi ile mukayese edilmesi, GAP TEYAP kapsamında gerçekleştirilen bu demonun yeni teknikleri çiftçiye ve teknik elemanlara uygulamalı olarak tanıtılması amacıyla tesis edilmesidir. Kullanılan tubexler bitki gelişimi olarak pozitif bir etki yarattı.

Demo yeri olarak uzak olmasına karşın bölgenin seçilmesinin nedeni o yörede geleneksel meyveciliğin yapılması nedeniyle tercih edilip bu çalışma gerçekleştirilmiştir. Köy halkı ve çiftçilerin bu çalışmalara katılımı yüksek olmuştur.

Demonstrasyon iyi bir gelişim göstermektedir. Yarı bodur elma tesisindeki en önemli amaç kısa sürede birim alandan daha çok verimli ve kaliteli ürün elde etmektir.

RESİM 48,49,50

Antep Fıstığı Tesis Demosu(A. Hakim HAZAR- Siirt-Kurtalan)

Demonstrasyon alanında çiftçiler yoğun olarak fıstık, badem yetiştiriciliği yapmaktadırlar. Üreticilerin istenilen verimi alamadıklarını saha çalışmaları ile tespit edilerek, bu alanda örnek bir fıstık bahçesi kurulması öngörüldü. Bahçe tesisinden önce yöre çiftçilerine fıstık yetiştiriciliği ile ilgili ön eğitimler verildi. Bu eğitimler sonucunda önceden çiftçilerimizin ortak görüşü ile belirlenen alana fıstık bahçesi tesisi kuruldu.

RESİM 51,52,53

Diyarbakır Meyvecilik Tesis 2012-2013

Meyvecilik Tesis (4.2.2.1.)					
Sıra	Konu	Alan (da)	Çiftçi Adı	İl/İlçe/Köy	Pilot Alan
1	Bağ	10	Murat ADEMHAN	Diyarbakır –Çınar-Aboriş Köyü	Göksu
2	Bağ	10	Mehmet GİRAY	Diyarbakır-Dicle-Dede Köyü	
TOPLAM	20				

Bağ Tesis Demosu (Murat ADEMHAN, Diyarbakır)

Demo 2013 yılında Diyarbakır, Çınar ilçesi Aboriş köyünde 10 dekar alanda bölgeye uygun çeşit olan Red Globe ve Hatun Parmağı çeşitleri ile telli terbiye bağ tesisi gerçekleştirilmiştir. Demo yeri görünürlük açısından diğer çiftçilere örnek olacak

şekilde uygun olarak seçilmiştir. Demo sahibi çiftçi önder çiftçi özelliklerine haiz, uygulamaları örnek alınan lider bir çiftçidir. Proje kapsamında bağ tesis demonstrasyonumuzun çevre çiti, damla sulama ve telli terbiye sistemi kurulum işlemleri yapılmıştır. Proje süresince diğer kurumlardan yayımcı teknik elemanların ve çiftçi ailesinin yoğun katkısı sağlanmış olup, demonstrasyon iyi bir örnek oluşturmaktadır. Demonstrasyonun gelecekte çevredeki üreticilere olumlu katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

RESİM 54,55,56

Bağ Tesis Demosu (Mehmet GİRAY, Diyarbakır)

2012 yılında Diyarbakır-Dicle ilçesi Dede köyünde 10 dekar alanda bölgeye uygun ve adapte olmuş Horoz karası, Kabarcık ve Hatun Parmağı gibi çeşitler ile telli terbiye bağ tesisi kurulmuştur. Demo yerinin merkeze uzak olması görsellik açısından etkinliğini azaltmıştır, ancak çiftçi seçimi oldukça iyidir. Yöresinde çok iyi bir örnek teşkil ederek, daha sonra başka bağ tesis edilmesine emsal olmuştur. Sezon boyunca gerekli olan bakım, budama gibi gerekli kültürel uygulamalar yapılmış, tüm bu uygulamalar köydeki diğer çiftçilerin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Köyde yapılan bu uygulamalar neticesinde 2 çiftçi daha kendi imkânlarıyla telli terbiye bağ tesisi kurmuşlardır. Ayrıca 5-6 çiftçi daha yeni bağ tesis etmek üzere farklı kurumlara (IFAD, GTHB İl Müdürlüğü) başvuru yaptıklarını belirtmişlerdir. Proje kapsamında çevre çiti, damla sulama ve telli terbiye sistem kurulum işlemleri gerçekleştirilmiştir. Merkezden uzak olması nedeniyle çalışmalara diğer kurumlardan teknik elemanların katılımı istenen düzeyde olmamış, ancak çiftçi ailesinin ve köylülerin bu faaliyetlere yoğun katkısı olmuştur. Demonstrasyon iyi bir gelişim göstermektedir. GAP TEYAP kapsamında tesis edilen bağ demonstrasyonunun yöresinde olumlu etki ve yansımaları olmuş ve sürdürülebilir bir çalışma örneği izlenimi vermektedir.

Gaziantep Meyvecilik Tesis Çiftçi Tablosu

Sıra	Konu	Alan (da)	İli	İlçe	Köy	Çiftçi adı
1	Bağ -Tesis	10	G.Antep	İslahiye	Altınüzüm	Bekir Karaca
2	Bağ -Tesis	10	G.Antep	İslahiye	Altınüzüm	Mehmet Enver Özer
3	Zeytin -Tesis	10	Kilis	Merkez	Gülbaba	Mehmet Türk
4	Zeytin -Tesis	10	G.Antep	Nurdağı	Kömürler	Hüseyin Yalçın

Demo Açıklamalar:**Bağ Tesis Demosu (Bekir KARACA -Altınüzüm-İslahiye - Gaziantep)**

Bu demonstrasyon ile yüksek telli terbiye sistemi ile sofralık bağ yetiştiriciliğinin bölge çiftçisine gösterilerek, birim alandan daha fazla ve kaliteli ürün alınmasının sağlanması amaçlanmıştır. Demo alanı % 1 eğime yakın, orta bünyeli bir arazi olup bağ tesisi için uygun toprak yapısına sahip bir alandır. Gaziantep ilinin İslâhiye ilçesinin Altınüzüm beldesinde Bekir Karaca'ya tesis edilen sofralık bağ tesisi kurulum öncesinde eski bağı sökülerek gerçekleştirilmiştir. 2012 yılında yoğun yağışlardan dolayı taban suyu yükselmesi nedeniyle demo sahamızda drenaj problemi ortaya çıkmıştır. Ancak 2013 yılında yapılan fertigasyon ve sulama neticesinde iyi bir gelişme gözlenmiştir. Telli terbiye bağ tesis demosu bölgede iyi bir örnek olmuş, diğer çiftçiler tarafından da telli terbiye sistemleri ile bağ tesis edilmesi talepleri artmıştır.

RESİM 60

Bağ Tesis (Mehmet Enver ÖZER: Altınüzüm / İslâhiye / Gaziantep)

Bu demonstrasyon ile yüksek telli terbiye sistemi ile sofralık bağ yetiştiriciliğinin bölge çiftçisine gösterilerek, birim alandan daha fazla ve kaliteli ürün alınmasının sağlanması amaçlanmıştır. Demo alanı tamamen düz bir alanda, orta bünyeli bir arazi yapısına sahip olup bağ tesisi için uygun toprak yapısına sahip bir alandır. Gaziantep ilinin İslâhiye ilçesinin Altınüzüm beldesinde Mehmet Enver ÖZER'e tesis edilen sofralık bağ tesisi kurulum öncesinde eski bağı sökülerek gerçekleştirilmiştir.

2012 yılında yoğun yağışlardan dolayı taban suyu yükselmesi nedeniyle demo sahamızda drenaj problemi ortaya çıkmıştır. Ancak 2013 yılında yapılan fertigasyon ve sulama neticesinde iyi bir gelişme gözlenmiştir.

Telli terbiye bağ tesis demosu bölgede iyi bir örnek olmuş, diğer çiftçiler tarafından da telli terbiye sistemleri ile bağ tesis edilmesi talepleri artmıştır.

RESİM 61

Zeytin Yetiştiriciliği (Mehmet TÜRK-Gülbaba / Kilis)

2012 yılında kurulan bu demo ile sık dikim zeytin yetiştiriciliğinin bölgeye tanıtılması amaçlanmıştır. Damla sulama ve fertigasyon uygulaması yapılarak sık dikim zeytinde birim alanda verim ve kalite artışını göstermek hedeflenmiştir. Demo çiftçisi yeniliğe açık, önerilen uygulamaları yerine getiren, nder bir çiftçidir. Demo alanı görünüm ve konum açısından iyi bir mevkide Kilis Hatay yolu üzerindedir. Damla sulama ve fertigasyon uygulamaları ile zeytinde verim artışı sağlanması hedeflenmiştir. 2012 yılında tesis edilen bahçede bitkilerde gözle görülür bir gelişme gözlenmiştir. Demo çiftçisi ve yöredeki diğer çiftçiler için iyi bir örnek teşkil edeceği düşünülmektedir.

RESİM 62,63

Hüseyin YALÇIN: Kömürler / Nurdağı / Gaziantep

2012 yılında kurulan bu demo ile sık dikim zeytin yetiştiriciliğinin bölgeye tanıtılması amaçlanmıştır. Damla sulama ve fertigasyon uygulaması yapılarak sık dikim zeytinde birim alanda verim ve kalite artışını göstermek hedeflenmiştir.

Demo çiftçisi yeniliğe açık, önerilen uygulamaları yerine getiren, nder bir çiftçidir. Demo alanı Nurdağı ilçesinde görünüm ve konum açısından iyi bir mevkidedir. Damla sulama ve fertigasyon uygulamaları ile zeytinde verim artışı sağlanması hedeflenmiştir. 2012 yılında tesis edilen bahçede bitkilerde gözle görülür bir gelişme

gözenmiştir. Demo çiftçisi ve yöredeki diğer çiftçiler için iyi bir örnek teşkil edeceği düşünülmektedir.

RESİM 64,65

Mardin Meyvecilik Tesis Demoları

Meyvecilik Tesis (4.2.2.1.)					
Sıra	Konu	Alan (da)	Çiftçi Adı	İl/İlçe/Köy	Pilot Alan
1	Kaysı	10	Mehmet Ali DOĞRU	Mardin-Nusaybin-Hasantepe Köyü	Nusaybin
2	Kiraz	10	Hacı Aziz SERHAN	Mardin-Ömerli İlçesi	
3	İncir	10	İsmail KARAMANOĞLU	Mardin-Derik-Düztaş Köyü	
4	Armut - Kayısı	10	Cengiz KAYA	Mardin-Savur-Başkavak Köyü	
5	Armut - Kayısı	10	Mehmet Beşir AKTAŞ	Mardin-Savur İlçesi	
6	Armut	10	Şehmuz GÜZEL	Mardin-Ömerli İlçesi	
7	Kaysı	10	Abdullah SOYSAL	Şırnak-Silopi-Özge Köyü	Silopi
8	Bağ	10	Mehmet AÇILAN	Mardin-Mazıdağı	
9	Bağ	10	Beşir TEMİZ	Mardin-Ömerli	
10	Bağ	10	Servet DEMİR	Mardin-Savur	
11	Nar Badem	10	Süleyman KAHRAMAN	Mardin-Kızıltepe	Kızıltepe
12	Badem	10	Süleyman KALKAN	Mardin-Kızıltepe	Kızıltepe
13	Nar	10	Süleyman AY	Mardin-Nusaybin	Nusaybin
14	Badem	10	Fuat ASLAN	Mardin-Nusaybin	Nusaybin
TOPLAM		140			

Bölgede alternatif meyve türlerinin yaygınlaşması, modern yetiştirme tekniklerinin benimsenmesi ve bölgemizdeki yerel - kaliteli ve bölgeye adapte olmuş çeşitlerin birim alandaki verim artışının sağlanması amacıyla ve PUK Toplantısında alınan karar doğrultusunda Nusaybin ve Kızıltepe GTHB ilçe Müdürlükleri ile birlikte ortaklaşa 10 ar dekar alanda dört meyve tesis demonstrasyonu 2013 Kasım ayında gerçekleştirilmiştir.

Demonstrasyon Açıklamalar:

Kayısı Tesis Demonstrasyonu (Mehmet Ali DOĞRU, Nusaybin)

Mardin ilinde GAPTEYAP faaliyetinde yürütülen proje kapsamında Nusaybin ilçesinde Hasantepe köyünde 22.03.2012 tarihinde sıra arası 5m ve sıra üzeri 5m (5x5) olarak 10 dekarlık alanda *Roxana* çeşidi ile kayısı demonstrasyonu damlama sulama sistemi ile birlikte kuruldu. 2013 yılında meyve bahçesinde toprak sürümü, budama, gübreleme gibi faaliyetler belli aralıklarla düzenli olarak izlenerek bu kültürel işlemlerin yapılması sağlandı. Demonstrasyon yeri olarak üreticilere hitap edecek görünüme sahip olduğundan dolayı başarılı ve yöresinde diğer üreticilere örnek oldu. Üreticimiz bölgede önder bir çiftçi olup, yeniliklere açık, yeni uygulamaları etrafına yaygınlaştırarak iyi örnek oluşturan bir üreticidir. Demo çalışması sürdürülebilirlik açısından olumlu bir izlenim vermektedir.

RESİM 66,67

Kiraz Tesis Demonstrasyonu (H. Aziz SERHAN, Ömerli)

Mardin ilinde Ömerli ilçe merkezinde 2012 yılında GAPTEYAP kapsamında (4x4 m) sıra üzeri ve sıra arası mesafede 10 dekar alanda *Ziraat 0900* kiraz çeşidi ile bahçe tesisi demonstrasyonu kurulmuş, damla sulama sistemi ve çevre çiti yapılmıştır. Demonstrasyon yeri ilçe merkezinde olduğu için üreticilerin kolaylıkla görebileceği yer olup; demonstrasyon açısından örnek bir bahçe tesisi olmuştur. 2013 yılında meyve ağaçlarının şekil budaması ve toprak sürümü v.b kültürel işlemler tarım takvimine bağlı olarak gerçekleştirilmiştir. Demo sahibi örnek çiftçi olup, önerilen teknikleri zamanında uygulamış, diğer üreticilere emsal olmuştur.

RESİM 68,69

İncir Tesis Demonstrasyonu (İsmail KARAMANOĞLU, Derik)

22 Mart 2012 tarihinde Mardin ili Derik ilçesinin Düztaş köyü-Çivili mezrasında sıra arası ve sıra üzeri (5m x 5m)mesafede 10 dekarlık alanda Sarılop incir çeşidi ile bahçe tesis edilmiştir. Proje kapsamında tesis edilen incir bahçesinin çevresine tel örgü çekilip damla sulama sistemi kurulmuştur. Meyve ağaçlarının şekil budaması ve toprak sürümü v.b. gibi kültürel işlemler tarım takvimine göre gerçekleştirilmiştir. Demonstrasyon yeri olarak yola uzak yerde kurulmuş olmakla beraber bölgede bahçe ve bağ alanlarının olmaması sebebiyle modern örnek bir meyve bahçesi olarak bölgede meyveciliğin yaygınlaşmasına katkı sağlamıştır. Önder çiftçimiz yeniliklere her zaman açık, demonstrasyonun yaygınlaşmasını sağlayacak bir üreticimizdir. 2013 yılında demo sahamızda meyve bakım kapsamında incir ağaçlarının şekil budaması ve toprak sürümü, gübreleme vb. gibi işlemleri yapılmıştır. Bahçede kırmızı örümcek zararı görülerek gerekli önlemler alınmış ve ilaç tavsiyesinde bulunulmuştur.

RESİM 70,71

Kayısı + Armut Tesis Demonstrasyonu (Mehmet Beşir AKDAŞ, Savur)

GAPTEYAP kapsamında Mardin İlinde Savur ilçe merkezinde yürütülen demo çalışması ile ekonomik, bilinçli meyveciliğin gelişmesine katkıda bulunulup; modern meyve bahçesi tesis etmek amacıyla; sıra arası 5m, sıra üzeri 5m mesafede 10 dekarlık alanda Roxana kayısı ve Santa Maria armut çeşitleri ile bahçe tesisi gerçekleştirilmiştir. Çevre çiti ve damla sulama sistemi proje kapsamında sağlanan demonstrasyonda yer seçimi ve çiftçinin ideal ve uygun olmadığı anlaşıldı. Üreticimiz önerilen faaliyetleri zamanında yerine getirmediği için demonstrasyon istenilen seviyeye ulaşamadı.

Meyve Tesis Demonstrasyonu (Cengiz KAYA, Savur)

23.03.2012 tarihinde Mardin ili Savur ilçesi Başkavak köyünde GAPTEYAP kapsamında yürütülen (5x5) sıra arası ve sıra üzeri mesafede 10 dekarlık alanda *Roxana* Kayısı ve *Santa maria* armut çeşitleri ile meyve fidan dikimleri gerçekleştirilmiş, proje kapsamında damla sulama ve çevre çiti kurulumu sağlanmıştır. Demo alanı görsellik açısından yola biraz uzak ideal bir alan olmamasına rağmen, çiftçinin ilgili ve teknik açıdan deneyimli olması nedeniyle başarılı olmuştur.

Kayısı bahçesinde proje ekibimizce meyve ağaçlarının bir kısmında örnek budama yapılmış, diğer kısmın üreticinin devam etmesi öngörülmüş, ancak çiftçinin budama için geç kalması veya zaman bulamaması sebebiyle kalan kısmın şekil budamasını yapamaması nedeniyle bahçenin yarısı çok iyi gelişmiş, budama yapılmayan kısım gelişme bakımından geri kalmıştır.

Zamanında budanan ve budanamayan meyve ağaçlarındaki gelişme farkını görünce çiftçimiz hatasını anlayıp sonbaharda mutlaka budamanın yapılacağını ifade etmiştir. Sezon boyunca yaprak biti mücadelesi, demir noksanlığı (kloroz) ve gübreleme işlemleri gibi kültürel işlemler yapılmıştır. Meyve ağaçlarının genç olmasına rağmen meyve vermesi ve bitkilerin iyi gelişimi bölgede bilinçli, modern meyveciliğin gelişmesi ve yaygınlaşmasına katkıda bulunmuştur.

RESİM 72,73

Armut Tesis Demonstrasyonu (Şeyhmuz GÜZEL, Ömerli)

Mardin ili Ömerli ilçesinin merkezinde sıra arası - 5m sıra üzeri - 5mde 10 dekarlık bir alanda *Santamaria* armut çeşidi ile fidan dikimi gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında fidan dışında damla sulama ve çevre çiti ile bitki bakım ve beslemeye yönelik girdi sağlanmıştır. Goble tipi şekil vermek için budama yapılarak, Yaprak biti ve Karaleke hastalığı gibi hastalık ve zararlılara karşı kültürel ve kimyasal önlemler alınmıştır. Demonstrasyon yeri olarak yol kenarında olup görselliğe uygun ideal bir yerdedir. Demo sahibi çiftçi iyi bir üretici örneği olarak üretken ve yeniliklere açıktır. Meyve bahçe tesisinin meyveye yatması çiftçiyi daha da heveslendirmiş, demonun sürdürülebilirliğini arttırmıştır.

RESİM 74,75

Meyve Tesis Demonstrasyonu (Abdullah SOYSAL, Şırnak - Silopi)

02.04.2012 tarihinde GAPTEYAP faaliyetleri kapsamında Şırnak ili Silopi ilçesi Özge köyünde (5mx5m) sıra arası ve sıra üzeri mesafede 10 dekarlık alanda *Roxana* kayısı çeşidine fidan dikimi gerçekleştirildi. Bu çalışma ile bölgede; ekonomik, bilinçli meyveciliğin gelişmesine katkıda bulunmak üzere kayısı bahçesi demonstrasyonu kuruldu. Proje kapsamında fidan dışında damla sulama ve çevre çiti ile bitki bakım ve beslemeye yönelik girdi sağlanmıştır. Goble tipi şekil vermek üzere budama, bahçe sürümü, gübreleme ve kış bakımı ile hastalık ve zararlılara karşı kültürel ve kimyasal önlemler alınmıştır. Demonstrasyon yeri olarak uygun olup; üreticimiz yeniliklere açık olup bu tür faaliyetler ile ilgilendiği için başarılı bir demonstrasyon olarak görünmektedir. Demo sahibi çiftçi iyi bir üretici örneği sergilemiştir. Meyve bahçe tesisinin erken meyveye yatması çiftçiyi daha da heveslendirmiş, demonun sürdürülebilirliğini arttırmıştır.

RESİM 76,77

Bağ Tesis Demonstrasyonu (Mehmet AÇILAN, Mazıdağı)

GAPTEYAP kapsamında Mardin-Şırnak Ofisi olarak Mazıdağı ilçe merkezinde 22.03.2012 tarihinde sıra arası 3m sıra üzeri 2,5m olarak 10 dekarlık alanda bağ tesis edilmiştir. Yer seçimi olarak ilçe merkezinde olması; çevresinde yoğun olarak eski geleneksel bağcılığın bulunması ve üreticiler tarafından bu farkındalığın görülmesi amacıyla modern bağcılığın yaygınlaşmasına katkı sağladığı görülmüştür. Potansiyel Floksera zararlısına karşı ve omçanın hızlı gelişmelerini sağlamak üzere Amerikan asma anacı üzerine kültür üzümü olarak Hatunparmağı ile sofralık ve şıralık olan Kabarcık

çeşitlerinden 1550 fidan dikimi gerçekleşip bağ tesisi edilmiştir. Proje kapsamında çevre çiti ve damla sulama sistemi kurulup yörede modern bağcılık için ilk adımlar atılmıştır. 2013 yılında bağ alanımızda drenaj ve yabancı ot sorunu yaşanmış, bununla ilgili gerekli tavsiyeler zamanında yapılarak gerekli önlemler alınmıştır. Bağda telli terbiye sistemine uygun şekilde erken ilkbaharda; 60cm üstünde üç göz kalacak şekilde omcaların şekil budaması yapılmıştır. Modern telli terbiye sistemini geliştirmek ve yaygınlaştırmak amacıyla 10.07.2013 tarihinde bağ demonstrasyon alanımızda çift T telli terbiye sistemi kurulumu tamamlandı. Bağcılığın bölge ekonomisine katkısı fazla olup, ekonomik ömürlerini yitirmiş eski bağların yeniden tesisi ve eski önemine ulaştırmak için kurulan demonstrasyon çalışmalarımız bölgede çok etkili olmuştur.

RESİM 78,79

Bağ Tesis Demonstrasyonu (Beşir TEMİZ, Ömerli)

Mardin-Şırnak faaliyeti olarak Mardin ili Ömerli ilçesi merkezinde eski bir bağ alanında beş yıllık omcalar mevcut olup, proje ile eski bağ sıra aralarına yeni omçalar, sıra üzeri 2m sıra arası 4 m olacak şekilde dikilerek, Hatunparmağı ve Mezrone üzüm çeşitleri ile bağ tesisi demonstrasyonu gerçekleştirilmiştir. Mevcut omcaların budama zamanında, yeni dikilmiş omcaların telli terbiye sistemine uygun budaması yapıldı.

Modern bağ tesisinin ve telli terbiye sisteminin çevrede yaygınlaştırılması için çift T telli terbiye sistemi 01.07.2013 tarihinde kurulumu yapılarak çiftçimiz ve bölge hizmetine sunulmuştur.

Bölgede bu senenin yağışlı geçmesi sebebiyle külleme gibi mantari hastalık ve zararlıların yörede çok zarar vermesine rağmen demo çiftçimizin ilaçlama ve kültürel önlemleri ve tavsiyeleri uygulaması sebebiyle bağ demonstrasyonumuzda hastalık ve zararlıdan etkilenmemiş, kaliteli ürün elde edilmiştir.

Önder çiftçimiz Beşir TEMİZ ve ailesi ile birlikte yürütülen bağ demonstrasyonumuzda 18.09.2013 tarihinde Mardin-Şırnak GTHB İl Müdürlükleri yetkilileri ve yayımcı teknik elemanları ile Ziraat Odası yetkilileri ve çiftçileri ile birlikte, tarımsal danışmanlık şirket yetkililerinin de katılımıyla telli terbiye ve damla sulama sistemini tanıtmak üzere Tarla Günü gerçekleştirildi. 2013 yılında bölgede yoğun yağış ve dolu zararı görüldüğü halde demo alanında iyi bakım ve gübreleme ile bağda yüksek verim elde edildi.

RESİM 80,81

Bağ Tesis Demonstrasyonu (Servet DEMİR, Savur)

GAP TEYAP faaliyetleri kapsamında Mardin ili Savur ilçesi merkezde 2012 yılında sıra arası 3 m sıra üzeri 2,5 m olacak şekilde 10 dekarlık alanda bağ kuruldu. Modern bağ tesisi olarak Hatun parmağı ve Mezone üzüm çeşitleri ile çevre çiti ve damla sulama sistemleri sağlanarak bağ tesisi kuruldu. Bağ budama zamanında omcalar telli terbiye sistemine uygun şekilde; 60cm üstünde üç göz kalacak şekilde budanması yapılmış olup tahta kazıklarla rüzgârdan zarar görmemesi amacıyla (∞) şeklinde bağlanmıştır. Gerekli sürüm, gübreleme, yabancı ot mücadelesi gibi kültürel işlemler zamanında uygulanmış, kaliteli, verimli ürün eldesi ve yörede teknik bağcılığı geliştirmek amacıyla bağda çift T telli terbiye sistemi kurulmuştur.

Diğer bağ demonstrasyon alanlarımızda olduğu gibi burada da; çift T telli terbiye eğitimleri, bağda budama, omacanın terbiye ve tele alma şekillendirme çalışmaları ile bitkisel üretimde tarımsal danışmanlık eğitimleri teorik ve uygulamalı olarak gerçekleştirildi.

RESİM 82,83

Sonuç olarak GAP TEYAP kapsamında Mardin ve Şırnak illerinde GTHB İl ve İlçe Müdürlükleri ve Ziraat Odaları ile birlikte meyve demonstrasyon bahçe ve bağ tesisleri, bağlarda çift telli terbiye sistemleri kurulup bölgede üretici, yayımcı ve teknik elemanlara tanıtıldı. Gerçekleştirilen demonstrasyon tesisleri bölgemizde modern ve örnek çalışmalar olup bölgede çok ses getirip, beğeni kazandı. Meyve demonstrasyon alanlarımızda, meyve ağaçların da budama, bağda çift T telli terbiye sistemi kurulum eğitimi, omcada şekil budaması, yetiştiricilik gibi uygulamalı eğitimler verildi. Bağ

demonstrasyon alanlarımızda edinilen bilgi ve tecrübeleri tarla günü ile kurum - kuruluş ve bölge çiftçilerimize göstererek alternatif ürün, sulama sistemleri ve yetiştirme konuları hakkında üretici ve yayımcı elemanların bilgi edinmeleri ve çalışmaların tanıtımı sağlandı. Bu çalışmaların yansımaları olarak GAPTEYAP Mardin-Şırnak ofisimize telli terbiye, damla sulama sistemli modern bağ demonstrasyon alanların kurulması için başvuruların sayısı çok fazla olmuştur.

Şanlıurfa Meyvecilik Tesis Demoları Çiftçi Tablosu

Meyvecilik Tesis (4.2.2.1.)					
Sıra	Konu	Alan (da)	Çiftçi Adı	İl/İlçe/Köy	Pilot Alan
1	Bağ	10	Beşir YAZAR	Merkez- Büyükördek	Tatarhöyük
2	Armut	10	Fatma Zehra YAZAR	Merkez- Büyükördek	Tatarhöyük
3	Dut	3	Abdullah DEMİR	Harran – Bilgili	Güzelyurt
4	İncir	10	Zahide ÖZDAĞ	Harran – Bilgili	Güzelyurt
5	İncir	10	Abdullah DEMİR	Harran – Bilgili	Güzelyurt
TOPLAM		43			

Telli terbiye Sistemi ile Sofralık Üzüm Bağ Tesis (Beşir Yazar, Büyükördek-Şanlıurfa)

Şanlıurfa ilinde bağcılık eski usuller ile çoğunlukla kuru arazilerde ve kapama bahçe yerine antepfıstığı bahçelerinin içinde ara ziraatı şeklinde yapılmaktadır. Bu nedenle verim ve kalite düşmekte ve üreticiler iyi gelir elde edememektedir. Mevcut sofralık çeşitler yetiştirilme noksanlıklarından ve bazı olumsuz çeşit özelliklerinden dolayı pazarda tutulmamaktadır. Ayrıca raf ömürlerinin kısa olması nedeni ile tüketiciye kaliteli üzüm ulaşmamaktadır. Üreticilere kaliteli, verimli ve pazar değeri yüksek çeşitleri göstermek ve bunların yetiştirme yöntemlerini öğretmek gerekmektedir. GAP TEYAP kapsamında uygulanan demonstrasyonla geç hasat edilen, verimi yüksek, pazarda özellikle aranan ve yüksek fiyata satılan, raf ömrü uzun, depolamaya ve nakliyyeye uygun Red Globe üzüm çeşidi üreticilere tanıtılmıştır.

Burada önemli bir konu atlanmamalıdır ki bölgede az da olsa bu çeşit ile bağlar kurulmuştur. Ancak; yanlış anaç kullanımı veya hiç anaç kullanmama, yanlış yer seçimi, sulama yapılmaması veya salma sulama yapılması, terbiye sistemi olmaması gibi nedenlerden dolayı istenen verim alınamamıştır. Proje kapsamında yapılan çalışmalarda işin en başından nasıl doğru yapılacağı uygulamalı olarak çiftçiler ile paylaşılmıştır.

Şanlıurfa bağcılık açısından çok uygun arazilere sahiptir. Özellikle Bozova-Hilvan hattındaki araziler toprak ve iklim şartları bakımından bağcılık ve meyvecilik için bulunmaz yerlerdir. Bu bağlamda Bozova'ya yakın Bozova-Hilvan karayolu üzerinde Büyükördek köyünde, Beşir Yazar'a ait arazide demo uygulaması yapılmıştır. 10 dekar

alandanda 1103 Paulsen asma anacı üzerine aşılı Red Globe üzüm çeşidi telli terbiye sistemine uygun olarak tesis edilmiştir. Fidanların dikiminde erkencilik sağlamak ve fidanları dış etkenlerden korumak adına Tubex mikrosera sistemi uygulanmıştır. Damla sulama sistemi sayesinde fidanların su ve gübre ihtiyaçları karşılanarak tüm alanda yeknesak gelişme sağlanmıştır.

Dikimden bugüne kadar bitkilerde herhangi bir hastalık ve zararlı görülmemiştir. Tek sorun yabancı ottur. Bu da sürüm ve çapa ile bertaraf edilmiştir. Genelde bağda mantari hastalıklar çok ciddi sorun teşkil etmektedir. Ancak uygulama sahamızın toprak ve hava şartları bağ için çok uygundur. Bu nedenle sorun olmamıştır. Önümüzdeki yıllarda da bu şartların devam edeceğini öngörmekteyiz.

Önümüzdeki yıl üzüm hasadı yapılabilecek, ancak ekonomik verime üçüncü yılda ulaşılacaktır. Beş yaşından itibaren ise iyi bakım karşılığında yüksek verimlere çıkabilecektir. Red Globe çeşidi, Gaziantep Fıstık Arş. İstasyonu demonstrasyonunda ikinci yılında kök başına 8-12 kg verim vermiştir. Verim çağında 5-6 ton/dekar verim alınabilmektedir. Özel bakım şartları sağlanırsa, uygun yerlerde yetiştirildiğinde bu rakam 17-18 tona kadar çıkabilmektedir. Bu ulaşılması muazzam bir verimdir. Umudumuz çiftçinin bakım şartlarını teknik destek ile maksimumda tutarak bu verimlere ulaşmasıdır. Çiftçi bu konuda isteklidir ve ilerleyen dönemde işletme kurarak, gerek bağ alanını artırmak gerekse paketlenme ve depolama alanlarını tesis etmek amacındadır. Kurulan demonstrasyonlar içinde kalıcı olması ve yüksek hedefleri olması bakımından önemli bir demonstrasyondur.

RESİM 84,85

İncir Yetiştiriciliği (Abdullah Demir, Zahide Özdağ, Bilgili-Harran- Şanhurfa)

Türkiye'nin markası olan Bursa Siyahı incir çeşidini bölgede modern usuller ile en erkenci olarak yetiştirmek ve çiftçilere yüksek gelir imkanı sağlamak amacı ile Tektek dağları üzerinde bulunan Bilgili köyünde 10 dekar alanda bahçe tesis edilmiştir. İncir ekonomik verime beşinci yılında başlamaktadır. Bahçede çiftçinin yanlış ara ziraati yapmasından, zararlılar ve yabancı otlar ile zamanında mücadele etmemesinden dolayı gelişme geriliği mevcuttur. Çiftçinin ilerleyen yıllarda hatalarını telafi edeceği ümit edilmektedir.

Tesis edilen bahçede “İncir Mozaik Virüsü” bulaşıktır. Ülkemizde maalesef bu hastalıktan ari fidan temini neredeyse imkansızdır. Yetiştiriciliği bu hastalıkla birlikte yapılmaktadır. Uygun bakım ve besleme ile hastalığın etkileri giderilebilmektedir. Demonstrasyonun sürdürülebilirliği açısından çiftçiye kültürel işlemler, bakım ve teknik konularla ilgili destek verilmiştir.

RESİM 86,87

Dut Yetiştiriciliği (Abdullah Demir, BilgiliHarran- Şanlıurfa)

Şanlıurfa koşullarında yılda 4 kez hasat edilme imkanı bulunan, raf ömrü uzun, pazar değeri yüksek, ihracat ve hipermarket pazarına uygun kara dut meyvesini bölgeye kazandırmak amacı ile İncir ile birlikte Bilgili köyünde tesis edilmiştir. 2012'de GAP TEYAP kapsamında kurulan bahçeden bu yıl en az 2 hasat elde edilmesi gerekiyordu. Ancak çiftçini budama işlerini çok geç yapması, zararlı ve yabancı ot kontrolünü düzgün yapmaması yüzünden henüz hasat görememiştir. Çiftçinin ilerleyen yıllarda hatalarını telafi edeceği ümit edilmektedir.

RESİM 88,89

Armut Yetiştiriciliği (Fatma Zehra Yazar, Büyükördek-Şanlıurfa)

Büyükördek köyünde Galip Yazar'a ait arazide tesis edilen 10 dekarlık armut bahçesi 2012'de hatalı herbisit kullanımından ötürü gelişmemektedir. Bahçe içindeki otları tavsiye edilen sürüm ve çapalama ile yok etmek yerine total herbisit kullanımını tercih eden çiftçi fidanlara geri dönüşü olmayan bir zarar vermiştir. Bahçe bu yüzden

neredeysi hiç gelişmemiştir. Bu durumdan kurtulması olası değildir. Demonstrasyon genel anlamda başarısız olmuştur.

RESİM 90,91

Meyvecilik Bakım (4.2.2.2)

GAP Bölgesinde yapılan incelemelerde mevcut kurulu meyve bahçelerinin bakımlarının iyi olmadığı ve yeterli verimin alınamadığı bu bahçelerdeki verim düşüklüğünün nedenleri çeşit seçimlerinden ve iklimden kaynaklandığı gibi budama, gübreleme, ilaçlama, sulama gibi bakım hatalarından ileri geldiği belirlenmiştir. Meyvecilik bakım demonstrasyonları ile bölgede halen kurulu meyve bahçelerinde budama, gübreleme, ilaçlama gibi konularda bakım işlemleri üreticilerle ve yayımcı teknik elemanlarla birlikte yapılarak, bu meyve bahçelerindeki üreticilerin her aşamada bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir. Meyvecilikte bakım uygulamaları 12 tür meyvede (Antepfıstığı, Nar, Kiraz, Badem, Elma, Erik, Dut, Kayısı, Armut, İncir, Zeytin ve Bağ vb.) 84 çiftçide yaklaşık 840 da alanda uygulanması planlanmış, 2013 yılı sonu itibarıyla 89 bahçede 894 dekar alanda bakım faaliyetleri yürütülmüştür. Gübre, ilaç giderleri, askıya alma, budama ustalık ücreti gibi maliyetler GAP-TEYAP kapsamında projeden, işçilik ve bakım işleri çiftçi tarafından karşılanmıştır. Bakıma alınan bahçelerin tamamı 2013 yılı sonuna kadar ürün sezonu boyunca izlenmeye çalışılmıştır. Tüm çalışmalarda tarım teşkilatı ve üretici örgütleri ile işbirliği yapılmasına özen gösterilmiştir.

Meyve bakım demoları değerlendirildiğinde teknik açıdan yapılan uygulamaların oranının yüksek olduğu (% 95) ancak kurumsal koordinasyon-katılımcılık açısından daha düşük olduğu (% 71) belirlenmiştir. Meyvecilik bakım demoları genel itibarıyla % 85 civarında ortalamayla iyi olarak değerlendirilmiştir.

Meyve bakım demonstrasyonlarında amaç yapılan hatalı uygulamaları en aza indirmek, böylece çiftçinin bitki gelişmesinde, verimde, ürün kalitesinde olan yükselmeyi göreyek modern yetiştiricilik yapar hale gelmesini sağlamak hedeflenmiştir.

Çiftçiye doğru gübreleme, sulama, budama, ilaçlama ve doğru sürüm veya kontrollü sürüm yoluyla yetiştiricilik yapabileceği gösterilerek verim ve kalite artışı sağlanması amaçlanmıştır.

Meyvecilik Bakım Değerlendirmesi (%)	Teknik	Yer-Görsellik	Kişi	Eğitim alıp almadığı	Kurumsal Koordinasyon-Katılımcılık	Tanıtm	İzleme	Sürdürülebilirlik	Ortalama
Adıyaman	88	75	67	68	67	70	88	88	76
Batman	96	83	80	81	65	67	95	81	81
Diyarbakır	90	80	80	80	60	65	95	70	78
Gaziantep	100	100	90	90	70	98	99	100	93
Mardin	96	85	80	81	83	87	95	81	86
Şanlıurfa	100	90	90	100	80	95	100	95	94
Ortalama	95	86	81	83	71	80	95	86	85

RESİM 92,93,94,95

RESİM 96,97,98,99

Meyvecilik Bakım Demoları

2011-2013	Meyve Bakım	
	Sayı	Alan(da)
Adıyaman	26	255
Batman	1	10
Diyarbakır	12	120
Gaziantep	10	100
Mardin	24	240
Şanlıurfa	16	169
Toplam	89	894

Adıyaman Meyvecilik Bakım

Meyvecilik Bakım (4.2.2.2)					
Sıra no	Konu	Alan (da)	Çiftçi adı	İl/ilçe/köy	Pilot alan
1	Nar	10	Hamit TAŞKIN	Samsat	Samsat
2	Nar	10	Cenap TAŞKIN	Samsat	Samsat
3	Nar	10	İsmet ÇETİNKAYA	Kahta	Kahta
4	Nar	10	Mehmet N.ATALAY	Samsat	Samsat
5	Nar	10	Mehmet N.GÜRSOY	Samsat	Samsat
6	A.fıstığı	10	Mehmet KARA	Besni	Besni
7	A.fıstığı	10	Süleyman ARSLAN	Besni	Besni
8	A.fıstığı	10	İzzettin ÇOLAK	Besni	Besni
9	A.fıstığı	10	Hasan KARA	Besni	Besni
10	A.fıstığı	5	Abuzer SAĞNAK	Merkez	Çamgazi
11	Kiraz	10	Mehmet YANDIK	Gölbaşı	
12	Kiraz	10	Vakkas YALTI	Gölbaşı	
13	Kiraz	10	Mehmet YALTI	Gölbaşı	
14	Kiraz	10	Zeynep YALTI	Gölbaşı	
15	Elma	10	Hüseyin BİLGİLİ	Gölbaşı	
16	Elma	10	Abuzer BİLGİLİ	Gölbaşı	
17	Elma	10	Ali Rıza KORKMAZ	Gölbaşı	
18	Bağ	10	Şükrü GÜLEŞ	Merkez	Çamgazi
19	Bağ	10	Suphi TAŞKIN	Samsat	
20	Dut	10	Cengiz KORKUT	Tut	
21	Dut	10	Fahri DAĞ	Tut	
22	Erik	10	Muharrem TAŞGÖRMEZ	Gölbaşı	
23	Erik	10	Özkan YAŞAR	Gölbaşı	
24	İncir	10	İsmail MUTLU	Merkez	Çamgazi
25	Zeytin	10	Baran ÖZTÜRK	Merkez	Çamgazi
26	Zeytin	10	Zeynel ÇİFTÇİ	Merkez	Çamgazi

Adıyaman'da GAP TEYAP kapsamında 2011 yılından başlayarak üretim sezonları boyunca bakım demoları kapsamında 50 dekar alanda 5 adet nar, 45 dekar alanda 5 adet antepfıstığı, 40 dekar alanda 4 adet kiraz, 30 dekar alanda 3 adet elma, 20 dekar alanda 2 adet bağ, 20 dekar alanda 2 adet dut, 20 dekar alanda 2 adet erik, 10 dekar alanda 1 adet incir ve 20 dekar alanda 2 adet zeytin bahçesi bakım ve kontrolleri gerçekleştirilmiştir. Meyve bakım demoları GTHB İl ve İlçe Müdürlükleri ile TARGEL yayımcı elemanları ve Ziraat odaları ile birlikte sahada uygulamalı olarak gerçekleştirilmiştir.

Kış bakımı, doğru gübreleme uygulamaları, budama ve şekil verme çalışmaları gibi kültürel çalışmaların yanı sıra hastalık ve zararlılarla mücadele, ve doğru sulama uygulamaları ile güvenli ürün elde etmeye yönelik bilgilendirme çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Bakım çalışmaları esnasında örneğin fıstık bakımlarında çiftçinin kış bakımını hiç yapmadığı, proje çalışmalarıyla ilk defa kabuklu bit ve koşnile karşı mücadelenin yapılmasıyla bitkilerin daha sağlıklı, sürgün uzunluklarında artış ve daha verimli olduğu gözlemlendi.

Bölge de yoğun olarak yetiştiriciliği yapılan antepfıstığında yanlış budamadan kaynaklanan zararları, yanlış veya hiç ilaç kullanılmaması yüzünden meydana gelen ağaç kurumalarını, ürün kaybını, hastalık ve zararlılara karşı mukavemeti arttırmak amacı ile bölgede budama ile ilgili doğru bilinen yanlışları bakım-onarım demo üreticilerimize, yayımcı teknik elamanlara ve yöre üreticilerine teorik ve pratik olarak anlatarak eğitim sonunda antepfıstığı budamasını uygulamalı olarak saha eğitimleri gerçekleştirilmiştir.

Üreticilerimizin yetiştiricilikle alakalı sorunlarından öte paylaştıkları sorunların başında gelen budama, hastalık ve zararlılar ile mücadele konuları en az ürün yetiştiriciliği kadar önemli olduğu belirtilmiştir. Bakım, budama ve ürün izleme faaliyetleri proje paydaşı ilçe tarım müdürlükleri ile ortaklaşa yürütülmüştür. Profesyonel budama ustası getirilerek çiftçilere hem pratik hem de teorik uygulamalarla doğru budama şekilleri gösterilmiştir. Çiftçi daha önce kullandığı nacak, el baltası ile budama yapması nedeniyle ağaç gövdesinde yaralanmalar ve hastalıklara açık bir hale geliyordu. Doğru budama teknikleriyle verim açısından olumlu sonuç elde edilmiştir.

RESİM 100,101,102,103

RESİM 104,105,106,107,108,109,110,111

RESİM 112,113,114,115,

RESİM 116,117

RESİM 118,119,120,121,122,123,124,125

RESİM 126.....131

Batman Meyvecilik Bakım Demonstrasyonları Çiftçi Tablosu

Meyvecilik Bakım (4.2.2.2)					
Sıra No	Konu	Alan (da)	Çiftçi Adı	İl/İlçe/Köy	Pilot Alan
1	Elma	10	M. Selim AYDIN	Batman-Kozluk-Kolçaklar köyü	Kozluk
TOPLAM		10			

Batman'da bakım demoları kapsamında 2012 yılında tesis edilen 10 dekar yarı bodur elma demosunun 2013 yılında da bakım işleri sürdürülerek, kültürel işlemler,

gübreleme, hastalık ve zararlı ile mücadelede etkin olmak için düzenli bir program uygulanmıştır. Bu çalışmalara çiftçimiz ve köyde bulunan diğer çiftçiler yoğun bir ilgi göstermişlerdir. Demonstrasyonun yöre çiftçilerince benimsenmiş, sürdürülebilir bir çalışma olduğu ve iyi bir gelişim gösterdiği söylenebilir. Bakım kapsamında kültürel önlemlerin yanında iyi tarım uygulamalarına başlangıç için eğitimler verilmiştir.

Planlanan ilk programda yer almamasına karşın bağ bakım çalışmaları Batman ve Siirt illerinde proje başlangıcından beri yapılmaktadır. Bu bakım çalışmalarını başlatılmasının en önemli nedeni bölgemizde son zamanlarda farklı hibe kaynaklarıyla tesis edilen telli terbiyeli sistemiyle ilgili yetiştirme tekniklerini çiftçilerimize göstererek doğru uygulamaları benimsetmektir. Telli terbiye sistemi ile kurulmuş olan bağların özellikle budama ve hastalık ve zararlı mücadelesi yönünde çalışmalar başlatılmış, daha önce farklı finansal desteklerle kurulan bağ demoların iyileştirme ve bakım çalışmaları çiftçilerle birlikte yapılarak kültürel işlemler çiftçilere öğretilmeye çalışılmıştır. IFAD gibi yöreye ve çiftçiye destek veren kurumlarla birlikte üreticilere teknik destek sağlanmıştır. Ayrıca 2012 sezonunda sürdürülen bağ bakım demo çalışmaları çiftçiler tarafından yoğun bir ilgiyle karşılanmış, olumlu bir yaklaşım ve uygulamaların benimsendiği görülmüştür.

Bakım çalışmalarında amacımız geleneksel bağ budama tekniklerini uygulayan üreticilere hem yeni budama tekniği öğretmek hem de kendi bahçelerinde bakım yapabilecek hale getirmektir. Bu yapılan bakım çalışmalarımıza bölgedeki diğer üreticiler ve GAP TEYAP faaliyetlerine katılan diğer çiftçileri de davet ederek projemizin asli amacına uygun şekilde çiftçilerin bilgi ve beceri kazanmasına katkı sağlanmıştır. Yapılan tün budama çalışmaları diğer bölge çiftçilerine örnek teşkil etmesi için eğitim yayım faaliyetleri ile desteklenmektedir.

RESİM 132,133

RESİM 134,135,136,137,138,139
Diyarbakır

2012-2013 Meyvecilik Bakım Demonstrasyonları Çiftçi Tablosu

Meyvecilik Bakım (4.2.2.2)					
Sıra	Konu	Alan (da)	Çiftçi Adı	İl/İlçe/Köy	Pilot Alan
1	Kiraz	10	Hüseyin KILIÇ	Diyarbakır -Kocaköy	
2	Badem	10	M. Ali ARZU	Diyarbakır-Çınar- Altınakar köyü	Goksu

3	Badem	10	Haydar ÖLMEZ	Diyarbakır-Çınar- Şükürlü köyü	Goksu
4	Nar	10	Celal AYHAN	Diyarbakır –Dicle- Altay köyü	
5	Nar	10	Veysi ATEŞAL	Diyarbakır-Sur-Karpuzlu köyü	
6	Elma	10	Mehmet ALTAY	Diyarbakır-Bismil- Köseli köyü	
Toplam		60			

Diyarbakır’da meyve bakım kapsamında 6 adet bahçede 60 dekar alanda kiraz, elma, nar ve bademde kontrol ve bakımlar gerçekleştirilmiştir. Ayrıca 2012 yılında tesis edilen bağ demosunun bakımları da 2013 yılı boyunca sürdürülmüştür. Uygulanan meyvecilik bakım demonstrasyonları ile Diyarbakır bölgesinde halen kurulu meyve bahçelerinde budama, gübreleme, ilaçlama gibi konularda bakım işlemleri üreticilerle öncelikle kendi meyve demonstrasyonların uygulayarak, üreticilerin her aşamada bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Kocaköy ilçesinde mevcut kiraz bahçesinde GTHB İlçe Müdürlüğü talebiyle bakım demolarına dahil edilmiştir. Yapılan budama ve gübreleme uygulamalarıyla 4 yaşına gelmesine rağmen meyve verimi az olan ağaçlarda 2012 ve 2013 yılında verim artışı gözlenmiştir. Ayrıca bu ilçede hayvancılığın yaygın olması nedeniyle çiftlik gübresi kullanma kapasitesi yüksek olduğundan bölgenin organik tarım için potansiyel bir alan olduğu tespit edilmiştir.

Badem bakım demolarında pseudomonas syringae gibi hastalık ve zararlıları önlemek amacıyla bakım ve kültürel önlemlere daha fazla önem verilmiştir. Bakımı yapılan bahçelerde olumlu yansımaları olmuştur.

Dicle ilçesi Altay köyünde mevcut nar bahçesi bakım demonstrasyonları içinde tam meyve verme yaşında tek demonstrasyon olarak iyi bir bakım örneği oluşturmaktadır. 2012 yılında 4 ton üzerinde verim vermiş, bakım ve bitki beslemesi çok iyi yapıldığı için bu yılda çok iyi verim sağlanmış, bu da çiftçiyi sevindirmiştir. Bahçede hayvan gübresi ve yeşil gübre uygulaması yapılmış, organik meyve bahçesi niteliğine çok yakındır.

Sur ilçesi Karpuzlu köyünde mevcut nar bahçesi Dicle havzasında yeni bir tesis olarak daha önce mevcut fungal hastalıklar nedeniyle zarar görmüş, bakım ve kültürel tedbirlerle 2013 yılında gözle görülür bir iyileşme sağlanmıştır.4 yaşında olmasına rağmen aile ihtiyacına cevap verecek şekilde az bir verim vermiştir.

Bismil’de Köseli köyünde mevcut elma bahçesinde çiftçi talebiyle başlayan bakım ve budama çalışmaları 2012 yılından başlayarak proje süresince yoğun olarak devam etmiştir. Hastalık ve zararlılara karşı yapılan mücadelede başarıya ulaşılmış olup, 2013 yılında bu bahçede meyve gözü ve sürgün uzaması tespit edilip, meyve veriminde artış sağlanmıştır.

Bağcılıkta Dicle-Dedeköy’de mevcut bağ tesisinde şekil budaması ile birlikte bitki besleme ve bakım çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

RESİM 140,141,142,143,144,145

RESİM 146,147,148,149,150,151,152

Gaziantep

Meyvecilik Bakım Demonstrasyonları

No	Konu	Alan (da)	İl	İlçe	Köyü	Çiftçi adı
1	Antepfıstığı	10	Kilis	Elbeyli	Uğurlar	Mithat Uğur
2	Zeytin	10	Kilis	Elbeyli	Geçerli	Kemal Köroğlu
3	Bağ	10	Kilis	Merkez	Bulamaç	İbrahim Halil Korkmaz
4	Bağ	10	G.Antep	Merkez	Şahinbey	Kazım Ateş
5	Antepfıstığı	10	G.Antep	Karkamış	Karanfil	Murat Özdemir
6	Antepfıstığı	10	G.Antep	Karkamış	Arıkdere	Ahmet Güngördü
7	Antepfıstığı	10	G.Antep	Nizip	Dutlu	Mehmet Hayri Ulukuş

8	Antepfıstığı	10	G.Antep	Nizip	Mercanlı	Ahmet Arslan
9	Zeytin	10	G.Antep	Oğuzeli	Karadibek	Mehmet Yılmaz
10	Zeytin	10	G.Antep	Oğuzeli	Çaybeyi	Nevzat Aydın

Gaziantep ve Kilis'te meyve bakım demonstrasyonları 50 da alanda 5 ad. antepfıstığı, 30 dekar alanda 3 adet zeytin ve 20 dekar alanda 2 adet bağ bakım demonstrasyonu olarak toplam 10 adet 100 dekar alanda gerçekleşmiştir. Tüm bu bakım demolarında damla sulama sistemi proje kapsamında karşılanmıştır.

Gaziantep ilinin en önemli ürünü olan antepfıstığı yetiştiriciliğinde çiftçi tarafından sulama ve gübreleme yapılmaz diye bir inanış vardır. Üreticiler genel olarak üretim sezonu içinde sürüm, hastalık ve zararlılar ile mücadele yaparak yetiştiricilik yapmaktadırlar. Budama yaparken antepfıstığının veriminin büyük bir çoğunluğunu veren etek dalları sürüm amaçlı traktör geçişini engel olduğundan dolayı alınmaktadır.

Ayrıca gençleştirme budaması yıllara yaymak yerine aynı sezon içinde yaparak antepfıstığının stres yaşayarak periyodisiteyi artırmakta bitki bu yaraları kapatmak için 2 ila 4 senesini harcamaktadır. Hasat sonrası hemen yapılan budamalarda bitkinin yıl boyu emek verip topraktan alarak fotosentez ile olgunlaştırdığı besin elementleri, tekrar bitkinin gelecek yılki meyve ve sürgün gözleriyle, köklerine taşınmadan, yaprakla bitkiden uzaklaştırılmaktadır. Derin sürümlerle, zamansız ve aşırı budamalarla kışa hazırlıksız giren bitkiler ilkbaharda bu açıklarını gidermeye ve vegetatif gelişmesini düzenleyip verime gelmeye çalışmaktadır.

Ağaçlar henüz yaprakları olmadığından yetersiz besinle meyve gözlerini geliştiremediğinden dolayı dökmekte ve verimsizleşmektedir. Ancak bir dahaki seneye verime geçebilmektedir. Buda periyodisite denilen bir yıl verimli bir yıl verimsizlik olgusunu ortaya çıkarmaktadır. 2013 yılında hem ağaçlarda meyve olmayışı hem de ilkbahar yağışlarının fazla olması sebebi ile ekonomik olmayacağı düşünülerek antepfıstığında önemli kayıplara yol açan Kara Zeng hastalığına karşı çiftçiler tarafından etkili ilaçlama yapılamamıştır. Antepfıstığı yetiştiriciliğinde amaç iyi bakım uygulamaları yapılarak verim ve kalite artışını göstermektir.

Bölge çiftçilerine antepfıstığında damla sulama yöntemi ile bakım ve fertigasyon uygulamalarının verim artışı sağladığını göstermek üzere çalışmalar yürütülmüş, bu çalışmalar neticesinde antepfıstığı bahçelerinde gözle görülür bir gelişme gözlenmiş, karagöz sayısı ve sürgün uzunluğunun iyi olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca bu bölgede ağaçkakan kuşu sorunu olduğu için damla sulama sisteminin yer altına alınması tavsiye edilmiştir.

Genel değerlendirme olarak antepfıstığı çalışmalarında asıl gösterge uygulama yapılan alanlardaki ağaçlarda gelişen sürgünler ve karagözler (meyve gözleri) ile uygulama yapılmayan alanlardaki ağaçlarda gelişen sürgün ve karagözlerin farkını görmektir. Bunun yanında hasat sonrası yapraktan yapılan gübre uygulaması ile karagözlerde gelişim kalitesi sağlanmıştır.

RESİM 153,154

Gaziantep bölgesi en önemli ürünü olan antepfıstığından sonra gelen ve Kilis için de önemli bir ürün olan zeytin yetiştiriciliğinde de çiftçi tarafından sulama ve gübreleme yapılmaz imajı mevcuttur. Çiftçiler sadece yıl içinde yine derin sürüm yaparak yetiştiricilik yapmaktadırlar. Genel olarak budamayı hasat zamanında yaparak hasattan sonra ağacın kendisini toparlamasına fırsat vermeden, zamansız ve aşırı budamalarla kışa hazırlıksız giren bitkiler ilkbaharda bu açıklarını gidermeye ve vegetatif gelişmesini tamamlayamadan verime gelmeye çalışmakta, bu nedenle verim kayıpları yaşanmaktadır. Hasadın normalde meyvelerin %60 olgunlaşmaya başladığında yapılması gerekirken yani meyvelerin %60' nın koyu mor renk aldığı dönemde olması gerekirken, meyvelerin siyahlaşmaları beklenmekte buda meyve kalitesini düşürmektedir. Bölgede yağa yönelik bir üretim söz konusudur. Meyvenin geç toplanması çuvallarda bekletilmesi yağda asit ve aflatoksin oluşumuna sebebiyet vermektedir. Yağda meyve aromasının yok olması, tadının bozulması ve yağ kalitesinin düşmesine sebep olmaktadır.

Gaziantep proje ofisi olarak bakım demonstrasyon çalışmalarıyla ve eğitimlerle çiftçilerimize bakımda sulama ve gübrelemenin gerekli olduğu, derin sürümün gerekmediği, derin sürüm ile köklerin koparıldığı, toprak yapısının aşırı parçalanmayla yok olduğu, bitkinin kendisini besleyemez konuma geçtiği anlatılmak istenmiştir. Ayrıca hasadın meyvelerin tamamında olgunluğun %60 ve meyve renginin koyu mor olduğu dönemde olduğunda yapılması gerektiği, toplanan meyvelerin hava alan delikli kasalarda 20–25 cm derinliği geçmeyecek şekilde taşınarak en kısa zamanda, mümkünse gün içinde fabrikaya yağ için sıkıma götürülmesi gerektiği anlatılmıştır. Budamanın hasattan yaklaşık bir ay sonra derin olmamak kaydıyla 'kırılmış zarar gören dallar ile birbiri üstüne binmiş kalabalık yapan dalları ayıklamak şeklinde' yapılması gerektiği anlatılmıştır. Zeytin yetiştiriciliğinde amaç iyi bakım uygulamaları yapılarak verim ve kalite artışını göstermektir. Damla sulama ile zeytin bakım ve fertigasyon ile verim artışı sağlanması için bu tip çalışmalar yürütülmüş, bu çalışmalar sonucunda zeytin bitkisinde gözle görülür bir gelişme gözlenmiş, meyvelerde buruşma olmamış, meyve iriliği artmıştır ve sürgün uzunluğu iyi olduğu tespit edilmiştir.

Gaziantep ve Kilis bölgesinin eskiden en önemli ürünlerinden biri olan üzüm bu gün önemini yitirmeye başlamıştır. Zeytin ve Antepfıstığı gibi sulama ve gübreleme yapılmayan arazilerde geleneksel goble sistem bağ yetiştiriciliği yapılmaktadır. Pekmez üretiminin önemini yitirmesi, kuru üzüm üretiminin eskisi gibi yapılmaması, değer içermemesi bağcılığı geriletmiştir.

Bağ bakım çalışmaları kapsamında 2 bağda damla sulama sistemi kurularak bilimsel açıdan iyi bir şekilde fertigasyon ve bakımları yürütülmüş, bu uygulamalarla bağlarda yüksek verim alınabileceği çiftçilere ve yöre halkına benimsetilmiş, teorik ve uygulamalı olarak sahada eğitim çalışmalarıyla desteklenmiştir. Goble sistemli mevcut bağlarda modern yetiştirme teknikleri uygulanarak verim artışı sağlanmış; hastalık ve zararlıdan arı ve ilaç kalıntısı (rezidü) olmayan sağlıklı ürün edilmiştir. Ayrıca 2012 yılında İslahiye-Altınüzüm beldesinde 20 dekar alanda tesis edilen 2 adet bağın bakım ve şekil budama çalışmaları ile fertigasyon çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

RESİM 155,156,157,158

RESİM 159,160,.....169

Mardin

Meyvecilik Bakım Demonstrasyonları Çiftçi Tablosu

Meyvecilik Bakım (4.2.2.2)					
Sıra	Konu	Alan (da)	Çiftçi Adı	İl/İlçe/Köy	Pilot Alan
1	Kayısı	10	Mehmet Ali DOĞRU	Mardin-Nusaybin-Hasantepe Köyü	Nusaybin
2	Kiraz	10	Hacı Aziz SERHAN	Mardin-Ömerli İlçesi	
3	İncir	10	İsmail KARAMANOĞLU	Mardin-Derik-Düztaş Köyü	
4	Armut-Kayısı	10	Cengiz KAYA	Mardin-Savur-Başkavak Köyü	
5	Armut-Kayısı	10	Mehmet Beşir AKTAŞ	Mardin-Savur İlçesi	
6	Armut	10	Şehmuz GÜZEL	Mardin-Ömerli İlçesi	
7	Kayısı	10	Abdullah SOYSAL	Şırnak-Silopi-Özge Köyü	Silopi
8	Bağ	10	Mehmet AÇILAN	Mardin-Mazıdağı	
9	Bağ	10	Beşir TEMİZ	Mardin-Ömerli	
10	Bağ	10	Servet DEMİR	Mardin-Savur	
11	Bağ	10	Mehmet KAYA	Mardin-Savur İlçesi-Başkavak Köyü	
12	Bağ	10	Mehmet KAYA	Mardin-Ömerli-Yaylatepe Köyü	
13	Bağ	10	Şemdin FİDAN	Mardin-Ömerli	
14	Kiraz	10	M. Beşir AKDAŞ	Mardin-Savur	
15	Kiraz	10	Fahri ERDEMİR	Mardin-Ömerli	
16	Bağ-Kiraz	20	Mehmet Nuri GENÇ	Şırnak- İdil –Kurtuluş Köyü	
17	Şeftali Nektarın	10	Ayetullah BAYRAK	Mardin-Savur	
18	Zeytin	10	M. Rezak ALPKAN	Şırnak-Cizre-Bozalan Köyü	
TOPLAM		190			

Demonstrasyon Açıklamalar:

Mardin-Şırnak Ofisi olarak 240 dekar alanda 24 adet bakım gerçekleştirilmiştir. Bunun 6 adedi 2012 yılında tesis edilen meyve bahçeleri olup, 2013 yılında bakımları sürdürülmüştür. Ürün çeşitliliği olarak zeytin, kiraz, armut, kayısı, şeftali, nektarin, incir ve bağ türlerinde bakım uygulamaları yapılmıştır.

Mardin-Şırnak illerinde GAPTEYAP kapsamında kurulan meyve ve bağ bakım demonstrasyonlarında amaç geleneksel olarak yapılan hatalı uygulamaları en aza indirmek, böylece çiftçinin bitkinin gelişiminde, veriminde, ürün kalitesinde olan artışı görerek modern teknikler ile yetiştiricilik yapar hale gelmesini sağlamak hedeflenmiştir. Meyve bakım çalışmalarında ağaçların, gübreleme, bitki koruma, bakım ve sulama zaman çizelgeleri hazırlanıp programlı bir şekilde uygulanmıştır. Genel olarak bakım demolarında yer alan meyve ağaçları iki yaşında olmaları nedeniyle henüz istenilen verime ulaşmamalarına rağmen az da olsa meyve tutmuştur.

Meyve bahçelerinde damla sulama sistemleri tesis edilerek sulama zaman planlamaları hazırlanarak üreticilere önerildi. Bağlarda, külleme, mildiyö hastalıkları ile salkım

güvesi, meyve ağaçlarında capnodis, kırmızı örümcek ve kara leke hastalığına karşı gerekli kültürel önlemler ve kimyasal mücadele çalışmaları gerçekleştirildi.

Bağlarda telli terbiye sistemine uygun olarak şekil budaması yapıldı. Tüm bakım demoları dikkate alındığında hastalık ve zararlıdan arı, iyi gelişmiş meyve ağaçlarına sahip bahçeler diğer çiftçilerin ve teknik elemanların ilgisini çekmiştir. Demonstrasyonları diğer kurum ve kuruluşlarla birlikte çiftçilere tanıtmak üzere katılımın yüksek olduğu tarla günleri düzenlendi.

RESİM 170,171,172,173,174,175,176,177

Sonuç olarak; Bölgemizde bakımsız meyve bahçelerindeki verimliliği yükseltmek amacıyla meyve ağaçlarında budama, gübreleme, ilaçlama, sulama gibi uygulama ve tavsiyelerde bulunulmuş, bu çalışmalar sonucunda meyve ağaçlarında verim artışı gözlenmiştir.

Bölge çiftçisi daha önceleri bağda verim 600 kg/da ancak ulaşırken, proje çalışmalarıyla verimin 1.100 kg/da ulaştığını belirtmiştir. Telli terbiye sistemi kurulan bağ demolarında verimin 5000kg/da ulaşması hedeflenmektedir. Ömerli bağ alanı 2013 yılında doludan zarar gördüğü halde iyi bakımla üzüm salkımları küçük olmasına rağmen meyve tutumu fazla olmuştur. Bakım demonstrasyonu kapsamında kirazda ağaç başına 10kg /ağaç verim alınırken, yapılan bakımlardan sonra 15-20kg /ağaçta verim alınmıştır.

Bölgede son yıllarda iklimin yağışlı geçmesi sebebiyle hastalık ve zararlı popülasyonu fazla olmasına rağmen, önerilere göre kültürel önlem ve kimyasal mücadele yapılan alanlarda hastalık ve zararlıların görünmemesi, proje olarak hedefe ulaştığımızın göstergesidir.

Şanlıurfa

Meyvecilik Bakım Demonstrasyonları Çiftçi Tablosu

Meyvecilik Bakım (4.2.2.2)					
Sıra	Konu	Alan (da)	Çiftçi Adı	İl/İlçe/Köy	Pilot Alan
1	Antepfıstığı	10	Emin Akgün	Şanlıurfa- Bozova	Atatürk SB
2	Antepfıstığı	10	Mesut Kaya	Balkatan	Cullap SB
3	Antepfıstığı	10	İbrahim Yıldız	Dutluca	Atatürk SB
4	Antepfıstığı	10	İsmail Şahin	Dutluca	Atatürk SB
5	Nar	10	Hüseyin Doğru	Kıyas	Fırat SB
6	Nar	10	Bülent Güleç	Kıyas	Fırat SB
7	Nar	10	Hasari Taş	Mülkören	Atatürk SB
8	Nar	10	Nabi Deniz	Dutluca	Atatürk SB
9	Nar	16	Nabi Deniz	Dutluca	Atatürk SB
10	Badem	10	Osman Türen	Kılıçören	Atatürk SB
11	Badem	10	Mustafa Türk	Çukurdoruç	Fırat SB
12	Bağ	10	Müslüm Kılıç	Sığırcık	
13	Bağ	10	Haluk Rastgeldi	Tülmen	
14	Armut	10	Fatma Zehra Yazar	Büyükördek	Tatarhöyük SB
15	İncir	10	Abdullah Demir	Bilgili	Güzelyurt SB
16	Dut	3	Zahide Özdağ	Bilgili	Güzelyurt SB
TOPLAM		169			

2011- 2013 yılları arasında Şanlıurfa'da 16 adet 169 dekar alanda meyve bakım demosu gerçekleştirilmiştir. Bozova bölgesi ağırlıklı olmak üzere 4 noktada antepfıstığı bahçelerinde çiftçiler ile müşterek bakım ve kültürel uygulamalar yapılmıştır. Özellikle kış ilaçlaması, budama, sulama ve gübreleme konularına önem verilmiştir.

Antepfıstığı yetiştiriciliğinde amaç iyi bakım uygulamaları yapılarak verim ve kalite artışını göstermektir. Genel değerlendirme olarak antepfıstığı çalışmalarında asıl gösterge uygulama yapılan alanlardaki ağaçlarda gelişen sürgünler ve karagözler (meyve gözleri) ile uygulama yapılmayan alanlardaki ağaçlarda gelişen sürgün ve karagözlerinin farkını görmektir.

Kıyas ve Bozova bölgelerinde önder çiftçiler ile mevcut nar bahçelerinde bakım demonstrasyonları gerçekleştirilmiştir. Sezon boyunca şekil budaması, gübreleme, hastalık ve zararlılara karşı mücadele önlemleri çiftçiler ile paylaşılmış ve bu uygulamalar sahada teorik ve pratik olarak yapılmış ve diğer çiftçilerce uygulamalar benimsenmiştir.

Badem bakım demonstrasyonlarında Kıyas ve Bozova bölgelerinde 2 noktada çiftçilere sulama, gübreleme, budama ve ilaçlama konularında destek sağlanmıştır. Tülmen ve Sığırcık köylerinde örnek çiftçilerin bağlarında budama, ilaçlama, gübreleme konuları ağırlıklı olmak üzere uygulamalar yapılmıştır.

RESİM 178,179,180,181,182,183

Sebzecilik(4.2.2.3)

GAP Bölgesinde yapılan araştırma sonuçlarına göre GAP Bölgesi sulanan alanlarında Akdeniz Bölgesi'nde üretilen sebzelerin hemen hemen tamamı yetiştirilebilmektedir. Bu çalışma ile bölgede sebzecilik üretiminin yaygınlaşması, çiftçilere iyi yetiştirme tekniklerinin öğretilmesi hedeflenmiştir. Sebzecilikte domates, biber, kavun-karpuz, çilek, konularında açıkta sebze demonstrasyonları ürün sezonu boyunca 5'er dekarlık

alanlarda uygulanmıştır. Proje kapsamında girdi –fide, gübre, ilaç vb. gibi – maliyetleri proje bütçesinden, işçilik ve tesis edilecek alanın toprak hazırlığı, bakım işleri çiftçi tarafından karşılanmış, çalışmalarda tarım teşkilatı ile işbirliği sağlamaya özen gösterilmiştir. Özellikle tohum ve çeşit tavsiyesi konularında araştırmalardan teknik destek ve girdi sağlanmaya çalışılmıştır.

Sebzecilik Değerlendirme %	Teknik	Yer-Görsellik	Kişi	Eğitim alıp almadığı	Kurumsal Koordinasyon-Katılımcılık	Tanıtm	İzlene	Sürdürülebilirlik	Ortalama
Adıyaman	88	75	67	68	78	70	88	65	75
Batman	100	95	80	80	65	75	95	95	86
Diyarbakır	95	80	80	75	75	75	95	85	83
Gaziantep	100	98	90	95	78	90	99	100	94
Mardin	93	82	93	93	80	100	100	100	93
Şanlıurfa	100	90	90	100	80	95	100	95	94
Ortalama	96	87	83	85	76	84	96	90	87

Sebzecilik demolarında teknik uygulamalar, çiftçi seçimi ve çiftçiyi bilgilendirme eğitim verme ile demo izleme açısından yüksek puanla değerlendirilmiş, ancak kurumsal koordinasyon ve katılımcılık sağlama açısından daha düşük puanlar alındığı gözlenmiştir. Bu konuyla ilgili spesifik olarak bazı illerde tarım teşkilatının katılım sağlamasını karşın istenen düzeyde olmadığı söylenebilir.

Yapılan tarla günleriyle çalışmalar tarım teşkilatı, çiftçi ve teknik elemanlarla paylaşılmış, bazı çalışmalar basında yer almış, ses getirmiştir. Özellikle yoğun olarak bir bölgede odaklanan çalışmalar örneğin Batman'da yoğun çilek alanlarındaki demolar ile Şanlıurfa Şenocak ve Mülkören köylerindeki demolar daha fazla kitleye ulaşmış ve daha yararlı olduğu gözlenmiştir. Genel olarak sebzecilik demoları % 87 başarılı bulunmuştur.

Adıyaman'da karpuz, biber ve domates; Batman'da domates, biber, çilek; Diyarbakır'da biber, domates ve patlıcan, Gaziantep'te biber; Mardin'de biber, domates ve kavun, Şanlıurfa'da oturak ve sırik domates, biber, çilek, patlıcan, kavun ve kenar tesir olarak çiftçiye tanıtmaya amaçlı balkabağı demoları gerçekleştirilmiştir.

Sebzeciliğin yoğun emek ve işgücü istediği, tarla tarımına göre daha zor olduğu, ancak getirisi itibarıyla özellikle bölgede yoğun talep gören yerli tip domates ve Urfa biberinin çiftçilerce kabul gördüğü gözlenmiştir. Özellikle çeşit seçiminde dikkat edilmesi, bölgede daha önce denemesi yapılan türlerin demostre edilmesi demoların başarısı ve çiftçinin benimsemesi açısından önemli olduğu gözlenmiştir. Şanlıurfa çilek demosu arazinin tesviyesi uygun olmadığı için sel tehlikesine maruz kalmış ve fideler zarar görmüştür. Sulama malzemelerinin geç temini ve su kısıtlılığı yaşanan yerlerde demolar zarar görmüş, bazı demolar değerlendirilmeden iptal edilmiştir. GAP TEYAP kapsamında bölgede kurulan demolara teknik destek ve girdi sağlanması bazı alanlarda tarım teşkilatı ve sulama birlikleriyle birlikte hareket edilmesi koordineli çalışmanın artıları olarak gözlenmiştir. % 90 oranında sebze demolarının sürdürülmesi beklenmektedir. Yeni sezonda araştırma kuruluşları ve tarım teşkilatıyla daha koordineli olarak girdi sağlamaktan ziyade teknik destek sağlama amaçlı ve daha önce sistem kurulan alanlarda iyi uygulamaları benimsetmek üzere demoların sürdürülmesine gayret

edilecektir. Özellikle damla sulama sistemiyle kurulan demolarda çiftçilerin fide yetiştiriciliği ile sebze tarımına devam edecekleri belirtilmiştir.

Sebzecilikte yaşanan en önemli sorun malzeme-girdi teminindeki gecikmeler ve projenin girdi sağlayıcı hibe kuruluşu olarak görülmesi söylenebilir. Çiftçilerin genellikle işgücü katkısı dışında tüm girdileri proje yönetiminden talep etmesi, zaman zaman bu taleplerin karşılanamadığı durumlarda olumsuzluğa neden olmuştur.

RESİM 184,185,186

Demonstrasyonlar doğrudan doğruya katılımcıların gözüne hitap ettiğinden, görmenin öğrenmedeki etkisi nedeniyle yeniliğin üreticiye ulaştırılmasında çok yarar sağlayan faaliyetlerdir. GAP TEYAP kapsamında ağırlıklı olarak teknik destek sağlamak üzere pilot alanlarda yer alan ilgili çiftçilere veya üretici örgütlerinin taleplerine yönelik olarak sürdürülecektir.

Demonstrasyon çiftçisi çalışmanın en önemli unsurlarındandır. Başarı onun ciddiyetine ve dikkatine bağlıdır. Bizimle işbirliğine gönüllü bir kişiyi bulduktan sonra, onunla yapılacak işi ayrıntılı bir şekilde konuşarak onun taleplerini karşılayacak şekilde planlamak gerekir.

RESİM 187,188

Demonstrasyon: bilgilendirme, tutum değişimi, bilgi değişimi ve beceri kazandırma açısından önem arz eden pratiğe ve göze hitap eden tarımsal bir göstergedir. Demonstrasyonun hedef kitledeki etkisinin değerlendirilmesi, davranış değişikliği izlenmesi amacıyla proje ofislerince demoçiftçi portföyleri oluşturularak, demo çiftçilerinin ve demoların izlenmesi sağlanmış ve kayıtları tutulmuştur.

RESİM 189,190,191,192,193,194,195

RESİM 196,197,198,199,200,201

Sebze Demonstrasyonları

2013	Sebze	
	Sayı	Alan(da)
Adıyaman	5	25
Batman	20	100
Diyarbakır	10	50
Gaziantep	10	50
Mardin	10	36
Şanlıurfa	24	102
Toplam	79	363

Adıyaman Sebzeçilik Demoları Çiftçi Tablosu

Sıra	Konu	Yeri	Çiftçi Adı
1	Karpuz	Merkez-Hasankendi	Yusuf Doğan
2	Biber	Samsat-Örentaş	AdemYelboğa
3	Biber	Samsat-Örentaş	İsmail Orhan
4	Domates	Merkez-Doyran	Abdurrahman Güleş

Karpuz Demonstrasyonu (Adem Doğan, Merkez-Hasankendi Köyü)

Çalışma 2012 yılında Merkez, Hasankendi köyünde 10 dekar alanda gerçekleştirilmiştir. Çiftçi ve demo alanı seçimi oldukça uygun olup, çeşit olarak birim alanda daha fazla verim alınabilen, erkencilik sağlayan, hastalık ve zararlılara daha dayanıklı hibrit karpuz fidesi kullanılmıştır. 2012 yılında yağışların çok olması mantari hastalıklarda artışlara neden olmuş ancak gerekli kültürel önlem ve kimyasal mücadele yapılmıştır

2012 yılında damla sulama sistemi kurulmuş, ancak sulama sezonunda kuyuda oluşan sıkıntıların giderilememesi sonucu sistem çalıştırılmamıştır. Çiftçimiz tüm uyarılarımıza rağmen kuyuda gerekli bakımı yaptırmamış ve demonstrasyonun sürdürülebilirliği azalmıştır.

RESİM 202,203,204,205

Biber Demonstrasyonu (AdemYelboğa, Samsat-Yarımbağ köyü)

Çalışma 2012 yılında Adıyaman, Samsat ilçesi Yarımbağ köyünde 5 dekar alanda gerçekleştirilmiştir. Çiftçi ve demo alanı seçimi oldukça uygun gerçekleşmiştir. Çeşit olarak birim alanda daha fazla verim alınabilen, erkencilik sağlayan, hastalık ve zararlılara daha dayanıklı Kapya tipi hibrit biber fidesi kullanılmıştır. 2012 yılında Sulama birliğinden kaynaklanan sorunlar nedeni ile damla sulama sisteminin kurulumu gerçekleştirilememiş, dikilen biber fideleri kurumuştur. Demonstrasyonun sürdürülebilirliği sulama birliğine bağlı olarak azalmıştır.

RESİM 206,207

Biber Demonstrasyonu (İsmail Orhan, Samsat- Örentaş köyü)

Çalışma 2012 yılında Adıyaman, Samsat ilçesi Örentaş köyünde 5 dekar alanda gerçekleştirilmiştir. Çiftçi ve demo alanı seçimi oldukça uygun gerçekleşmiştir. Çeşit olarak birim alanda daha fazla verim alınabilen, erkencilik sağlayan, hastalık ve zararlılara daha dayanıklı Kapyra tipi hibrit biber fidesi kullanılmıştır.

2012 yılında Sulama birliğinden kaynaklanan sorunlar nedeni ile damla sulama sisteminin kurulumu gerçekleştirilememiş, dikilen biber fideleri kurumuştur. Demonstrasyonun sürdürülebilirliği sulama birliğine bağlı olarak azalmıştır. Bu demonstrasyon diğer demo gibi aynı sulama birliği sahasında yer aldığı için benzer problemler nedeniyle dikilen biber fideleri kurumuştur. Demonstrasyonun sürdürülebilirliği sulama birliğine bağlı olarak azalmıştır.

RESİM 208,209

RESİM 210,211

Domates Demonstrasyonu (Abdurrahman Güleş, Merkez- Doyran köyü)

Çalışma 2012 yılında Adıyaman, merkez ilçesi Doyran köyünde 5 dekar alanda gerçekleştirilmiştir. Çiftçi ve demo alanı seçimi oldukça uygun gerçekleşmiştir. Çeşit olarak birim alanda daha fazla verim alınabilen, erkencilik sağlayan, hastalık ve zararlılara dahadayanıklı hibrit domates fidesi kullanılmıştır. Uygulama yılında yağışların çok olması mantari hastalıklarda artışlara neden olmuş ama gerekli ilaçlama yapılmıştır.

2012 yılında sulama sistemi kurulumu gerçekleştirilmiş ve aktif olarak çalışmıştır. Çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi ve domatesin yerine armut bahçe tesisi kurması sulama ekipmanlarının sürdürülebilirliğini sağlamıştır.

GAP TEYAP kapsamında 2012 yılında toplam 30 dekar alanda yürütülen domates-biber yetiştiriciliği çalışmalarında fide, damla sulama sistemleri ve girdiler projeden sağlanmıştır. Sebzeçilikte bölgeye iyi adaptasyonlu çeşitlerle kurulan demo çalışmalarında damla sulama sistemleri tesis edilerek iyi uygulamalar – fertigasyon-benimsetilmeye çalışılmıştır. Sezon boyunca yapılan teorik ve uygulamalı eğitimlerle bölge çiftçisinin ihtiyaç duyduğu yetiştiricilik bilgileri ve üreticilerin ihtiyaç duyduğu her anda danışmanlık ve teknik destek sağlanmıştır.

RESİM 212,213,214,215

Çilek Demonstrasyonları

2012 yılında Sason-Kozluk- Kaletepe bölgesinde yoğun olarak gerçekleştirilen tütün tarımına alternatif olarak çilek yetiştirilmektedir. Proje başlangıcında yapılan anket çalışmasıyla çilek üretiminin gerçekleştiği Kozluk-Kaletepe demonstrasyon alanlarında hatalı çilek yetiştiriciliğinden dolayı üreticilerin istenen düzeyde gelir sağlayamadıkları tespit edilmiştir. Bu nedenle doğaya, çevreye ve bölge koşullarına uygun üretim sistemlerini içeren agronomik yetiştirme tekniği paketi şeklinde çilek demoları gerçekleştirilerek çiftçilerin çilek üretiminde kalması sağlanmıştır. Fide, gübre, ilaç gibi girdiler ve malç malzemesi projeden sağlanarak iyi uygulamalar çiftçilere gösterilmiştir. Hem pazar açısından güçlülük hem de iyi uygulamalarla çilek tarımının yaygınlaşmasına katkı sunulmuştur. Ortalama verim 8 ton civarında gerçekleşmiştir.

RESİM 216,217,218,219,220,221

RESİM 222,223,224

2013 Yılı Demo Açıklamaları

2013 yılında yine 3 adet domates ve 3 adet biber olmak üzere 30 dekar alanda sebzeçilik demonstrasyonu gerçekleştirilmiş, ancak proje kapsamında sadece fide girdisi ve teknik destek sağlanarak çalışmalar sürdürülmüştür.

Domates-Biber Demonstrasyonları

2013 yılında yukarıda tabloda adı geçen örnek çiftçilerle bölgemizde küçük arazileri ekonomik olarak kullanmak ve sebze üretimini bölgede yaygınlaştırmak, küçük ölçekli üreticilere ek gelir sağlamak üzere planlanmıştır. Sulanan alanlarda küçük alanlar etkin şekilde değerlendirilerek sebzeçilikte iyi yetiştirme teknikleri uygulamaları demonstre edilmiştir. Domates- biber yetiştiriciliği çalışmalarında fide, damla sulama sistemleri ve girdiler projeden sağlanmıştır. Sebzeçilikte bölgeye iyi adaptasyonlu çeşitlerle kurulan demo çalışmalarında damla sulama sistemleri tesis edilerek iyi uygulamalar – fertigasyon- benimsetilmeye çalışılmıştır.

RESİM 225,226,227,228,229,230

Biber Demonstrasyonları

2013 sezonunda üç adet biber ve 3 adet domates demonstrasyonu 30 dekar alanda gerçekleştirilmiştir. Demo alanları bölge ve çiftçi açısından görseleğe en uygun yerler olarak belirlenerek, bölge koşullarına adapte olan, pazara uygunluk, verim ve kalite açısından şansı yüksek çeşitler seçildi. Biberde bölgeye uygun hibrit çeşit (Mert F1) fideleri kullanılarak dikimler gerçekleştirildi ve fide kullanımıyla erkencilik sağlandı. Mert F1 bölgeye uygun ve verimi yüksek, hastalık ve zararlılara karşı dayanıklı biber çeşidi olarak girdi maliyetlerini azaltarak çiftçiye iyi bir gelir sağladı. Çiftçi koşullarında sürdürülebilir bir çeşit olarak hem pazar açısından hem de çiftçiyi getirdiği gelir ile memnun etmiştir.

RESİM 231,232,233,234,235,236,

Halil SOSUNCU-Salih SOSUNCU (Biber-Domates)

Siirt Kurtalan'a bağlı Kılıçlı köyünde yol üzerinde görseiliği gayet iyi bir konumda olan demo alanı geçen seneden devam eden bir çalışmadır. Geçen sezon gerçekleşen domates demo alanını genişleterek sürdürmek isteyen çiftçimize bu yıl biber ve domates fidesi sağlanmıştır. Sulama sistemleri geçen yıldan mevcut olan demo bölgede gerek sebze çeşidi gerekse damlama sulama sistemleri açısından çok iyi bir farkındalık yarattı. Kullanılan çeşitlerin verim düzeyleri ve kaliteleri yönünden diğer çiftçilerin ilgi odağı oldu.

RESİM 237,238,239

İhsan ÇAĞIR (Biber)

Bıçakçı köyü muhtarı, Sol sahil sulama birliği sahasında görsellik açısından uygun koşullarda demo gerçekleşmiştir. Çiftçimiz sebze yetiştiriciliğinde deneyimli olmasına karşın, GAP TEYAP kapsamında yürütülen çalışmalardaki verime ulaşamıyordu. Çevre çiftçileri tarafından dikkatle izlenerek beğenilen demo çalışmalarıyla örnek olunmuş, yörede çiftçiler arasında bilgi alışverişi sağlanmıştır.

Seyithan ÖNER- Nurettin IŞIK (Biber-Domates)

Yan yana 2 çiftçi arazisinde 5 da biber 5 da domates demosukuruldu. Sulama suyu aynı pompaj olduğundan filtrasyon sistemi de ortak kurularak, Gercüş'ün girişi yol üzerinde yer alan demolar sebze yetiştiriciliği açısından güzel bir çalışma teşkil etti. Demomuz dolu hasarına uğramasına rağmen gayet iyi oldu. Çiftçilerimiz önerilen programlara uydular, gübreleme ve sulama konusunda herhangi bir problem olmadı. Özellikle doludan sonra tamamıyla zarar gören domatesin tekrar yeşermesi çiftçiler arasında GAP-TEYAP'ın mühendisleri şeytan gibidirler yorumlarına neden oldu.

Resim 240,241,242,243,244,245

Resim 246,247,248,249,250,251

Siirt Üniversitesi Sebzeçilik Demo Çalışmaları

GAP TEYAP projesi kapsamında ilk aşamada planlanan çalışmalar dışında kendiliğinden oluşan talep doğrultusunda Siirt ilimizde yeni kurulan Ziraat Fakültesi uygulama alanında damla sulama sistemi ile birlikte sebzeçilik demonstrasyonu kurulmuş, örnek demo alanı olarak stajyer öğrencilere uygulamalı eğitimler gerçekleştirilmiştir.

Diyarbakır

2013 Sebzeçilik Demoları Çiftçi Tablosu (2013)

Sebzeçilik (4.2.2.3)					
Sıra	Konu	Alan (da)	Çiftçi Adı	İlçe/Köy	Pilot Alan
1	Biber	5	Enver İPEK	Yenişehir-Ekinciler	Devegeçidi
2	Biber	5	Halis TEKİN	Kayapınar-Merkez	Devegeçidi
3	Biber	5	Hidayet ECER	Ergani-Merkez	
4	Biber	5	Necati ÇAKMAK	Bismil-Aralık	
5	Biber	5	Kenan ÇAKMAK	Bismil-Aralık	
6	Biber	5	Enver İPEK	Yenişehir-Ekinciler	Devegeçidi
7	Biber	5	Halis TEKİN	Kayapınar -Merkez	Devegeçidi
8	Biber	5	Hidayet ECER	Ergani-Merkez	
9	Biber + Domates	5	Hasan GÖK	Dicle-Dede	
10	Patlıcan	5	Necati ÇAKMAK	Bismil-Aralık	
TOPLAM		50			

2012 Demonstrasyonları Açıklamaları

Biber Demonstrasyonu (Enver İPEK-Yenişehir-Diyarbakır)

2012 yılında Diyarbakır Ekinciler köyünde damla sulama şeklinde 5 dekar alanda gerçekleştirilmiştir. Çiftçi ve demo alanı seçimi oldukça uygun gerçekleşmiştir. Çeşit olarak birim alandan daha fazla verim alınabilen, erkencilik sağlayan, Afat F1 Biber fidesi kullanılmıştır. Ancak bu biber çeşidi su stresinden dolayı kalsiyum element eksikliğinden oluşan çiçek burnu hastalığı dediğimiz hastalıktan dolayı istenen sonuçta kalite ve satış sağlanamamıştır. Dekardan ortalama 4035 kg verim almıştır.

Biber Demonstrasyonu (Halis TEKİN-Kayapınar-Diyarbakır)

2012 yılında Kayapınar merkezden seçilen çiftçimize yetiştirme teknikleri ve damla sulama konusunda uygulama yaparak çevresinde iyi örnek oluşturup katkı sağlamak amacıyla demonstrasyona alınmıştır. Çeşit olarak Afat F1 çeşidi kullanmıştır. Dekardan ortalama 4440 kg verim almıştır.

Resim 252,253,254,255,256

Biber Demonstrasyonu (Hidayet ECER-Ergani-Diyarbakır)

2012 yılında Diyarbakır Ergani merkezde damla sulama şeklinde 5 dekar alanda gerçekleştirilmiştir. Çiftçi ve demo alanı seçimi uygundur. Çeşit olarak, birim alandan daha fazla verim alınabilen, erkencilik sağlayan, Afat F1 Biber fidesi kullanılmıştır. Ancak bu biber çeşidi su stresinden dolayı kalsiyum element eksikliğinden oluşan çiçek burnu hastalığı dediğimiz hastalıktan dolayı istenen sonuç kalite ve satışta sağlanamamıştır. Tavsiyelerimiz üzerine sezon sonunda verimliliği düşen ürünlerin bir

kısmını salça yaparak çok iyi bir fiyatla sattığı için bütçesine olumlu katkı sağlanmıştır. Dekardan ortalama 4350 kg verim almıştır.

RESİM 257,258

Biber Demonstrasyonu (Necati ve Kenan ÇAKMAK-Bismil-Diyarbakır)

2012 yılında seçilen çiftçilerimiz 5'er dekar alanda Afat F1 biber çeşidi dikmişlerdi iyi verim alındı fakat fiyatlar çok ucuz olduğundan iyi kar edemediler. Tavsiyelerimiz üzerine sezon sonunda verimliliği düşen ürünlerin bir kısmını salça yaparak çok iyi bir fiyatla sattığı için bütçelerine olumlu katkı sağlanmıştır. Dekardan ortalama 4550 kg verim almıştır.

RESİM 259,260,261,262,263

Biber Demonstrasyonu (Enver İPEK-Yenişehir-Diyarbakır)

2012 yılında Afat F1 Biber fidesi kullanılmış, ancak bu biber çeşidi su stresinden dolayı kalsiyum element eksikliğinden oluşan çiçek burnu hastalığı dediğimiz hastalıktan

dolayı istenen sonuç alınmadığından 2013 yılında Semerkant F1 çeşidi seçilmiştir. Bu yıl ortalama dekardan 4250 kg verim almıştır.

Biber Demonstrasyonu (Halis TEKİN-Kayapınar-Diyarbakır)

2012 yılında Kayapınar ilçesinden seçilen çiftçimize yetiştirme teknikleri ve damla sulama konusunda uygulama yaparak çevresinde iyi örnek oluşturarak katkı sağlamak amacıyla demonstrasyona alınmıştır. 2012 yılında demolarda kullanılan hibrit biber çeşidinde su stresinden dolayı kalsiyum element eksikliğinden oluşan çiçek burnu hastalığı dediğimiz hastalıktan dolayı istenen sonuç alınmadığından 2013 yılında Yalova yağlık Kapyra Biber çeşitleri kullanmıştır. Biberlerinde pamuk yaprak kurdu EZE görülmüş ve ayrıca eşinin hastalığı nedeniyle mücadelede birkaç gün geciktiği için epey zarar yapmıştı. Ayrıca dolu ve şiddetli yağışlardan dolayı zarar görmüştür. Daha sonra iyi bir bakımla toparlanmış ama verime olumsuz etkisi olmuştur. Bu yıl dekardan ortalama 3600 kg verim almıştır.

RESİM 264,265

Biber Demonstrasyonu (Hidayet ECER-Ergani-Diyarbakır)

Eski demo çiftçimiz, yetiştirme teknikleri konusunda yardımcı olmak üzere seçilmiştir. Damla sulama sistemi kullanılmaktadır. Geçen yıl Afat F1, bu yıl Yalova yağlı kapyra çeşidi kullanmıştır. Geçen yılın sonunda aldığı biber salça makinesi sayesinde bu yıl ürününün büyük bir kısmını salçalık olarak işleyip sattığı için iyi bir örnek oluşturmuştur. Bunun çeşitli bitkilerle çeşitlendirilmesi ve farklı işleme metotları uygulaması konusunda ilgili kişi ve kurumlarla irtibat sağlanması konusunda yardımcı olunmuştur. Bu yıl sebze bahçesine iki defa dolu yağışından dolayı zarar görmüştür, buna rağmen dekardan ortalama 4150 kg verim alınmıştır.

RESİM 266,267

Biber-Domates Demonstrasyonu (Hasan GÖK-Dicle-Diyarbakır)

2013 yılında demonstrasyon çiftçisi olarak seçilmiştir. Çeşit olarak Domateste mono F1 çeşidi, Biberde Bursa kandil dolmalık çeşidinden dikmiştir. Domatesten ortalama 5750 kg/da, biberden ortalama 4300 kg/da verim alınmıştır.

RESİM 268,269

Patlıcan Demonstrasyonu (Necati ÇAKMAK-Bismil-Diyarbakır)

2012 yılında demo çiftçisi olan Necati ÇAKMAK, o yıl biber yetiştirmiş ve iyi verim almıştı. Ancak 2013 yılında biber bitkisinin yansıra patlıcan üretimi talebi olmuştur. 5 dekar alanda tesis edilen ancak yoğun yağmurla oluşan sel baskını nedeni ile bitkiler telef olduğundan demo yürütülememiş ve iptal edilmiştir.

Gaziantep Sebzeçilik Demonstrasyonları Çiftçi Tablosu

1	Biber	Kilis	Elbeyli	Merkez	Mehmet Gazi Kördeveli	5
2	Biber	Kilis	Elbeyli	Merkez	Mustafa Yavuz	5
3	Biber	Kilis	Elbeyli	Beşiriye	M. Kasım Kurt	10
4	Biber	Kilis	Merkez	Bozcayazı	Doğan Yılmaz	5
5	Biber	G.Antep	Şahinbey	Bostancık	Kazım Ateş	5
6	Biber	Kilis	Elbeyli	Yağzıköy	Ömer Çolak	5

Biber Demoları

Gaziantep ve Kilis'te gerçekleştirilen biber demolarının amacı damla sulama sistemi ile birlikte bilimsel açıdan iyi bir şekilde fertigasyon ve bakım yapılarak biber bitkisinden yüksek verim alınabileceğini göstermektir. Sebzeçilik demoları genel olarak 5 dekar alan üzerine kurulmuştur. Kullanılan biber çeşidi hibrit olup yüksek verimli ve bölge adapte olmuş Urfa tipi bir çeşittir. Demo konum olarak yola yakın ve görünürlüğü iyidir. 5 dekar üzerine kurulu bu demonstrasyonlarda 9 ton/dekar verim alınmıştır. Bu demonstrasyonu uyguladığımız çiftçiler 2013 yılında yine aynı tohumu alabilmek için tekrar talepte bulunmuşlardır.

RESİM 270,271,272,273

Mardin

Sebzeçilik Demonstrasyonları Çiftçi Tablosu

Sebzeçilik (4.2.2.3)					
Sıra	Konu	Alan (da)	Çiftçi Adı	İl/İlçe/Köy	Pilot Alan
1	Domates -Biber	5	Fehmi Garan	Mardin-Nusaybin-Sulak Köyü	Nusaybin
2	Domates- Biber	5	Süleyman Demir	Mardin- Savur	
3	Domates - Biber	5	Beşir Temiz	Mardin- Mazıdağı -Görgöze Köyü	
4	Kavun-Karpuz	6	Aziz Ceylan	Mardin- Yeşilli-Ovaköy	
TOPLAM		21			

Demonstrasyon Açıklamaları

GAP-TEYAP Mardin ofisi olarak, demonstrasyon faaliyetleri GTHB İl ve İlçe Müdürlükleri ile ortaklaşa yürütülmüş olup, sebze demonstrasyon alanlarında bölge çiftçilerine modern sebze yetiştiriciliği uygulamaları eğitimleri verilmiştir. Sebze yetiştiriciliğine yönelik demonstrasyonlarla, fide dikimi, toprak hazırlığı, toprak analizi, sırta dikim yöntemi, sulama yöntemleri ve sulama zamanlama programları, fertigasyon uygulaması vb. gibi modern yetiştirme teknikleri üreticilere uygulamalı olarak gösterilmiştir. Demonstrasyon çiftçilerimiz, önerilen uygulamalarla bilgi ve tecrübe kazanarak malçlama, gölgeleme ve ilaçlama gibi konularda yeni teknolojileri uygulayacak beceri ve kapasiteye ulaşmıştır.

Biber - Domates Demonstrasyonu (Fehmi Garan, Savur-Mardin)

GAPTEYAP kapsamında Mardin İli Savur ilçe merkezinde erkenci ve yüksek kalitede sebze yetiştiriciliği ile birim alanda alınan verimi artırmak için 5 dekar alanda yerli domates çeşitlerinden fide dikimleri gerçekleştirilmiştir.

Erkenci, hastalık ve zararlılara daha dayanıklı sebze çeşitlerinin yaygınlaştırılması, çiftçilerimize iyi yetiştirme tekniklerinin öğretilmesi amacıyla kapyra tipi hibrit F1 biber ile hibrit domates fidelerinin dikimi açık alana yapıldı. Domates bitkisi Canavar otundan zarar gördüğünden ve bu asalak bitkiye karşı kimyasal mücadele pek yapılamadığından dolayı çok az verim alınabildi. Kapyra tipi biberlerin verimi yüksek olup dekara 6,5 ton civarında verim alınmıştır. Demonstrasyon çiftçisi ürettiği ürünleri ilçe merkezinde satışını yaparak yüksek kazanç sağlamıştır. Demonstrasyon yeri olarak merkeze ve yola yakın olup; üreticimiz üretken bir çiftçi olarak, kendi imkânları ile çabalayan; önerilen uygulamaları zamanında yerine getiren lider bir çiftçidir.

RESİM 274,275

Domates - Biber Demonstrasyonu (Zinnar YILDIRIM, Nusaybin-Mardin)

GAPTEYAP kapsamında Mardin ili Nusaybin ilçesi Sulak köyünde 2012 yılında, 5dekarlık alanda kapyra tipi biber çeşidi ile 22.470 adet fide dikimi yapıldı. 2013 yılında aynı demo sahibine 3 da kapyra tipi biber çeşidi ile 3 da oturak tarla tipi domates fidesi dikimleri gerçekleştirildi. Sebze fidelerinin bir kısmı gölgeleme tülüyle kapatılıp, malçlama yapılarak serada, bir kısmı ise açık alanda dikimi yapılmıştır. Bölgede yaşanan aşırı rüzgar ve dolu serada yetiştirilen sebze fidelerine zarar verdi. Sebze fidelerin vegetatif olarak gelişmesi ve yan sürgün vermeleri için sert budama yapılarak ve

gelişmeleri izlendi. Sebze fidelerin kök gelişimi iyi olduğundan fideler güzel gelişip beklenenden iyi verim verdi. Demonstrasyon yer bakımından uygun olup; yola yakın ve üreticilerin rahatlıkla ulaşabileceği olduğundan dolayı görünürlüğü iyidir.

RESİM 276,277,278

Domates-Biber Demonstrasyonu (Süleyman DEMİR, Mazıdağı-Mardin)

GAP-TEYAP kapsamında Mardin ili Mazıdağı ilçesi Gürgöze köyünde 18.04.2013 tarihinde 2,5dekar kapyta tipi biber ile 2,5 da oturak tarla tipi domates fideleri olmak üzere toplamda beş dekar alanda dikimler yapıldı. . Demonstrasyon konum olarak köyün çevresine yakındır.. Demonstrasyon alanımız soğuk ve doludan zarar gördüğü halde bakıma devam edilerek, beklenenden iyi sonuç alınmıştır. Sebze alanında gübreleme, sulama ve bakım işlemleri zamanında uygulanarak kayıt altına alınmıştır. Domates bitkisi çok zarar görmesi sebebiyle istenilen verim alınamadığı halde biber üretim 3-3,5 ton /da ürün alınmıştır.

RESİM 279,280

Kavun Demonstrasyonu (Aziz CEYLAN, Ovaköy Mardin)

2012 yılında GAP-TEYAP kapsamında Mardin ili Yeşilli ilçesi Ovaköy’de 6 da alanda kavun fidesi dikimi gerçekleştirilmiştir. Demonstrasyon yeri olarak uygun olmasına karşın meyveler ceviz iriliğine ulaşmaya kadar gelişme durumu iyi iken üretici sorumluluğunu yerine getirmediği için istenen sonuç elde edilememiştir.

Şanlıurfa Sebzeçilik Demonstrasyon

Sıra	Konu	Alan (da)	Çiftçi Adı	İlçe/Köy	Pilot Alan
1	Oturak Domates	5	Cemal Kaya	Merkez-Şenocak	Cullap
2	Oturak Domates	5	Hasari Taş	Bozova-Mülkören	Atatürk
3	Oturak Domates	5	Reşit Taş	Bozova-Mülkören	Atatürk
4	Oturak Domates	5	Salih Keser	BozovaMülkören	Atatürk
5	Oturak Domates	5	Ömer Keser	Bozova-Mülkören	Atatürk
6	Oturak Domates	5	Mahmut Keskin	Harran-Duran	Harran
7	Sırk Domates	5	Celal Tavaş	Merkez-Tepedibi	Ceylan
8	Sırk Domates	5	Mahmut Kaya	Merkez-Şenocak	Cullap
9	Sırk Domates	5	Salih Taş	Bozova-Mülkören	Atatürk
10	Biber	5	Abdülsemet Turan	Merkez-Bakımlı	Cullap
11	Biber	5	Mustafa Kaya	Merkez-Şenocak	Cullap
12	Biber	5	Ahmet Özer	Merkez/Şenocak	Cullap
13	Biber	5	Celal Tavaş	Merkez-Tepedibi	Ceylan
14	Çilek	5	Levent Melik	Merkez-Gelincik	Fırat
15	Kavun	2	Cemal Kaya	Merkez-Şenocak	Cullap
16	Balkabağı	2	Cemal Kaya	Merkez-Şenocak	Cullap
17	Oturak Domates	5	Cemal Kaya	Merkez-Şenocak	Cullap
18	Sırk Domates	7	Reşit Taş	Bozova-Mülkören	Atatürk
19	Patlıcan	6	Halil Kurt	Merkez-Şenocak	Cullap
20	Kavun	4	Abdülkadir Kaya	Merkez-Şenocak	Cullap
21	Kışlık Sebze	5	Suruç köyleri	Suruç	
TOPLAM		101			

Demo Açıklamaları

Oturak Domates Yetiştiriciliği

Şanlıurfa'da belirlenen pilot alanlar içinde 3 bölgede faaliyet yürütülmüştür. Bunlar Duran, Çamlıdere ve Mülkören köyleridir. Duran Harran ovasındadır. Çiftçi Mahmut Keskin ile 2012 yılında 5 da alanda çalışılmıştır. 2013 yılında çiftçi kendisi 14 da alanda yetiştiriciliğe devam etmiştir. Yanı sıra biber yetiştiriciliği de yapmaya başlamıştır. Çamlıdere ve civar köyleri son yıllarda sebzeçilikle uğraşmaktadır. Ancak kullanılan türler ve çeşitler ile yetiştirme yöntemleri konusunda eksikler mevcuttur. Proje kapsamında birlikte çalışılan çiftçiler ile farklı tür ve çeşitler uygun yöntemler ile yetiştirilmiştir. Oturak domates demonstrasyonu 2012 yılında Cemal Kaya arazisinde 5 da alanda tesis edilmiştir. Çiftçi 2013 yılında sebze alanını 50 dekara çıkarmıştır. Bu alanda biber, domates, patlıcan ve kavun yetiştiriciliği yapmıştır. Burada yapılan faaliyetler yöre çiftçileri üzerinde olumlu etki yapmış ve yörede sebze yetiştiriciliği belirgin şekilde artmıştır.

Bozova'ya bağı Mülkören Köyünde yapılan çalışmalarda arazi büyüklüğü 100 da'dan az olan çiftçiler ile çalışılmıştır. Burada amaç daha küçük araziden daha yüksek gelir elde edilmesidir. 2012 yılında bu köyde 5 çiftçi ile çalışılmıştır. Hepsi sezon sonunda domatesin pamuktan çok daha karlı olduğunu görmüş ve ifade etmişlerdir. 2013 yılında sebze dikimlerini artırmışlardır. Hasari Taş ve kardeşleri domates alanını 20 da'a çıkarmıştır.

RESİM 281,282

Sırık Domates Yetiştiriciliği

Şenocak, Tepedibi ve Mülkören köylerinde başlayan çalışmalar 2013'te Mülkören'de devam ettirilmiştir. İki noktada 4 çiftçi ile çalışılmıştır. Bunlardan başarılı olan Reşit Taş (Mülkören) ilk yıl 3 da, ikinci yıl 14 da alanda yetiştiricilik yapmıştır. Diğer alanlarda işçilik sorunu nedeni ile çiftçiler devam etmemişlerdir. Sırık domates yetiştiriciliği diğer yetiştiriciliklere göre daha fazla ve daha teknik işçilik gerektirmektedir. Bu yüzden ülkemizde çoğunlukla aileler bakabilecekleri 2,5-3 da alanda bu işi yapmaktadır. Alan genişlediğinde işçi temini gerektiğinden sorunlar yaşanmaktadır. Ekonomik olarak 2-5 da alan aileler için yeterli gelmektedir. Celal Tavaş (Tepedibi), 6 da alanda dışardan işçi temin etmek suretiyle çalışmış ve başarılı olamamıştır. Mahmut Kaya (Şenocak), 5 da alanda ailesi ile işçiliği yapmaya çalışmış işgücü yetersiz kaldığı için işleri eksik ve geç kalmıştır. Reşit Taş (Mülkören) ilk yıl 3 da alanda ailesi ile işçiliği yapabilmıştır. İkinci yıl 14 da alana çıkınca dışardan işçi temin etmiştir.

Sırık domates yetiştiriciliğinde birim alandan otarak yetiştiriciliğe göre 3-4 kat fazla ürün alınabilmektedir. Elde edilen meyve daha kaliteli olmaktadır. Pazar değeri yükselmektedir. Reşit Taş 3 da 2012'de 20 ton, 10 da 2013'de 80 ton ürün hasat etmiştir (14 da 4 da'ı yerde yetiştirilmiştir). 2013'te tarlada 160 ton verim alınabilecekken; Ağustos ayında meydana gelen 5 günlük sıcak poyrazın zararı ürünün yarısının tarlada kalmasına sebep olmuştur. Çiftçi önümüzdeki yıl olası poyraz zararına karşı önerdiğimiz sisleme sistemini kuracaktır. Yanı sıra güneş zararına karşı gölge perdesi de kuracaktır. Bunlar yüksek maliyet oluşturmaktadır.

Ancak çiftçi ikinci yılında yaptığı yetiştiricilikle 70.000 TL gelir elde etmiştir ve yatırımı için kaynağını kendisi kazanmıştır. Çiftçi 2 yılda teknik elemanlar ile uyumlu

çalışması ve işlerini azim ve kararlılıkla iyi yapması sayesinde teknik ve pratik kapasitesini tecrübeli bir yetiştirici seviyesine getirmiş ve bölgesinde önder bir çiftçi olmuştur. Reşit Taş arazisinde 2013'te yapılan çalışmalarda GAP TEYAP kapsamında 5 da alana fide desteği verilmiştir. Kalan 9 da alan çiftçi tarafından tesis edilmiştir. Arazide 12 adet sırik domates çeşidi özel tohum firmasının işbirliği ile denenmiş ve olumlu sonuçlar alınmıştır. Bu demonstrasyonlar tohumdan meyveye, çiftçiden tüketiciye her noktada kıymetli veriler sağlamıştır. Önümüzdeki yıllarda sırik domates yetiştiriciliğinin yaygınlaşması beklenmektedir.

RESİM 283,284

Biber Yetiştiriciliği

Şanlıurfa'da yetiştirilen biberin tip ve özelliklerine uygun, daha kaliteli ve verimli bir biber çeşidi damla sulama sistemi ile yetiştirilerek çiftçilere alternatif çeşit ve yetiştirme yöntemleri gösterilmiştir. Yapılan demonstrasyonlarda en başarısız çiftçi bile elde ettiği üründen ve karından memnun kalmıştır. Şenocak, Kaynaklı, Çamlıdere, Bakımlı köylerinde yöntem benimsenmiş ve yaygınlaşarak devam ettirilmiştir.

Erkencilik sağlaması, tohumda fireyi azaltması, yetiştirme sorunlarının olmaması bakımından hazır fideler tohum ekimine ve çiftçinin kendi fide yetiştirmesine alternatif olmuştur. Çiftçiler kendilerinin veya başka çiftçilerin elde ettikleri tohumları fide yaptırmaktadır. Hijyen ve kontrol şartlarına uygun üretim yapan standart fidelikler bu tohumları fideliklerine hastalık bulaşma riskinden ötürü kabul etmemektedir. Dolayısı ile bu tohumlar Mersin ve Adana'da şartları nispeten kontrolsüz fideliklerde ekilmekte ve biber yetiştiriciliğinde en ağır sorunlardan biri olan virüs hastalıkları o bölgelerden gelen bulaşık fidelerle bölgemize taşınmaktadır. Bu sorun virüs hastalıklarına dayanımı olmayan isot biberinin ilerleyen yıllarda yetiştirilememesine hatta yok olmasına dahi sebep olabilir. Düzenlenen eğitimlerde çiftçilere bu risk anlatılmış, çözüm olarak bölgelerinde fidelikler kurmaları, fidelilerini kendilerinin yetiştirmeleri, virüslere dayanıklı çeşitleri bugünden denemeleri ve pazara sürmeleri tavsiye edilmiştir.

RESİM 285,286,287,288,289

Kavun Yetiştiriciliği

Merkez Şenocak köyünde yapılan çalışmalarda standart Kırkağaç kavunu yetiştirilmiştir. Bu çalışmada amaç çiftçinin kolay ulaşabileceği, tohum fiyatı ucuz, pazarda bilinen, depolama ve nakliyeye uygun, verimli bir alternatif bir ürün yaygınlaştırılmak amaçlanmıştır. Proje haricinde çiftçi imkanları ile TEYAP uzmanları tarafından teknik destek sağlanarak 2012'de demonstrasyon çiftçisinde hibrit Galia tipi kavun, 2013'te aynı köyden başka bir çiftçi ile hibrit Ananas tipi kavunlar denenmiştir. Kırkağaç kavunda yüksek brix değeri, uzun raf ömrü, sağlamlık ve meyve iriliği gözlenmiştir. Sonuçlar son derece ümit verici ve çiftçileri kavun yetiştiriciliğine teşvik edici olmuştur.

Balkabağı Yetiştiriciliği

Proje başlangıcında esasen alternatif ürün olarak hedeflenen balkabağı çiftçilerin blok ekimi istememeleri üzerine diğer demonstrasyon alanlarının çevresinde ekilmek suretiyle iyi tarım uygulaması olarak değerlendirilmiştir. Burada amaç çiftçiye tarla kenarında birikebilecek fazla suyun balkabağı tarafından çekilmesini, zararlıları ve yoğunluğunu balkabağı yapraklarından kontrol etmeyi göstermektir. Uygulama pratik olması bakımından çiftçilerin ilgisini çekmiş ve kabul görmüştür.

Kışlık Sebze Yetiştiriciliği (Suruç Köyleri)

Suruç Suya Hazırlık Çalışmaları kapsamında “Kendin Üret ve Kendin Tüket” adı altında geliştirilen kadın çiftçilere yönelik faaliyet içerisinde yer almaktadır. Sebze yetiştiriciliğinde kadın üreticilere yönelik olarak alternatif sebze yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılması, kaliteli ürün ve gelir artışının sağlanması amacıyla Suruç ilçesi Kalkanlı, Çaykara, Yıldız, Küçüksergen, Asmakonak, Ölçekli, Ekili, Karadut, Kurutepe ve Tavşan köylerinden seçilen 35 kadın çiftçiyle her biri ortalama 100 m²lik alanda kışlık sebze üretimleri gerçekleştirilmektedir. Bahçe çevre çitleri, fide, gübre, ilaç gibi girdiler projeden sağlanmış, iş gücü katkısı üreticilerle birlikte gerçekleştirilen bu çalışmada yetiştiricilikle ilgili teorik ve sahada uygulamalı eğitimler gerçekleştirilmiştir.

Tarla Ve Yem Bitkileri (4.2.2.4)

Tarla Bitkileri demoları olarak bölgenin ana ürünleri olan ve bölgede yaygın üretilen buğday, arpa, kırmızı mercimek, yem bitkileri, pamuk, mısır gibi ürünlerde yapılan çalışma ve değerlendirmelerde bu ürünlerde verimlerin yeterli seviyelerde olmadığı ve toprak hazırlamadan hasada kadar üretimin pek çok aşamasında önemli sorunlar olduğu belirlenmiştir. Bu konu özellikle yeni sulamaya açılan alanlarda yoğun bir şekilde üretilmeye başlanan pamuk, mısır gibi ürünlerde daha da fazla önem arz etmektedir. GAP TEYAP çalışmaları ile bölgedeki önemli tarla bitkilerinde iyi yetiştirme tekniklerinin öğretilmesi hedeflenmiş ve tarla bitkilerinden buğday, arpa, mercimek, mısır, silajlık mısır, pamuk, yonca, fiğ ve sorgum-sudan otu vb. gibi ürünlerde demonstrasyonlar kurulması planlanmış ve uygulanmıştır. Buğdayda sırta ekim ve karık sulama demonstrasyonu ile kendisinden sonra gelen ikinci ürüne-mısır gibi- az veya hiç toprak işleme yapmadan yetiştirme tekniği demonstrasyonları Diyarbakır ve Şanlıurfa ile Gaziantep’te uygulanmıştır.

Ayrıca anız yakmadan toprak işleme ve 2. ürün ekimi uygulamaları yapmak üzere proje kapsamında 2sırta ekim mibzeri, 2 anıza ekim makinesi satın alınmıştır. Bu uygulamalar ile sırta ekim ve karık sulama metodunun yörede tanıtımı ve yaygınlaşması hedeflenmektedir. Demonstrasyonlarda gerekli -pulluk, kazayağı gibi- toprak işleme aletleri çiftçi tarafından, tohum ve gübre ile dar ve geniş yapraklı yabancı otlar ile hastalık-zararlılarla mücadele için ilaç giderleri projeden karşılanmıştır. Proje başlangıcında tarla ve yem bitkileri konusunda 1800 dekar alanda 72 adet planlanmasına karşın, 2041 dekar alanda 97 adet demonstrasyon gerçekleştirilmiştir.

Tarla ve Yem Bitkileri Değerlendirmeye %	Teknik	Yer-Görsellik	Kişi	Eğitim alıp almadığı	Kurumsal Koordinasyon-Katılımçlık	Tanıtım	İzleme	Sürdürülebilirlik	Ortalama
Adıyaman	100	70	88	77	85	85	100	95	88
Batman	85	80	80	75	70	75	85	80	79
Diyarbakır	90	80	80	80	75	75	90	75	81
Gaziantep	96	83	80	81	65	67	95	81	81
Mardin	97	72	87	54	77	79	90	79	79
Şanlıurfa	100	90	90	100	80	95	100	95	94
Ortalama	95	79	84	78	75	79	93	84	84

Tarla ve Yem Bitkileri demolarında teknik uygulamalar, izleme ve kayıt tutma konuları % 90 üzerinde değerlendirilmiş, tarla demoları genel ortalaması %84 civarında belirlenmiştir. Sulama tesisi kurularak yürütülen demolarda bazen su kaynağı kısıtlılığı bazen de malzeme temini açısından yaşanan zorluklar nedeniyle olumsuzluklar yaşanmıştır. Kurumsal koordinasyon ve farkındalık yaratma ile yaygınlaştırma amaçlı tanıtım çalışmaları %75'ler civarında en düşük olarak değerlendirilmiştir.

Diyarbakır'da 2012 yılında yaşanan teknik eleman sıkıntısı ve değişikliği özellikle tarla bitkileri kışlık ekimler olumsuz etkilenmiştir. Sırta ekim demoları uygulanan illerde mibzer yetersizliği en önemli unsur olarak karşımıza çıkan konu olmuş, 2012-2013 sezonunda demolarda ve üretimlerde kullanılmak üzere 2 adet sırta ekim mibzeri Diyarbakır'da Üniversiteye, Şanlıurfa'da Araştırma Enstitüsüne hibe edilmiştir. Sırta ekim demo uygulamaları yapılan Şanlıurfa, Gaziantep ve Diyarbakır'da başarılı olmuş, Diyarbakır'da ekonomik araştırma verilerine göre karlı olduğu belirlenmiştir.

Diyarbakır'da özellikle 2. ürün mısır demoları ve hububat sonrası ikinci ürün tarımının demolarının gerçekleşmesi GTHB Tarım İl Müdürlüğü tarafından çok olumlu karşılanmış, ildeki bu tip çalışmaların yaygınlaşarak devam etmesi gerekliliği vurgulanarak, konunun önemi basında yer almıştır.

RESİM 290,291,292,293

Demonstrasyonların tarım teşkilatı, sulama birlikleri veya üretici örgütleriyle birlikte planlanarak uygulanmasının ve koordineli şekilde izlenmesinin önemi bir kez daha tecrübe edilmiştir.

Zaman zaman yaşanan olumsuzluklara rağmen bölgenin ana ürünleri tarla bitkilerinde yürütülen çalışmalar özellikle ilgili ve istekli demonstrasyon çiftçileriyle olan uygulamalar başarıyla sonuçlandırılmıştır. Mardin yöresinde yoğun olarak yem bitkisi ekim plantasyonları yörede farkındalık yaratmıştır. Ayrıca demo dışında eğitim talep eden çiftçilere teknik destek anlamında bilgilendirme çalışmaları-bilgi alış-veriş toplantıları Araştırma Enstitüleriyle koordineli şekilde yürütülmüştür.

Mardin Bölgesinin ilçelerinde ve köylerinde besi hayvancılığının yaygın ve meraların az yoğunlukta olduğu alanlarda besi hayvancılığının gelişmesi için üreticilerimize yem bitkilerini tanıtmak üzere Triticale, Macar fiği ve adi fiğ ile sudan otu gibi yem bitkileri ekilmiştir.

Triticale buğday ve çavdarın melezlemesi sonucu oluşmuş bir hububat türü olarak yem bitkisi amacıyla denenmiş, hem kuruda hem de sulu alanda adaptasyonu iyi olan arpanın ve buğdayın veriminin az alındığı kıraç alanlarda yem bitkisi olarak daha verimli olduğu tespit edilmiştir.

Hayvancılığın yaygınlaşması ile bölgemizde yem bitkileri talebi artma trendinde ve iyi fiyatla değerlendirilmektedir. Sulanan alanlarda özellikle tamburla yağmurlama sulama ile yonca demonstrasyonları gerçekleştirilmiş, uygulamalar çiftçinin beğenisini kazanmıştır.

Silajlık ürün yetiştirme demonstrasyonları ve silaj yapım uygulamaları birçok proje il ofisince yürütülmüş, köylerde çiftçilere yönelik uygulamalı eğitimler verilmiştir.

Hububat sonrası anıza ekim 2. ürün mısır yetiştiriciliği konusunda İdil-Şırnak'ta gerçekleştirilen demonstrasyonda tarla günü ve çeşitli bilgilendirme faaliyetleriyle çiftçilere ve bölgedeki yayımcı teknik elemanlara gösterilmiştir.

Tarla bitkileri Demoları

2013	Tarla bitkileri	
	Sayı	Alan(da)
Adıyaman	19	475
Batman	8	200
Diyarbakır	29	735
Gaziantep	8	175
Mardin	27	236
Şanlıurfa	6	220
Toplam	97	2041

Adıyaman

Tarla ve Yem Bitkileri Yetiştiriciliği Demoları

Proje kapsamında gerçekleştirilen demonstrasyon çalışmalarının amacı bölgemizde sulanan ve sulamaya açılacak alanlarda yoğun üretimi yapılan ve çiftçilerimizin geçiminin sağlanmasında önem taşıyan bitkilerde yeni, yüksek verimli ve kaliteli, bazı hastalık ve zararlılara dayanıklı, yöremiz iklim koşullarına en iyi adapte olan çeşitleri ve doğru yetiştirme tekniklerini aynı zamanda proje paydaşlarımız olan diğer tarım kuruluşları ile birlikte koordineli olarak çiftçilerimize tanıtmak ve bu sayede birim alandan alınan verimi artırmak çiftçinin refah seviyesini yükseltmektir.

Pamuk ve Mısır Yetiştiriciliği Demoları

Damla sulama ile pamuk yetiştiriciliği yapılan demo ürünlerimizde amaç; bölgede yoğun olarak yapılan pamuk yetiştiriciliğinde geleneksel tarım modelinde yüzey sulama yöntemlerinin dışında modern yetiştiriciliğinin vazgeçilmezi olan damla sulama yöntemi ile pamuk yetiştiriciliği yapılabileceğini göstermektir. Damla sulama ile mısır yetiştiriciliği yapılan demolarda amaç; Bölgede yeni yapılmaya başlanılan silajlık mısır

yetiştiriciliğinde büyükbaş ve kkbaş hayvan beslenmesinde kaba yem ihtiyaını karşılayabilmek amacı ile 2.ürün mısır yetiştiriciliğinin geleneksel tarım modelinde yüzey sulama yöntemlerinin dışında pamuk yetiştiriciliği demolarımızda olduğu gibi modern yetiştiriciliğinin vazgeçilmezi olan damla sulama yöntemi ile de mısır yetiştiriciliği yapılabileceğini göstermektedir. Damla sulama yöntemi ile sulanabilen arazilerde yüzey akışını önleyerek toprak erozyonunu önlemek, kurulan demo alanlarında bölgede tarım teşkilatında bulunan teknik elemanlara olan güven zafiyetini önlemek amacı ile beraber arazi kontrollerine çıkarak aynı zamanda kurumsal koordinasyonu ve teknik kapasitenin arttırılmasına katkı sağlamak yer almaktadır.

Sıra	Demonstrasyon Konusu	Yeri	ifti Adı-Soyadı
1	Pamuk-Damla sulama	Samsat/rentaş	Gani Yalçın-
2	Pamuk-Damla sulama	Samsat/Taşkuyu	Bahattin etin
3	Pamuk-Damla sulama	Samsat/rentaş	Mustafa Başaran
4	Pamuk-Damla sulama	Samsat/Uzuntepe	şevket Deniz
5	Pamuk-Damla sulama	Samsat/Doğanca	Mahmut Deniz-
6	Pamuk-Damla sulama	Merkez/Doyran	şükrü Güleş
7	Pamuk-Damla sulama	Besni-Çakırhüyük	Bayram Yıldırım
8	Pamuk-Damla sulama	Besni-Çakırhüyük	Vakkas Acar
9	Mısır-Damla sulama	Samsat-Akpınar	Muzaffer ztrk
10	Mısır-Damla sulama	Samsat-Glpınar	Bekir Berk
11	Silajlık Mısır-Damla sulama	Samsat-Ovacık	Hasan Basri Ertan
12	Silajlık Mısır-Damla sulama	Samsat-Glpınar	Kadir Bilgin
13	Silajlık Mısır-Damla sulama	Samsat-Uzuntepe	Davut etin
14	Silajlık Mısır-Damla sulama	Besni-Çakırhüyük	Mustafa Koca
15	Silajlık Mısır-Damla sulama	Besni-Çakırhüyük	Ali şahin
16	Silajlık Mısır-Damla sulama	Besni-Çakırhüyük	Ahmet Gürer
17	Yonca yetiştiriciliği	Merkez-Hasankendi	Bülent Gürsoy
18	Yonca yetiştiriciliği	Merkez-Hasankendi	Zeki Selçuk
19	Silajlık Mısır	Besni-Çakırhüyük	Mahmut koca

Tarla ve Yem Bitkileri

RESİM 294,295,296,297,298,299

Pamuk Yetiştiriciliği Demosu (Gani Yalçın, Örentaş Köyü-Samsat-Adıyaman)

Demo 2012 yılında Adıyaman-Samsat ilçesi Örentaş köyünde 25 dekar alanda damlama sulama sistemi ile birlikte bölgeye uygun pamuk çeşidinin ekimi yapılmıştır. Demo yerinin konumu ve çiftçi seçimi oldukça iyidir. Çalışmada diğer kurumlardan teknik elemanların ve çiftçi ailesinin yoğun katkısı alınmıştır. Yörede yetiştiricilik adına sulama birliğinden kaynaklanan sulama sıkıntısı meydana gelmiş ve GAP TEYAP demo çiftçileri haricinde yöredeki pamuk üreticileri ortalamanın çok altında verim almasına karşın gerçekleştirmiş olduğumuz bu demo iyi bir gelişim göstermiş ve **420 kg/da** verim alınmıştır. Sürdürülebilir bir çalışma örneği izlenimi vermektedir.

Pamuk Yetiştiriciliği Demosu(Bahattin Çetin, Taşkuyu Köyü-Samsat-Adıyaman)

Demo 2012 yılında Adıyaman-Samsat ilçesi Taşkuyu köyünde 25 dekar alanda damlama sulama sistemi ile birlikte bölgeye uygun pamuk çeşidinin ekimi yapılmıştır. Demo yerinin konumu ve çiftçi seçimi oldukça iyidir. Çalışmada diğer kurumlardan teknik elemanların ve çiftçi ailesinin yoğun katkısı alınmıştır. Yörede yetiştiricilik adına sulama birliğinden kaynaklanan sulama sıkıntısı meydana gelmiş ve GAP TEYAP demo çiftçileri haricinde yöredeki pamuk üreticileri ortalamanın çok altında verim almasına karşın gerçekleştirmiş olduğumuz bu demo iyi bir gelişim göstermiş ve **450 kg/da** verim alınmıştır. Sürdürülebilir bir çalışma örneği izlenimi vermektedir.

RESİM 300,301,302,303

Pamuk Yetiştiriciliği Demosu (Mustafa Başaran, Örentaş Köyü-Samsat-Adıyaman)

Demo 2013 yılında Adıyaman-Besni ilçesi Çakırhüyük beldesinde 25 dekar alanda damlama sulama sistemi ile birlikte bölgeye uygun pamuk çeşidinin ekimi yapılmıştır. Demo yerinin konumu ve çiftçi seçimi oldukça iyidir. Çalışmada diğer kurumlardan teknik elemanların ve çiftçi ailesinin yoğun katkısı alınmıştır. Yörede yetiştiricilik adına sulama birliğinden kaynaklanan sulama sıkıntısı meydana gelmiş ve GAP TEYAP demo çiftçileri haricinde yöredeki pamuk üreticileri ortalamanın çok altında verim almasına karşın gerçekleştirmiş olduğumuz bu demo iyi bir gelişim göstermiş ve **420 kg/da** verim alınmıştır. Sürdürülebilir bir çalışma örneği izlenimi vermektedir.

RESİM 304,305

Pamuk Yetiştiriciliği Demosu (Şevket Deniz, Uzuntepe Köyü-Samsat-Adıyaman)

Demo 2012 yılında Adıyaman ili Samsat ilçesine bağlı uzuntepe köyünde 25 dekar alanda damlama sulama sistemi ile birlikte bölgeye uygun pamuk çeşidinin ekimi yapılmıştır. Demo yerinin konumu ve çiftçi seçimi oldukça iyidir. Çalışmada diğer kurumlardan teknik elemanların ve çiftçi ailesinin yoğun katkısı alınmıştır. Yörede yetiştiricilik adına sulama birliğinden kaynaklanan sulama sıkıntısı meydana gelmiş ve GAP TEYAP demo çiftçileri haricinde yöredeki pamuk üreticileri ortalamanın çok altında verim almasına karşın gerçekleştirmiş olduğumuz bu demo iyi bir gelişim göstermiş ve **450 kg/da** verim alınmıştır. Sürdürülebilir bir çalışma örneği izlenimi vermektedir.

RESİM 306,307

Pamuk Yetiştiriciliği Demosu (Mahmut Deniz, Doğanca Köyü-Samsat-Adıyaman)

Demo 2012 yılında Adıyaman-Samsat ilçesi Doğanca köyünde 25 dekar alanda damlama sulama sistemi ile birlikte bölgeye uygun pamuk çeşidinin ekimi yapılmıştır. Demo yerinin konumu ve çiftçi seçimi oldukça iyidir. Çalışmada diğer kurumlardan teknik elemanların ve çiftçi ailesinin yoğun katkısı alınmıştır. Demo çiftçimiz GAP TEYAP pamuk yetiştiriciliği demosunun kurulduğu alanda bir önceki bitkisel üretim yetiştiricilik döneminde yabancı otlardan dolayı verimin çok düşük olduğu tarlada demonun kurulduğu üretim döneminde yabancı ot ve diğer zararlılarla proje uzmanlarının vermiş olduğu teknik destek sayesinde böyle bir sorunla

karşılaşılmamıştır. Ayrıca yörede yetiştiricilik adına sulama birliğinden kaynaklanan sulama sıkıntısı meydana gelmiş ve GAP TEYAP demo çiftçileri haricinde yöredeki pamuk üreticileri ortalamanın çok altında verim almasına karşın gerçekleştirmiş olduğumuz bu demo iyi bir gelişim göstermiş ve **450 kg/da** verim alınmıştır. Sürdürülebilir bir çalışma örneği izlenimi vermektedir.

RESİM 308,309

Pamuk Yetiştiriciliği Demosu (Şükrü Güleş, Doyran Köyü-Merkez-Adıyaman)

Demo 2012 yılında Adıyaman-Merkez Doyran köyünde 25 dekar alanda damlama sulama sistemi ile birlikte bölgeye uygun pamuk çeşidinin ekimi yapılmıştır. Demo yerinin konumu ve çiftçi seçimi oldukça iyidir. Çalışmada diğer kurumlardan teknik elemanların ve çiftçi ailesinin yoğun katkısı alınmıştır. Yörede yetiştiricilik adına sulama birliğinden kaynaklanan sulama sıkıntısı meydana gelmiş ve GAP TEYAP demo çiftçileri haricinde yöredeki pamuk üreticileri ortalamanın çok altında verim almasına karşın gerçekleştirmiş olduğumuz bu demo iyi bir gelişim göstermiş ve 725 kg/da verim alınmıştır. Sürdürülebilir bir çalışma örneği izlenimi vermektedir.

RESİM 310,311

Pamuk Yetiştiriciliği Demosu (Bayram Yıldırım, Çakırhüyük Beldesi-Besni-Adıyaman)

Demo 2013 yılında Adıyaman-Besni ilçesi Çakırhüyük beldesinde 25 dekar alanda bölgeye damlama sulama sistemi ile birlikte bölgeye uygun pamuk çeşidinin ekimi yapılmıştır. Demo yerinin konumu ve çiftçi seçimi oldukça iyidir. Çalışmada diğer kurumlardan teknik elemanların ve çiftçi ailesinin yoğun katkısı alınmıştır. Yörede

yetiştiricilik adına sulama birliğinden kaynaklanan sulama sıkıntısı meydana gelmiş ve GAP TEYAP demo çiftçileri haricinde yöredeki pamuk üreticileri ortalamanın çok altında verim almasına karşın gerçekleştirmiş olduğumuz bu demo iyi bir gelişim göstermiş ve **620 kg/da** verim alınmıştır. Sürdürülebilir bir çalışma örneği izlenimi vermektedir.

Pamuk tohumlarının ekim tarihi olan nisanın son haftası olarak belirlenmiş ve verilen eğitimlerde yöre üreticilerine aktarılmıştır. Demonun kurulma tarihinden önce ekim yapmış birçok üretici ettikleri pamuk alanını tekrar sürüp ve pamuk ekimini yinelemek zorunda kalmışlardır. Bu durum demo ortaklarımızın ekim alanlarında karşılaşılmamıştır. 25 Nisan tarihinde demo alanımıza pamuk tohumu ekimleri gözetimimiz doğrultusunda yapılmıştır. Demonstrasyon alanımızın dönemsel olarak kontrolleri gerçekleştirilmiştir ve çiftçimize gerekli olan bitkisel üretim faaliyetleri dönemsel olarak çiftçimize bilgiler aktarılmıştır.

Pamuk Yetiştiriciliği Demosu (Vakkasacar, Çakırhüyük Beldesi-Besni-Adıyaman)

Demo 2013 yılında Adıyaman-Besni ilçesi Çakırhüyük beldesinde 25 dekar damlama sulama sistemi ile birlikte bölgeye uygun pamuk çeşidinin ekimi yapılmıştır. Demo yerinin konumu ve çiftçi seçimi oldukça iyidir. Çalışmada diğer kurumlardan teknik elemanların ve çiftçi ailesinin yoğun katkısı alınmıştır. Yörede yetiştiricilik adına sulama birliğinden kaynaklanan sulama sıkıntısı meydana gelmiş ve GAP TEYAP demo çiftçileri haricinde yöredeki pamuk üreticileri ortalamanın çok altında verim almasına karşın gerçekleştirmiş olduğumuz bu demo iyi bir gelişim göstermiş ve **550 kg/da** verim alınmıştır. Sürdürülebilir bir çalışma örneği izlenimi vermektedir.

RESİM 312,313,314,315

Silajlık Mısır Demosu (Muzaffer Öztürk, Akdamar köyü-Samsat-Adıyaman)

Demo 2012 yılında Adıyaman-Samsat ilçesi Akdamar köyünde 25 dekar alanda bölgeye uygun danelik mısır çeşidi ile kurulmuştur. Demo yeri ve çiftçi seçimi oldukça iyidir. Demo yerinin konumu ve çiftçi seçimi oldukça iyidir. Çalışmada diğer kurumlardan teknik elemanların ve çiftçi ailesinin yoğun katkısı alınmıştır. 2013 yılı için tekrar planlama yapılmıştır. Yörede yetiştiricilik adına sulama birliğinden kaynaklanan sulama sıkıntısı meydana gelmesinden dolayı yemlik çeşit olan mısırmız silajlık çeşide çevrilmek zorunda kalmış ve gerçekleştirmiş olduğumuz bu demo iyi bir gelişim göstermiş ve **4.500 kg/da** silaj verimi alınmıştır. Sürdürülebilir bir çalışma örneği izlenimi vermektedir.

RESİM 316,317,318

Silajlık Mısır Demosu (Bekir Berk, Gölpinar köyü-Samsat-Adıyaman)

Demo 2012 yılında Adıyaman-Samsat ilçesi Uzuntepe köyünde 25 dekar alanda bölgeye uygun danelik mısır çeşidi ile kurulmuştur. Demo yeri ve çiftçi seçimi oldukça iyidir. Demo yerinin konumu ve çiftçi seçimi oldukça iyidir. Çalışmada diğer kurumlardan teknik elemanların ve çiftçi ailesinin yoğun katkısı alınmıştır. 2013 yılı için tekrar planlama yapılmıştır. Yörede yetiştiricilik adına sulama birliğinden kaynaklanan sulama sıkıntısı meydana gelmesinden dolayı yemlik çeşit olan mısırimız silajlık çeşide çevrilmek zorunda kalmış ve gerçekleştirmiş olduğumuz bu demo iyi bir gelişim göstermiş ve **4.500 kg/da** silaj verimi alınmıştır. Sürdürülebilir bir çalışma örneği izlenimi vermektedir.

RESİM 319,320,321

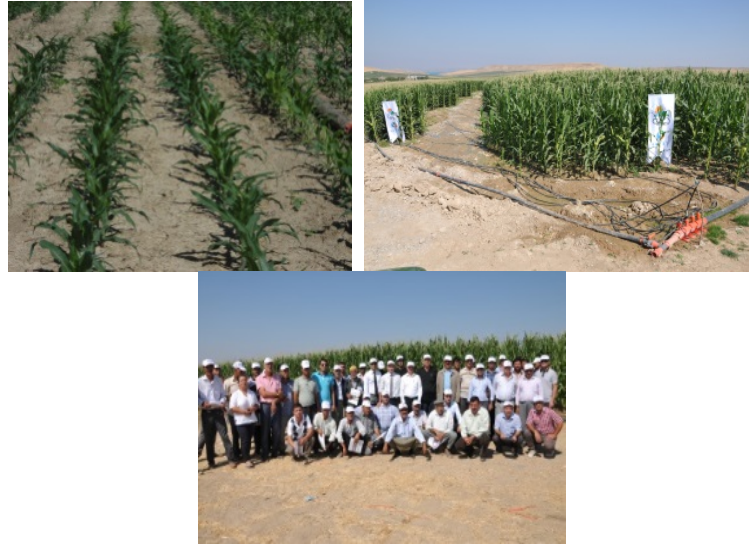
Silajlık Mısır Demosu (Hasan Basri Ertan,Ovacık köyü-Samsat-Adıyaman)

Demo 2012 yılında Adıyaman-Samsat ilçesi Gölpinar köyünde 25 dekar alanda bölgeye uygun danelik mısır çeşidi ile kurulmuştur. Çalışmada diğer kurumlardan teknik elemanların ve çiftçi ailesinin yoğun katkısı alınmıştır. 2013 yılı için tekrar planlama yapılmıştır. Yörede yetiştiricilik adına sulama birliğinden kaynaklanan sulama sıkıntısı meydana gelmesinden dolayı yemlik çeşit olan mısırimız silajlık çeşide çevrilmek zorunda kalmış ve gerçekleştirmiş olduğumuz bu demo iyi bir gelişim göstermiş ve **4.500 kg/da** silaj verimi alınmıştır. Yakın çevrelerin ilgisi bakımından sürdürülebilir bir çalışma örneği izlenimi vermektedir.

Silajlık Mısır Demosu (Kadir Bilgin, Bağarası köyü-Samsat-Adıyaman)

Demo 2012 yılında Adıyaman-Samsat ilçesi Gölpınar köyünde 25 dekar alanda bölgeye uygun silajlık mısır çeşidi ile kurulmuştur. Demo yeri ve çiftçi seçimi oldukça iyidir. Demoya ayrıca filtre damlama sulama sistemi kurulum işlemleri yapılmıştır. Çalışmada diğer kurumlardan teknik elemanların ve çiftçi ailesinin yoğun katkısı alınmıştır. Demonstrasyon iyi bir gelişim göstermiş ve **6.000 kg/da** verim alınmıştır. Yörede silajlık mısır yetiştiriciliğinde bir devrim olarak nitelendirilen ve alınan verim GAP TEYAP, GTHB il ve ilçe müdürlükleri, Ziraat odaları, üretici örgütleri ve Tarımsal yayım danışmanları şirketlerinin dikkatini çekmiştir. Yapılan çalışmalarını yerinde göstermek ve sonucunu paylaşmak amacı ile dönem dönem proje paydaşlarımızla demo alanları kontrol edilmiştir. Demo sonucunu paylaşmak amacı ile demo alanımızda kamu kurum ve kuruluşların yöneticileri, teknik elemanlar ve yöre halkının davet edildiği bir tarla günü düzenlenmiştir. Demo sulama birliği sıkıntısı çözümlerse sürdürülebilir bir çalışma örneği izlenimi vermektedir.

RESİM 325,326,327

Silajlık Mısır Demosu (Davut Çetin, Uzuntepe köyü-Samsat-Adıyaman)

Demo 2012 yılında Adıyaman-Samsat ilçesi Uzuntepe köyünde 25 dekar alanda bölgeye uygun silajlık mısır çeşidi ile kurulmuştur. Demo yeri ve çiftçi seçimi oldukça iyidir. Demoya ayrıca damlama sulama sistemi kurulum işlemleri yapılmıştır. Çalışmada diğer kurumlardan teknik elemanların ve çiftçi ailesinin yoğun katkısı alınmıştır. Demonstrasyon iyi bir gelişim göstermiş ve **5.500 kg/da** verim alınmıştır. Sürdürülebilir bir çalışma örneği izlenimi vermektedir.

Silajlık Mısır Demosu (Mustafa Koca, Çakırhüyük Beldesi-Besni-Adıyaman)

Silajlık mısır tarımını yaygınlaştırmak amacıyla planlanan demoda 3 Temmuz 2013 yılında demo ekimi gerçekleştirilmiştir. Demonstrasyon alanımızın sezon boyunca kontrolleri gerçekleştirilmiştir ve çiftçimize gerekli olan bilgiler aktarılmıştır.

Demo 2013 yılında Adıyaman-Besni ilçesi Çakırhüyük beldesinde 25 dekar alanda bölgeye uygun silajlık mısır çeşidi ile kurulmuştur. Demo yeri ve çiftçi seçimi oldukça iyidir. Demoya ayrıca damlama sulama sistemi kurulum işlemleri yapılmıştır. Çalışmada diğer kurumlardan teknik elemanların ve çiftçi ailesinin yoğun katkısı alınmıştır. Yörede silajlık mısır yetiştiriciliğinde bir devrim olarak nitelendirilen ve alınan verim GAP TEYAP, GTHB il ve ilçe müdürlükleri, ziraat odaları, üretici örgütleri ve Tarımsal yayım danışmanları şirketlerinin dikkatlerini çekmiştir. Yapılan çalışmalarını yerinde göstermek ve sonucunu paylaşmak amacı ile dönem dönem proje paydaşlarımızla demo alanları kontrol edilmiştir. Demo sonucunu paylaşmak amacı ile demo alanımızda kamu kurum ve kuruluşların yöneticileri, teknik elemanlar ve yöre halkının davet edildiği bir tarla günü düzenlenmiştir. Demonstrasyon iyi bir gelişim göstermiş ve **7.000 kg/da** verim alınmıştır. Sürdürülebilir bir çalışma örneği izlenimi vermektedir.

RESİM 328,329

Silajlık Mısır Demosu (Ali Şahin, Çakırhüyük Beldesi-Besni-Adıyaman)

Demo 2013 yılında Adıyaman-Besni ilçesi Çakırhüyük beldesinde 25 dekar alanda bölgeye uygun silajlık mısır çeşidi ile kurulmuştur. Demo yeri ve çiftçi seçimi oldukça iyidir. Demoya ayrıca filtre damlama sulama sistemi kurulum işlemleri yapılmıştır. Çalışmada diğer kurumlardan teknik elemanların ve çiftçi ailesinin yoğun katkısı alınmıştır. Demonstrasyon iyi bir gelişim göstermiş ve **7.000 kg/da** verim alınmıştır. Sürdürülebilir bir çalışma örneği izlenimi vermektedir.

RESİM 330,331

Silajlık Mısır Demosu (Ahmet Gürer, Çakırhüyük beldesi-Besni-Adıyaman)

Demo 2013 yılında Adıyaman-Besni ilçesi Çakırhüyük beldesinde 25 dekar alanda bölgeye uygun silajlık mısır çeşidi ile kurulmuştur. Demo yeri ve çiftçi seçimi oldukça iyidir. Demoya ayrıca filtre damlama sulama sistemi kurulum işlemleri yapılmıştır. Çalışmada diğer kurumlardan teknik elemanların ve çiftçi ailesinin yoğun katkısı alınmıştır. Demonstrasyon iyi bir gelişim göstermiş ve **6.000 kg/da** verim alınmıştır. Sürdürülebilir bir çalışma örneği izlenimi vermektedir.

RESİM 332,333

Silajlık Mısır Demosu (Mahmut Koca, Çakırhüyük beldesi-Besni-Adıyaman)

Proje kapsamında gerçekleştirilen demonstrasyon çalışmalarının amacı, bölgemizde sulanan ve sulamaya açılacak alanlarda yoğun üretimi yapılan ve çiftçilerimizin geçiminin sağlanmasında önem taşıyan bitkilerde yeni, yüksek verimli, kaliteli, bazı hastalık ve zararlılara dayanıklı, yöremiz iklim koşullarına en iyi adapte olan çeşitleri ve doğru yetiştirme tekniklerini aynı zamanda proje paydaşlarımız olan diğer tarım kuruluşları ile birlikte koordineli çiftçilerimize tanıtmak ve bu sayede birim alandan alınan verimi artırmak çiftçinin refah seviyesini yükseltmektir.

8 Temmuz 2013 tarihinde tohum ekimi gerçekleştirilmiştir. Demonstrasyon alanımızın dönemsel olarak kontrolleri gerçekleştirilip ve çiftçimize gerekli olan bilgiler aktarılmıştır.

Demo 2013 yılında Adıyaman-Besni ilçesi Çakırhüyük beldesinde 25 dekar alanda bölgeye uygun silajlık mısır çeşidi ile kurulmuştur. Demo yeri ve çiftçi seçimi oldukça iyidir. Demoya ayrıca filtre damlama sulama sistemi kurulum işlemleri yapılmıştır. Çalışmada diğer kurumlardan teknik elemanların ve çiftçi ailesinin yoğun katkısı alınmıştır. Demonstrasyon iyi bir gelişim göstermiş ve **6.000 kg/da** verim alınmıştır. Sürdürülebilir bir çalışma örneği izlenimi vermektedir.

RESİM 334,335,336

Yem bitkileri Yetiştiriciliği-Yonca Demosu (Bülent Gürsoy, Hasankendi köyü-Merkez-Adıyaman)

2012 yılında tamburlu sulama sistemi teslim edilmiştir. Çiftçimizin önder çiftçi ve süt sığırcısı olması, kendi kaba yem ihtiyacını karşılamak istemesinden dolayı çeşitli yem bitkileri yetiştirmesi ve yonca sulamasının tamburlu sulama makinesi ile yapılmasıyla yonca verimi yüksek olmuştur.2012 yılında proje uzmanları gözetiminde tohum ekimi yapılan demo alanımız, çiftçimizin teknik kapasitesinin yüksek ve işbirliği sayesinde demo sürdürülebilir bir profil sergilemektedir

RESİM 337,338,339

Yem bitkileri Yetiştiriciliği-Yonca Demosu (Zeki Selçuk, Hasankendi köyü-Merkez-Adıyaman)

2012 yılında proje uzmanları gözetiminde tohum ekimi yapılan demo alanımız, çiftçimizin teknik kapasitesinin yüksek ve işbirliği sayesinde demo sürdürülebilir bir profil sergilemektedir. Çiftçimizin pompaj tesisindeki sıkıntısından dolayı yağmurlama sulama demonstrasyonumuz 2012 yılında kurulamamış ve kendi imkânları ile sulama yapmıştır. 2013 yılında pompaj tesisini yenilemesi ile kurulum gerçekleştirilmiş ve sistem aktif olarak çalışmıştır. Çiftçimiz üzerine düşen görevleri geçte olsa yerine getirerek demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliğini korumuştur.

Batman

Tarla ve Yem Bitkileri Demoları Çiftçi Tablosu

Tarla ve Yem Bitkileri (4.2.2.4.)					
Sıra	Konu	Alan (da)	Çiftçi Adı	İl/İlçe/Köy	Pilot Alan
1	Silaj-Mısır	25	Ahmet EVGUN	Karpuzlu Köyü-Kozluk	Sol sahil
2	Silaj-Mısır	25	Salih ERGEN	Düvecik-Batman	Sol sahil
3	Mısır Dane	25	Mustafa ATALAY	Demirli yol Köyü-Batman	Sol sahil
4	Mısır Dane	25	Süleyman TİTİZ	Yedi yol Köyü- Batman	Sol sahil
5	Pamuk	25	M.Emin TİDİM	Bıçakçı Köyü- Batman	Sol sahil
6	Pamuk	25	M.Can Kerem	Bıçakçı Köyü- Batman	Sol sahil
7	Arpa+fığ	25	Sabit CEYLAN	Yunuslar Köyü- Siirt	Garzan-Kozluk Sul.
8	Yonca	25	Mehmet CEYLAN	Yunuslar Köyü- Siirt	Garzan-Kozluk Sul.
TOPLAM		200			

Silaj Mısır Demoları:

Bölgede 2012 yılında Sol Sahil sulama alanı içinde bulunan Karpuzlu ve Düvecik köylerinde demolar kuruldu. Mısır çeşidi olarak silaja uygun Dekalp çeşidi olan C 955 tohumunun ekimi yapıldı. Demo yerleri görsellik bakımından ana yol üzeri, çiftçilerimizde hayvan yetiştiriciliği yapan kesimden seçildi. Demoların sulaması

yağmurlama sulama sistemi proje kapsamında yapıldı. Demonstrasyon çeşit, gübreleme, sulama olarak bölgede iyi bir izlenim ve farkındalık yarattı. Silaj mısır demolarımız yöreye uygun çeşitlerle başarılı olmuştur. Hayvan besleme yönünden kaliteli, ucuz ve süt verimini arttırması nedeniyle tercih edilmektedir. Yem girdi maliyetlerini azaltmada etkili olmuştur. Sulanabilir alanlarda ana ürün sonrası 2. ürün olarak arazilerin değerlendirilmesine fırsat tanımıştır.

RESİM 340,341,342,343,344

Dane Mısır Demoları

Batman Siirt sulama yapılan alanda özellikle çiftçilerimiz yoğun ekim yapıldığı alan olması sebebiyle çiftçilerimize mısır ekiminde iyi yetiştirme tekniklerini kullanarak, mısır üretimi yapan çiftçilerimize uygulamalı olarak tüm aşamalarını gösterme imkânı bulduk. Mısır tarımında kültürel önlemleri ve hastalık - zararlılarla mücadele konularını çiftçilerimizle paylaştık. Çiftçilerimiz mısır tarımında uygulamalı çalışmalarını görerek, doğru bildikleri uygulamaların yanlış olduğunu görme fırsatları oldu. Bu iyi yetiştirme tekniği uygulamaları diğer çiftçilere örnek-emsal olmuş, bizim demonstrasyonlarımızdan önceki verimle şimdi aldıkları verim farkını ve girdi kullanımındaki farkları açık ve net olarak görmüşlerdir. Çalışmalarımız yoğun olarak yetiştiricilik ve üretim yapılan alanda yer aldığı için birçok çiftçi için önemli bir görsel demonstrasyon olmuştur. Dane mısırın hayvan beslemedeki önemi teorik ve uygulamaları eğitimlerle çiftçilerimize anlatılmıştır.

RESİM 345,346,347

Pamuk Yetiştiriciliği Demoları

Bölgemizde pamuk ekimi yaygın olarak yapılmasına karşın, hem tohum secimi hem de toprak işleme ve gübreleme gibi kültürel işlemlerde hatalı uygulamalar ve teknik uzmanlarca önerilen uygulamaların zamanında yapılmadığı, bu nedenle birçok hastalık ve zararlıların istilası olduğu proje başlangıcında saha anket çalışmalarında tespit edildi. Sulanan alanlarda pamuk tarımını ve doğru uygulamaları yaygınlaştırmak, özellikle işçiliği azaltacak makineli hasada uygun koşullarda yetiştiricilik ile özellik toprak analiz değerlerine göre gübreleme ve sulama program uygulayarak üreticilerin bu konuda yenilikleri benimsemesi ve uygulamasına katkı sağlandı. Özellikle sertifikalı tohumu kullanılması yönünde demonstrasyon alanlarında ön eğitimlerimiz etkili olmuştur. Çiftçilerimiz bu uygulamamızı yerinde öğrenme ve uygulama şansı bulmuş, bu çalışmalar sırasında pamuk yetiştiriciliği konusunda sorularına cevap bulmuş, verimli ve kaliteli ürün elde etme mümkün olmuştur.

RESİM 348,349

Arpa + Fiğ Yem Bitkisi Demosu:

Batman Siirt faaliyetleri içerisinde tarla bitkileri çalışmaları kapsamında yürütülen bu çalışmada özellikle hayvan beslemede verime katkısı tartışılmaz olan fiğ yem bitkisini arpa ile birlikte yetiştirmek ilk defa çiftçilerimizin yoğun hayvancılık yaptığı bölgede Siirt –Kurtalan bölgesinde uygulanmıştır. Çiftçilerimize baklagil yem bitkisi olan fiğin hem hayvan beslemede önemi anlatmak hem de verimliliğe katkısı ile yem maliyet giderlerinde önemli düşüşler ile işletmeye ekonomik katkısı olduğu konusunda ikna etmektir. Bölge çiftçimiz hayvan beslemede önemini yeterince bilmediği gibi yetiştiricilik konusunda geleneksel bilgilere sahiptir. Proje kapsamında sağlanan teorik ve uygulamalı eğitimlerle çiftçilerin ve yöredeki diğer üreticilerin bu konuda bilgilenmeleri, önerilen uygulamaları benimsemeleri ve sulama imkânı olmayan kuru

arazilerde arpa+fiğın yem bitkisi olarak değerlendirilmesi mümkün oldu. Bu çalışmalarla bölgemizde yem bitkilerinin yaygınlaşmasına katkı sağlanmıştır.

RESİM 350,351

Yonca Yem Bitkisi Demosu

Yıllardan beri yem kaynaklarının yetersizliği nedeni ile hayvansal üretimde istenilen düzeye ulaşamaması hayvan beslemede önemli bir konu olarak gündemdedir. En önemli kaba yem kaynağımız çayır-meralar aşırı ve zamansız otlatma nedeni ile elden çıkma aşamasına gelmiştir. Bölgemizde de fiğ-yonca tarımı bilinmesine ve ve üretimleri artmasına karşın, üreticiler tarafından hayvan beslemede önemi yeterince bilinmediği, demonstrasyon çalışmasıyla özellikle bakımsız ve yetersiz mera alanlarına bağlı kalan küçük çaplı hayvancılık işletmelerine kaliteli yem kaynağı olarak bir alternatif olması amacı güdülmüştür. Bu amaçla diğer üreticilerin görebilecekleri ve yansımalarının iyi olabileceği hayvancılık işletmesi de olan bir alanda demonstrasyon çalışması yürütülmüştür.

RES,M 353,354

Diyarbakır

Tarla ve Yem bitkileri (4.2.2.4)

Diyarbakır'da proje başlangıcından bugüne kadar 735 dekar alanda 29 adet tarla ve yem bitkileri konusunda demonstrasyon yürütülmüştür. Sırta ekim - düz ekim buğday, arpa, mercimek, geleneksel - organik pamuk, dane -silajlık mısır ve sorgum-sudan otu konularında gerçekleştirilen bu çalışmalarla bölgede yaygın yetiştirilen tarla ve yem bitkilerinde iyi yetiştirme tekniği uygulamaları, koruyucu toprak işleme ve azaltılmış toprak işleme, bitki koruma ve mücadele yöntemleri ile karık-yağmurlama sulama ve damla sulama konularında aynı zamanda proje paydaşları olan diğer tarım kuruluşları ile birlikte koordineli olarak çiftçilere tanıtmak ve bu sayede birim alandan alınan verimi yükselterek çiftçilerin gelir düzeyini arttırmak hedeflenmiştir. 2012 ve 2013 yıllarında Diyarbakır'da yürütülen demonstrasyonlara ait bilgiler aşağıdaki gibidir.

2012 Tarla ve Yem Bitkileri Demonstrasyonları Çiftçi Tablosu

Tarla ve Yem Bitkileri (4.2.2.4.)					
Sıra	Konu	Alan (da)	Çiftçi Adı	İl/İlçe/Köy	Pilot Alan
1	Pamuk	25	Muazzez GÜNEŞ	Yenişehir/Ekinciler	Kral Kızı
2	2. Ürün Mısır	25	Zülfikar GÜNEŞ	Yenişehir/Ekinciler	Kral Kızı
3	2. Ürün Mısır	25	Halit DEMİR	Yenişehir/Ekinciler	Kral Kızı
4	2. Ürün Mısır	25	Cafer SACU	Çınar /Şükürlü	Çınar-Göksu
5	Buğday	30	Cafer SACU	Çınar/Şükürlü	Çınar-Göksu
6	Buğday	30	Cafer SACU	Çınar/Şükürlü	Çınar-Göksu
7	2. Ürün Mısır	25	M. Ali İPEK	Sur /Ağaçlıdere	
8	Buğday	25	M.Ali İPEK	Sur /Ağaçlıdere	
9	Arpa	25	M.Ali PEK	Sur /Ağaçlıdere	
10	Mercimek	25	M.Ali PEK	Sur /Ağaçlıdere	
11	Buğday	25	Şeyhmus BİÇER	Silvan	Sağ Sahil - Malabadi
12	Arpa	25	Şeyhmus BİÇER	Silvan	Sağ Sahil - Malabadi
13	Mercimek	25	Şeyhmus BİÇER	Silvan	Sağ Sahil - Malabadi
14	Buğday	25	M.Şerif AKIN	Sur/Tavuklu	
15	Buğday	25	M.Nuri AYDIN		Devegeçidi
16	Arpa	25	M.Nuri AYDIN		Devegeçidi
17	Arpa	25	İhsan YILDIRIM	Hani/Süslü	
18	Buğday	25	Seyithan YAKAR	Yenişehir/Tanişık	Devegeçidi
19	Arpa	25	Seyithan YAKAR	Yenişehir/Tanişık	Devegeçidi
20	Mercimek	25	Seyithan YAKAR	Yenişehir/Tanişık	Devegeçidi
TOPLAM		510			

Demonstrasyon Açıklamaları:

Pamuk Demonstrasyonu (Muazzez GÜNEŞ-Yenişehir-Diyarbakır)

Yenişehir Ekinciler köyünde 25 dekar alanda bölge koşullarına uygun çeşitle kurulan demonstrasyonda ekim sonrası şiddetli sağanak yağış ve fırtına nedeniyle tohumlar zarar gördüğü için ikinci defa 22.05.2012 tarihinde yeniden ekilmiştir. Tohum girdisi ile damla sulama sistemi projeden karşılanmış, toprak hazırlığı ve işçilik çiftçi tarafından karşılanmıştır. Demo çiftçisi önerilere uyan, lider çiftçi özelliğinde olup eşi

ile birlikte üreticilik yapmaktadır. Olumsuz iklim koşullarına rağmen dekara ortalama 390 kg verim alınmıştır. Demo yeri konum olarak Elazığ yolu üzerinde, herkesin görmesine elverişli bir yer olduğundan seçilmiştir.

RESİM 355,356,357

Dane Mısır Demonstrasyonu (Zülfikar GÜNEŞ-Yenişehir-Diyarbakır)

Yenişehir Ekinciler köyünde 25 dekar alanda bölge koşullarına uygun çeşitle kurulan demonstrasyonun sulama kaynağına uzak olması ve pompajında çıkan sorundan dolayı mısırlar yeterince sulanamamış dolayısıyla mısırlar istenen şekilde gelişmemiştir. Demo çiftçisi bu nedenle 01.09.2012 tarihinde, mısırları silajlık olarak kullanmak üzere biçmiştir. Dekara ortalama verim 1776 kg alınmıştır. Sulamada yaşanan aksaklıklardan dolayı beklenen sonuç alınamamıştır.

Demo yeri konum olarak Elazığ yolu üzerinde, herkesin görmesine elverişli bir yer olduğundan seçilmiştir.

RESİM 358,359,360

Dane Mısır Demonstrasyonu (Halit DEMİR-Yenişehir-Diyarbakır)

Ana ürün dane mısır olarak ekimi yapılan demonstrasyon sulama kuyusunun kurumasından dolayı çiftçi silajlık daha uygun olacağı düşüncesiyle 01.09.2012 tarihinde mısırları silajlık olarak kullanmak üzere biçmiştir. Dekara verim ortalama 2550 kg olmuştur.

II. Ürün Silajlık Mısır Demonstrasyonu (Cafer SACU-Çınar-Diyarbakır)

2.ürün silajlık ürün olarak gerçekleştirilen demonstrasyonda iyi bakım ve uygun bitki besleme metotları uygulayarak ana ürün sonrası mısırın İlimizde ve bölgemizde ikinci ürün olarak yetiştirilebileceğini ve iyi bir verim alınabileceği başta üreticilerimiz olmak üzere yayımcı teknik elemanlar ve tarımsal danışman firmalarının teknik elemanları yerinde izleyerek şahit olmuşlardır. Ortalama verim 3150 kg/da olarak gerçekleşmiştir.

RESİM 361,362,363

Sırta Ekim ve Düze Ekim Buğday Demonstrasyonları (Cafer SACU-Çınar)

Yöremizde sırta ekim ile düze ekim farkını çiftçilere göstermek, uygun çeşit ve iyi yetiştirme koşullarında elde edilen verimliliği üreticilerle paylaşmak üzere demonstrasyon gerçekleştirilmiştir. Vejetasyon süresince bakım besleme ve hastalık ve zararlılar konusunda teknik destek sağlanmıştır. Her iki yöntemde bölgemize adapte olmuş makarnalık buğday Sarıçanak çeşidi ile ekmeleklik buğday Sagittario çeşidi kullanılmış, sırta ekimde Sarıçanak ortalama verimi 645 kg/da ve düze ekimde 667 kg/da verim alınırken, Sagittario çeşidiyle sırta ekimde ortalama 635kg/da, düze ekimde 654 kg/da verim alınmıştır. Buğdayda sırta ekim ve karık sulama yöntemi ile daha az tohum ile iyi verim sağlanmasının mümkün olduğu, kendisinden sonra gelen ikinci ürün için erkencilik sağlandığı, ürünün ilerleyen gelişme devrelerinde ürüne zarar vermeden tarlaya rahatlıkla girilebileceği yapılan tarla günü ve eğitim etkinlikleriyle üretici ve yayımcı teknik elemanlara gösterilmiştir.

RESİM 364,365

II. Ürün Silajlık Mısır demonstrasyonu (Mehmet Ali İPEK-Sur-Diyarbakır)

Yağmurlama sulama ile mercimek sonrası 2. Ürün mısır tarımını göstermek üzere planlanan demonstrasyonda, ekimden sonra bitkiler 50 cm civarında iken sulama suyunun alındığı derenin kurumasından dolayı istenen sonuca ulaşamadığı için demonstrasyon sürdürülememiştir.

RESİM 366,367

Buğday-Arpa-Mercimek Demonstrasyonları (Mehmet Ali İPEK-Sur-Diyarbakır)

Bu demo ile bölgedeki önemli tarla bitkilerinden buğday, arpa ve mercimekte iyi yetiştirme teknikleri ve uygulamalarının gösterilmesi amaçlanmıştır.

Buğday, arpa ve mercimekte iyi yetiştirme teknikleri, hastalık ve zararlılarla mücadele ve gübreleme gibi çeşitli konularında üreticilere teknik destek sağlamak amacıyla eğitim ve bilgilendirme toplantıları sahada uygulamalı olarak gösterilmiştir.

Tüm vejetasyon süresince ürünlerle ilgili üreticilerin soruları cevaplanarak, teknik destek sağlanmıştır. Kuru koşullarda iyi agronomik yetiştirme tekniklerinin gösterimi amacıyla gerçekleştirilen demoda;

BUĞDAY: 19.06.2012 tarihinde hasat edilmiştir. Buğdayda dekardan ortalama 398 kg verim alınmıştır.

ARPA: 12.06.2012 tarihinde hasat edilmiştir. Dekardan ortalama 380 kg verim alınmıştır.

MERCİMEK: 19.06.2012 tarihinde hasat edilmiştir. Mercimekte dekardan ortalama 193 kg verim alınmıştır.

RESİM 366,367,368

Buğday, Arpa, Mercimek Demonstrasyonları (Şeyhmus BİÇER-Silvan-Diyarbakır)

Bu demo ile bölgedeki önemli tarla bitkilerinden buğday, arpa ve mercimekte iyi yetiştirme teknikleri ve uygulamalarının gösterilmesi amaçlanmıştır.

Buğday, arpa ve mercimekte iyi yetiştirme teknikleri, hastalık ve zararlılarla mücadele ve gübreleme gibi çeşitli konularında üreticilere eğitim ve bilgilendirme toplantılarıyla sahada uygulamalı eğitimler gerçekleştirilmiş, tüm vejetasyon süresince ürünlerle ilgili üreticilerin soruları cevaplanarak, teknik destek sağlanmıştır.

Üretici genç eğitimli dinamik ve hevesli birisi olduğu için uygulamaları istenilen şekilde yerine getirmesine rağmen, üretim sezonunda o bölgeye çok az yağış düştüğü için verim istenen şekilde gerçekleşmemiştir. Kuru koşullarda iyi agronomik yetiştirme tekniklerinin gösterimi amacıyla gerçekleştirilen demoda;

BUĞDAY: 21.06.2012 tarihinde hasat edilmiştir Dekara ortalama verim 359 kg alınmıştır.

ARPA: 11.06.2012 tarihinde hasat edilmiştir. Arpada dekardan ortalama 285 kg verim almıştır.

MERCİMEK: 11.06.2012 tarihinde hasat edilmiştir. Mercimekten dekara ortalama 160 kg verim almıştır.

RESİM 369,370

Buğday Demonstrasyonu (Mehmet Şerif AKIN –Sur-Diyarbakır)

Tavuklu köyünde buğdayda yetiştirme teknikleri, hastalık ve zararlılarla mücadele ve çeşit konularında destek olmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Tüm ürün sezonu boyunca çiftçiye teknik destek sağlanmıştır.

2012 üretim sezonunda o bölgeye çok az yağış düştüğü için verim istenen şekilde gerçekleşmemiştir. İlave olarak çiftçi bilgimiz dışında iki ayrı yabancı ot ilacı ile bir insektisit ilacını bayinin tavsiyesi üzerine karıştırarak kullanması neticesinde buğdaylarda fitotoksite etkisi yaratmıştır. Tüm bu olumsuzluklara rağmen verim bölge ortalamaların çok üstünde alınmıştır.18.06.2012 tarihinde hasat edilen tarlada dekardan ortalama 370 Kg verim alınmıştır.

RESİM 371,372,373

Buğday ve Arpa Demonstrasyonları (Mehmet Nuri AYDIN-Yenişehir-Diyarbakır)

Buğdayda yetiştirme teknikleri hastalık ve zararlılarla mücadele ve çeşit konularında iyi örnekleri göstermek amacıyla demo planlanmış, ancak bu çiftçinin isteksizliği ve demonstrasyonda çıkış-çimlenme yetersizliğinden dolayı çalışma iptal edilmiştir.

Arpa Demonstrasyonu (İhsan YILDIRIM –Hani-Diyarbakır)

Arpada yetiştirme teknikleri hastalık ve zararlılarla mücadele ve çeşit konularında iyi örnekleri göstermek amacıyla demo planlanmış, ancak bu çiftçinin isteksizliği ve demonstrasyonda çıkış- çimlenme yetersizliğinden dolayı çalışma iptal edilmiştir.

Tarla ve Yem Bitkileri Yetiştiriciliği Buğday, Arpa, Mercimek Demonstrasyonları (Seyithan YAKAR-Yenişehir)

Buğdayda arpa, mercimek yetiştirme teknikleri hastalık ve zararlılarla mücadele ve çeşit konularında iyi örnekleri göstermek amacıyla demo planlanmış, ancak bu çiftçinin isteksizliği ve demonstrasyonda çıkış- çimlenme yetersizliğinden dolayı çalışma iptal edilmiştir.

Diyarbakır'da proje başlangıcından 2013 yılı başlangıcına kadar yaşanan teknik eleman sıkıntısı ve değişikliği özellikle tarla bitkileri kışlık ekimlerini olumsuz etkilemiştir.

İlaveten ilk yıl iklim koşullarının uygun gitmemesi o dönemde gerçekleştirilen demonstrasyonların sürdürülebilirliğini olumsuz etkilemiştir.

2013- Tarla ve Yem Bitkileri (4.2.2.4)

2013 Tarla ve Yem Bitkileri Demonstrasyonları Çiftçi Tablosu

Tarla ve Yem Bitkileri (4.2.2.4.)					
Sıra	Konu	Alan (da)	Çiftçi Adı	İl/İlçe/Köy	Pilot Alan
1	2.ürün Silaj-Mısır	25	Cafer SACU	Diyarbakır -Çınar-Şükürlü	Göksu
2	2.ürün Silaj-Mısır	25	Halit DEMİR	Diyarbakır –Yenişehir-Ekinciler	Devegeçidi
3	2.ürün Silaj-Mısır	25	Selçuk AKYILDIZ	Diyarbakır –Ergani-Ortayazı-	
4	2.ürün Silaj-Mısır	25	Mehmet GERKÖY	Diyarbakır –Kayapınar-Cebar	Devegeçidi
5	Ana ürün dane mısır	25	Yakup BUDAK	Diyarbakır-Bismil-Aralık	
6	Sorgum otu	25	M. Şerif AKIN	Diyarbakır-Sur-Tavuklu	
7	Pamuk	25	Cafer SACU	Diyarbakır -Çınar-Şükürlü	Göksu
8	Pamuk Organik	25	Mehmet ATİK	Diyarbakır -Çınar-Kazıktepe-	
9	Pamuk-Organik	25	Namet ÖZALP	Diyarbakır-Silvan -Yuvaköy-	
TOPLAM		225			

Demonstrasyon Açıklamaları:

II. Ürün Silajlık Mısır Demonstrasyonu (Cafer SACU-Çınar-Diyarbakır)

Demo önce Sur-Ağaçlıdere köyü üreticilerinden Mehmet Ali İPEK için planlanmasına karşın, sulama suyu sıkıntısı nedeniyle çiftçimizin talebi üzerine demonstrasyon 2012 demonstrasyon çiftçilerimizden olan Cafer SACU'ya verilmiştir. Çiftçinin mevcut damla sulama sisteminin debi kapasitesi fazla olması nedeniyle pompaj kapasitesi tüm tarlanın damla sulama sistemini çalıştırmaya uygun olmadığı için salma sulama şeklinde sulamaya devam edilmiştir. Üretim sezonu boyunca ürün gelişimi iyi olup, ortalama 5500 kg/da civarında verim elde edilmiştir.

RESİM 374,375,376

II. Ürün Silajlık Mısır Demonstrasyonu (Halit DEMİR-Yenişehir)

Eski demonstrasyon çiftçimiz olup, 2012 yılından damla sulama sistemi mevcut olduğu için 2013 yılında da, bu malzemeleri kullanmak üzere demonstrasyon çiftçisi olarak seçilmiş, sadece tohum desteği sağlanmıştır. 2012 de su kuyusu kuruduğu için, 2013 te

sulama kanalından su temin edilerek sulama gerçekleştirilmiştir. Bulunduğu bölgede hayvan yetiştiriciliği yaygın olarak yapıldığı, demo çiftçimizin aynı zamanda büyük baş hayvan çiftliği de mevcut olduğu için hayvan beslemede silajlık ürün kullanımını göstermek amacıyla demonstrasyon gerçekleştirilmiştir. 21.10.2013 tarihinde hasat edilmiş ve dekardan ortalama 4700 kg verim alınmıştır.

RESİM 377,378,

II. Ürün Silajlık Mısır Demonstrasyonu (Selçuk AKYILDIZ-Ergani-Diyarbakır)

2013 yılında yeni seçilen demonstrasyon çiftçisi, bölgelerinde yoğun hayvancılık yapıldığını, hayvan beslemede yörelerinde şimdiye kadar 2. ürün silajlık mısırı hiç kullanmadıklarını, bu ürünü yetiştirmeyi ve silaj yapımını öğrenmek istekleri üzerine konu ele alınmış ve bu demoda sadece tohum katkısıyla 2. ürün silajlık mısır yetiştirme demonstrasyonu salma sulama yapılacak şekilde planlanmış, ancak sulama suyu yetersiz olduğu için 15 günde bir sulama yapılabilmemiş, bu da verimi olumsuz etkilemiştir. 22.10.2013 tarihinde ürün hasat edilmiş, dekardan ortalama 2400 kg verim alınmıştır.

RESİM 380,381,382

II. Ürün Silajlık Mısır Demonstrasyonu (Mehmet GERKÖY-Kayapınar-Diyarbakır)

Silaj yapımı ve hayvan beslemede önemini göstermek üzere 2. ürün mısır demonstrasyonu olarak Mehmet Gerköy adlı üretici ile yürütülen demonstrasyon 02.10.

2013 tarihinde hasat edilmiş, dekardan ortalama 5500 kg verim alınması çiftçi ve yöredeki diğer çiftçiler tarafından iyi karşılanmıştır.

RESİM 383,384

Dane Mısır Demonstrasyonu (Yakup BUDAK-Bismil-Diyarbakır)

Demonun bulunduğu havzada yaygın olarak çok geniş alanda ana ürün dane mısır yetiştiriciliği yapılmaktadır. Yöre çiftçilerimizin yetiştirme teknikleri konularında bilgilenmesini sağlamak, doğru yetiştirme tekniklerini göstermek amacıyla bu alanda demonstrasyon gerçekleştirilmiştir. Ürün sezonu boyunca Bismil’de demonstrasyon sahasında demo çiftçisi ve diğer üreticilere yönelik olarak yetiştirme tekniği ile ilgili çiftçi sorularına cevap verecek şekilde bilgilendirme toplantıları ve köy eğitimleri gerçekleştirildi. 18.09.2013 tarihinde hasat edilen demoda 1460 kg/da ortalama verim alınmıştır.

RESİM 385,386,387

Tarla Bitkileri Yetiştiricilik Sudan Otu Demonstrasyonu (Mehmet Şerif AKIN-Sur)

İlimizde yeni bir ürün olarak sudan otunu hem alternatif ürün olarak üreticilere tanıtmak, hem de yem bitkisi olarak hayvan besleme girdi maliyetlerini düşürmek ve bitki deseni içinde yer alması açısından üreticilere iyi bir örnek oluşturacağı düşünüldükçe demonstrasyon kurulmuştur. Üreticinin mevcut 50 büyükbaş hayvanının beslenmesi amacıyla silajlık olarak değerlendirilecektir. İkinci ürün olarak 04.07.2013 tarihinde ekilen demo 17.09.2013 tarihinde biçilmiş 2500kg/da yaş sudan otu hasat

edilmiştir. Demo süresince yetiştirme teknikleri konusunda çiftçilere yönelik bilgilendirme ve eğitim çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

RESİM 388,389

Pamuk Yetiştiricilik Demonstrasyonu (Cafer SACU-Çınar-Diyarbakır)

Diyarbakır ili yıllara göre değişmekle birlikte yaklaşık 40.000-50.000 hektarlık pamuk üretim alanı ile Türkiye'nin en önemli pamuk üretici illeri arasındadır. Ancak halen üreticilerin (bitki beslenme, hastalık ve zararlılarla mücadele v.b. gibi) pamuk yetiştiriciliği konularında çok önemli sıkıntılar yaşadıkları bilinmektedir. Proje başlangıcında yapılan saha çalışmasında bu konularda bilgi eksikliği olduğu tespit edilmiştir. Üreticileri ve konu ile ilgili yayımcı teknik personeli pamuk yetiştiriciliği konusunda bilgilendirmek ve katkı sağlamak amacıyla uygulamalı eğitim ve yayım demonstrasyonu şeklinde ele alınmıştır. Üreticilerimize sezon boyunca teorik ve uygulamalı teknik destek sağlanmıştır. Bu yıl dekardan ortalama 635 kg verim almıştır. Bu değer ilimiz için ortalama üstü iyi bir verim sayılabilir.

RESİM 390,391

Organik Pamuk Demonstrasyonu (Mehmet ATİK-Çınar-Namet ÖZALP-Silvan-Diyarbakır)

Dünyada ve ülkemizde pamuk tarımsal üretim bakımından önemli bir yer oluşturmakta, pamuk tarımında yapılan araştırmalara göre Dünya'da tüketilen insektisitlerin %16'sı, pestisitlerin de %11'i pamuk tarımında kullanıldığını göstermektedir. Bu, dünyada bir

ürün için tüketilen en yüksek zirai mücadele ilacı miktarı olarak görülmekte, kimyasal gübre kullanımında da pamuk 4. sırada yer almaktadır. Sulama alanları artmaya devam ettiği sürece pamuk alanları da artacağı düşünülerek kullanılan kimyasalların doğaya ve çevreye verdiği zararın artışı kaçınılmazdır.

Organik pamuk demonstrasyonları Diyarbakır'da mevcut diğer tarım kuruluşları ile birlikte koordinasyon halinde yürütülerek teorik olarak bilinen doğruların ekimden hasada kadar organik yetiştiricilikte uygulamalı olarak gösterilmesi amacıyla 2 ilçede uygulanmak üzere planlanmıştır. Ürün sezonu boyunca organikçe uygun teknik yetiştirme koşulları ve eğitim, köy toplantısı, bilgilendirme faaliyetleri tüm uygulamalar proje paydaşlarıyla birlikte koordinasyon halinde kararlar alınarak uygulanmıştır. Demonstrasyonda organik tarımda ruhsatlı olmayan hiçbir malzeme kullanılmamıştır. Sezon boyunca tüm aşamalarda kontroller yapılmış ve üreticilere teknik destek sağlanmıştır. Tarımsal eğitim ve yayım kapsamında değerlendirilen demonstrasyonlarda organik yetiştiriciliğin koşulları tümüyle uygulanarak gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalarla ilgili ayrıntılı bilgi raporda ilgili kısımda yer almaktadır. Çınar Kazıktepe'deki demo 24.09.2013 tarihinde ürün hasat edilmiş ve dekardan ortalama 387 kg verim alınmıştır. Silvan Yuvaköy'deki demo 04.10.2013 tarihinde hasat edilmiş dekardan ortalama 375 kg verim alınmıştır. Beklenenden daha az verim alınmasının en önemli sebepleri yağışların gecikmesi, dönemsel çok şiddetli yağış, fırtına ve doludan oluşan tahribatlar ile çıkan hastalık ve zararlılar ile sulama suyunun Temmuz ayı ortalarında önemli oranda azalması olduğu düşünülmektedir.

RESİM 392,393

Diyarbakır Tarla Bitkileri Sonuç Değerlendirme:

Tarla ve yem bitkileri halen Diyarbakır'da en fazla üretim alanı ve stratejik ürünleri oluşturmaktadır. Ancak halen eski usullere göre ve kuruda üretim yapıldığı için bu konuda üretim alanına paralel oranda bir verimlilik sağlanamamaktadır.

Hayvancılıkta kazanç; kaliteli kaba yem ihtiyacının ucuza giderilmesi ve satışın iyi olmasından geçmektedir. Çiftlik giderlerinin %65-70 ini yem giderleri oluşturmaktadırlar. Kendi yemini kendi üreten işletmeler kara geçmektedirler. Bölgemizde büyükbaş ve küçükbaş hayvanların ana yem kaynağını doğal meralar, tarla bitkileri üretim artıkları ve tarla tarımı içerisinde yetiştiriciliği yapılan slajlık mısır, sorgum, sudan otu gibi yem bitkileri oluşturmaktadır. Bu çalışmadaki amaç bölge yetiştiricilerine yavaş yavaş bölgede üretimi artan ancak üretim teknikleri tam olarak bilinmeyen modern silaj mısır yetiştiriciliğini yöre çiftçileri ile paylaşıp bu sorunlarına katkı sağlamaktır.

2012 yılında kurulan bazı tahıl ve mısır demolarında su sıkıntısı ve çimlenme sorunu ile eleman eksikliği ve değişikliği nedeniyle bir takım olumsuzluklar yaşanmıştır.

Mercimeklerde üretim alanlarında sorun olan phoma medicaginis etmenli kök boğazı çürüklüğü görülmüştür. İki adet mercimek demosu çimlenme yetersizliğinden dolayı ilk başta iptal edilmiştir. Diğerleri hem çeşit mukavemeti hem de iklim koşullarının bu yıl ilimizde mercimek açısından olumlu geçmesinden dolayı herhangi bir sıkıntı yaşanmamıştır. Dekardan ortalama 175 kg verim alınarak iyi bir sonuç elde edilmiştir.

Sırtta ekim ve yetiştirme teknikleri açısından uygulama yapmak üzere demonstrasyon gerçekleştirilen Cafer SACU ya ait tarlada iyi sonuç alınmıştır. Ancak bazı tahıl guruplarında, iklim koşullarının olumsuz etkisi ve bazı uygulamalarda sulama sıkıntısı, bazılarında çimlenme yetersizliği nedeniyle olumsuzluklar yaşanmıştır. 3 arpa 2 buğday demosu olumsuz koşullardan dolayı yürütülememiştir.

Cafer Sacu'ya ait demonstrasyonlarda ikinci ürün silajlık mısır yetiştiriciliği ile sulu koşullarda sırtta ve düze ekilmiş buğdaylar arası farkı görmek ve iyi bir verim elde etmek amaçlanmıştır. Bu demolarda mısırdaki 3150 kg ortalama verim, sırtta ekim buğdayda 650kg ortalama verim alınmıştır. Sırtta ve düze ekim arasındaki maliyet farkının sırtta ekim yöntemi lehine olduğu köy toplantısı ve tarla günü gibi etkinliklerle de üreticilere ve ilgililere gösterilmiştir.

Pamuk yetiştirme tekniklerini göstermek ve hastalık - zararlılarla mücadele etmek amacıyla kurulan demoda gerekli çalışmalar yapılmış şartlarına göre iyi bir sonuç alınmıştır. Ancak ekim sonrası yağmur ve fırtına dolayısıyla tarla zarar gördüğünden ikinci defa ekilmiş, sezon sonunda dekardan ortalama 392 Kg verim alınmıştır.

Gaziantep

Tarla ve Yem Bitkileri Demoları Çiftçi Tablosu

Sıra	Konu		İl	İlçe	Köy	Çiftçi Adı	Alan (da)
1	Tarla Bitkileri	Buğday	G.Antep	Oğuzeli	Aşağıyenyapan	Hilmi TOĞAÇ	30
2	Tarla Bitkileri	Yonca	Kilis	Elbeyli	Akçağıl	Yahya TÜRKMEN	25
3	Tarla Bitkileri	Yonca	G.Antep	Karkamış	Soylu	Yavuz YALÇIN	25
4	Tarla Bitkileri	Yonca	G.Antep	Nizip	Samanlı	Kadir SÖZMEN	25
5	Tarla Bitkileri	Yonca	G.Antep	Şahinbey	Muhacirosman	Kemal DERSİNLİOĞLU	25
6	Tarla Bitkileri	Yonca	G.Antep	Nurdağı	Mesthöyük	Abdullah YILDIRIM	
7	Tarla Bitkileri	Pamuk	G.Antep	Oğuzeli	Demirkonak	Metin DEVE	10
8	Tarla Bitkileri	Pamuk	G.Antep	Karkamış	Erenyolu	Mehmet AKAN	10
1	Tarla Bitkileri	Buğday	G.Antep	Oğuzeli	Aşağıyenyapan	Hilmi TOĞAÇ	30
2	Tarla Bitkileri	Yonca	Kilis	Elbeyli	Akçağıl	Yahya TÜRKMEN	25
3	Tarla Bitkileri	Yonca	G.Antep	Karkamış	Soylu	Yavuz YALÇIN	25
4	Tarla Bitkileri	Yonca	G.Antep	Nizip	Samanlı	Kadir SÖZMEN	25
5	Tarla Bitkileri	Yonca	G.Antep	Şahinbey	Muhacirosman	Kemal DERSİNLİOĞLU	25
6	Tarla Bitkileri	Yonca	G.Antep	Nurdağı	Mesthöyük	Abdullah YILDIRIM	
7	Tarla Bitkileri	Pamuk	G.Antep	Oğuzeli	Demirkonak	Metin DEVE	10
8	Tarla Bitkileri	Pamuk	G.Antep	Karkamış	Erenyolu	Mehmet AKAN	10

Demo Açıklamalar:

Sırta Ekim Buğday Yetiştiriciliği Demosu (Hilmi TOĞAÇ, Aşağıyenyapan - Oğuzeli-Gaziantep)

2012 yılında Sırta ve anıza ekim buğday yetiştiriciliği gerçekleştirilen demonstrasyonda Oğuzeli İlçe GTHB Müdürlüğü ile birlikte yapılan çalışmada pamuk arazisi üzerine sürüm yapmadan sırta buğday ekimi planlanmıştır. 10 da alanda yapılan çalışma yanında toplam 35 da olan arazinin 25 dekarında normal sürüm teknikleri uygulayarak ekim yapan çiftçimiz hem normal ekim hem de bizim önerdiğimiz sırta ekim buğday denemesini kıyaslama imkânı sağlanmıştır.

RESİM 394,395

Dünyada uygulamaları yıllardır çiftçiler tarafından yapılan ve yurdumuzda da araştırma kuruluşlarınca denemeleri yapılan çalışmaların çiftçiye tanıtılması ve uygulatılmasını amaçlanan demonstrasyonumuzda başarı sağlanmıştır. Denemeye katılan çiftçi sırta ve pamuk anızına yapılan ekimde girdilerin daha az olmasına rağmen 700 kg / da almış, hemen yan şahit parseldeki normal ekim alanından 500 kg / da ürün olarak bu demonstrasyonun açıkça farkındalığını ve hedefe ulaşıldığını ortaya koymuştur.

RESİM 396,397

GAP TEYAP Gaziantep-Kilis ofisi olarak 2011-2012 yılında Gaziantep ili Oğuzeli ilçesinde Kayacık Sulama Birliği sahası içerisinde olan Aşağıyeniyan köyünde örnek olarak kapalı karık sulama yöntemi uygulanmıştır. 2011-2012 yılında bu uyguladığımız **Kapalı Karık Sulama** yöntem bitki kök boğazının ıslanarak zarar görmesini engelleyerek sulanmasına çok uygundur. İlk tesis yatırım masrafları düşüktür. Sistem tasarımı, tertibi ve sulama uygulamaları değiştirilmeksizin farklı özellikteki birçok bitkinin tarımı yapılabilir. İyi bir arazi tesviyesi ve sulama işletmeciliği ile yüksek su uygulama randımanı elde edilebilir. Bitki kök boğazı su ile temasta olmadığından kök boğazının ıslanmasından kaynaklanan hastalıklara duyarlı bitkilerin tarımının yapılmasına olanak tanır. Sulama suyuna fazla ihtiyaç göstermez ve sulama suyundan faydalanma derecesi yüksektir. Seçtiğimiz demonstrasyon alanında arazi eğimi % 0,02 ve toprak bünyesi killi tınlı orta bünyeli topraktır. Bu demonstrasyonda arazi özelliğine ve bitki çeşidine göre yapılan hesaplama sonucunda karık boyu 150 m olarak tespit edilmiştir. Demonstrasyon çalışmamız sırta ekim yöntemi ile Buğday ve arkasından II. ürün olarak Mısır yetiştirilmiştir. Bu yöntem ile buğdayın bölgenin 10 yıllık iklim verilerinin ortalaması, toprak analiz sonuçları ve bitki özelliklerine göre CROPWAT yazılımında hesaplanan bitki su tüketim değerlerine göre buğdayda ve mısırdaki 20 mm lik vanalarla sulama planlaması yapılmıştır. Bu demonstrasyon 35 da alanda 2 tip deneme yapılmıştır. Pamuk bitkisi anıza sırta ekimde 700 kg/da, Normal ekimde 500 kg/da verim alınmıştır. Bu sulama sayesinde çiftçimiz işçilik maliyetleri düşürmüş ve yüksek verim almıştır. 2013 yılında demonstrasyon çiftçimiz kendi imkanları ile karık sulama yöntemini devam ettirme kararı aldı. GAP TEYAP olarak kendisine buğday ve mısır bitkilerinin 2013 yılında yetiştirilmesi esnasında teknik destekte bulduk.

Bölgedeki çiftçilerin karıklı sulama yöntemine ilgi duyduğu ve uyguladıkları görülmüştür.

Yonca Yetiştiriciliği Demosu (Yahya TÜRKMEN, Akçağıl-Elbeyli - Kilis)

Yağmurlama sulama sistemi ile gerçekleştirilen bu demonstrasyonda %30 çiftçi nakdi katkısı vardır. 5 yıllık arazi ürün planlamasında yonca ekilmiştir. 25 dekar alana kurulan bu demonstrasyonda çiftçimize taban gübresi kullanılarak yoncada verim artışı hedeflenmiştir.

Geçiş iklimine sahip bu bölgede 6 ila 7 biçim yonca yetiştiriciliği yapılabileceği gösterilmiştir. Bölgede hayvan çiftliklerinin sayısı artması sebebi ile yonca bitkisine olan talep artmıştır. Bu neden dolayı yapmış olduğum maliyet analizi sonucu 0,25 TL/da maliyet olduğu düşünülürse ve yoncanın kg 0,60 TL satan çiftçimiz iyi bir gelir elde etmiştir. 1. Yıl 25 da alanda yonca yetiştirirken 2. Yıl bu alanı 50 da olmuştur. Sürdürülebilirlik açısından çok başarılıdır. Yonca; 2012 yılında ilk yılı olması nedeniyle kuru ot verimi 1600 kg/da olmuştur.2013 yılı ise 7biçim ile ort. 2000kg/da verim elde edilmiştir. Çiftçimizin verdiğimiz sulama ve gübreleme programımıza aynen uyması başarıya önemli bir etken olmuştur. Bölgede hayvan yetiştiriciliğinin hızla artarak işletmelerin çoğalması hayvan yemi ihtiyacını arttırmıştır. Bu amaca yönelik olarak yem bitkisi olan yonca üretimi demonstrasyonları kurulmuştur. Aynı zamanda hayvan yetiştiriciliği yapan çiftçilerimiz süt verimlerinde yaşadıkları artış sayesinde ve yem maliyetlerinde yoncaya verdikleri ücretlerin ortadan kalkması ile ilk yıllardaki verim düşüklüğüne rağmen demonstrasyonlarından memnun kalmışlardır.

RESİM 398,399,

Yonca Yetiştiriciliği Demosu(Yavuz YALÇIN, Soylu – Karkamış-/ Gaziantep)

Yağmurlama sulama sistemi ile gerçekleştirilen bu demonstrasyonda %30 çiftçi nakdi katkısı vardır. 5 yıllık arazi ürün planlamasında yonca ekilmiştir.25 dekar alana kurulan bu demonstrasyonda çiftçimize taban gübresi kullanılarak yoncada verim artışı hedeflenmiştir.

Geçiş iklimine sahip bu bölgede 6 biçim yapılarak yonca yetiştiriciliği yapılabileceği gösterilmiştir. Bölgede hayvan çiftliklerinin sayısı artması sebebi ile yonca bitkisine olan talep artmıştır. Bu neden dolayı yapmış olduğum maliyet analizi sonucu 0,25 TL/da maliyet olduğu düşünülürse ve yoncanın kg 0,60 TL satan çiftçimiz iyi bir gelir elde etmiştir. 1. Yıl 25 da alanda yonca yetiştirirken 2. Yıl bu alanı 50 da olmuştur. Sürdürülebilirlik açısından çok başarılıdır. Yonca; 2012 yılında ilk yılı olması nedeniyle kuru ot verimi 1400 kg/da olmuştur.2013 yılı ise 7biçim ile ort.1800 kg/da verim elde edilmiştir.

Çiftçimizin verdiğimiz sulama ve gübreleme programımıza aynen uyması başarıya önemli bir etken olmuştur.

RESİM 400,401

Yonca Yetiştiriciliği Demosu (Kadir SÖZMEN, Samanlı - Karkamış – Gaziantep)

Kadir SÖZMEN ait yapmış olduğumuz bu demonstrasyon kuyu çöktüğünden dolayı iptal etmek zorunda kalınmıştır.

Yonca Yetiştiriciliği Demosu (Kemal DERSİNLİOĞLU, Muhacirosman - Şahinbey Gaziantep)

25 dekar alana kurulan bu demonstrasyonda çiftçimize taban gübresi kullanılarak yoncada verim artışı hedeflenmiştir. Geçiş iklimine sahip bu bölgede 7 biçim yonca yetiştiriciliği yapılabileceği gösterilmiştir. Bölgede hayvan çiftliklerinin sayısı artması sebebi ile yonca bitkisine olan talep artmıştır. Bu neden dolayı yapmış olduğum maliyet analizi sonucu 0,25 TL/da maliyet olduğu düşünülürse ve yoncanın kg 0,60 TL satan çiftçimiz iyi bir gelir elde etmiştir. 1. Yıl 25 da alanda yonca yetiştirirken 2. Yıl bu alanı 50 da olmuştur. Sürdürülebilirlik açısından çok başarılıdır. Yonca; 2012 yılında ilk yılı olması nedeniyle kuru ot verimi 1700 kg/da olmuştur.2013 yılı ise 7 biçim ile ort.2200 kg/da verim elde edilmiştir.

Çiftçimizin verdiğimiz sulama ve gübreleme programımıza aynen uyması başarıya önemli bir etken olmuştur.

RESİM 402,403

Yonca Yetiştiriciliği Demosu (Abdullah YILDIRIM, Mesthöyük-Nurdağı-Gaziantep)

Hareketli tamburlu sulama makinesi ile gerçekleştirilen bu demonstrasyonda %30 çiftçi nakdi katkısı vardır. 5 yıllık arazi ürün planlamasında yonca ekilmiştir. Sulama işçiliği; bir sulamada sadece hat boyu duraklarda traktör yardımı ile tamamı yaklaşık 1 saat olmuştur. 80 da için bir sulama periyodu 60 saat olmuştur. Nurdağı'na bağlı Mesthöyük Köyü'nde gerçekleştirdiğimiz bu demonstrasyonda Akdeniz iklimine sahip bu bölgede 6 ila 8 biçim yonca yetiştiriciliği yapılabileceği gösterilmiştir. Bölgede hayvan çiftliklerinin sayısı artması sebebi ile yonca bitkisine olan talep artmıştır. Bu neden dolayı yapmış olduğum maliyet analizi sonucu 0,25 TL/da maliyet olduğu düşünülürse ve yoncanın kg 0,60 TL satan çiftçimiz iyi bir gelir elde etmiştir. 1. Yıl 25 da alanda yonca yetiştirirken 2. Yıl bu alanı 100 da olmuştur. Sürdürülebilirlik açısından çok başarılıdır. Yonca; 2012 yılında ilk yılı olması nedeniyle kuru ot verimi 2055 kg/da olmuştur. 2013 yılı ise 8 biçim ile ort. 2400kg/da verim elde edilmiştir. Çiftçimizin verdiğimiz sulama ve gübreleme programımıza aynen uyması başarıya önemli bir etken olmuştur. Büyükbaş hayvan çiftliği sahibi olup hayvancılıkla da uğraşmaktadır.

RESİM 404,405

Pamuk Yetiştiriciliği Demosu (Metin DEVE, Demirkonak-Oğuzeli – Gaziantep)

2012 yılında gerçekleştirilen bu demonstrasyonda pamuk yetiştiriciliğinde sulama yapılarak verim ve kalite artışını amaçlanmıştır. Damla sulama ile Pamuk'ta bakım ve fertigasyon ile verim artışı sağlanması için bu tip bir çalışma yürütülmüştür.

Pamuk bitkisinde gözle görülür bir gelişme gözlenmiştir. Verim 600 kg/da üzerinde olmuştur.

RESİM 406,407,408

Pamuk Yetiştiriciliği Demosu (Mehmet Veysi AKAN, Erenyolu - Karkamış – Gaziantep)

2012 yılında gerçekleştirilen bu demonstrasyonda pamuk yetiştiriciliğinde sulama yapılarak verim ve kalite artışını amaçlanmıştır. Damla sulama ile Pamuk'ta bakım ve fertigasyon ile verim artışı sağlanması için bu tip bir çalışma yürütülmüştür.

Pamuk bitkisinde gözle görülür bir gelişme gözlenmiştir. Verim 620 kg/da üzerinde olmuştur.

RESİM 409,410,411

Mardin

Mardin Tarla ve Yem Bitkileri Demonstrasyonları (4.2.2.4.)

GAP TEYAP faaliyetleri kapsamında Mardin-Şırnak illerinde yem bitkisi tarımını üreticilere benimsetmek ve yaygınlaştırmak, bölgenin ana ürünlerinde iyi yetiştirme tekniklerini göstermek amacıyla; 2011- 2013 yılları arasında tarla ve yem bitkilerinde 75 da alanda 7 adet silajlık mısır demosu, 161 da alanda 20 Sorgum-Sudan otu, Triticale ve Flora-K gibi yem bitkisi demosu olmak üzere toplamda 236 da alanda 27

demonstrasyon gerçekleştirildi. Bu demonstrasyonların bir kısmı her iki yılda devam etmiş, bazıları yeni çiftçilerle gerçekleştirilmiştir.

Mardin merkez Ovaköy’de beş dekar alanda 2012 yılında kurulan silajlık mısır demonstrasyonunun yansıması olarak olumlu etkisiyle 2013 yılında aynı yerde 170 da alanda silajlık mısır ekimi yapılmıştır. Üreticimiz elli dekar silajlık mısır alanında 250 ton silaj hazırlayarak direk satışını yapmış, yıllar sonra hayvancılıkta ilk defa kar ettiğini ifade etmiştir.

Mardin Tarla ve Yem Bitkileri Demonstrasyonları Çiftçi Tablosu

Tarla ve Yem Bitkileri (4.2.2.4.)					
Sıra	Konu	Alan (da)	Çiftçi Adı	İl/İlçe/Köy	Pilot Alan
1	Sorgum Sudan Otu	8	M. Sıddık DENK	Mardin - Derik Alagöz Köyü	
2	Sorgum Sudan Otu	7	Servet CEYLAN	Mardin Yeşilli Alımlı Köy	
3	Sorgum Sudan Otu	5	Selman BÜYÜKASLAN	Mardin Kızıltepe	
4	Sorgum Sudan Otu	10	M. Nuri GENÇ	Şırnak- İdil Kurtuluş Köyü	
5	Sıjalık Mısır	5	M. Salih GÜMÜŞ	Mardin-Kızıltepe Sancarlı	Kızıltepe
6	Sıjalık Mısır	5	Mehmet BÜYÜKASLAN	Mardin -Kızıltepe Güllüce	Kızıltepe
7	Sıjalık Mısır	5	Hüseyin AY	Mardin -Mardin Kumluköy	
8	Sıjalık Mısır	5	Salih AY	Mardin-Kumluköy	
8	Sıjalık Mısır	5	Abdülkerim DOĞAN	Mardin-Kumluköy	
10	FLORA-K	5	Servet CEYLAN	Mardin -Yeşilli Alımlı Köy	
11	Tritikale ve Macar fiği+ Sıjalık Mısır	30	Aziz CEYLAN	MARDİN-Yeşilli-Ovaköy	
12	Tritikale - Macar fiği	10	Ertem DEMİR	Mardin-Savur	
13	Tritikale - Macar fiği	10	Felemez ÇELİK	Mardin-Derik Subaşı	Derik
14	Tritikale - Macar fiği	10	Şehmus BİTTİM	Mardin-Ömerli	
15	Tritikale - Macar fiği	10	Abdullah ÖRÜN	Mardin-Yolbaşı Köyü	
16	Tritikale - Macar fiği	10	Erol SAN	Mardin- Mazıdağı	
17	Sıjalık Mısır	25	A. Hakim ÖZDEMİR	Şırnak-Silopi-Ziristan Köyü	Silopi
TOPLAM		165			

Demonstrasyon Açıklamalar:

Yem Bitkileri Demonstrasyonu (Mehmet Sıddık DENK, Derik- Mardin)

2012 yılında GAPTEYAP faaliyetleri kapsamında Mardin Derik ilçesinin Alagöz köyünde bölgede yem bitkileri tarımı geliştirmek ve hayvansal beslemedeki önemini göstermek için 10 dekar alanda Tritikale ve Macar fiği ekim yapıldı. Demonstrasyon yeri yola yakın ve diğer üreticilere örnek olacak ve göze hitap edecek bir görünüme sahip olduğundan dolayı ve ayrıca bölgede yaygın hayvancılık yapıldığı için yem bitkisi ihtiyacını karşılamak ve girdi maliyetlerini düşürmek amacıyla kurulmuştur. Tritikale

bitkisinden dekardan yaş olarak 4 ton ot verim alınırken, kuru ot verimi olarak 1308kg elde edildi.

Mardin ilimizde küçük baş hayvancılığın en yoğun olduğu Derik- Mazıdağı Bölgesinde 27.05.2013 tarihinde 5 da alanda sorgum-sudan otu yem bitkisi ekimi ve sezon boyunca takibi yapılarak, teorik ve uygulamalı eğitimlerle bölge çiftçilerinin alternatif yem bitkileri konusunda bilinçlendirilmesi ve bölgede yaygınlaşması amaçlanmıştır.

RESİM 412,413,414,415

Yem Bitkileri Demonstrasyonu (SERVET CEYLAN, Alımlı Köyü Derik-Mardin)

GAPTEYAP Mardin-şırnak Ofisi faaliyetleri kapsamında 2012 yılında 6 dekar alanda bölgeye uygun hibrit kavun çeşidi ile sebzecilik demosu kurulan önder çiftçimiz Servet Ceylan'ın 7 dekarlık arazisinde 2013 yılında sorgum-sudan otu demonstrasyonu gerçekteşmiştir. Çiftçimizin 400 küçükbaş hayvan varlığı bulunmakta ve ailece hayvancılık işi ile geçimini sağlamaktadır. Hayvancılık giderlerinin en büyük payını yem maliyeti oluşturduğundan üreticilerimiz kazanç sağlayamamaktadır. Kuraklık nedeni ile meralardan sadece 15-20 gün yararlanılabilmekte yeşil yem sıkıntısı oluşmaktadır. Samanla yapılan hayvancılıktan verim alnamamakta üreticiler gelir kazanamadığından hayvancılığı terk etmektedir. Demo çiftçimize ve yöredeki diğer üreticilere yönelik olarak hayvancılık eğitimlerinde sahada teorik ve pratik uygulamaları göstermek amacıyla sorgum-sudan otu yem bitkisi demonstrasyonu gerçekteştirilmiş, çiftçimiz hayvanlarına sürekli yeşil yem sağlayabildiği için memnun olmuştur.

416,417

Sorgum-Sudan Otu Demonstrasyonu (M. Nuri GENÇ, Kurtuluş köyü-İdil-Şırnak)

25.06.2013 tarihinde Mardin-Şırnak GAPTEYAP Proje Ofisi olarak Şırnak İli İdil İlçesi Kurtuluş Köyü ve civarı (Aksoy, Özbek, Çığır, Gültepe, Alakamış) köylerde hayvancılık yapan üreticilere alternatif ürün olarak sorgum sudan otu yem bitkisi yetiştiriciliğini ve hayvanlarda kullanımını görsel olarak tanıtmak ve çiftçilerimizin alternatif yem bitkisi tarımı hakkında bilinçlendirilmesi amaçlanmıştır. Sorgum-sudan otu yem bitkisinin yetiştirilebilmesi için sulu arazi gerekmektedir. Demonstrasyonun kurulacağı arazi sulu arazi olarak ana yola yakın herkesin görebileceği yer seçilmiş, ekim sonrası ertesi gün sulama işlemi başlatılmış, yağmurlama sulama sistemi ile sezon boyunca bitki ihtiyacına göre sulama yapılmıştır. Sorgum-sudan otu hasadı 5-6 biçim yapılarak dekardan 12-15 ton ürün elde edilmiştir.

Sorgum-Sudan Otu Demonstrasyonu(Selman BÜYÜKASLAN, Kızıltepe-Mardin)

GAPTEYAP Mardin-Şırnak Ofisi olarak yem bitkileri tarımı faaliyetlerimizde Kızıltepe Günlüce Köyünde bulunan Selman BÜYÜKASLAN adlı çiftçimize 04.07.2013 tarihinde 5 da alanda Sorgum-Sudan otu yem bitkisi ekimi gerçekleştirilmiştir. Arazi yol üzerinde herkesin görebileceği yerdedir. Demonstrasyon çiftçimizin ayrıca Damızlık Sığır Yetiştiriciliği Birliğinin de görevli olması demonstrasyonun tanıtımı ve diğer üreticilere yaygınlaşması için olumlu katkı ve artı bir avantaj olmuştur.

418

Silajlık Mısır Demonstrasyonu (M. Salih GÜMÜŞ, Kızıltepe-Mardin)

Mardin-Kızıltepe Sancarlı köyünde hayvancılık faaliyetinde bulunan Mehmet Salih GÜMÜŞ adlı önder çiftçimize 27.06.2013 tarihinde silajlık mısır ekimi gerçekleştirilmiştir. Demonstrasyon arazi konumu itibariyle yola yakın ve herkesin görebileceği sulu alanda kurulmuştur. Sulama karık usulü yapılmıştır. 24.10.2013 tarihinde silaj yapımı sonucunda dekara yaklaşık olarak 4,5 ton silaj verimi alınmıştır. Eğitim ve bilgilendirme faaliyetleri ile silaj yapımı teknikleri ve yararları bölge üreticilerine gösterilmiştir.

419,420

Silajlık Mısır Demonstrasyonu (Mehmet BÜYÜKASLAN, Kızıltepe-Mardin)

Kızıltepe-Günlüce köyünde kurulan silajlık mısır ve sorgum-sudan otu yem bitkileri demonstrasyonlarımız köyün girişinde anayol üzerindedir. Ekimden başlayarak faaliyetlere köydeki diğer çiftçilerin katılımı sağlanmış, eğitim ve bilgilendirme toplantılarıyla çiftçilerin sorularına cevap aranmıştır. GAP TEYAP kapsamında silajlık mısır ve sorgum-sudan otu tohumları ile kontrol ve izleme işleri proje ekibi tarafından bakım işleri çiftçi tarafından karşılanmıştır. Ekim öncesi toprak hazırlığı yapılan arazilerde tarlanın bir kısmına proje kapsamında 50 kg DAP gübresi ve 1 torba silajlık mısır kullanılmış, diğer kısım girdileri üretici tarafından sağlanmış, bu iki alan arasındaki bitki gelişimi gözle görülür fark oluşmuştur.

Silajlık Mısır Demonstrasyonu (Hüseyin AY, Merkez-Mardin)

08.07.2013 tarihinde GAPTEYAP kapsamında Mardin İli Merkez Kumlu köyde hayvancılık faaliyetlerinin geliştirilmesi amacıyla Hüseyin AY adlı demonstrasyon çiftçimize 2. ürün olarak 5 dekar silajlık mısır yem bitkisi ekim faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Kumluköy arazi varlığı geniş olması ve köy halkının kooperatifleşip hayvancılık yapmak istemeleri, köyün hayvancılığa elverişli olması amacıyla bu alanda farklı yerlerde 5 er dekarlık olmak üzere 3 adet demonstrasyon kurulmuştur. Kurulan demonstrasyonlar diğer komşu köylerin yol güzergâhları üzerindeki arazilerdir. Demonstrasyonlar görsellik ve sürdürülebilirlik açısından olumlu olarak değerlendirilmiştir.

Silajlık Mısır Demonstrasyonu (Salih AY, Merkez-Mardin)

GAPTEYAP Mardin-Şırnak İli kapsamında merkez Kumluköyde yaygın hayvancılık çalışmalarına paralel olarak yem bitkisi yetiştiriciliğinin geliştirilmesi amacıyla 08.07.2013 tarihinde hayvancılıkla uğraşan Salih AY adlı demonstrasyon çiftçimize 2. ürün olarak 5 dekar silajlık mısır yem bitkisi ekim faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Demonstrasyon amacına ulaşmış bitki gelişimi çok iyi olması nedeniyle ve silaj makinesi temin edilemediği için çiftçi ürünü dane mısır olarak değerlendirmiştir.

Silajlık Mısır Demonstrasyonu (Abdülkerim DOĞAN, Merkez-Mardin)

GAPTEYAP Mardin Şırnak İli kapsamında Merkez Kumluköyde hayvancılık faaliyetlerinin geliştirilmesi amacıyla 08.07.2013 tarihinde Abdülkerim DOĞAN adlı demonstrasyon çiftçimize 2. ürün olarak 5 dekar silajlık mısır yem bitkisi ekim faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Kumluköy arazi varlığı geniş olması ve köy halkının kooperatifleşip hayvancılık yapmak istemeleri, köyün hayvancılığa elverişli olması ve üreticilerin yem bitkisi tarımını öğrenmek ve yaygınlaştırmak istemeleri nedeniyle gerçekleştirilmiştir. Kumluköyde kurulan demonstrasyonlar diğer komşu köylerin yol güzergâhları üzerindeki arazilerdir. Demonstrasyonlar görsellik ve sürdürülebilirlik açısından olumlu olarak değerlendirilmiştir.

Yem Bitkisi Demonstrasyonu (Aziz CEYLAN, Yeşilli-Mardin)

2011 yılında Mardin ili GAP TEYAP kapsamında yürütülen Yeşilli ilçesinin Ova köyünde 10 dekarlık alanda Triticale ve Macar fiği ekimleri gerçekleştirildi. Üreticimiz sahada uygulamalı gösterilen ve proje ekibi konu uzmanlarca önerilen uygulamaları zamanında gerçekleştirdiği için demonstrasyon sonucu başarılı oldu. Triticale 20.06.2012 tarihinde biçerle hasat edildi. Macar fiği ise yeşil iken hayvanların otlatmasına bırakıldı. Demonstrasyonun yola yakın görseleliğe açık merkezi bir alanda kurulması nedeniyle demonstrasyon diğer üreticiler için örnek bir model olmuştur. Aynı demo sahibine 20 dekarlık alanda 18.06.2012 tarihinde silajlık mısır ekimi gerçekleştirildi. Demonstrasyon alanları görseleliğe uygun Mardin –Nusaybin yolu üzerinde olması diğer üreticilere yansımaları bakımından olumlu olmuştur.

425,426,427,428

Yem Bitkisi Demonstrasyonu (Ertan DEMİR, Savur-Mardin)

Mardin ili GAP TEYAP kapsamında Savur ilçe merkezinde 10 dekarlık alanda 09.12.2012 tarihinde Triticale ve Macar fiği ekimleri gerçekleştirildi. Bölgede gerçekleştirilen demonstrasyon faaliyetlerinin amacı yörede halkın geçim kaynağının aile hayvancılık olduğu için hayvan besleme için gerekli yemini kendisi üretilen yem girdi maliyetlerini düşürerek gelirini yükseltmektir. Demonstrasyon yeri olarak yola yakın olması ve üreticimiz kendisi besli hayvancılığı yapması nedeniyle demo çiftçisi olarak öngörülmüştür. Yüksek verim alınmasına karşın biçimde ekipman eksikliği ve çiftçinin pazar sorunu yaşaması nedeniyle istenilen başarı sağlanamamıştır.

Yem Bitkisi Demonstrasyonu (Felemez ÇELİK, Derik-Mardin)

Mardin ili GAP TEYAP kapsamında 2011 yılında Derik ilçesinin Subaşı köyünde 10 dekarlık alanda Triticale ekimi gerçekleştirilmiştir. Demonstrasyon kurulma amacı toprak yapısı ve iklime uygun olmasına bağlı olarak hayvancılığın yoğun olarak yapıldığı bölge olmasıdır. Yem bitkilerini özellikle Triticale bitkisini tanıtmak, üreticilerin hayvan beslemede önemli maliyet tutan yem bitkisini kendileri yetiştirerek bölgede hayvancılığın gelişmesine katkı sağlamaları amacıyla planlanmıştır. Dane yem bitkisi olarak değerlendirilen Triticale den 400 kg/da. dane verimi alınmıştır.

Yem Bitkisi Demonstrasyonu (Şeyhmuza BİTTİM, Ömerli-Mardin)

2012 yılında Mardin ili GAP TEYAP faaliyetleri kapsamında Ömerli ilçesi Merkezinde 10 dekar alanda tritikale ve macar fiği demoları gerçekleşti. Demonstrasyon yeri konum olarak yola yakın yerde diğer çiftçilerin ulaşabileceği bir alanda kuruldu. Ancak arazinin kuru tarım olması, sezon boyunca yeterli yağışın olmayışı ve üreticinin bakımları iyi yapmaması nedeniyle bitki gelişimi olumsuz etkilendi ve bu da verim düşüklüğüne neden oldu.

Yem Bitkisi Demonstrasyonu (Abdulrahim ÖRÜN, Merkez-Mardin)

Mardin ili GAP TEYAP faaliyetimizde yürütülen demonstrasyonumuz merkeze bağlı Yolbaşı köyünde yer alan 10 dekarlık alanda Triticale ve Macar fiği yem bitkisi olarak ekimleri gerçekleşti. Demonstrasyon yeri merkezi olmasına rağmen arazinin kuru olması sezon boyunca yeterince yağış olmamasından dolayı bitki çıkışları yetersiz olup demonstrasyon sonuca ulaşamamıştır.

Yem Bitkisi Demonstrasyonu (Erol ŞAN, Mazıdağı-Mardin)

2012 yılında Mardin ili GAP TEYAP faaliyetimizde Mazıdağı ilçesinin Şenyuva köyünde 10 dekarlık alanda Triticale ve Macar fiği demoları yapıldı. Tohum ekimin kışa denk gelmesi, geç kalınması ve bitkilerin çimlenme döneminde yağın kar yağışı nedeniyle çıkışta sorunlar yaşandı. Demo yerinin merkeze uzak oluşu ve çıkıştaki sorunlar nedeniyle demonstrasyon istenen başarı elde edilememiştir.

Yem Bitkisi Demonstrasyonu (A.HAKİM ÖZDEMİR, Silopi -Şırnak)

Şırnak ili GAP TEYAP faaliyetimizde yürütülen Silopi ilçesinin Ziristan köyünde 25 dekarlık alanda silajlık mısır (30.06. 2012) de ekimleri yapıldı. Demonstrasyon yeri olarak görselliğe uygun olup; bölgede yaygın yetiştirilen hayvancılık çalışmalarına yem bitkisi sağlamak amacıyla demonstrasyon yapılması öngörüldü. Üreticimizin yeniliklere açık olması nedeniyle bu çalışma gerçekleştirildi. Genel ortalamanın altında ürün sağlanması demonstrasyonun sürdürülebilirliğini azaltmıştır.

429,430,431

Şanlıurfa

Tarla ve Yem Bitkileri (4.2.2.4.)					
Sıra	Konu	Alan (da)	Çiftçi Adı	İl/İlçe/Köy	Pilot Alan
1	Sırtta Ekim Buğday	30	Mahmut Keskin	Harran-Duran	Harran
2	Sırtta Ekim Buğday	30	İsmail Kaya	Merkez-Bakımlı	Cullap
3	2. Ürün Mısır	30	Mahmut Keskin	Harran-Duran	Harran
4	2. Ürün Mısır	30	İsmail Kaya	Merkez-Bakımlı	Cullap
5	Yonca	30	İsmail Kaya	Merkez-Şenocak	Cullap
6	Yonca	30	Nabi Aksoy	Akçakale-Atlıkonak	Suruç S.S.

Demo Açıklamalar:

Sırtta Ekim Buğday Yetiştiriciliği

Bölgede sırtta ekim, anıza ekim ve borulu karık sulama yöntemlerini göstermek ve yaygınlaştırmak amacı ile yapılan çalışmalarda 2012 yılında Harran ovasında Duran köyünde, 2013 yılında merkeze bağlı Altuntepe köyünde demonstrasyon, eğitim tarla günü gerçekleştirilmiştir.

Duran köyünde Mahmut Keskin arazisindeki uygulama başarılı olmuş ancak çiftçi sırtta ekim mibzeri temin edemediğinden bu sistemi devam ettirememiştir. Projeden 2013 yılında temin edilen mibzerin ayarlarının yapılamaması, 130 BG traktöre ihtiyaç duyması ve geç ele geçmesi nedeni ile hem demonstrasyonlarda hem de çiftçilerin arazilerinde kullanılamamıştır. Demonstrasyonlarda GAP UTAEM' e ait mibzer kullanılmıştır.

Altuntepe köyünde Çetin Hayırlı arazisinde yapılan çalışmalar zorlu üretim sezonuna rağmen başarılı olmuştur. Çiftçi önümüzdeki yıllarda tüm buğday ekimlerini sırtta ekim yöntemi ile yapacağını beyan etmiştir.

432,433

Anıza Ekim II. Ürün Mısır Yetiştiriciliği

Sırtta ekim buğday demonstrasyonlarında hasadın arkasından toprak işlemez yöntem ile mısır ekimi yapılmıştır. Bu şekilde çiftçilere zaman, yakıt ve işçilikten tasarruf etme imkânı sağlanmıştır.

Tamburlu Yağmurlama Sulama ile Yonca Yetiştiriciliği

Şenocak köyünde İsmail Kaya'nın arazisinde başlayan çalışmalar 2013 yılında Akçakale Onortak ve merkez Atlıkonak köylerinde kurulan demonstrasyonlar ile yaygınlaştırılmıştır. Yoncada 2-2,5 ton/da kuru ot verimi öngörülmekte iken verim; Şanlıurfa'nın iklim ve toprak avantajları ile tamburlu yağmurlama sisteminin avantajlarının birleşmesiyle 4 ton/da çıkmıştır. Zaten bölgedeki hayvancılık işletmelerinin özellikle de at yetiştiricilerinin ihtiyaçlarını karşılaması bakımından önemli ve değerli olan yonca, fiyatı ve verimi ile de çiftçilerin ilgi odağı haline gelmiştir. Düzenlenen tarla günleri ve eğitimler ile demonstrasyon sahalarının dışında da yoncaya ilgi çekilmiştir. Örneğin Bozova'da demonstrasyon kurulmamasına rağmen 2013 yılında burada yapılan ekimler dikkate değerdir. Tabii Bozova'da basınçlı sulamanın kullanılmasının, arazinin diğer bölgelere göre parçalı ve küçük olmasının ve çiftçilerin yeniliğe daha açık olmalarının yonca yetiştirmelerine etkisi olmuştur. Şenocak'ta 2012'de 30 da ile başlayan çiftçi 2013'te 150 da alanda yetiştiricilik yapmaktadır. Yanı sıra aynı yörede kendileri denemek üzere çiftçiler yonca ekmeye başlamışlardır. Bozova ilçesinde de 2013 yılında tek parça 1000 da yonca ekimi yapılmıştır. Düzenlenen eğitimlerde, toplantılarda, tarla ziyaretlerinde teknik elemanların yoncayı sürekli olarak çiftçilere anlatması etkili olmuştur.

435,436

Sonuç olarak; GAP Bölgesinde uzun yıllardan beri farklı kurum ve kuruluşlar tarafından demonstrasyon çalışmaları yürütülmektedir. Yapılan demonstrasyonlar sayesinde birçok yeni tarımsal üretim metotları yanında Mısır, Buğday ve Pamuk gibi bitkilerde yüksek verimli ve kaliteli yeni çeşitlerin bölgede daha az verimli çeşitlerin yerine ikamesi sağlanmış olup, bu sayede birim alandan sağlanan bitkisel ve hayvansal üretimde artışlar sağlanmıştır.

Demonstrasyonların diğer ilgili kurum ve kuruluşlarla koordineli ve işbirliği dahilinde yapılmasına azami gayret gösterilmiştir. Yer ve çiftçi seçimine önem gösterilmiş olup, diğer insanların da rahatça görebileceği ve etkilenebileceği merkezi araziler demo alanı olarak seçilmeye gayret edilmiştir.

Demo yapılacak çiftçiler seçilirken öğrendiklerini, çevrelerine yaymaları amacıyla öğrenme kabiliyeti yüksek, genç, çevrelerinde sevilen kişilerin seçilmesine gayret edilmiş, bu çalışmalarda çıkan sonuçların en iyi örnekleri tarla günleri düzenlenerek daha geniş çiftçi guruplarına gösterilmiştir. Ancak bütün gayretlere rağmen bazı demonstrasyon alanları ve kişi seçiminde olumsuzluklar yaşanmıştır. Bazı illerde teknik eleman eksikliği ve eleman değişikliği yaşanması demonstrasyon çalışmalarını bir nebze sekteye uğratarak bazı demonstrasyonların elden çıkmasına neden olmuştur.

GAP TEYAP kapsamında planlanan demonstrasyonlar, Buğday tarımında, **Sırta Ekim Yöntemi** veya yeni sulamaya açılan alanlarda pamuk, mısır tarımı konularında yeni teknikleri tanıtmak ve yaygınlaştırmak, sebze alanlarında yeni uygulamalar ve modern yetiştirme tekniklerini göstermek, hayvancılığın yoğunlaştığı alanlarda yem bitkileri tarımını tanıtmak ve karlılığını göstermek, doğal kaynakların sürdürülebilirliğini sağlamak, yoğun tarımsal faaliyetlerin olumsuz etkilerinin azaltılması ve tarımsal yeniliklerin yaygınlaştırılması amacıyla planlanarak uygulanmıştır.

Ayrıca, demonstrasyon çalışmalarına paralel olarak ilçe ve köylerde teknik eleman ve çiftçilere yönelik olarak çeşitli eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapılmıştır. Demonstrasyonlarda yaşanan aksaklıkları en aza indirmek, GAP TEYAP kapsamında

ve/ veya diğer ilgili kurum kuruluşlarca uygulanacak demonstrasyonların da daha etkili ve başarılı olması için bazı önemli dersler de çıkartılmıştır;

Öncelikle çiftçi ve çiftçi örgütlerinin de katkısını ve aktivitesini ön plan çıkartmak şartıyla,

- 1- Çiftçilerin İlgisi: Kurulacak demonstrasyon ya çiftçilerin var olan problemlerine yönelik olmalı veya kurulacak demonstrasyonlar çiftçilerin ilgisini çekmelidir. Hangi konularda çözüm sağlayacağı baştan belirtilerek çiftçi ilgisi kesinlikle sağlanmalıdır.
- 2- Demonstrasyonun Amacının Anlaşılması: Çiftçilerin, demonstrasyonun hangi konuda olduğunu, niçin yapıldığını ve neyin başarılmak istendiğini anlaması, konuyla ilgili bilgi edinmesi gerekir.
- 3- Basitlik: Bir pratiği belli bir sürede öğreten demonstrasyonlar, çok sayıda faktör içeren çoklu demonstrasyonlardan daha etkilidir. İlk önce basitle başlayıp kademeli olarak daha komplekse doğru gidilmelidir.
- 4- Yineleme: Aynı demonstrasyonu tekrar etmek etkinliğini artırır. Başarı tekrarlanırsa kabul olasılığı artar. Yineleme-tekrarlama imkânı olan demolar çiftçiye götürülmelidir. Çiftçi koşullarında uygulanamayacak konularda yapılan demoların sürdürülebilirliği mümkün olmamaktadır.
- 5- Çiftçi Katılımı: Bir beceri kişinin kendisi tarafından yapılmadıkça, ne öğretilir ne öğrenilebilir. Demoda önerilen uygulamalarda her aşamada çiftçi katılımı sağlanmasına ve doğru kişilerin seçilmesine özen gösterilmelidir.
- 6- Memnuniyet: Demonstrasyonlar, gerçek problemlerle ilgili olduklarında ve pratik, uygulaması kolay, mümkün bir çözüm sunduklarında etkilidirler. Çiftçi sorunlarına bir ölçüde cevap veren, katılımcı ve uygulanabilir demoların başarılı olması kaçınılmazdır.

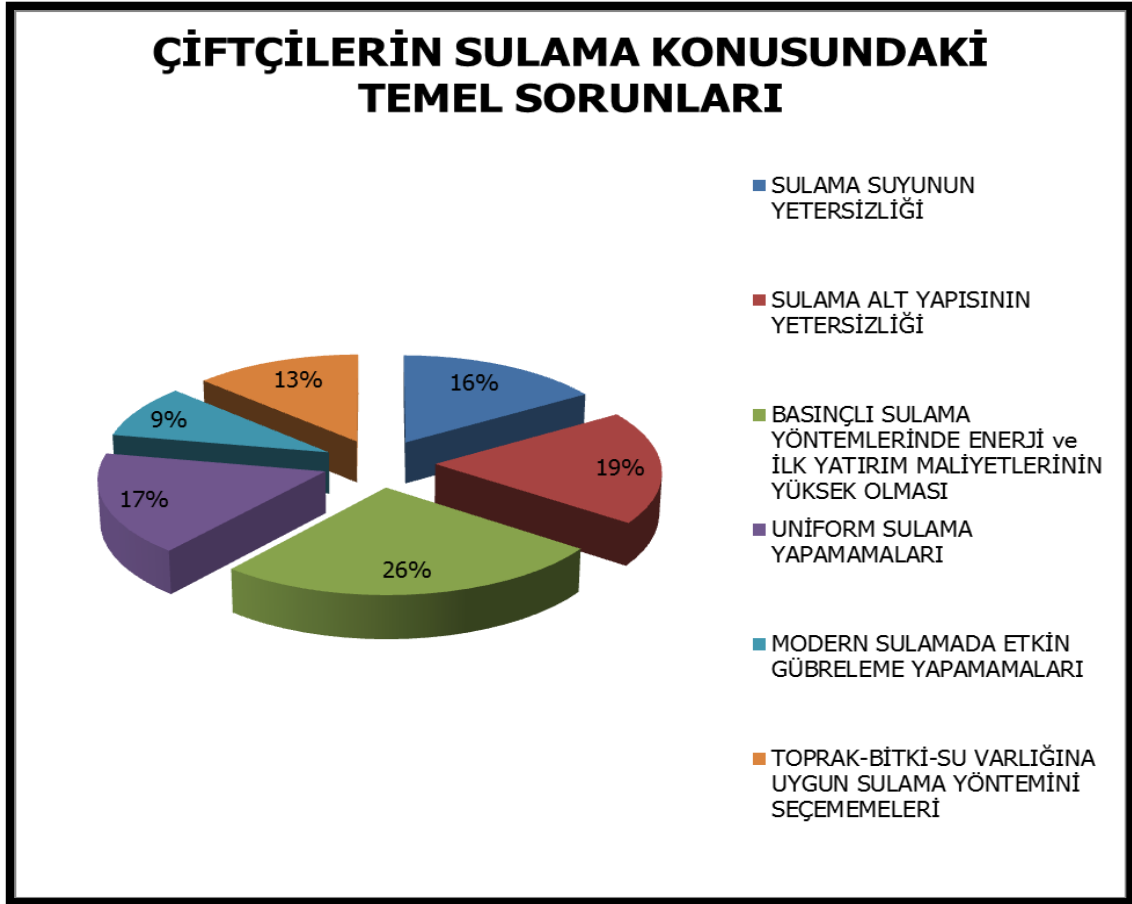
4.2.3. SULAMA SİSTEMLERİ DEMONSTRASYONLARI

GİRİŞ

Su ve toprak kaynaklarımızı korumak, sürdürülebilir tarım için çok önemlidir. GAP' ta sulamaya açılmış 300.000 hektar ve sulamaya açılacak 800.000 hektar tarım alanında beklenen faydanın gerçekleşmesine katkı sağlamak amacı ile GAP-TEYAP kapsamında sulama demonstrasyonları yapılmıştır.

Bu demonstrasyonlar, yapılan ön saha çalışmalarında özellikle çiftçilerin sulama konusunda karşılaştıkları temel sorunların çözümüne yönelik olarak planlanmış, projelendirilmiş ve uygulanmıştır. Bu kapsamda yapılan saha çalışmaları sonucunda

çalışma alanındaki çiftçilerin sulama konusundaki temel sorunları aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

Yukarıda belirtilen sulama konusundaki temel sorunların tamamının çiftçi kaynaklı olmadığı yapılan çalışmalardan görülmüştür. Çünkü çiftçiye doğru bilgiyi aktarabilecek, sulama konusunda kendini yetiştirmiş yayım elemanı sayısı çok azdır. Bu nedenle ilk olarak bölgede çalışan yayım elemanlarının bu konudaki kapasitelerini arttırmaya yönelik faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

GAP bölgesinde mevcut sulama uzmanlarının; sulama metotları projelendirme, sulama zamanı planlaması, sulama malzeme bilgisi ve proje-montaj konularındaki yetersizlikleri, sulu tarımda çiftçi uygulamalarını da olumsuz yönde etkilemektedir. Bölgede modern sulama tekniklerinin yaygınlaşması ve sürdürülebilirliği için gerekli sulama yayım tekniklerinin geliştirilmesine yönelik faaliyetler GAP-TEYAP kapsamında uygulanmıştır. Ayrıca gerekli donanımına sahip teknik elemanların özellikle kurumlar arası koordinasyonda yaşadıkları problemlerden dolayı bilgi paylaşımı veya grup çalışmaları yapamamaları da bir eksiklik olarak fark edilmiştir. Bu eksikliğin giderilmesine katkı sağlamak amacıyla GAP-TEYAP kapsamında 4.1.3 Sulama Eğitim faaliyetleri sulama demonstrasyonlarımızla da uygulamalı olarak gerçekleştirilmiştir.

GAP-TEYAP kapsamında sulama demonstrasyon alanları için öncelikli olarak aşağıdaki hususlar dikkate alınmıştır.

- Pilot alandaki çiftçilerimizin tarla içi sulama sorunları
- Arazi seçimi (toprak ve topoğrafya, görsellik vb.)
- Su kaynağı
- Mevcut ve alternatif olabilecek ürün deseni
- Önder çiftçi

Yukarıda belirtilen hususların tespitinde GAP-TEYAP'ın paydaşı olan kurum-kuruluş ve STK'lardan görüş alınmış, demonstrasyon alanları belirlenerek faaliyetler birlikte yürütülmüştür.

Bu doğrultuda; sulamada en uygun sistemi en verimli şekilde kurmak, bu deneyimi teknik elemanlarla paylaşmak ve hedef kitle olan çiftçilere daha iyi hizmet sunmak amaçlanmıştır.

Bu kapsamda; 2.700 da alanda 9 adet tamburlu yağmurlama sulama, 1.700 da alanda 151 damlama sulama ve 350 da alanda 14 adet yağmurlama sulama ile 450 da alanda 6 kapaklı karık sulama ve 6 da alanda 3 adet mini sulama demonstrasyonu kurulmuştur. Böylece, proje sonunda 5.206 da alanda 183 adet sulama demonstrasyonu gerçekleştirilmiştir.

GAP TEYAP Sulama Demonstrasyonları Gerçekleşme				
Konu	Planlanan		Gerçekleşen	
	Sayı	Alan (da)	Sayı	Alan (da)
Mini Sulama	5	5	3	6
Kapaklı Karık Sulama	9	270	6	450
Yağmurlama Sulama	21	525	14	350
Damla Sulama	187	1870	151	1700
Tamburlu Yağmurlama Sulama	7	2100	9	2700
Basınçlı Sulamalarda Filtrasyon	12	480	0	0
TOPLAM	241	5250	183	5206

GAP-TEYAP Sulama Demonstrasyonları Konu Dağılım Tablosu									
Konusu	İli	2011		2012		2013		TOPLAM	
		Sayı	Alan (da)	Sayı	Alan (da)	Sayı	Alan (da)	Sayı	Alan (da)
Mini Sulama (Proje Programı: 5 Adet)	Şanlıurfa					2	4	2	4
	Diyarbakır					1	2	1	2
Mini Sulama Toplam						3	6	3	6
Tamburlu Sulama (Proje Programı: 7 Adet)	Şanlıurfa			1	300	2	600	3	900
	Adıyaman			2	600			2	600
	Batman			1	300			1	300
	Mardin			2	600			2	600
	Gaziantep			1	300			1	300
Tamburlu Sulama Toplam				7	2.100	2	600	9	2.700
Kapaklı Karık Sulama (Proje Programı: 9 Adet)	Şanlıurfa	2	60			1	300	3	360
	Gaziantep	1	30	1	30			2	60
	Şırnak			1	30			1	30
Borulu Karık Sulama Toplam		3	90	2	60	1	300	6	450
Damla Sulama (Proje Programı: 187 Adet)	Şanlıurfa			23	155	5	70	28	225
	Adıyaman			31	424	5	125	36	549
	Diyarbakır			10	135	4	65	14	200
	Batman			16	132	2	10	18	142
	Mardin			21	245	5	48	26	293
	Gaziantep			12	126	1	5	13	131
	Kilis			8	60	1	5	9	65
	Şırnak			1	10			1	10
	Siirt			2	15	4	70	6	85
Damla Sulama Toplam				124	1.302	27	398	151	1.700
Yağmurlama Sulama (Proje Programı: 21 Adet)	Adıyaman			1	25			1	25
	Diyarbakır			1	25			1	25
	Batman			4	100			4	100
	Mardin			2	50			2	50
	Gaziantep			5	125			5	125
	Kilis			1	25			1	25
Yağmurlama Sulama Toplam				14	350			14	350
Sulama Demonstrasyon Toplam		3	90	147	3.812	33	1.304	183	5.206

GAP-TEYAP Sulama Demonstrasyonları İl Dağılım Tablosu									
KONUSU	İLİ	2011		2012		2013		TOPLAM	
		Sayı	Alan (da)	Sayı	Alan (da)	Sayı	Alan (da)	Sayı	Alan (da)
ADIYAMAN (Proje Programı: 48 adet)	Damla			31	424	5	125	36	549
	Tambur			2	600			2	600
	Yağmurlama			1	25			1	25
Adıyaman Toplam		0	0	34	1049	5	125	39	1174
BATMAN (Proje Programı: 15 adet)	Damla			16	132	2	10	18	142
	Tambur			1	300			1	300
	Yağmurlama			4	100			4	100
Batman Toplam		0	0	21	532	2	10	23	542
DİYARBAKIR (Proje Programı: 22 adet)	Mini Sulama					1	2	1	2
	Damla			10	135	4	65	14	200
	Yağmurlama			1	25			1	25
Diyarbakır Toplam		0	0	11	160	5	67	16	227
GAZİANTEP (Proje Programı: 29 adet)	Damla			12	126	1	5	13	131
	Tambur			1	300			1	300
	Yağmurlama			5	125			5	125
	Karık	1	30	1	30			2	60
	Filtrasyon*								
Gaziantep Toplam		1	30	19	581	1	5	21	616
KİLİS (Proje Programı: 28 adet)	Damla			8	60	1	5	9	65
	Yağmurlama			1	25			1	25
Kilis Toplam		0	0	9	85	1	5	10	90
MARDİN (Proje Programı: 33 adet)	Damla			21	245	5	48	26	293
	Tambur			2	600			2	600
	Yağmurlama			2	50			2	50
Mardin Toplam		0	0	25	895	5	48	30	943
ŞİİRT (Proje Programı: 8 adet)	Damla			2	15	4	70	6	85
Şiirt Toplam		0	0	2	15	4	70	6	85
ŞANLIURFA (Proje Programı: 44 adet)	Damla***			23	155	5	70	28	225
	Mini Sulama					2	4	2	4
	Tambur			1	300	2	600	3	900
	Karık	2	60			1	300	3	360
Şanlıurfa Toplam		2	60	24	455	10	974	36	1489
ŞIRNAK (Proje Programı: 14 adet)	Damla			1	10			1	10
	Karık			1	30			1	30
Şırnak Toplam		0	0	2	40	0	0	2	40
Sulama Demonstrasyon Toplam**		3	90	147	3812	33	1304	183	5206

* Projede Gaziantep/ Kayacık Sulama sahasında yapılması planlanan 12 adet filtrasyon aşırı kimyasal kirlilikten ve su kısıntısından dolayı iptal edilerek, aynı sulama birliğinde su sayacı takılması konusunda sadece teknik destek sağlanmıştır.

** Projede 5.250 da alanda 241 adet sulama demonstrasyonu planlanmıştır. Proje sonunda 5.206 da alanda 183 adet sulama demonstrasyonu gerçekleştirilmiştir.

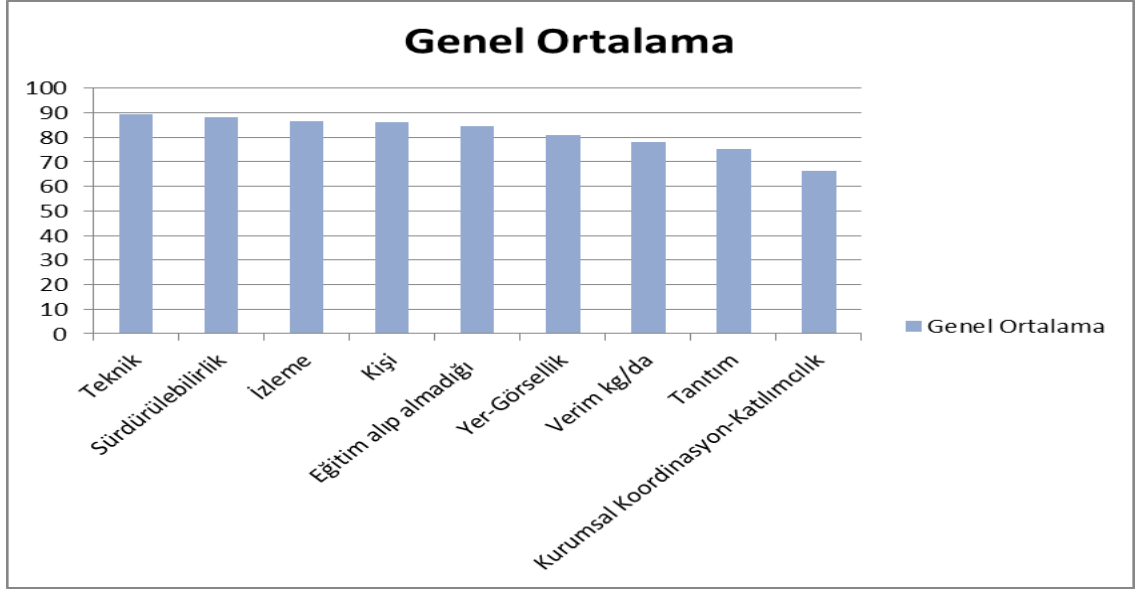
*** "Suruç Suyu Hazırlanıyor Eylem Planı" kapsamında Şanlıurfa/Suruç' da gerçekleştirilen 35 adet (100-200m² lik alanlarda) damla sulama demonstrasyonu 1 adet faaliyet olarak tabloya işlenmiştir. Bu faaliyet kadın çiftçilerle birlikte yürütülmüştür.

GAP-TEYAP sulama demonstrasyonları için bir izleme ve değerlendirme çalışması (anket ve izleme raporları) yapılmış ve aşağıdaki sonuçları ortaya çıkmıştır.

GAP-TEYAP Sulama Demonstrasyon Değerlendirme Tablosu										
İl	Teknik	Sürdürülebilirlik	İzleme	Kişi	Eğitim alıp almadığı	Yer-Görsellik	Verim kg/da	Tanıtım	Kurumsal Koordinasyon-Katılımcılık	Genel Ortalama
Şanlıurfa	99	92	95	91	88	92	91	79	68	88
Gaziantep-Kilis	93	91	97	90	86	75	88	72	79	86
Batman-Siirt	83	87	73	88	93	84	79	86	72	83
Adıyaman	94	87	99	81	69	85	67	76	62	80
Mardin-Şırnak	93	88	89	79	74	69	79	68	57	77
Diyarbakır	73	83	67	87	97	80	63	70	60	76
Genel Ortalama	89	88	87	86	85	81	78	75	66	82

- Genel olarak sulama demonstrasyonlarının başarı oranı ortalama %82 olmuştur.
- Başarıyı olumsuz yönde etkileyen iki değerlendirme ölçütü çok dikkat çekicidir. Bunlar; kurumsal koordinasyon-katılımcılık (%66) ve tanıtımdır (% 75) ‘dır.
- En yüksek oran %89 ile konunun teknik olarak uygunluğu, % 88 sürdürülebilirlik ve % 87 izlemede çıkmıştır.
- Değerlendirme ölçütleri esas alındığında en başarılı il Şanlıurfa gözükmese de rağmen bu ilimizde de kurumsal katılımcılık ve tanıtım eksikliği yaşanmıştır.
- Adıyaman (% 80) ve Mardin (% 77), Diyarbakır (%76), illerinde yapılan demonstrasyonlarda genel ortalamanın (% 82) altında başarı sağlanmıştır.
- Teknik- Yer-Görsellik-Verim-Sürdürülebilirlik-Kişi; Şanlıurfa,
 - Kurumsal Koordinasyon- Katılımcılık; Gaziantep-Kilis,
 - Eğitsel; Diyarbakır,
 - Tanıtım; Batman,
 - İzleme; Adıyaman,
 - Değerlendirme kriterlerine göre bir dağılım söz konusudur.
- Batman ve özellikle de Diyarbakır’ da ki demonstrasyonlara çok yoğun teknik destek sağlanmıştır. Nedeni ise, bu illerimizde dönemsel olarak sulama uzmanlarının olmayışı ve yeni gelen personelin saha adaptasyon sürecidir.
- Diyarbakır da gerçekleşen demonstrasyon sayısı az olmasına rağmen, izlemede düşük seviyede olması dikkat çekicidir.
- Gerçekleştirilen demonstrasyonlar konu bazında değerlendirildiğinde; tamburlu yağmurlama sulama, kapaklı karık sulama, mini sulama, damla sulama ve yağmurlama sulama olarak bir başarı sıralaması yapılabilir.

- Kurumsal katılım ve koordinasyon % 66 ile düşük seviyede kalmıştır. İleriki yıllarda bu konuya öncelik verilmesi sağlanmalıdır.

GAP-TEYAP sulama demonstrasyon çalışmaları kapsamında bireysel ve toplu basınçlı sulama projeleri geliştirildi. Modern sulama makineleriyle çiftçi koşullarında sulamaya farklı bir bakış açısı ortaya kondu.

Sulama demonstrasyonlarımızın kilit noktası olan “Sulama Zaman Planlaması Ve Takip Çizelgesi” nin ne kadar önemli olduğu çiftçi ve teknik elemanlara gösterilmiştir. SZP’ nin verim artışına katkısı ve enerji maliyetlerini düşürmesi çiftçilerde çok olumlu ve sürdürülebilir bir etki bırakmıştır.

Çiftçi ve teknik elemanlara damla sulama, yağmurlama sulama sistemlerinin kurulma aşamaları ve çalışma prensipleri uygulamalı olarak anlatılmıştır.

GAP-TEYAP sulama demonstrasyon faaliyetleri kapsamında ortaya çıkan saha deneyimleri paydaş kurumlarca eğitsel olarak paylaşılmıştır.

Örneğin;

- Sulama Makine Ve Ekipmanları, Tarla İçi Damla Sulama Optimizasyonu gibi konularda bölgedeki diğer kurum-kuruluşların organizasyonlarında GAP-TEYAP Sulama Uzmanları eğitici olarak katılmıştır.
- Şanlıurfa/Şenocak/ Pamuk da damla sulamanın diğer sulama yöntemleri ile ekonomik karşılaştırması konulu poster I. Dünya Sulama Formunda kabul görmüştür.
- Erzurum’ da, DAP (Doğu Anadolu Projesi) kapsamında yürütülen köy bazlı toplu basınçlı sulama sistem projeleri (yaklaşık 300 adet) değerlendirme çalışmalarına GAP-TEYAP sulama uzmanları katkı sağlamıştır (DAP tarafından talep edilmiştir).

- GAP BKİ organik tarım projeleri kapsamında Diyarbakır/Eğil/Ilgın ve Mardin/Yeşilli/Dereyanı köylerinde damla sulama altyapı proje çalışmaları tamamlanmıştır.
- Gaziantep/Nurdağ/Gökçedere köyünde 5.200 da toplu basınçlı sulama altyapı projesinin hazırlanması, GAP BKİ' ne sunulması ve uygulama sürecinin takibi gibi çalışmalara teknik destek sağlanmıştır.

Sulama demonstrasyonlarımızda iki nokta çok dikkat çekiciydi.

- Çiftçi nakdi katkısı olan tüm sulama demonstrasyonlarımız da başarı oranı yüksek olmuştur.
- Genel olarak demonstrasyon birim alan maliyetlerinin mevcut piyasa koşullarının (%20 civarında) altında olduğu görülmüştür.

Sulama demonstrasyonlarında diğer bir hedefimiz olan fertigasyonu da ön plana çıkarılmıştır. Tüm uygulamalarımızda gübre uygulamalarını sulama sisteminden vermeye çalıştık. Bu husus da bitki yetiştirme uzmanlarından destek alınarak çiftçilerimiz bu konuda da uygulamalı olarak eğitilmişlerdir. Basınçlı sulama sistemleri ile yapılan gübre uygulamalarında;

- **Gübrelemede uniform dağılım sağlamıştır,**
- **Gübre uygulama işçiliği azalmıştır,**
- **Gübrenin etkinliği artırılmıştır.**

GAP TEYAP kapsamında sulamaya açılmış ve açılacak olan alanlarda yapılmış tüm sulama faaliyetleri göz önüne alındığında, başta damla sulama yöntemi olmak üzere, diğer basınçlı sulama yöntemlerinde geleneksel sulama yöntemlerine (yüzey) göre hem su tasarrufu sağlandığı hem de verim artışı elde edildiği görülmüştür (örnek 1). Bu sonuç GAP Bölgesi'nde sulamaya açılan ve açılacak alanların büyüklüğü (1,8 milyon ha) göz önüne alındığında çok önemli miktarda su tasarrufu sağlanarak olası kuraklık ve kaynak yetersizliğinde su kaynaklarının etkin kullanımı sağlanabilir. Bunun yanında verim ve üretim artışı da sağlanacaktır. Tüm bu sonuçlar hem kaynakların etkin kullanımı hem de tarımsal sulamanın çevresel olumsuz etkilerini azaltmada (tuzluluk, drenaj, erozyon, yüzey akış, çoraklaşma v. b.) önemli olacağını göstermektedir.

GAP-TEYAP kapsamında gerçekleştirilen tüm sulama demonstrasyonlarının bir özelliği de tarla içi ekonomik yatırım konusu olmasıdır. Çiftçilerimiz modern sulama metotlarının yararlarının farkındadırlar. Ancak gelenek haline gelmiş olan yüzey sulama metotlarından modern sulama metotlarına geçiş süreci elbette kolay olmayacaktır. Bu süreç birim alan geliri yüksek alternatif ürünlerin yetiştirilmesi ve girdilerin minimize edilmesi ile ancak kısılabılır. Her iki faktörün saha koşullarında (çiftçi koşulları ve istekleri de gözetilerek) başarılı olarak uygulanabilirliği mümkündür. Bu başarının temel unsurlarından biride elbette ki "Faydalı Sulama" mantığında yapılacak

çalışmalardır. GAP-TEYAP sulama demonstrasyonları da bu çerçevede yürütülmüş ve tamamlanmış bir faaliyettir.

Sulama demonstrasyon çiftçilerimizin tamamı sahip olduğu sulama suyu kaynağını etkin kullanamıyordu. Enerji harcayarak kuyudan aldığı su ile salma sulama yapan, yağmurlama ve damla sulama sistemini kullanarak salma sulama yapan, toprak suya doymalı diyerek günlerce aynı bölgeyi sulayan ve benzeri uygulamaları yapan çiftçilerimiz vardır. Modern sulama metotlarına yapılacak yatırımları hep ikinci , üçüncü planda düşünüyorlardı. Öncelikli yatırımları, ihtiyacından büyük olan alet-ekipman, traktör vb. olmuştur. Bu düşünceyi de kırmak adına 5206 dekar alanda gerçekleştirdiğimiz 183 adet sulama demonstrasyonu hem başarılı olmuş hem de etki alanını net bir şekilde arttırmıştır. Yani çiftçi, verim artışını ve girdilerdeki azalmayı görerek ya kendi uygulama alanını genişletmiş ya da arazi komşularına iyi bir örnek olmuştur. Bunun en bariz örneği Şanlıurfa/ Şenocak Köyünde yapılan çalışmalardır.

Örnek-1- Şanlıurfa-Şenocak Pamukta Farklı Sulama Yöntemlerinde Sulama Suyu- Verim İlişkisine Göre Uygulanan Sulama Suyuna Karşılık Elde Edilen Verimler			
Sulama Suyu (mm)	Kütlü pamuk verimi (kg/da)		
	Damla Sulama Yöntemi	Yağmurlama Sulama Yöntemi	Karık Sulama Yöntemi
900	730		
1100		610	
1350			490

Örnek 1' de 20 dekarlık alanda gerçekleştirilen bu çalışma sulama yöntemlerinin ekonomik yatırım durumunu da en basit bir şekilde ortaya koymuştur.

Şöyle ki;

- 1 da pamuk damla sulama sistemi (en az 5 yıl kullanılabilir malzemeler ile) maliyeti 475 TL 'dir.
- 1 da pamuk sabit yağmurlama sulama sistemi (en az 5 yıl kullanılabilir malzemeler ile) 350 TL 'dir.
- 1 da pamuk karık sulama sistemi (sulama işçiliği) 100 TL 'dir.
- 20 dekarlık alanlarda damla sulama, karık sulamaya göre 4800kg verim artışı sağlamıştır. Bu da 2012-2013 yılları ortalama pamuk fiyatı 1,1 TL' den hesaplandığında 5000 TL civarında gelir artışını ortaya koymuştur. Sonuç olarak, 250 TL/dekar gelir artışı ile damla sulamaya yapılan yatırım 2.yıl sonunda kendini amorti edebilecek ekonomikliktedir.
- 20 dekarlık alanlarda sabit yağmurlama sulama, karık sulamaya göre 2400kg verim artışı sağlamıştır. Bu da ortalama pamuk fiyatı 1,1 TL' den hesaplandığında 2500 TL civarında gelir artışını ortaya koymuştur. Sonuç olarak, 125 TL/ dekar gelir artışı ile yağmurlama sulamaya yapılan yatırım 3.yıl sonunda kendini amorti edebilecek ekonomikliktedir.

- Damla sulama; yağmurlama sulamaya göre %20, karık sulamaya göre %35 daha az su kullanılmıştır. Dolayısıyla sulama uygulama randımanı en yüksek seviyede (%95 üzerinde) gerçekleşmiştir.
- Damla sulamada, su kaynağının debisine göre planlandığında filtrasyon ve gübreleme üniteleri sabit giderdir, çiftçi sulama alanını arttırdığında sadece manifold ve damla laterali ihtiyacını karşılar. Güncel maliyetleri ile dekara yapacağı yatırım 300-TL civarında olur. Yani bu demonstrasyon çiftçimiz önümüzdeki yıl damla sulama metoduyla pamuk alanını 40 dekara çıkarsa toplam 6.000 TL civarında bir yatırım yapması gerekir. Böylece birim alan maliyeti de 400 TL/da ' altına düşmüş olur.
- Damla sulama da ekonomik analiz yapılırken fertigasyon (damla ile gübreleme) uygulamasının da verimde büyük etkisi olduğu tartışılmazdır. Çünkü uniform gübre dağılımını ve etkinliğini en iyi damla sulama sistemi ile sağlayabiliriz.

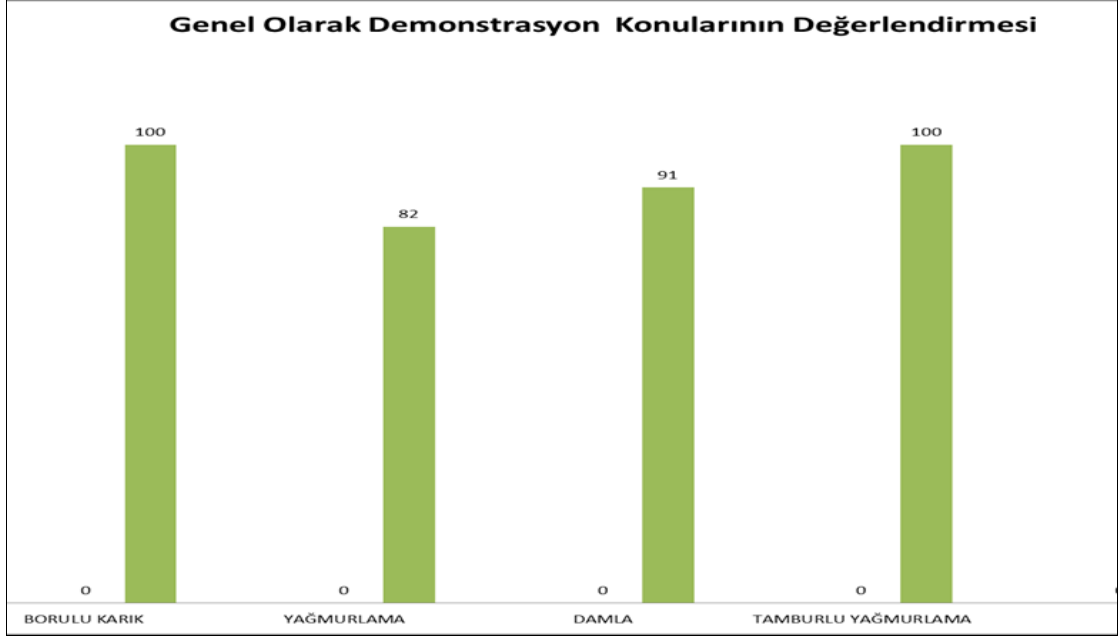
2012 yılında Şanlıurfa/Şenocak pilot sahamızda toplam 70 dekar alanda, 7 çiftçi, 7 farklı ürün (pamuk, yonca, biber, kavun, oturak domates, sırik domates, balkabağı) ve 3 farklı sulama metodu (damla, yağmurlama ve karık) ile gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma aynı yıl büyük ilgi uyandırmıştır. Bu ilgi yöre çiftçilerince 2013 yılında kendi imkanları ve GAP-TEYAP teknik desteğiyle uygulamaya dönüşmüştür. Yaklaşık 800 dekar alanda sebze ve pamuk yetiştiriciliğinde tamamen damla sulamaya geçilmiştir. İlk etapta 30 da yonca ekilmiş iken çiftçimiz 180 da alana çıkarmıştır. Yonca alanında ise Tamburlu yağmurlama sulama yöntemi uygulanmıştır. 2013 sonunda aynı bölgeden 4 çiftçi daha tamburalı sulama sistemine geçiş için girişimlere başlamıştır.

Benzer bir örnek de Kilis/Elbeyli' de yaşanmıştır. Elbeyli' de 2012 yılında 5 dekar alanda biber yetiştiriciliğinde damla sulama demonstrasyonu yapılmıştır. Birim alandan yaklaşık 8.500 kg/da ürün elde edilmiştir. 2013 yılında Kaymakamlık-GHTB İlçe Müdürlüğü-GAP-TEYAP ortak çalışması ile 40 çiftçide 5' er dekarlık alanlarda damla sulama ile biber yetiştiriciliği projesi başarılı bir şekilde gerçekleşmiştir. Bu projeye GAP-TEYAP sadece teknik destek sağlamıştır.

Yapılan demonstrasyonlarda sulama yöntemlerinin kendine özgü üstünlükleri ve kısıtları olduğu görülmüştür. Burada önemli olan tüm faktörler (ürün, alan, teknik, ekonomik, sosyal vb.) göz önüne alınarak, en uygun sulama sistemini seçmek ve seçilen bu sistemin tüm teknik gereklerini yerine getirerek, sulama uygulamasının yapılması zorunludur. Mesela; damla sulama sistemlerinin uygulanması tüm sulama sorunlarının çözümü anlamına gelmemelidir. Çünkü sistemler geliştikçe karmaşıklığı artmaktadır. Buna göre daha hassas çalışmaların ve uygulamaların yanında bilgi ve tecrübeli kullanıcılar gerektirmektedir.

Harran Ovasında, sulama amacıyla kaynaktan saptırılan su miktarı yaklaşık 11.000 m³/ha civarındadır. Bu miktarın yaklaşık % 40'nın doğrudan bitki tarafından kullanıldığı göz önüne alınırsa, mevcut su kaynaklarının etkin kullanılmadığı ortaya çıkmaktadır. Bunun sonucunda tuzluluk ve çoraklaşma ile toprak varlığımızın da korunmamaktadır.

GAP TEYAP Sulama Demonstrasyonları Konu Bazlı Teknik Değerlendirmesi (%)

GAP TEYAP sulama demonstrasyonları, su uygulama randımanının yükselmesine katkı sağlamıştır. Bir yandan saha uygulamaları yapmış, diğer yandan çiftçi eğitimleri ve tarla günleri ile de tarımsal yayımda farkındalığı arttırmıştır.

Sonuç olarak, GAP-TEYAP kapsamında gerçekleştirilen sulama demonstrasyonlarının planlama, projelendirme, uygulama, sulama zamanı planlaması, izleme ve çevresel etkisi bir bütün olarak ele alındığında çiftçilerin kapasitelerinin artmasındaki farkındalığı açıkça ortaya koymuştur.

- Mini Sulama Yöntemleri (4.2.3.1)

Bütünüyle teorik ve uygulamalı olarak eğitsel özellikleri taşıyacak olan bu demonstrasyonda; küçük ölçekli bir alanda etkinliğini ve farkındalığı gözlemlenebilir, çalışma prensipleri incelenebilir sulama yöntemlerini toplu halde göstermektir. Hem teknik eleman hem de çiftçi eğitimlerin de kullanılan önemli bir demonstrasyon olmuştur.

Mini Sulama Yöntemleri Demonstrasyonu	Kilis	Gaziantep	Şanlıurfa	Diyarbakır	Mardin	Şırnak	Batman	Sirt	Adıyaman	Toplam (adet)	Toplam Alan (da)
Planlanan			3	2						5	5
Gerçekleştirilen			2	1						3	6

GAP TEYAP Mini Sulama Demonstrasyonları			
Sayı	Alan (da)	Yer	Yıl
1	2	Harran Üniversitesi/ Ziraat Fakültesi/ Tarımsal Yapılar ve Sulama Bölümü Uygulama Sahasında	2013
2	2	Şanlıurfa/GAP Tarım Meslek Lisesi Uygulama Dersleri Uygulama Sahasında	2013
3	2	Diyarbakır UTAEM Deneme Sahasında	2013
TOPLAM ALAN (da)	6		

Harran Üniversitesi, Ziraat Fakültesi Dekanlık ve TYS Bölümü, Diyarbakır GAP - UTAEM Müdürlüğü ve GAP Tarım Meslek Lisesi Müdürlüğü ile demonstrasyonun amacı, hedefi ve uygulama yerlerinin tespiti ile ilgili ön görüşmeler yapılmıştır. Bu demonstrasyonun eğitsel amaca (çiftçi ve öğrenci eğitimleri için) daha çok hizmet etmesi vurgulanmıştır.

- Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi TYS Bölümü ve GAP Tarım Meslek Lisesinde yapılan “Sulama” konulu uygulamalı eğitimlerde öğrencilere faydalı olmuştur. Üniversitede ki demonstrasyonumuz da araştırma denemelerinin kurulduğu sahada olup lisans ve yüksek lisans düzeyinde tez konusu çalışmalara destek olmuştur. En önemlisi de sulama malzemeleri ve kullanımlarına ilişkin öğrencilerde kapasite artışına katkı sağlanmıştır.
- Diyarbakır GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü deneme sahası içinde kurulan demonstrasyon, teorik ve uygulamalı (4.1.3.2. Sulama Metotları Eğitimi kapsamında) bir eğitimle son derece başarılı bir şekilde kurulmuştur. Diyarbakır GAP-UTAEM bünyesinde gerçekleştirilen 2013 yılı çiftçi ve teknik elemanlara yönelik sulama eğitimlerinde farkındalık sağlanmıştır. Küçük bir alanda kurulan farklı filtre sistemleri ve sulama metotları sayesinde farkındalığı ve etkinliğini gösterebilmek adına önemli bir demonstrasyon olmuştur.
- GAP Tarım Meslek Lisesi’ n de öğrencilerle birlikte kurulumu yapılmıştır. Okulun eğitsel donanımına katkı sağlanmıştır. Okulda iki kez sulama ve mekanizasyonla ilgili çiftçi toplantıları yapılmıştır. Bu toplantılarda sulama eğitim sahamız ilgi görmüştür. Bu demonstrasyonumuzda öğrencilere verilen sebze fidelerinin dikilmesi ile aktif olarak kullanılmaktadır.

Sulama Yöntemi Değerlendirmesi	Demo Alanı (Da)	Teknik	Yer-Görsellik	Kişi	Eğitim Alıp Almadığı	Kurumsal Koor. Katılımcılık	Tanıtım	İzleme	Verim (Kg/Da)	Sürdürülebilirlik	Ortalama %
Mini Sulama Yöntemleri	6	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

GAP-TEYAP 1(bir) Adet Mini Sulama Demonstrasyon Uygulama Konuları		
Sıra No	Faaliyetin Adı	Alan
1	Basınç Regüleli Damla Lateral Sulama Uygulaması	Ortalama 2 da'lık alanlarda uygulanmıştır.
2	In-Line ve On-Line Damla Lateral Sulama Uygulaması	
3	Sabit ve Taşınabilir Yağmurlama Sulama Uygulaması	
4	Ağaç altı Mikro Yağmurlama Sulama Uygulaması	
5	Kapaklı Karık Sulama Uygulaması	
6	Basınçlı Sulamalarda Filtrasyon (Hidrosiklon, Gravel, Elek, Mech Filtre v.b.) Uygulaması	
7	Basınçlı Sulamalarda Gübreleme (Venturi, Gübre tank) Uygulaması	
8	Basınçlı Sulamalarda Motopomp veya Elektropomp Uygulaması	
9	Basınçlı Sulamalarda Otomasyon (Güneş Pili Selenoid vana, Kontrol Paneli v.b.) Uygulaması	
10	Fittings Malzeme Standı(PVC-PE-Çelik Boru, Kapling, Driper v.b.)	

Mini sulama yöntemleri demonstrasyonlarımız “Kurumlarla İşbirliği” kapsamında gerçekleştirildiğinden tüm değerlendirme kriterlerine tam olarak uymuştur. GAP-TEYAP bu demonstrasyonla hem teknik eleman hem de çiftçi eğitimlerine katkı sağlamaya yönelik amacına net olarak (% 100) ulaşmıştır.

437,438,439,440

- Kapaklı (Borulu) Karık Sulama Yöntemi (4.2.3.2)

Basıncın ek bir maliyet teşkil etmesi nedeniyle kullanılması ekonomik olan karık sulama yöntemi, GAP bölgesi sulamalarında yapılan sulama metotları uygulamalarında da çiftçilerin %80'ni yüzey sulama yapmakta ve büyük oranda da karık sulama yöntemini tercih ettikleri yapılan saha çalışmalarımızda tespit edilmiştir. Bu doğrultuda, basınçlı olmayan sulamalarda tarla içi sulama randımanını arttırmak ve sulama işçiliğinden tasarrufu göstermek amacıyla her biri 30' ar dekarlık 9 adet Borulu (kapaklı) Karık Sulama demonstrasyonları kurulması planlanmıştır. Proje sonunda toplam 450 da alanda 6 adet gerçekleştirilen bu demonstrasyonlarla; yüzey sulama yöntemleriyle suyun nasıl etkin kullanılabileceği gösterilmiş ve özellikle sırta ekim tekniği ile yapılan ürün demonstrasyonlarına da katkı sağlamıştır.

Borulu Karık Sulama Yöntemi	Birim Alan (da)	Kilis	Gaziantep	Şanlıurfa	Diyarbakır	Mardin	Şırnak	Batman	Siirt	Adıyaman	Toplam (Adet)	Toplam Alan (da)
Planlanan	30		1	2	2	1	1			2	9	270
Gerçekleştirilen	30		2	3			1				6	450

Ortalama olarak 30 da'lık alanlarda yapılması planlanan borulu karık sulama demonstrasyonu Şanlıurfa/Harran bölgesinde bir tersiyer kanalın tamamında gerçekleştirilmiştir. Bu tersiyerde 4 çiftçinin arazisinde sulama planlaması yapılarak yaklaşık 300 da alanda uygulaması yapılmıştır.

Sulama Yöntemi Değerlendirmesi	Demo Alanı (Da)	Teknik	Yer-Görsellik	Kişi	Eğitim Alıp Almadığı	Kurumsal Koor. Katılnıcılık	Tanıtm	İzleme	Verim (Kg/Da)	Sürdürülebilirlik	Ortalama %
Borulu Karık	450	100	90	100	100	100	95	95	95	95	97

- Kapaklı borulu karık uygulamalarında en önemli noktaların karık boyu ve karık debisi olduğu çiftçilerimize uygulamalı olarak gösterilmiştir.
- Özellikle Harran' da yapılan uygulamalar (pamuk, sırta ekim buğday ve II. ürün mısır) çok başarılı olmuştur.
- Sulama zamanı planlaması yapılan uygulamalarda çiftçiye karıklarda suyun ne zaman kesileceği gösterilmiştir. Böylece drenaja fazla su (çiftçi diliyle ayak suyu olarak tabir edilmektedir) bırakılmamıştır.
- Tarla başı kanalı yerine borulu sistem kullanılması iletim kayıplarını da sıfıra indirmiştir.
- Yüzey sulamalarında enerji gideri yok ama su kullanım ücreti var. Bu nedenle de toprak erozyonu ve su kaynaklarının korunması gibi hususlarda doğru tekniklerle karık sulama yapılması bölgemiz açısından önem taşımaktadır. Bu konuda köy toplantıları ve tarla günleri yapılmıştır.

GAP TEYAP Borulu Karık Sulama Demonstrasyonları						
Sayı	Sulanan Ürün	Alan (da)	Köy	İlçe	Çiftçi Adı	Yıl
1	Sırta Ekim Buğday	30	Duran	Harran	Mahmut KESKİN	2011
2	II. Ürün Mısır	30	Duran	Harran	Mahmut KESKİN	2012
3	Pamuk	300	Turluk	Harran	Harran Sulama Birliği GAP TEYAP işbirliği	2013
4	Sırta Ekim Buğday	30	Aşağıyenyapan	Oğuzeli	Hilmi TOĞAÇ	2011
5	II. Ürün Mısır	30	Aşağıyenyapan	Oğuzeli	Hilmi TOĞAÇ	2012
6	II. Ürün Mısır	30	Ziristan	Silopi	A. Hakim ÖZDEMİR	2012
TOPLAM ALAN (da)		450				

GAP TEYAP Borulu Karık Sulama Demonstrasyonları						
SAYI	SULANAN ÜRÜN	ALAN	KÖY	İLÇE	ÇİFTÇİ ADI	YIL
		(da)				
1	Sırta Ekim Buğday	30	Duran	Harran	Mahmut KESKİN	2011
2	II. Ürün Mısır	30	Duran	Harran	Mahmut KESKİN	2012
3	Pamuk	300	Turluk	Harran	Harran Sulama Birliği GAP TEYAP işbirliği	2013
4	Sırta Ekim Buğday	30	Aşağıyenyapan	Oğuzeli	Hilmi TOĞAÇ	2011
5	II. Ürün Mısır	30	Aşağıyenyapan	Oğuzeli	Hilmi TOĞAÇ	2012
6	II. Ürün Mısır	30	Ziristan	Silopi	A. Hakim ÖZDEMİR	2012
TOPLAM ALAN (da)		450				

➤ **Mahmut KESKİN- Borulu Karık Sulama Yöntemi ile Sırta Ekim Buğday Yetiştiriciliği Demonstrasyonu:**

Kapaklı karık sulama yöntemi demonstrasyonunun birincisi Şanlıurfa Harran'da açık sulama sistemi ile sulama yapılan Reha Sulama Birliği Sahası'nda seçilmiştir. Burada amaç, hali hazırda karık sulama yöntemi ile sulama yapılan bölgede hem karık boylarının eğime, toprak infiltrasyonuna göre hangi uzunlukta olması gerektiğini göstermek hem de kanaldan karık başına kadar olan su kayıpları (derine sızma, buharlaşma gibi) önlenerek suyun daha etkin kullanılması gerektiğini göstermektir. Bizim seçtiğimiz demonstrasyon alanında arazi eğimi % 0,5 ve toprak bünyesi ağır bünyeli topraktır. Burada yapılan hesaplamalarda karık boyu 120 m ile 180 m arasında olması gerektiği sonucu çıkmıştır.

441,442

➤ **Mahmut KESKİN- Borulu Karık Sulama Yöntemi ile II. Ürün Mısır Yetiştiriciliği Demonstrasyonu**

Demonstrasyon çalışmamız sırta ekim yöntemi ile buğday ve arkasından II. Ürün mısırdaki yapılmıştır. Bu yöntem ile buğdayın bölgenin uzun yıllık iklim verileri, toprak analiz sonuçları ve bitki özelliklerine göre CROPWAT yazılımında hesaplanan bitki su tüketim değerlerine göre buğdayda 20 mm lik vanalarla, mısırdaki 32 mm lik vanalarla sulama planlaması yapılmıştır. Bu demonstrasyon 30 da alanda gerçekleştirilmiş ve birim alan borulu karık sulama maliyeti 75 TL/da dır. Çiftçi sulamasında kürekli işgücü kullanmamıştır. Demonstrasyonların kurulumu aşamasında çiftçinin kendi ve diğer komşu çiftçilerin katılımı ile örnek olacak şekilde kurulmuş ve yapılan tarla günü ile amacına ulaşmıştır. Çiftçimiz bu yıl 30 da alanda borulu karık sulama yöntemi ile pamuk yetiştiriciliği yapmıştır.

➤ **Harran Sulama Birliği-Borulu Karık Sulama Yöntemi Bir tersiyer Alanında Sulama Demonstrasyonu**

2013 yılında gerçekleştirdiğimiz diğer borulu karık sulama yöntemi ile pamuk yetiştiriciliği demonstrasyonumuzun amacı; açık sulama sistemi ile sulama yapılan bir tersiyer kanalın hizmet ettiği alanda borulu karık sulama yöntemi ile yüzey sulama yöntemlerinde gözlenen su kayıplarının en aza indirildiğini ve bu yapılırken herhangi bir ürün kaybının yaşanmadığını göstererek çiftçilere benimsetilmesidir. Bu amaçla, Harran Sulama Birliği Sahasında yer alan Turluk Köyü' n de bir tersiyerin hizmet ettiği 300 da alanda bu demonstrasyon planlanmış ve başarılı bir şekilde uygulanmıştır. Sulama sezonu sonu malzemeler sulama birliğine teslim edilmiştir. Demonstrasyon sonrası her yıl yaşanan su yetersizliği adilane dağılım ile giderilmiştir. Ayrıca bu çalışmaya katılan sulama birliği işçileri de diğer tersiyer kanal sulamalarına örnek olması açısından eğitilmişlerdir. Ancak bu yıl pamuk ekiminde yağıştan kaynaklanan olumsuzluklar nedeniyle çiftçiler 2 kere ekim yapmak zorunda kalmış ve sulama takip çizelgesine tam uyulamamıştır.

443,444

➤ **Hilmi TOĞAC / Borulu Karık Sulama Yöntemi ile II. Ürün Mısır Yetistirciliği Demonstrasyonu**

GAP TEYAP Gaziantep-Kilis Ofisi olarak 2011-2012 yılında Gaziantep ili Oğuzeli ilçesinde Kayacık Sulama Birliği sahası içerisinde olan Aşağıyenyapan köyünde örnek olarak ana iletim ve tarla başı kanalındaki su kayıplarını minimize etmek amacıyla, kapalı karık sulama yöntemi uygulanmıştır. 2011-2012 yılında bu uyguladığımız bu demonstrasyonun ilk tesis yatırım masrafları düşüktür. Sistem tasarımı, tertibi ve sulama uygulamaları değiştirilmeksizin farklı özellikteki birçok bitkinin sulamasında kullanılabilirdiğini gösterilmiştir. İyi bir arazi tesviyesi ve sulama işletmeciliği ile yüksek su uygulama randımanı elde edilmiştir. Seçtiğimiz demonstrasyon alanında arazi eğimi % 0,02 ve toprak bünyesi killi tınlı orta bünyeli topraktır. Bu demonstrasyonda arazi özelliğine ve bitki çeşidine göre yapılan hesaplama sonucunda karık boyu 160 m olarak tespit edilmiştir. Demonstrasyon çalışmamız sırta ekim yöntemi ile Buğday ve arkasından II. ürün olarak Mısır yetiştirilmiştir. Bu yöntem ile buğdayın bölgenin 10 yıllık iklim verilerinin ortalaması, toprak analiz sonuçları ve bitki özelliklerine göre CROPWAT yazılımında hesaplanan bitki su tüketim değerlerine göre buğdayda ve mısırdaki 20 mm' lik vanalarla sulama planlaması yapılmıştır. Bu demonstrasyon 35 da alanda 2 tip deneme yapılmıştır. Pamuk bitkisi anıza sırta ekimde 700 kg/da, Normal ekimde 500 kg/da verim alınmıştır. Bu sulama sayesinde çiftçimiz işçilik maliyetleri düşürmüştü ve yüksek verim almıştır. 2013 yılında demonstrasyon çiftçimiz kendi imkanları ile karık sulama yöntemini kullanmaya devam etmiştir. Bölgedeki çiftçilerin kapalı karık sulama yöntemine ilgi duyduğu ve uyguladıkları görülmüştür.

➤ **A. Hakim ÖZDEMİR/ Borulu Karık Sulama Yöntemi ile II. Ürün Mısır Yetiştiriciliği Demonstrasyonu**

Şırnak ili Silopi ilçesi Ziristan mezrasında cazibe sulamayla faaliyetlerini sürdüren Nerdüş Sulama Birliği sulama sahasında, 30 dekarlık silajlık mısır alanında, borulu karık sulama sistemini uygulanmıştır. Temel amacımız; imkanların kısıtlı olduğu sulama birliğinde, çiftçilerimizin yapmış olduğu bilinçsiz ve aşırı yapılan salma sulamanın önüne geçebilmek, sulamanın bilinçli bir şekilde yapılmasını sağlayabilmektir. Uygulanan sistemin etkinliği ve kolaylığı gösterilmiştir. Yapılan uygulamada birim alandan alınan ürünün kalitesi ve verimini yükselmiştir. Çiftçimizin önceden yaptığı 522 mt karık boyunu yapılan projelendirme ile 260 mt olarak belirledik. Arazimizin eğimi % 1 kuzey-güney yönünde olup, hakim rüzgarın kuzeyden olduğu tespit edildi. Arazimizin toprak bünyesi, killi-tınlıdır. Demonstrasyonumuz da iklim verileri, toprak ve bitki özelliklerini kullanarak CROPWAT' ta sulama zamanı planlanmıştır. Bitki su tüketim değerlerine göre 32 mm'lik vanalarla (1 lt/sn) sulamanın yapılmasını uygun gördük. 30 dekarlık alanda sulama maliyeti 70 TL/da olarak belirlenmiştir. Çiftçi sulamasında kürekli işgücü kullanmamıştır. Özellikle Şırnak ilinde sulamanın olduğu Silopi de sulama hakkında bilgisi, imkanı ve altyapısı olmayan çiftçimiz için bu uygulama ile farkındalık sağlanmıştır.

- Yağmurlama Sulama Yöntemi (4.2.3.3)

Amaç; GAP-TEYAP kapsamında yapılan ve çiftçinin kendi kullandıkları yağmurlama sulama yönteminin bölgede neden damla sulamadan daha yoğun şekilde kullanıldığını incelemektir. Sulama yatırımı olarak damla sulamaya göre %20 daha az maliyeti olmasına karşın, damla sulamaya göre daha az verim alınması bir gerçektir. Ayrıca enerji maliyeti yağmurlamada daha yüksektir. Peki, çiftçiyi yağmurlamaya yönelten nedir? Sorusuna cevap; hem sulama mühendisliği hem de çiftçi bilincindeki tek ortak nokta buluşmaktadır. Temmuz ve Ağustos aylarında yüksek sıcaklık nedeniyle evapotranspirasyon (ET_o) max. seviyeye geldiğinde günlük bitki su isteğini gece ve 4m/sn. altında rüzgarlı bir hava koşulunda yapılacak olan yağmurlama sulama yöntemi ile karşılanabilir deriz. Tabii bu koşulları yerine getirip sulama yapan çiftçi %10' u geçmez. Bu durumda taşınabilir veya sabit yağmurlama sulama yöntemi kullanım ve yatırım açısından geniş parselli tarım alanları ve yem bitkileri dışında pek uygun olmadığı izlenmiş ve değerlendirilmiştir. Genelde yem bitkilerinin sulamasında olmak üzere 14 farklı alanda toplam 350 da alanda gerçekleştirilmiştir.

Yağmurlama Sulama	Birim Alan (da)	Kilis	Gaziantep	Şanlıurfa	Diyarbakır	Mardin	Şırnak	Batman	Siirt	Adıyaman	Toplam (adet)	Toplam Alan (da)
Planlanan	25	2	3		3	3	2	2	2	4	21	525
Gerçekleştirilen	25	1	5		1	2		4		1	14	350

Sulama Yöntemi Değerlendirmesi	Demo Alanı (Da)	Teknik	Yer-Görsellik	Kişi	Eğitim Alıp Almadığı	Kurumsal Koor. Katılımı	Tanıtm	İzleme	Verim (Kg/Da)	Sürdürülebilirlik	Ortalama %
Yağmurlama Sulama	350	95	81	78	90	64	72	95	95	90	84

- Bölgede uzun yıllardır kullanılan bir yağmurlama sulama kültürü vardır. Ama bu kültür, tek bir teknikle devam etmektedir. Yani Ø 75 çaplı boru, 12x12 m. tertip aralığı ve 1.5 m³/h debili yağmurlama başlığı sanki bölge için standart olmuştur. Oysa ki, yağmurlamada en önemli unsur toprak infiltrasyon hızıdır. Bunun ne demek olduğunu bilen bir tek çiftçi ile karşılaşılmalıdır. Sonuç ortada; yağmurlama salma sulama yapılmaktadır.
- Yaptığımız yağmurlama sulama demonstrasyon çalışmaları; çiftçilerimizin, “*toprağın su alma hızı ne demek?*” ve “*bu sulamamızı nasıl etkiler?*” gibi sorularına cevap verecek şekil de gerçekleştirilmiştir. Teknik açıdan uniform su dağılımı için çalışılmış ve başarılı olunmuştur.
- Yağmurlama sulama uygulamalarına ilgili diğer kurumlar yıllardır destek vermişler ve vermeye devam etmektedirler. Ancak özellikle YAS sulamalarının olduğu alanlarda artık yağmurlama değil ya damla sulama ya da hareketli sulama makineleri (tambur, pivot vb.) ile uygulamaları yapılmalı, desteklenmelidir. Çünkü enerji ve su kaynakları bu şekilde daha etkin kullanılmış olur.
- Yapılan demonstrasyonların çoğunluğu yem bitkilerinin sulamasında gerçekleştirilmesi de GAP-TEYAP kapsamında bir şeye işaret ettiğimizi gösterir. O da, su isteği fazla ve ekonomik değeri yüksek (son yıllarda yem bitkilerinin fiyatları çok yükselmiştir) olan ürünlerde yağmurlama sulamanın etkin kullanılabileceğidir.
- Demonstrasyonlarımızın tamamı yarı sabit sistemler olarak uygulanmıştır. Ana su iletim ve manifold hatları sabit, lateraller taşınabilir şekildedir. Temmuz ve Ağustos aylarında aşırı buharlaşma olacağı için saat 10:00 ile 16:00 arasında hiç sulama yaptırılmamıştır. Enerji maliyetlerinin düşmesi ve çok fazla su kaybı yaşamadıkları için bu durumdan çok memnun olmuşlardır. Ayrıca sulayıcı işçilerinde aşırı güneşe maruz kalmadan çalışma performanslarına katkı sağlanmıştır.

GAP TEYAP YAĞMURLAMA SULAMA DEMONSTRASYONLARI						
Sayı	Sulanan Ürün	Alan (da)	Köy	İlçe	Çiftçi Adı	Yıl
1	Macarfiğ+Tritikale	25	Ovaköy	Merkez/Mardin	Servet CEYLAN	2011
2	Buğday-Mısır	25	Yolbilen Köyü	Nusaybin	A.Halim AKAD	2012
3	Yonca	25	Akçağıl	Elbeyli	Yahya TÜRKMEN	2012
4	Yonca	25	Soylu	Karkamış	Yavuz YALÇIN	2012
5	Yonca	25	Samanlı	Nizip	Kadir SÖZMEN	2012
6	Yonca	25	Muhacirosman	Şahinbey	Kemal DERSİNLİOĞLU	2012
7	Slajlık mısır	25	Samanlı	Nizip	Kadir SÖZMEN	2012
8	Yonca	25	Çakmak	Nurdağ	Organiköy Süt ve Süt Ürünleri	2012
9	2.ürün Mısır	25	Ağaçlıdere	Sur	M.Ali İPEK	2012
10	Yonca	25	Hasankendi	Merkez /Adıyaman	Zeki SELÇUK	2012
11	Mısır(Silaj)	25	Karpuzlu	Kozluk	Ahmet EVGUN	2012
12	Mısır(Silaj)	25	Düvecik	Merkez/ Batman	Salih ERGEN	2012
13	Mısır(Dane)	25	Demiryol	Merkez/ Batman	Mustafa ATALAY	2012
14	Mısır(Dane)	25	Yediyol	Merkez/ Batman	Süleymen TİTİZ	2012
Toplam Alan (da)		350	Tarla ve Yem bitkileri konusunda 14 adet Demonstrasyon uygulanmıştır.			

➤ **Servet CEYLAN Macar fiğ Yağmurlama Sulama Demonstrasyonu(Mardin-Merkez-Ovaköy)**

Amacımız; kuyu suyu ile salma sulama yapan bu çiftçimizi yağmurlama sulama sistemini kullanarak alternatif ürün olabilecek yem bitkisi yetiştiriciliğine teşvik etmek ve hayvanlarının yem ihtiyacını karşılamaktır. Mardin İli Merkez' e bağlı Ovaköy'de 10 da Macar fiğ yetiştiriciliğinde yağmurlama sulama sistemi demonstrasyonu uygulanmıştır. Ovaköy çiftçilerinden Servet CEYLAN, geçimini çiftçilikle idame ettiren önder bir çiftçimizdir. Arazi; uygulanacak yağmurlama sulama sistemi için konum açısından uygundur. Bu demonstrasyon 12 x 12 tertip ve 1,2 L/s yağmurlama başlıkları ile 1800 mm mevsimlik sulama suyu verilerek başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiştir. 2013 yılında bu çiftçimiz ilave yağmurlama sistemi malzemeleri alarak 60 da alanda uygulama yapmıştır. Hem daha fazla alan sulamış hem de enerji giderlerinde % 30 a varan azalma sağlanmıştır.

445,446

➤ **A.Halim AKAD Buğday – II. ürün Mısır Yağmurlama Sulama demonstrasyonu(Mardin –Nusaybin-Yolbilen)**

Mardin ili Nusaybin İlçesi Yolbilen köyünde 20 da buğday ve 20 dekar II. ürün mısırdaki yağmurlama sulama sistemi kurulmuştur. Çiftçimiz tarımla uğraşan, araştırmacı, eğitici ve tecrübelidir. Ayrıca GTHB Nusaybin İlçe Müdürlüğünde Ziraat Teknisyeni olarak çalışmaktadır. Arazisi, Nusaybin’de yoğun tarımsal faaliyetlerin yapıldığı alanın tam ortasında olup, dikkat çekecek bir noktadır. Su kaynağı Çağ Çağ Sulama Birliği açık kanalıdır ve bölge çiftçisi %95 salma sulama yapmaktadır. Salma sulama yapan çiftçimizin; düzensiz sulamadan kaynaklanan verim kaybını engellemek, sulama işçiliğini azaltmak amacı ile motopomplu yağmurlama sulama sistemi demonstrasyonu gerçekleştirilmiştir. Demonstrasyonumuz diğer çiftçilerin dikkatini çekmiş özellikle bazı çiftçiler teknik desteğimizi alarak kendi alanlarında yağmurlama sistemi kurmuşlardır. Bilinçli ve verimli sulama konusunda ilerleme kaydedilmiştir. Bu demonstrasyon 12 x 12 tertip ve 1,2 L/s yağmurlama başlıkları ile 1900 mm mevsimlik sulama suyu verilerek başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Her yıl sulama için ödediği sulama işçiliği giderini motopomp yakıtı olarak kullanmıştır. Böylece çiftçimiz mevcut sistemin kullanım kolaylığını görmüş, aşırı şekilde yapılan sulamanın zararlarından korunmuş, kısa vadede yaptığı yatırımın ekonomik olarak avantajlarını tespit etmiş, sulamanın planlanması ve uygulanması konusunda bilinçlenmiştir. Çevresinde diğer çiftçi arkadaşlarını da teşvik ederek damla sulamanın yayımında rol oynamıştır. “Yayımcı Çiftçi” sıfatını kazanmıştır. Çiftçimiz GAP TEYAP faaliyetlerine sürekli katılım sağlamış ve kapasitesini arttırmayı başarmıştır.

447

➤ **Yahya TÜRKMEN – Akçağıl / Elbeyli / Kilis Yonca Yağmurlama Sulama Demonstrasyonu**

Su isteği fazla olan yem bitkilerinde (yonca) yağmurlama sulama sistemlerinin sulamada etkinliğini göstermek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çiftçimiz daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi karık sulama yöntemidir. Hayvancılıkla uğraşmaktadır. Arazi % 2’e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir. 5 yıllık arazi ürün planlamasında yonca ekilmiştir. Geçiş iklimine sahip bu bölgede 6-7 biçim yonca yetiştiriciliği yapılabileceği gösterilmiştir. Bölgede hayvan çiftliklerinin sayısı artması sebebi ile

yonca bitkisine olan talep artmıştır. Ancak bu tür bitkilerin çok iyi sulama planlaması ve uygulaması yapılmalıdır. Tamda bu noktada su kaynağına göre yağmurlama başlığı aralığı ve debisi seçiminde sulama mühendisliği faktörü işletilmiş ve başarılı olunmuştur. Bu demonstrasyon 12 x 12 tertip ve 1,2 L/s yağmurlama başlıkları ile 1800 mm mevsimlik sulama suyu verilerek başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Çiftçimiz 2012 yılında 25 da alanda yarı sabit yağmurlama sistemi ile yonca yetiştirirken ikinci yıl bu alanı 40 dekara çıkarmıştır. Sürdürülebilirlik açısından çok başarılıdır. Yonca; 2012 yılında ilk yılı olması nedeniyle 6 biçimde kuru ot verimi 1600 kg/da olmuştur. 2013 yılı ise 7 biçim ile ortalama 2000 kg/da verim elde edilmiştir. Çiftçimizin verdiğimiz sulama ve gübreleme programımıza aynen uyması başarıya önemli bir etken olmuştur.

448

➤ **Yavuz YALÇIN: Soylu / Karkamış / Gaziantep Yonca Yağmurlama Sulama Demonstrasyonu**

Su isteği fazla olan yem bitkilerinde (yonca) yağmurlama sulama sistemlerinin sulamada etkinliğini göstermek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çiftçimiz daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi karık sulama yöntemidir. Arazi % 2'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir. 5 yıllık arazi ürün planlamasında yonca ekilmiştir. Geçiş iklimine sahip bu bölgede 6-7 biçim yonca yetiştiriciliği yapılabileceği gösterilmiştir. Bölgede hayvan çiftliklerinin sayısı artması sebebi ile yonca bitkisine olan talep artmıştır. Ancak bu tür bitkilerin çok iyi sulama planlaması ve uygulaması yapılmalıdır. Tamda bu noktada su kaynağına göre yağmurlama başlığı aralığı ve debisi seçiminde sulama mühendisliği faktörü işletilmiş ve başarılı olunmuştur. Bu demonstrasyon 12 x 12 tertip ve 1,2 L/s yağmurlama başlıkları ile 1900 mm mevsimlik sulama suyu verilerek başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Çiftçimiz 2012 yılında 25 da alanda yarı sabit yağmurlama sistemi ile yonca yetiştirirken ikinci yıl bu alanı 40 dekara çıkarmıştır. Sürdürülebilirlik açısından çok başarılıdır. Yonca; 2012 yılında ilk yılı olması nedeniyle 5 biçim yapılmış ve kuru ot verimi 1300 kg/da olmuştur. 2013 yılı ise 7 biçim ile ortalama 1700 kg/da verim elde edilmiştir.

449

➤ **Kadir SÖZMEN : Samanlı / Karkamış / Gaziantep Yonca Yağmurlama Sulama Demonstrasyonu**

Su isteği fazla olan yem bitkilerinde (yonca) yağmurlama sulama sistemlerinin sulamada etkinliğini göstermek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çiftçimiz daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi karık sulama yöntemidir. Arazi % 2'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir. 5 yıllık arazi ürün planlamasında yonca ekilmiştir. Geçiş iklimine sahip bu bölgede 6-7 biçim yonca yetiştiriciliği yapılabileceği gösterilmiştir. Bölgede hayvan çiftliklerinin sayısı artması sebebi ile yonca bitkisine olan talep artmıştır. Ancak bu tür bitkilerin çok iyi sulama planlaması ve uygulaması yapılmalıdır. Tamda bu noktada su kaynağına göre yağmurlama başlığı aralığı ve debisi seçiminde sulama mühendisliği faktörü işletilmiş ve başarılı olunmuştur. Bu demonstrasyon 12 x 12 tertip ve 1,2 L/s yağmurlama başlıkları ile 2000 mm mevsimlik sulama suyu verilerek başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Çiftçimiz 2012 yılında 25 da alanda yarı sabit yağmurlama sistemi ile yonca yetiştirirken sürdürülebilirlik açısından başarı sağlanamamıştır. Yonca; 2012 yılında ilk yılı olması nedeniyle 4 biçim yapılmış ve kuru ot verimi 1000 kg/da olmuştur. 2013 yılı ise yaz döneminde kuyu çökmüş ve yeterli sulama yapılamamıştır. Çiftimiz yeni bir kuyu için faaliyetlerini yürütmektedir.

➤ **Kemal DERSİNLİOĞLU: Muhacirosman / Şahinbey / Gaziantep Yonca Yağmurlama Sulama Demonstrasyonu**

Amacı; Su isteği fazla olan yem bitkilerinde (yonca) yağmurlama sulama sistemlerinin sulamada etkinliğini göstermek. Çiftçimiz daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi yağmurlama sulama yöntemidir. Hayvancılıkla uğraşmaktadır. Arazi konum olarak demonstrasyona uygun ve 15 L/s debili kuyusu vardır. Arazi % 1'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir. 5 yıllık arazi ürün planlamasında yonca ekilmiştir. Geçiş iklimine sahip bu bölgede 7 biçim yonca yetiştiriciliği yapılabileceği gösterilmiştir. Bu demonstrasyon 12 x 12 tertip ve 1,2 L/s yağmurlama başlıkları ile 1800 mm mevsimlik sulama suyu verilerek başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Birinci yıl 25 da alanda yonca yetiştirirken ikinci yıl bu alanı 30 da olmuştur. Sürdürülebilirlik açısından çok başarılıdır. Yonca; 2012 yılında ilk yılı olması nedeniyle 6 biçim yapılmış ve kuru ot

verimi 1700 kg/da olmuştur. 2013 yılı ise 7 biçim ile ort. 2100 kg/da verim elde edilmiştir. Çiftçimizin verdiğimiz sulama ve gübreleme programımıza aynen uyması başarıya önemli bir etken olmuştur.

450

➤ **Kadir SÖZMEN : Samanlı / Karkamış / Gaziantep Slajlık Mısır Yağmurlama Sulama Demonstrasyonu**

Amacı; Su isteği fazla olan slajlık mısır yağmurlama sulama sistemlerinin sulamada etkinliğini göstermek. Çiftçimiz daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi karık sulama yöntemidir. Arazi % 2'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir. Bölgede hayvan çiftliklerinin sayısı artması sebebi ile slajlık mısır talebi artmıştır. Ancak bu tür bitkilerin çok iyi sulama planlaması ve uygulaması yapılmalıdır. Bu demonstrasyon 18 x 18 tertip ve 2,4 L/s yağmurlama başlıkları ile 1150 mm mevsimlik sulama suyu verilerek başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Çiftçimiz 2012 yılında 25 da alanda yarı sabit yağmurlama sistemi ile sürdürülebilirlik açısından başarı sağlanamamıştır. 2013 yılı yaz döneminde kuyu çökmüş ve yeterli sulama yapılamamıştır. Çiftimiz yeni bir kuyu için faaliyetlerini yürütmektedir.

➤ **Organik Süt ve Süt Ürünleri Koop./ Nurdağ/ Gaziantep Yonca Yağmurlama Sulama Demonstrasyonu**

Çiftçi örgütleri ile ortak faaliyetler yürütmek ve üye çiftçilerine eğitsel açıdan katkı sağlamak amacıyla yapılan bir demonstrasyondur. Arazi konum olarak demonstrasyona uygun ve 20 L/s debili kuyusu vardır. Arazi % 1'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir. 5 yıllık arazi ürün planlamasında yonca ekilmiştir. Geçiş iklimine sahip bu bölgede 7 biçim yonca yetiştiriciliği yapılabileceği gösterilmiştir. Bu demonstrasyon 12 x 12 tertip ve 1,8 L/s yağmurlama başlıkları ile 2100 mm mevsimlik sulama suyu verilerek başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Sürdürülebilirlik açısından çok başarılıdır. Yonca; 2012 yılında ilk yılı olması nedeniyle 6 biçim yapılmış ve kuru ot verimi 1500 kg/da olmuştur. 2013 yılı ise 7 biçim ile ort. 1900 kg/da verim elde edilmiştir. Enerji giderlerinde % 40 civarında azalma olmuştur. Üye çiftçilere eğitsel

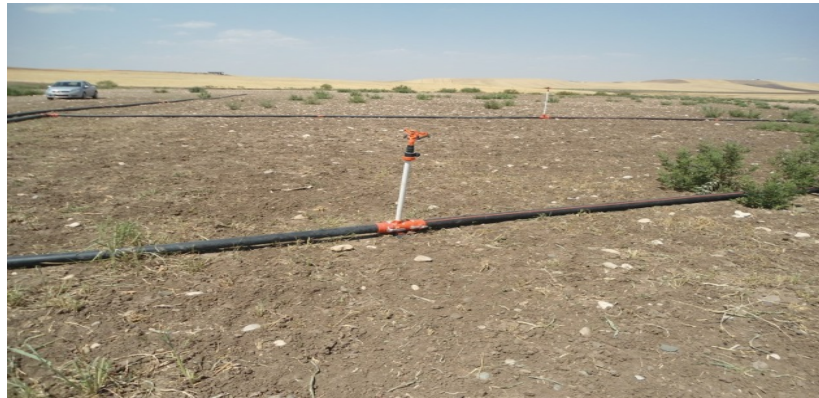
olarak uygulama alanı olması münasebetiyle de çok başarılı olmuştur. Üye çiftçilere en çok sulama süresi ve tertip şekli konusunda teknik destek sağlanmıştır.

451

➤ **M.Ali İPEK – 2.Ürün Silajlık Mısır Yağmurlama Sulama Demonstrasyonu (Sur-Ağaçlıdere)**

Amacı; kendi kuyularından sulama yapan bölge çiftçilerine yağmurlama sulama yönteminin uygulama esaslarını göstermek. Çünkü bölgede çiftçiler yağmurlama sulama kullanıyorlar. Ancak sulamayı gereğinden fazla sürede yaptıkları için salma sulamadan bir farkı kalmıyordu. Topraklarının su alma hızı çiftçilerin bilmedikleri bir parametre idi. Bu parametrenin uygulamalı olarak gösterilmesi sağlanmıştır. Çiftçimiz üretimini en verimli şekilde yapmak için elinden gelen gayreti göstermiştir. Köyün ana yolu üzerinde bulunan demonstrasyon alanı % 0,5'ye yakın bir eğime sahip ve orta bünyelidir Bu demonstrasyon 12 x 12 tertip ve 1,8 L/s yağmurlama başlıkları ile 900 mm mevsimlik sulama suyu verilerek başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Sürdürülebilirlik açısından çok başarılıdır.

452

➤ **Zeki SELÇUK/Yonca Yağmurlama Sulama Demonstrasyonu (Merkez/Hasankendi)**

Amacı: Su isteği fazla olan yem bitkilerinde (yonca) yağmurlama sulama yöntemlerinin doğru uygulamalarını ve sulamada etkinliğini göstermek. Çiftçimiz büyükbaş hayvancılıkla uğraşmakta ve süt sığırı yetiştiriciliği yapmaktadır. Çiftçimizin de arazileri konum olarak demonstrasyona uygun, su kaynakları kendine ait sondaj kuyularıdır ve sulama suyu kapasitesi yeterlidir. Arazi % 1'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir. Sulanacak arazinin şekli ve su kaynağının özelliği göz önüne alarak 35 m yarıçaplı ve 6 L/s debili 1 adet yağmurlama tabancası kullanılmış ve taşınabilir yağmurlama sulama sistemi gerçekleştirilmiştir. Çiftçimizin önder çiftçi olması ve uygulama sahasının görsellik açısından gayet iyi olması demonstrasyon başarısına katkı sağlamıştır. Sulama suyu olarak kullanılan derin kuyunun debisine göre projelendirme yapılmış fakat sistem kurulduğunda kuyunun debisinin sürekli kullanımda yetersiz olduğu fark edilmiştir. 2012 sulama sezonu bu şekilde geçirilmiştir. 2013 yılında çiftçimiz kuyusuna ait pompa birimini değiştirmiş ve yağmurlama sulama demonstrasyonumuz aktif hale gelmiştir. Demonstrasyon alanımızın dönemsel olarak kontrolleri gerçekleştirilmiş ve çiftçimize teknik destek verilmiştir. Yapmış olduğumuz demonstrasyonla birlikte bölge çiftçisine yağmurlama sulamanın doğru uygulamalarla birlikte etkinliğinin arttığı gösterilmiştir.

453

➤ **Ahmet EVGÜN(Silaj Mısır da Yağmurlama Sulama Demonstrasyonu (Karpuzlu)**

Amacı; kendi kuyularından sulama yapan bölge çiftçilerine yağmurlama sulama yönteminin uygulama esaslarını göstermek. Çünkü bölgede çiftçiler yağmurlama sulama kullanıyorlar. Ancak sulamayı gereğinden fazla sürede yaptıkları için salma sulamadan bir farkı kalmıyordu. Topraklarının su alma hızı çiftçilerin bilmedikleri bir parametre idi. Bu parametrenin uygulamalı olarak gösterilmesi sağlanmıştır. Bu demonstrasyon 12 x 12 tertip ve 1,2 L/s yağmurlama başlıkları ile 900 mm mevsimlik sulama suyu verilerek başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Sürdürülebilirlik açısından çok başarılıdır. 25 da alana kurulan bu demo da Ø 90 mandallı boru kullanıldı. Sulama programı CROPWAT ile programlanıp uygulandı. Mısır da yağmurlama sulama sistemi ile farkındalık oluşturuldu. Çevrede örnek teşkil etti. Mısır üretim alanını genişletti ve yağmurlama sistemini kullanmaya devam ediyor.

➤ **Salih ERGEN(Silaj Mısır da Yağmurlama Sulama Demonstrasyonu (Karpuzlu)**

Amacı; kendi kuyularından sulama yapan bölge çiftçilerine yağmurlama sulama yönteminin uygulama esaslarını göstermek. Çünkü bölgede çiftçiler yağmurlama sulama kullanıyorlar. Ancak sulamayı gereğinden fazla sürede yaptıkları için salma sulamadan bir farkı kalmıyordu. Topraklarının su alma hızı çiftçilerin bilmedikleri bir parametre idi. Bu parametrenin uygulamalı olarak gösterilmesi sağlanmıştır. Bu demonstrasyon 12 x 12 tertip ve 1,2 L/s yağmurlama başlıkları ile 900 mm mevsimlik sulama suyu verilerek başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Sürdürülebilirlik açısından çok başarılıdır. 25 da alana kurulan bu demo da Ø 90 mandallı boru kullanıldı. Sulama programı CROPWAT ile programlanıp uygulandı. Mısır da yağmurlama sulama sistemi ile farkındalık oluşturuldu. Çevrede örnek teşkil etti. Mısır üretim alanını büyüttü ve yağmurlama sistemini kullanmaya devam ediyor.

➤ **Mustafa ATALAY(dane Mısır da Yağmurlama Sulama Demonstrasyonu (Karpuzlu)**

Amacı; kendi kuyularından sulama yapan bölge çiftçilerine yağmurlama sulama yönteminin uygulama esaslarını göstermek. Çünkü bölgede çiftçiler yağmurlama sulama kullanıyorlar. Ancak sulamayı gereğinden fazla sürede yaptıkları için salma sulamadan bir farkı kalmıyordu. Topraklarının su alma hızı çiftçilerin bilmedikleri bir parametre idi. Bu parametrenin uygulamalı olarak gösterilmesi sağlanmıştır. Bu demonstrasyon 12 x 12 tertip ve 1,2 L/s yağmurlama başlıkları ile 1000 mm mevsimlik sulama suyu verilerek başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Sürdürülebilirlik açısından çok başarılıdır. 25 da alana kurulan bu demo da Ø 90 mandallı boru kullanıldı. Sulama programı CROPWAT ile programlanıp uygulandı. Mısır da yağmurlama sulama sistemi ile farkındalık oluşturuldu. Çevrede örnek teşkil etti. Mısır üretim alanında yağmurlama sistemini kullanmaya devam ediyor.

➤ **Süleyman TİTİZ(Dane Mısır da Yağmurlama Sulama Demonstrasyonu (Yediyol)**

Amacı; kendi kuyularından sulama yapan bölge çiftçilerine yağmurlama sulama yönteminin uygulama esaslarını göstermek. Çünkü bölgede çiftçiler yağmurlama sulama kullanıyorlar. Ancak sulamayı gereğinden fazla sürede yaptıkları için salma sulamadan bir farkı kalmıyordu. Topraklarının su alma hızı çiftçilerin bilmedikleri bir parametre idi. Bu parametrenin uygulamalı olarak gösterilmesi sağlanmıştır. Bu demonstrasyon 18 x 18 tertip ve 2,4 L/s yağmurlama başlıkları ile 100 mm mevsimlik sulama suyu verilerek başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Sürdürülebilirlik açısından çok başarılıdır. 25 da alana kurulan bu demonstrasyonda Ø 110 mandallı boru PE kullanıldı. Sulama programı CROPWAT ile programlanıp uygulandı. Mısır da yağmurlama sulama sistemi ile farkındalık oluşturuldu. Çevrede örnek teşkil etti.

Çiftçimiz kendi imkanları ile ilave yağmurlama malzemeleri olarak mısır üretim alanında yağmurlama sistemini kullanmaya devam ediyor.

- Damla Sulama Yöntemi (4.2.3.4)

GAP-TEYAP kapsamında gerçekleştirilen bu faaliyet; toprak, bitki, su ve çiftçi koşullarında yapılan bu çalışmalar “Sulama Mühendisliği” kavramının önemi ortaya koyularak her damlanın hesabı yapılmıştır. Gerçekleşen demonstrasyonlarda GAP-TEYAP uzmanlarının teknik kapasiteleri daha da yükselmiştir. Ama bunun yanında en azından kısa vadede bölgeye sulama mühendisliği konusunda çiftçilere hizmet verebilecek ziraat mühendislerinin de nitelik ve nicelik olarak artışını sağlamak amacıyla 25 kişilik “GAP-TEYAP Sulama Çalışma Grubu” oluşturulmuş ve 2013 yılı içerisinde faaliyetlerimize katılım sağlanmıştır. Bu grup ileriki yıllarda sulama mühendisliği açısından eğitsel ve teknik destek sağlayabilecek seviyededirler. Tabi bu çalışma gurup ileriki yıllarda hem nicelik hem de nitelik olarak arttırılmalı ve çiftçiye ulaşabilecek metotlar içerisinde aktif rol almaları sağlanmalıdır. Teknik eleman ve çiftçi eğitimlerinde uygulamalı olarak 26 pilot bölgede, 151 adet ve 1700 da alanda damla sulama yöntemi gerçekleştirilmiştir.

Sonuçta, damla sulama sistemi, bölgede optimum koşullar altında her zaman maksimuma yakın tarımsal değer artışı sağlayacağı bir gerçektir. Bu konuda yapılacak her türlü faaliyet destek bulmalı ve geliştirilmelidir. Özellikle de bölgemizdeki Üniversiteler, araştırma kurumları ve mümkünse uluslararası paydaşlar bulunup, GAP bölgesinde damla sulamanın hızla yaygınlaşmasına yönelik faaliyetler zinciri oluşturulmalıdır.

Damla Sulama	Birim Alan (da)	Kilis	Gaziantep	Şanlıurfa	Diyarbakır	Mardin	Şırnak	Batman	Siirt	Adıyaman	Toplam (adet)
Planlanan	5-10	14	24	37	15	28	11	12	6	40	187
Gerçekleşen	5-10	9	13	28	14	26	1	18	6	36	151

Sulama Yöntemi Değerlendirmesi	Demo Alanı (Da)	Teknik	Yer-Görsellik	Kişi	Eğitim Alıp Almadığı	Kurumsal Koor. Katılımı	Tanıtım	İzleme	Verim (Kg/Da)	Sürdürülebilirlik	Ortalama %
Damla Sulama	1700	97	85	93	90	72	91	95	95	91	90

GAP-TEYAP kapsamında gerçekleştirilen ve en önemli eğitim yayım aracı olarak kullanılan “Damla Sulama Demonstrasyonları” için genel olarak aşağıdaki hususlar söylenebilir;

- Her türlü toprak ve topoğrafyada arazide (%1 ile %20 eğim arasında değişmekte) mevcut su kaynaklarının en etkin şekilde kullanımı teknik olarak sağlanmıştır.
- Mevcut su kaynaklarında yaşanan sorunlar (elektrik kesintileri, kuyu çökmeleri vb.) dışında çiftçilerimizin birlikte “Sulama Takip Çizelgesi” ‘ ne uyumları ve çaba göstermeleri çevresel farkındalık sağlamıştır.
- Enerji ve sulama işçiliği giderleri minimize edilmiş ve çiftçilerimizin yoğun dikkatini çekmiştir.
- 151 adet demonstrasyon içerisinde %91 oranındaki sürdürülebilirlik ve gelecekteki etkisi düşünüldüğünde, bu çalışmadan istenilen sonuç elde edilmiştir.
- Bazı çalışmalarını kurumlar arası işbirliği kapsamında gerçekleştirerek koordinasyonun artmasına katkı sağlamıştır.
- Meyvecilik, sebzeçilik ve tarla bitkilerinde kullanılan damla sulama demonstrasyonlarımızın tamamının da verim artışı olmuştur.

GAP TEYAP Damla Sulama Demonstrasyonları -1-Şanlıurfa						
Sayı	Sulanan Ürün	Alan (da)	Köy	İlçe	Çiftçi Adı	Yıl
1	Domates	5	Mülkören	Bozova	Salih TAŞ	2012
2	Domates	5	Mülkören	Bozova	Hasari TAŞ	2012
3	Domates	5	Mülkören	Bozova	Ömer KESER	2012
4	Domates	5	Mülkören	Bozova	Salih KESER	2012
5	Domates	5	Mülkören	Bozova	Reşit TAŞ	2012
6	Domates	5	Şenocak	Merkez	Cemal KAYA	2012
7	Domates	5	Şenocak	Merkez	Mahmut KAYA	2012
8	Domates	5	Duran	Harran	Mahmut KESKİN	2012
9	Domates	5	Tepedibi	Merkez	Celal TAVAŞ	2012
10	Biber	5	Şenocak	Merkez	Mustafa KAYA	2012
11	Biber	5	Tepedibi	Merkez	Celal TAVAŞ	2012
12	Biber	5	Kaynaklı	Merkez	Abdülşamet TURAN	2012
13	Çilek	5	Gelincik	Merkez	Levent MELİK	2012
14	Kavun	5	Şenocak	Merkez	Cemal KAYA	2012
15	Balkabağı	5	Şenocak	Merkez	Cemal KAYA	2012
16	Pamuk	10	Çamlıdere	Merkez	Yasin ÇİÇEK	2012
17	Pamuk	10	Şenocak	Merkez	Mustafa KAYA	2012
18	Pamuk	15	Tepedibi	Merkez	Ahmet AKYÜZ	2012
19	Antepfıstığı	10	Dutluca	Bozova	İbrahim YILDIZ	2012
20	İncir	10	Bilgili	Harran	Zehra ÖZDAĞ	2012
21	İncir	10	Bilgili	Harran	Abdullah DEMİR	2012
22	Dut	4	Bilgili	Harran	Abdullah DEMİR	2012
23	Armut	10	Büyükördek	Merkez	Fatma Zehra YAZAR	2012
24	Bağ	10	Büyükördek	Merkez	Beşir YAZAR	2013
25	Antepfıstığı	15	Dutluca	Bozova	İbrahim ÇELİK	2013
26	Nar	16	Dutluca	Bozova	İbrahim ÇELİK	2013
27	Kışlık Sebze	5	Muhtelif (Suruç Demo tablosunda verilmiştir.	Suruç	(100m ² lik Alanlarda 35 Adet) Kadın Çiftçi ve İlköğretim Okulları	2013

GAP TEYAP Damla Sulama Demonstrasyonları -2-Gaziantep-Kilis						
Sayı	Sulanan Ürün	Alan (da)	Köy	İlçe	Çiftçi Adı	Yıl
28	Antepfıstığı	10	Uğurlar	Elbeyli	Mithat Uğur	2012
29	Zeytin	11	Geçerli	Elbeyli	Kemal Koroğlu	2012
30	Bağ	10	Altınüzüm	Islahiye	Bekir Karaca	2012
31	Bağ	10	Altınüzüm	Islahiye	Mehmet Enver Özer	2012
32	Biber	5	Merkez	Elbeyli	Mehmet Gazi Kördeveli	2012
33	Biber	5	Merkez	Elbeyli	Mustafa Yavuz	2012
34	Biber	5	Beşiriye	Elbeyli	M. Kasım Kurt	2012
35	Biber	5	Bozcayazı	Merkez-Kilis	Doğan Yılmaz	2013
36	Biber	5	Bostancık	Şahinbey	Kazım ATEŞ	2013
37	Biber	5	Yağzıköy	Elbeyli	Ömer Çolak	2012
38	Bağ	10	Bulamaç	Merkez-Kilis	İbrahim Halil Korkmaz	2012
39	Antepfıstığı	10	Şahinbey	Merkez-G.Antep	Kazım ATEŞ	2012
40	Zeytin	11	Gülbaba	Merkez-Kilis	Mehmet Türk	2012
41	Zeytin	10	Kömürler	Nurdağı	Hüseyin Yalçın	2012
42	Antepfıstığı	10	Karanfil	Karkamış	Murat Özdemir	2012
43	Antepfıstığı	12	Arıkdere	Karkamış	Ahmet Güngördü	2012
44	Antepfıstığı	10	Dutlu	Nizip	Mehmet Hayri Ulukuş	2012
45	Antepfıstığı	10	Mercanlı	Nizip	Ahmet Arslan	2012
46	Zeytin	11	Karadibek	Oğuzeli	Mehmet Yılmaz	2012
47	Zeytin	11	Çaybeyi	Oğuzeli	Nevzat Aydın	2012
48	Pamuk	10	Demirkonak	Oğuzeli	Metin Deve	2012
49	Pamuk	10	Erenyolu	Karkamış	Mehmet Akan	2012

GAP TEYAP Damla Sulama Demonstrasyonları -3-Adıyaman						
Sayı	Sulanan Ürün	Alan (da)	Köy	İlçe	Çiftçi Adı	Yıl
50	Pamuk	20	Taşkuyu	Samsat	Bahattin ÇETİN	2012
51	Pamuk	20	Örentaş	Samsat	Gani YALÇIN	2012
52	Pamuk	20	Doganca	Samsat	Mahmut DENİZ	2012
53	Pamuk	20	Uzuntepe	Samsat	Şevket DENİZ	2012
54	Pamuk	20	Örentaş	Samsat	Mustafa BAŞARAN	2012
55	Pamuk	20	Doyran	Merkez	Şükrü GÜLEŞ	2012
56	2. Ürün Mısır	20	Gölpınar	Samsat	Bekir BERK	2012
57	2. Ürün Mısır	20	Akdamar	Samsat	Muzaffer ÖZTÜRK	2012
58	2. Ürün Slajlık Mısır	20	Uzuntepe	Samsat	Davut ÇETİN	2012
59	2. Ürün Slajlık Mısır	20	Ovacık	Samsat	H.Basri ERTAN	2012
60	2. Ürün Slajlık Mısır	20	Bağarası	Samsat	Kadir BİLGİN	2012
61	Bağ	10	Çiçek	Samsat	Suphi TAŞKIN	2012
62	Bağ	30	Yazıbeydilli	Besni	İsmail SÜMER	2012
63	Bağ	14	Akpınar	Merkez	Said TUĞ	2012
64	Erik	10	Çatalağaç	Gölbaşı	Özkan YAŞAR	2012
65	Erik	10	Azaplı Köyü	Gölbaşı	Muharrem TAŞ GÖRMEZ	2012
66	Dut	10	Salat Mah.	Tut	Cengiz KORKUT	2012
67	Dut	10	Seyir Tepe	Tut	Fahri DAĞ	2012
68	Nar	10	Gölpınar	Samsat	Hamit TAŞKIN	2012
69	Nar	10	Göltarla	Samsat	Cenap TAŞKIN	2012
70	Nar	8	Kahta	Kahta	İsmet ÇETİNKAYA	2012
71	İncir	10	Davuthan	Merkez	İsmail MUTLU	2012
72	A.Fıstığı	10	Yarımbağ	Samsat	Mustafa FIRAT	2012
73	A.Fıstığı	6	Sarıharman	Merkez	Abuzer SAĞNAK	2012
74	A.Fıstığı	10	Yarımbağ	Samsat	Abdulkadir FIRAT	2012
75	Zeytin	10	Dişbudak	Merkez	Baran ÖZTÜRK	2012
76	Zeytin	10	Çemberlitaş	Merkez	Zeynel ÇİFTÇİ	2012
77	Domates	6	Doyran	Merkez	Abdurrahman GÜLEŞ	2012
78	Biber	5	Yarımbağ	Samsat	Adem YELBOĞA	2012
79	Biber	5	Örentaş	Samsat	İsmail ORHAN	2012
80	Karpuz	10	Hasankendi	Merkez	Yusuf DOĞAN	2012
81	2. Ürün Mısır	25	Çakırhüyük	Besni	Ali ŞAHİN	2013
82	2. Ürün Mısır	25	Çakırhüyük	Besni	Ahmet GÜRER	2013
83	2. Ürün Mısır	25	Çakırhüyük	Besni	Mustafa KOCA	2013
84	Pamuk	25	Çakırhüyük	Besni	Vakkas ACAR	2013
85	Pamuk	25	Çakırhüyük	Besni	Bayram YILDIRIM	2013

GAP TEYAP Damla Sulama Demonstrasyonları -4-Diyarbakır						
Sayı	Sulanan Ürün	Alan (da)	Köy	İlçe	Çiftçi Adı	Yıl
86	Patlıcan	5	Obalı	Bismil	Necati Çakmak	2012
87	Patlıcan	5	Obalı	Bismil	Kenan Çakmak	2012
88	Biber	5	Merkez	Ergani	Hidayet Ecer	2012
89	Biber	5	Kayapınar	Merkez	Halis Tekin	2012
90	Biber	5	Ekinciler	Merkez	Enver İpek	2012
91	Bağ	10	Dede	Dicle	Mehmet Giray	2012
92	Pamuk	25	Şükürlü	Çınar	Cafer Sacu	2012
93	2. Ürün Dane Mısır	25	Ekinciler	Merkez	Zülfikar Güneş	2012
94	2. Ürün Dane Mısır	25	Ekinciler	Merkez	Muazzez Güneş	2012
95	2. Ürün S. Mısır	25	Ekinciler	Merkez	Halit Demir	2012
96	1. Ürün Danelik Mısır	25	Aralık	Bismil	Yakup Budak	2013
97	Bağ	10	Aboriş	Çınar	Murat Ademhan	2013
98	Domates- Biber	5	Dede	Dicle	Hasan Gök	2013
99	Organik Pamuk	25	Kazıktepe	Çınar	Mehmet Atik	2013

GAP TEYAP Damla Sulama Demonstrasyonları -5-Mardin-Şırnak						
Sayı	Sulanan Ürün	Alan (da)	Köy	İlçe	Çiftçi Adı	Yıl
100	Armut	10	Merkez	Mardin-Ömerli	Şehmus GÜZEL	2012
101	Bağ	10	Merkez	Mardin - Ömerli	Beşir Temiz	2012
102	Bağ	10	Merkez	Mazıdağı-Merkez	Mehmet Açılan	2012
103	Bağ	10	Merkez	Mardin-Savur	Servet Demir	2012
104	Biber	5	Atlı Köyü	Mardin-Derik	Mehmet ÇAKI	2012
105	Domates+Biber	5	Sulak Köyü	Mardin-Nusaybin	Zinar YILDIRIM	2012
106	Domates+Biber	5	Merkez	Mardin-Savur	Fehmi GARAN	2012
107	İncir	10	Çivili Mezrası	Mardin-Derik	İsmail KAHRAMANOĞLU	2012
108	Kavun	8	Ovaköy	Mardin-Merkez	Aziz CEYLAN	2012
109	Kayısı	10	Özge Köyü	Şırnak-Silopi	Abdullah SOYSAL	2012
110	Kayısı	10	Hasantepe	Mardin-Nusaybin	M. Ali DOĞRU	2012
111	Kayısı+Armut	10	Başkavak K.	Mardin-Savur	Cengiz KAYA	2012
112	Kayısı+Armut	10	Merkez	Mardin-Savur	M.Beşir AKTAŞ	2012
113	Kiraz	10	Merkez	Mardin-Ömerli	Aziz SERHAN	2012
114	Mısır	10	Alanlı	Mardin-Derik	Abidin KILIÇ	2012
115	Mısır	10	Akyüz Köy.	Mardin/Kızıltepe	Yusuf TİMUR	2012
116	Mısır(2012)-Pamuk(2013)	10	Akçatarla Köy.	Mardin/Nusaybin	Metin DEMİR	2012
117	Nektari	50	Merkez	Mardin/Nusaybin	Ömer YILDIRIM	2012
118	Pamuk	10	Alanlı Köy.	Mardin/Derik	Kutbettin KILIÇ	2012
119	Pamuk	10	Akyüz Köy.	Mardin/Kızıltepe	A.Rahim TİMUR	2012
120	Pamuk(2012) Karpuz(2013)	10	Akçatarla Köy.	Mardin-Nusaybin	Nevaf DEMİR	2012
121	Silajlık Mısır	20	Ovaköy	Mardin / Merkez	Aziz CEYLAN	2012
122	Domates+Biber	10	Merkez	Mardin / Mazıdağ	Süleyman DEMİR	2013
123	Badem	10	Hasantepe	Mardin-Nusaybin	Süleyman AY	2013
124	Nar	10	Açıkyol	Mardin - Nusaybin	Fuat ASLAN	2013
125	Badem	10	Tatlıca	Mardin /Kızıltepe	Süleyman KALKAN	2013
126	Nar	10	Çitlibağ	Mardin /Kızıltepe	Süleyman KAHRAMAN	2013

GAP TEYAP Damla Sulama Demonstrasyonları -6-Batman-Siirt						
Sayı	Sulanan Ürün	Alan (da)	Köy	İlçe	Çiftçi Adı	Yıl
127	Elma	10	Kolçaklar(Güveçli)	Batman	M.Selim AYDIN	2012
128	Bağ	10	Gercüş	Batman	M.Selim AÇIK	2013
129	Fıstık	40	Siirt Üniversitesi	Siirt	Siirt Üniversitesi	2013
130	Fıstık	22	Gürgöze	Siirt	A.Hakim HAZAR	2013
131	Bağ	10	Güneşli- Merkez	Batman	İbrahim ERİPEK	2013
132	Domates	5	Yeniköy-Merkez	Batman	İbrahim ATLAĞ	2012
133	Domates	5	Zorköy/Merkez	Batman	Şeymus KIR	2013
134	Domates	5	Gercüş	Batman	Seyithan ÖNER	2013
135	Domates	5	Kılıçlı-Kurtalan	Siirt	Halil SOSUNCU	2013
136	Biber	5	Çarıklı	Batman	İhsan ÇAĞIR	2013
137	Biber	5	Çarıklı	Batman	A.Baki ALTUN	2012
138	Biber	5	Gercüş	Batman	Nurettin IŞIK	2013
139	Biber	5	Karpuzlu(Kozluk)	Batman	Seyfettin İNALCAN	2012
140	Çilek	5	Kaletepe	Batman	Vahdettin ÇELİK	2012
141	Çilek	5	Kaletepe	Batman	Salih ASİ	2012
142	Çilek	5	Taşlıdere	Batman	Mehmet DARTAN	2012
143	Çilek	5	Taşlıder-Kozluk	Batman	Masum ÇELİK	2012
144	Çilek	5	Kavaklı/Tepecik	Batman	M.Resul BAK	2012
145	Çilek	5	Yeşilöz/Kozluk	Batman	Hamit ALKAN	2012
146	Çilek	5	Kavaklı/Tepecik	Batman	Ömer BASUT	2012
147	Çilek	5	Taşlıdere/Yuvak	Batman	Ferzande ASİ	2012
148	Biber-Domates	5	Siirt Üniversitesi	Siirt	Siirt Üniversitesi	2013
149	Pamuk	25	Bıçakçı	Batman	M.Emin TİDİM	2012
150	Pamuk	25	Bıçakçı	Batman	M.Can KEREM	2012
151	Pamuk	25	Çaykara	Şanlıurfa/ Suruç suya hazırlık faaliyetleri kapsamında	Salih ŞAHİN	2013
TOPLAM ALAN (da)		1700	Meyvecilik, Sebzeçilik, Tarla-Yem Bitkileri konularında 151 adet Demonstrasyon			

➤ **Salih TAŞ/Domates Damla Sulama Demonstrasyonu (Mülkören);**

Amacı; Atatürk Barajı Sulama Birliği Sahası'nda basınçlı sulama sistemi olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Mülkören Köyü'nde Salih TAŞ, daha öncesinde kullandıkları sulama yöntemi karık ve yağmurlama sulama yöntemidir. Buradaki bu çiftçimizde alternatif ürün demonstrasyonuna ve yeniliklere açıktır. Çiftçimizin arazisi konum olarak demonstrasyona uygun ve hidrantlara yakındır. Arazide eğim % 1 civarında dikim yönündedir. Orta bünyeli topraklardır.

Bu çiftçimiz de sırik domates alternatif ürün yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Çiftçimiz daha önce basınçlı sulama yöntemlerinden yalnızca yağmurlama sulama yöntemini uygulamıştır. Ancak damla sulama yöntemi ile sebze yetiştiriciliğini ilk defa yapmıştır. Burada lateral aralıkları sırik domates için 1.00 m olarak alınmıştır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 30 sulama ile toplam 912 mm sulama suyu verilmiştir. Enerji kullanımı yoktur. Su parası 30 TL/da dır. Çiftçiler planlanan sulama suyundan ortalama 100 mm daha fazla su kullanarak sulama yapmıştır.

Çiftçinin 2013 yılda devam etmesi sürdürülebilirliğin göstergesi olmuştur.

454,455

➤ **Reşit TAŞ/Domates Damla Sulama Demonstrasyonu (Mülkören)**

Amacı; Atatürk Barajı Sulama Birliği Sahası'nda basınçlı sulama sistemi olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Mülkören Köyü'nde Reşit TAŞ, daha öncesinde kullandıkları sulama yöntemi karık ve yağmurlama sulama yöntemidir. Bu çiftçimiz alternatif ürün demonstrasyonuna ve yeniliklere açıktır.

Çiftçimizin arazisi konum olarak demonstrasyona uygun ve hidrantlara yakındır. Arazide eğim % 3 civarında dikim yönündedir. Orta bünyeli topraklardır.

Bu çiftçimiz de oturak domates alternatif ürün yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Çiftçimiz daha önce basınçlı sulama yöntemlerinden yalnızca yağmurlama sulama yöntemini uygulamış olup, bu yöntem ile sebze

yetiştiriciliğini ilk defa yapmıştır. Burada lateral aralıkları sırik domates için 1.40 m olarak alınmıştır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 30 sulama ile toplam 912 mm sulama suyu verilmiştir. Enerji kullanımı yoktur. Su parası 30 TL/da dır. Çiftçimiz planlanan sulama suyunu tam olarak vermiştir.

Sezon sonunda sulama açısından başarılı demonstrasyonlar yapıldığı çiftçilerin bu yılda devam etmelerinden, yani sürdürülebilirliğin sağlanmasından anlaşılmıştır. Çiftçimiz 2013 yılında 14 da alanda sırik domates yetiştiriciliği yapmış ve ilave sulama malzemesini kendi imkânları ile temin etmiştir.

456,457

➤ **Hasari TAŞ/Domates Damla Sulama Demonstrasyonu (Mülkören)**

Amacı; Atatürk Barajı Sulama Birliği Sahası'nda basınçlı sulama sistemi olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Mülkören Köyü'nde Hasari TAŞ, daha öncesinde kullandıkları sulama yöntemi karık ve yağmurlama sulama yöntemidir. Buradaki bu çiftçimizde alternatif ürün demonstrasyonuna ve yeniliklere açıktır.

Çiftçimizin arazisi konum olarak demonstrasyona uygun ve hidrantlara yakındır. Arazide eğim % 0.5 civarında dikim yönündedir. Toprakları orta bünyeli topraklardır.

Bu çiftçimiz de oturak domates alternatif ürün yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Çiftçimiz daha önce basınçlı sulama yöntemlerinden yalnızca yağmurlama sulama yöntemini uygulamış olup, bu yöntem ile sebze yetiştiriciliğini ilk defa yapmıştır. Burada lateral aralıkları sırik domates için 1.40 m olarak alınmıştır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 30 sulama ile toplam 912 mm sulama suyu verilmiştir. Enerji kullanımı yoktur. Su parası 30 TL/da dır. Çiftçimiz planlanan sulama suyundan ortalama 120 mm daha fazla su kullanarak sulama yapmıştır.

Çiftçinin 2013 yılda biber yetiştiriciliği yapması sürdürülebilirliğin göstergesi olmuştur.

458,459

➤ **Ömer KESER/Domates Damla Sulama Demonstrasyonu (Mülkören)**

Amacı; Atatürk Barajı Sulama Birliği Sahası'nda basınçlı sulama sistemi olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Mülkören Köyü'nde Ömer KESER, daha öncesinde kullandıkları sulama yöntemi karık ve yağmurlama sulama yöntemidir. Buradaki bu çiftçimizde alternatif ürün demonstrasyonuna ve yeniliklere açıktır. Ayrıca kendisi köy muhtarıdır.

Çiftçimizin arazisi konum olarak demonstrasyona uygun ve hidrantlara yakındır. Arazide eğim % 0.5 civarında dikim yönündedir. Toprakları orta bünyeli topraklardır.

Bu çiftçimiz de oturma domates alternatif ürün yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Çiftçimiz daha önce basınçlı sulama yöntemlerinden yalnızca yağmurlama sulama yöntemini uygulamış olup, bu yöntem ile sebze yetiştiriciliğini ilk defa yapmıştır. Burada lateral aralıkları sıvık domates için 1.40 m olarak alınmıştır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 30 sulama ile toplam 912 mm sulama suyu verilmiştir. Enerji kullanımı yoktur. Su parası 30 TL/da dır. Çiftçiler planlanan sulama suyundan ortalama 100 mm daha fazla su kullanarak sulama yapmıştır.

Çiftçinin 2013 yılda biber yetiştiriciliği yaparak devam etmesi sürdürülebilirliğin göstergesi olmuştur.

460,461

➤ **Salih KESER/Domates Damla Sulama Demonstrasyonu (Mülkören)**

Amacı; Atatürk Barajı Sulama Birliği Sahası'nda basınçlı sulama sistemi olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Mülkören Köyü'nde Salih KESER, daha öncesinde kullandıkları sulama yöntemi karık ve yağmurlama sulama yöntemidir. Buradaki bu çiftçimizde alternatif ürün demonstrasyonuna ve yeniliklere açıktır.

Çiftçimizin arazisi konum olarak demonstrasyona uygun ve hidrantlara yakındır. Arazide eğim % 0.5 civarında dikim yönündedir. Toprakları orta bünyeli topraklardır.

Bu çiftçimiz de oturak domates alternatif ürün yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Çiftçimiz daha önce basınçlı sulama yöntemlerinden yalnızca yağmurlama sulama yöntemini uygulamış olup, bu yöntem ile sebze yetiştiriciliğini ilk defa yapmıştır. Burada lateral aralıkları sırik domates için 1.40 m olarak alınmıştır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 30 sulama ile toplam 912 mm sulama suyu verilmiştir. Enerji kullanımı yoktur. Su parası 30 TL/da dır. Çiftçiler planlanan sulama suyundan ortalama 100 mm daha fazla su kullanarak sulama yapmıştır.

Çiftçinin 2013 yılda da aynı ürünle devam etmesi sürdürülebilirliğin göstergesi olmuştur.

RESİM 462,463

➤ **Cemal KAYA/Domates Damla Sulama Demonstrasyonu (Merkez/Şenocak)**

Amacı; Cullap Sulama Birliği Sahası'nda basınçlı sulama sistemi olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilerek, benimsetilmesidir.

Cemal KAYA istekli ve bilinçli bir önder çiftçidir. Cemal KAYA arazisinin bakım işleri konusunda ücretli bir çalışandan yardım alarak çalışmaktadır. Demonstrasyonlarda sulama açısından istenilenleri yerine getirmiş ve neticeleri olumlu olmuştur. Arazisi pilot sahadadır. Arazi yol kenarında olması açısından görselliği iyidir. Hidrantı arazi başındadır. Arazi Şanlıurfa - Mardin karayolu üzerindedir. Toprakları ağır bünyeli topraklardır.

Bu demonstrasyonda sebze yetiştiriciliği (Cazibeli) Hidrant su alma yapısında Gravel Filtre + Gübreleme kullanılarak damla sulamanın verime etkisi optimal koşullarda olmuştur. Teknik olarak projelendirilmede, uygulamada ve sistemin çalışmasında sorun yaşanmamıştır. CROPWAT yazılımında Penman Monteith yöntemi ile hesaplanmış ve 37 sulama ile 1217 mm toplam sulama suyu verilmiştir. Enerji kullanımı yoktur. 60 TL/da su parası ödenmiştir.

Sezon sonunda sulama açısından başarılı demonstrasyonlar yapıldığı çiftçilerin bu yılda devam etmelerinden, yani sürdürülebilirliğin sağlanmasından anlaşılmıştır. Cemal KAYA 2013 yılında da 70 da alanda patlıcan ve biber yetiştiriciliğinde damla sulama yöntemi uygulamış ve başarıyı devam ettirmiştir.

RESİM 464,465

➤ **Mahmut KAYA/Domates Damla Sulama Demonstrasyonu (Merkez/Senocak)**

Amacı; Cullap Sulama Birliği Sahası'nda basınçlı sulama sistemi olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilerek, benimsetilmesidir.

Mahmut KAYA istekli ve bilinçli bir çiftçi olmasına karşın, demonstrasyon çalışmamızda gerekli istikrar ve özeni gösterememiştir. Demonstrasyonlarda sulama açısından istenilenleri yerine getirememiştir. Arazisi pilot sahadadır. Arazi yol kenarından biraz uzaktadır. Su kaynağı hidrant olup arazi ile arasında köy yolu geçmektedir. Toprakları ağır bünyeli topraklardır.

Bu demonstrasyonda sebze yetiştiriciliği (Cazibeli) Hidrant su alma yapısında Gravel Filtre + Gübreleme kullanılarak damla sulamanın verime etkisi optimal koşullarda

olmuştur. Teknik olarak projelendirilmede, uygulamada ve sistemin çalışmasında sorun yaşanmamıştır. CROPWAT yazılımında Penman Monteith yöntemi ile hesaplanmış ve 37 sulama ile 1217 mm toplam sulama suyu verilmiştir. Enerji kullanımı yoktur. 60 TL/da su parası ödenmiştir.

Sezon sonunda sulama açısından başarılı demonstrasyonlar yapıldığı çiftçilerin bu yılda devam etmelerinden, yani sürdürülebilirliğin sağlanmasından anlaşılmıştır. Mahmut KAYA 2013 yılında da 18 da alanda domates ve biber yetiştiriciliğinde damla sulama yöntemi uygulamıştır.

RESİM 466,467

➤ **Mahmut KESKİN/Domates Damla Sulama Demonstrasyonu (Harran/Duran)**

Amacı; Reha Sulama Birliği Sahası'nda açık sulama sistemi ile yüzey sulama yapılan sahadadır. Çiftçimizin istekli olması ve domates yetiştiriciliğinde damla sulama yönteminin ek bir maliyet getirmiş olmasına rağmen 5 da alanda yapılabilirliğinin gösterilmesi amaçlanmıştır.

Çiftçi hem bilinçli hem istekli hem de uyumludur. Kendisine verilen sulama programına uymuş ve bunları kayıt altına almıştır. Pilot sahadadır. Arazi yol kenarındadır. Açık kanal arazi başındadır.

Sebze yetiştiriciliği açık kanaldan pompa ile sağlanmaktadır. Gravel Filtre + Gübreleme kullanılmıştır. Teknik olarak projelendirilmede, uygulamada ve sistemin kurulmasında sorun yaşanmamıştır. Açık kanal suyunun pompa ile alınmaktadır. Ancak kanalda sürekli suyun olmayışı, su seviyesindeki iniş çıkışlar ve suyun kalitesinin düşük olmasına damla sulamadan beklenen randımanın alınmasını güçleştirmiştir. CROPWAT yazılımında Penman Monteith yöntemi ile hesaplanmış 43 sulama 1406 mm toplam sulama suyu verilmiştir.

Çiftçi açık kanal sistemi ile sulama yapan Reha Sulama Birliği sahasında yer almaktadır. Sistemin damla sulamaya uygun olmamasına karşın bölgede örnek teşkil edecek bir davranış ile sebze yetiştiriciliğinde ek enerji maliyetini göz önüne alarak damla sulama yöntemi ile sulama yapmıştır. . 2013 yılında aynı çiftçimiz 14 da alana çıkardığı sebze yetiştiriciliğinde damla sulama sistemine ilave malzemeyi kendi

imkanları ile yapmıştır. Bunun yanı sıra komşu arazisinde de damla sulama yöntemi ile biber yetiştiriciliği yapılmıştır. En önemli sonucu da ailenin damla sulama avantajları ile sebze yetiştiriciliği öğrenmesi olmuştur.

RESİM 468,469

➤ **Celal TAVAS/Domates Damla Sulama Demonstrasyonu (Merkez/Tepedibi)**

Amacı; Ceylan Sulama Birliği Sahası'nda basınçlı sulama sistemi olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilerek, benimsetilmesidir.

Çiftçi hem bilinçli hem istekli hem de uyumludur. Demonstrasyonlar sırasında sulama açısından kaynaklanan sorunlar ilk başta planlananın dışında uygulama yapılmış olmasından kaynaklanmıştır.

Arazi pilot sahadadır. Arazi GAP Tarımsal Arş. Enst. Tektek Arş İstasyonu yanındadır. Çiftçi kuyu suyunu 30 m³ lük deposuna pompa ile almakta ve buradan cazibe ile basınçlı sulama yapmaktadır. Bu arazi ilk planlamada bağ yeri olarak planlanmış ancak bağ fidanlarında sorun çıkması nedeniyle arazi boş kalmış diye sebze yetiştiriciliği yapılmıştır. Arazide eğim % 3 ün üzerindedir. Kuyu suyunun depolandıktan sonra eğimin müsait olması nedeniyle cazibe ile basınç sağlanarak sulama yapılmıştır. Su alma yapısında Gravel Filtre + Gübreleme kullanılmıştır. Projelendirme aşamasında bize gösterilen yer uygulama aşamasında daha daraltılmış olması, daha sonra suyun miktarının söylenenden az olması ilk etapta sulamanın verimi açısından sıkıntı yaratmıştır. CROPWAT yazılımında Penman Monteith yöntemi ile hesaplanmış 37 sulama 1217 mm toplam sulama suyu verilmiştir. Çiftçi bilinçli ve ilgi olmasına karşın sistemin kuruluş aşamasında kendi isteklerin de direktmiştir. Bu sorunda her bir damla lateraline mini vanalar konarak çözüme ulaştırılmıştır.

RESİM 470,471

➤ **Mustafa KAYA/Biber Damla Sulama Demonstrasyonu (Merkez/Senocak):**

Amacı; Cullap Sulama Birliği Sahasında içerisinde yer almaktadır. Bu demonstrasyonumuzda bölgede sıkça tarımı yapılan biberin damla sulama yöntemi ile sulanarak bitkinin verim ve kalitesini artıracak damla sulama yönteminin biber yetiştiriciliğinde benimsetilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasıdır.

Çiftçimiz Cullap Sulama Birliği Başkanıdır. Hem önder çiftçi hem de yeniliklere açık olması nedeniyle uyumlu çalışılmıştır. Pilot sahadadır. Eğimi % 2.7 dir. Topraklar ağır bünyelidir. Arzinin konumu demonstrasyon için yol kenarı olması nedeniyle uygundur.

Sebze yetiştiriciliği cazibeli olarak gelen hidrant ile sağlanmaktadır. Gravel Filtre + Gübreleme kullanılmıştır. Teknik olarak projelendirmede, uygulamada ve sistemin kurulmasında sorun yaşanmamıştır. CROPWAT yazılımında Penman Monteith yöntemi ile hesaplanmış 43 sulama 1570 mm toplam sulama suyu verilmiştir.

Çiftçimiz verilen sulama programına tam olarak uymuştur. Çiftçimiz 2013 yılında da sebze yetiştiriciliğini damla sulama yöntemi ile sulayarak alan bazında daha da artırmıştır.

RESİM 472,473

➤ **Abdiil Samet TURAN/Biber Damla Sulama Demonstrasyonu (Merkez/Kaynaklı)**

Amacı; Cullap Sulama Birliği Sahasında içerisinde yer almaktadır. Bu demonstrasyonumuzda bölgede sıkça tarımı yapılan biberin damla sulama yöntemi ile sulanarak bitkinin verim ve kalitesini artıracak damla sulama yönteminin biber yetiştiriciliğinde benimsetilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasıdır.

Çiftçimiz Cullap Sulama Birliği alışanıdır. Hem nder ifti hem de yeniliklere açık olması nedeniyle uyumlu çalışılmıştır. Pilot sahadadır. Eğimi % 1 dir. Topraklar ağır bünyelidir. Arazinin konumu demonstrasyon için yol kenarından olması nedeniyle fazla uygun değildir. Sebze yetiştiriciliği cazibeli olarak gelen hidrant ile sağlanmaktadır. Gravel Filtre + Gübreleme kullanılmıştır. Teknik olarak projelendirmede, uygulamada ve sistemin kurulmasında sorun yaşanmamıştır. CROPWAT yazılımında Penman Monteith yöntemi ile hesaplanmış 43 sulama 1570 mm toplam sulama suyu verilmiştir. Çiftçimiz verilen sulama programına tam olarak uymuştur.

RESİM 474,475

➤ **Celal TAVAS/Biber Damla Sulama Demonstrasyonu (Merkez/Tepedibi)**

Amacı; Ceylan Sulama Birliği Sahasında içerisinde yer almaktadır. Bu demonstrasyonumuzda bölgede sıkça tarımı yapılan biberin damla sulama yöntemi ile sulanarak bitkinin verim ve kalitesini artıracak damla sulama yönteminin biber yetiştiriciliğinde benimsetilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasıdır.

Çiftçi hem bilinçli hem istekli hem de uyumludur. Demonstrasyonlar sırasında sulama açısından kaynaklanan sorunlar ilk başta planlananın dışında uygulama yapılmış olmasından kaynaklanmıştır. Pilot sahadadır. Arazi GAP Tarımsal Arş. Enst. Tektek Arş İstasyonu yanındadır. Çiftçi kuyu suyunu 30 m³ lk deposuna pompa ile almakta ve buradan cazibe ile basıncılı sulama yapmaktadır. Bu arazi ilk planlamada bağ yeri olarak planlanmış ancak bağ fidanlarında sorun çıkması nedeniyle arazi boş kalmasını diye sebze yetiştiriciliği yapılmıştır. Arazide eğim % 3 n üzerindedir. Kuyu suyunun depolandıktan sonra eğimin müsait olması nedeniyle cazibe ile basınc sağlanarak sulama yapılmıştır. Su alma yapısında Gravel Filtre + Gübreleme kullanılmıştır.

Projelendirme aşamasında bize gösterilen yer uygulama aşamasında daha daraltılmış olması, daha sonra suyun miktarının söylenenden az olması ilk etapta sulamanın verimi açısından sıkıntı yaratmıştır. CROPWAT yazılımında Penman Monteith yöntemi ile hesaplanmış 43 sulama 1570 mm toplam sulama suyu verilmiştir. Enerji kullanımı vardır. Çiftçi su parası ödememekte ancak enerji gideri bulunmaktadır. Ancak enerji masrafları çiftçinin içme ve kullanma suyu ile beraber olduğundan net olarak alınamamıştır.

Çiftçi bilinçli ve ilgi olmasına karşın sistemin kuruluş aşamasında kendi isteklerinin olmasını diretmıştır. Bu sorunda mini vanalar ile halledilmiştir.

RESİM 476,477

➤ **Levent MELİK/Çilek Damla Sulama Demonstrasyonu (Merkez/Gelincik)**

Amacı; Harran ovasında yer alan bu köyde taban suyu yüksekliği ve sulama suyunun elektriksel iletkenliği yüksektir. Su kalitesinin düşük olduğu yerlerde damla sulama yöntemi en uygun sulama yöntemidir. Dolayısıyla bölgede alternatif ürün yetiştiriciliğinin damla sulama yöntemi ile yetiştirilmesinin mümkün olduğu tuzluluk oranı yüksek olan sulama suyuna sahip bu yerde etkin sulama ile yetiştiricilik yapılabildiğini göstermek amaçlanmıştır.

Çiftçi pilot saha dışında bir araziye sahip olmasına rağmen alternatif ürün yetiştiriciliği ve basınçlı sulama yöntemini kullanmaya istekli olması nedeniyle seçilmiştir. Pilot sahada değildir. Araziler demonstrasyon için uygundur. Kuyu suyundan pompa ile sulama yapılmaktadır. Hidrosiklon Filtre + Gübreleme kullanılarak damla sulama sistemi kurulmuştur Enerji kullanımı var. CROPWAT yazılımında Penman Monteith yöntemi ile hesaplanmış ve 19 sulama 815 mm toplam sulama suyu verilmiştir.

Çiftçimize yaptığımız bu demonstrasyonda ekimden hemen sonra sel felaketi yaşanmıştır. Bu nedenle çilek fidelerinin çoğunluğu zarar görmüş ancak zarar gören fideler yenilenmiştir. Çiftçi 2013 yılında 20 da çıkarmıştır. Ayrıca sulamada kullandığı enerji maliyetlerinin yüksek olmasından dolayı enerji panelleri kurdurarak daha ekonomik sulama yapmaktadır.

RESİM 478,479

➤ **Cemal KAYA/Kavun ve Balkabağı Damla Sulama Demonstrasyonu (Merkez/Senocak);**

Amacı; Cullap sulama Birliği Sahasında yer alan bu demonstrasyonumuzu, cazibeli hidrantlardan sulama yapılan bu yerde sebze yetiştiriciliğinde basınçlı sulama yöntemi olarak damla sulama yönteminin sadece sulama değil bitki besleme açısından da etkinliğinin gösterilmesi amaçlanmıştır.

Çiftçi arazisinin bakım işleri konusunda ücretli bir çalışandan yardım alarak çalışmaktadır. Demonstrasyonlarda sulama açısından istenilenleri yerine getirmiş ve neticeleri olumlu olmuştur. Daha önce karpuz tarımı yapan çiftçi sebzeciliğe meraklı olup, sulama birliği tarafından da tavsiye edilmiş olması nedeniyle seçilmiştir.

Arazi Şanlıurfa - Mardin karayolu üzerindedir. Hidrantı arazi başında yolun karşı tarafındadır. Görsellik olarak çok uygun yerde seçilmiştir. (Cazibeli)Hidrant su alma yapısında Gravel Filtre + Gübreleme kullanılarak damla sulamanın verime etkisi optimal koşulların üzerinde olmuştur. Teknik olarak projelendirmede, uygulamada ve sistemin çalışmasında sorun yaşanmamıştır. Balkabağı demonstrasyonu iyi tarım uygulaması amacıyla sebzelerin etrafına ekilmiştir.

Çiftçimiz verilen sulama programına tam olarak uymuştur. Ayrıca 2013 yılında da sebze yetiştiriciliğini damla sulama yöntemi ile sulayarak alan bazında daha da artırmıştır.

➤ **Ahmet AKYÜZ/Pamuk Damla Sulama Demonstrasyonu (Tepedibi)**

Amacı; Ceylan Sulama Birliği Sahasında yer alan bu demonstrasyonumuzu, cazibeli hidrantlardan sulama yapılan bu yerde çiftçimiz açık kanaldan pompa vasıtasıyla sulama suyunu temin etmekte olup Şanlıurfa tarımında önemli bir yer sahibi olan pamuk bitkisinde yaparak, suyun ve gübrenin etkin kullanımı sağlanarak verim ve kalitede artış sağlanabileceğini göstermek, benimsetmek ve sürdürülebilirliğini sağlamak amaçlanmıştır.

Bilinçli ve önder çiftçi niteliğinde bir çiftçidir. Pamuk tarımı yapmaktadır ve basınçlı sulama yöntemlerini uygulama konusunda isteklidir.

Arazi ana yol kenarındadır. Ana kanal yolun hemen yanındadır. Demonstrasyon için uygun bir yerdir.

Açık ana kanaldan pompa ile su almaktadır. Gravel Filtre + Gübreleme kullanılarak damla sulama sistemi kurulmuştur. Teknik olarak projelendirmede, uygulamada ve sistemin çalışmasında sorun yaşanmamıştır.

Çiftçimiz verilen sulama programına tam olarak uymuştur. Çiftçinin bu araziden aldığı verim 550 kg/da, ödediği su parası 15 TL/da ve sezonluk pompa için harcadığı mazota ödediği tutar 250 TL'dir. Ayrıca 2013 yılında da pamuk tarımında aynı sistemi bir dolu bir boş olacak şekilde 15 da dan 30 da çıkarmıştır.

RESİM 480,481

➤ Mustafa KAYA/Pamuk Damla Sulama Demonstrasyonu (Senocak)

Amacı; Cullap Sulama Birliği Sahasında yer alan bu demonstrasyonumuzu, cazibeli hidrantlardan sulama yapılan bu yerde Şanlıurfa tarımında önemli bir yer sahibi olan pamuk bitkisinde yaparak, suyun ve gübrenin etkin kullanımı sağlanarak verim ve kalitede artış sağlanabileceğini göstermek, benimsetmek ve sürdürülebilirliğini sağlamak amaçlanmıştır.

Bilinçli ve önder çiftçi niteliğinde bir çiftçidir. Pamuk tarımı yapmaktadır ve basınçlı sulama yöntemlerini uygulama konusunda isteklidir. Çiftçi aynı zamanda Cullap Sulama Birliği Başkanıdır.

Arazi Mardin çevre yoluna yakındır. Arazi fazla taşlık ve eğim % 3 ün üzerindedir. Demonstrasyon için uygun bir yerdir. (Cazibeli)Hidrantsu alma yapısında Gravel Filtre + Gübreleme kullanılarak damla sulamanın verime etkisi optimal koşulların üzerinde olmuştur. Teknik olarak projelendirmede, uygulamada ve sistemin çalışmasında sorun yaşanmamıştır. CROPWAT yazılımında Penman Monteith yöntemi ile hesaplanmış ve

34 sulama 910 mm toplam sulama suyu verilmiştir. Enerji kullanımı yoktur. 22 TL/da su parası ödenmiştir.

Çiftçimiz verilen sulama programına tam olarak uymuştur. Çiftçinin çıkış sorunu yaşamasına rağmen aldığı verim 500 kg/da dır. Salma sulama ile yetiştirdiği diğer arazisinde alınan verim 400 kg/da dır.

RESİM 482,483

➤ **Yasin ÇİÇEK/Pamuk Damla Sulama Demonstrasyonu (Çamlidere)**

Amacı; Cullap Sulama Birliği Sahasında yer alan bu demonstrasyonumuzu, cazibeli hidrantlardan sulama yapılan ve Şanlıurfa tarımında önemli bir yer sahibi olan pamuk bitkisinde yaparak, suyun ve gübrenin etkin kullanımı sağlanarak verim ve kalitede artış sağlanabileceğini göstermek, benimsetmek ve sürdürülebilirliğini sağlamak amaçlanmıştır.

Bilinçli ve önder çiftçi niteliğinde bir çiftçidir. Pamuk tarımı yapmaktadır ve basınçlı sulama yöntemlerini uygulama konusunda daha önce domates yetiştiriciliğinde damla sulama yöntemini kullanmış ancak pamukta ilk defa projemiz ile kullanmıştır.

Arazi ana yol kenarından uzaktadır. Hidrantı arazi içerisindedir. (Cazibeli)Hidrant su alma yapısında Gravel Filtre + Gübreleme kullanılarak damla sulamanın verime etkisi optimal koşulların üzerinde olmuştur. Teknik olarak projelendirilmede, uygulamada ve sistemin çalışmasında sorun yaşanmamıştır. CROPWAT yazılımında Penman Monteith yöntemi ile hesaplanmış ve 34 sulama 910 mm toplam sulama suyu verilmiştir. Enerji kullanımı yoktur. 22 TL/da su parası ödenmiştir.

Çiftçimiz verilen sulama programına tam olarak uymuştur. İlk biçimden 650 kg/da verim, ikinci biçimden 100 kg/da verim almıştır. Salma sulama ile pamuk yetiştirdiği arazisinden 450 kg/da verim almıştır. 2013 yılında çiftçimiz bir önceki yılda gördüğü verim artışı nedeniyle 40 da alanda damla sulama yöntemini kendi imkânları ile artırarak kurmuştur.

RESİM 484,485

➤ **Abdullah DEMİR/İncir Damla Sulama Demonstrasyonu (Bilgili);**

Amacı; Güzelyurt Sulama Birliği Sahasında yer alan bu demonstrasyonumuzu, alternatif ürün olarak meyve bahçesinin damla sulama yöntemi ile sulanmasının öğretilmesi ve bölgede örnek teşkil ederek yaygınlaştırılması amaçlanmıştır.

Çiftçi istekli ancak sulamalar konusunda istikrarlı olamamıştır. Sulama programına uymakta zorluk yaşamıştır.

Arazi ana yol kenarından oldukça uzaktadır. Su kaynağını yaklaşık 2 km mesafeden ana kanaldan pompa ile sağlamaktadır. (Gravel Filtre + Gübreleme kullanılarak damla sulamanın sistemi kurulmuştur. Teknik olarak projelendirmede, uygulamada ve sistemin çalışmasında sorun yaşanmamıştır. CROPWAT yazılımında Penman Monteith yöntemi ile hesaplanmış ve 17 sulama 552 mm toplam sulama suyu verilmiştir. Enerji kullanımı var. 60 TL/da su parası ödenmiştir

Çiftçimiz verilen sulama programına tam olarak uyamamıştır. Demonstrasyon alanının uzak olması ve yolunun kötü olması nedeniyle sık olarak kontrol edilememiştir.

486,487

➤ **Zehra ÖZDAĞ/İncir Damla Sulama Demonstrasyonu (Bilgili)**

Amacı; Güzelyurt Sulama Birliği Sahasında yer alan bu demonstrasyonumuzu, alternatif ürün olarak meyve bahçesinin damla sulama yöntemi ile sulanmasının öğretilmesi ve bölgede örnek teşkil ederek yaygınlaştırılması amaçlanmıştır.

Çiftçi istekli ancak sulamalar konusunda istikrarlı olamamıştır. Sulama programına uymakta zorluk yaşamıştır.

Arazi ana yol kenarından oldukça uzaktadır. Su kaynağını yaklaşık 2 km mesafeden ana kanaldan pompa ile sağlamaktadır. (Gravel Filtre + Gübreleme kullanılarak damla sulamanın sistemi kurulmuştur. Teknik olarak projelendirilmedi, uygulamada ve sistemin çalışmasında sorun yaşanmamıştır. CROPWAT yazılımında Penman Monteith yöntemi ile hesaplanmış ve 17 sulama 552 mm toplam sulama suyu verilmiştir. Enerji kullanımı var. 60 TL/da su parası ödenmiştir

Çiftçimiz verilen sulama programına tam olarak uyamamıştır. Demonstrasyon alanının uzak olması ve yolunun kötü olması nedeniyle sık olarak kontrol edilememiştir.

RESİM 488,489

➤ **Abdullah DEMİR/Dut Damla Sulama Demonstrasyonu (Bilgili)**

Amacı; Güzelyurt Sulama Birliği Sahasında yer alan bu demonstrasyonumuzu, alternatif ürün olarak meyve bahçesinin damla sulama yöntemi ile sulanmasının öğretilmesi ve bölgede örnek teşkil ederek yaygınlaştırılması amaçlanmıştır.

Çiftçi istekli ancak sulamalar konusunda istikrarlı olamamıştır. Sulama programına uymakta zorluk yaşamıştır.

Arazi ana yol kenarından oldukça uzaktadır. Su kaynağını yaklaşık 2 km mesafeden ana kanaldan pompa ile sağlamaktadır. (Gravel Filtre + Gübreleme kullanılarak damla sulamanın sistemi kurulmuştur. Teknik olarak projelendirilmedi, uygulamada ve sistemin çalışmasında sorun yaşanmamıştır. CROPWAT yazılımında Penman Monteith yöntemi ile hesaplanmış ve 17 sulama 186 mm toplam sulama suyu verilmiştir. Enerji kullanımı var. 60 TL/da su parası ödenmiştir.

Çiftçimiz verilen sulama programına tam olarak uyamamıştır. Demonstrasyon alanının uzak olması ve yolunun kötü olması nedeniyle sık olarak kontrol edilememiştir.

490,491

➤ **Fatma Zehra YAZAR/Armut Damla Sulama Demonstrasyonu (Büyükördek)**

Amacı; Tatarhöyük Sulama Birliği Sahasında yer alan bu demonstrasyonumuz, alternatif ürün olarak meyve bahçesinin damla sulama yöntemi ile sulanmasının öğretilmesi ve bölgede örnek teşkil ederek yaygınlaştırılması amaçlanmıştır.

Çiftçi istekli ancak arazisi ile ilgilenen kadar zamanı olmayan, bu işi verdiği kişilerde sürekli değiştiğinden işin takibi zorlaşmıştır. Çiftçi aynı zamanda demonstrasyonu kurduğumuz 2012 yılında Tatarhöyük Sulama Birliği Başkanıdır.

Arazi ana yol kenarındadır. Su kaynağı hidranttır. Gravel Filtre + Gübreleme kullanılarak damla sulamanın sistemi kurulmuştur. Teknik olarak projelendirmede, uygulamada ve sistemin çalışmasında sorun yaşanmamıştır. CROPWAT yazılımında Penman Monteith yöntemi ile hesaplanmış ve 17 sulama 706 mm toplam sulama suyu verilmiştir.

Çiftçimiz verilen sulama programına uymamıştır. Demonstrasyon alanına yeterli ilgiyi göstermediğinden dolayı armut bahçesi bakımsız durumdadır.

RESİM 492,493

➤ **İbrahim YILDIZ/Antepfıstığı Damla Sulama Demonstrasyonu (Dutluca)**

Amacı; Atatürk Barajı Sulama Birliği Sahasında yer alan bu demonstrasyonumuz, antepfıstığının tarımı bölgede kuru olarak yapılmaktadır ve sulama antepfıstığının daha erken yaşta verime geçmesinde etkili olmaktadır. Bu aynı zamanda dikim aralığının daha sık dikimine olanak sağlamaktadır. Bu da birim alandan daha fazla ürün elde edilmesini sağlayacaktır. Alternatif ürün olarak meyve bahçesinin damla sulama yöntemi ile sulanmasının öğretilmesi ve bölgede örnek teşkil ederek yaygınlaştırılması amaçlanmıştır.

Çiftçi Atatürk Barajı Sulama Birliği eski müdürüdür. Kendisi meslektaşımız olması nedeniyle de uyumlu ve sulama programına uyan bir çiftçidir.

Arazi ana yol kenarından uzaktadır. Su kaynağı hidranttır. Bahçe demonstrasyonumuz kurulduğunda 4 yaşındaydı. Bu nedenle bölgede yapılacak olan antepfıstığı tarımında sulama ile elde edilecek farklılığın gösterilmesi açısından önemli görülmüştür.

Gravel Filtre + Gübreleme kullanılarak damla sulamanın sistemi kurulmuştur. Teknik olarak projelendirmede, uygulamada ve sistemin çalışmasında sorun yaşanmamıştır.

CROPWAT yazılımında Penman Monteith yöntemi ile hesaplanmış ve 14 sulama ile 222 mm toplam sulama suyu verilmiştir.

Çiftçi meslektaş olması nedeniyle de uyumlu bir çiftçidir. Bölgede önder çiftçi niteliğinde olması da özellikle antepfıstığının sulanması için önemli bir husustur.

RESİM 494

➤ **İbrahim ÇELİK/Antepfıstığı Damla Sulama Demonstrasyonu (Dutluca)**

Amacı; Atatürk Barajı Sulama Birliği Sahası'nda basınçlı sulama sistemi olması ve bölgedeki fıstık bahçelerine damla sulama sistemlerini göstermek ve yaygınlaştırmak teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Çiftçimiz DSİ den emekli Dutluca' da bahçe ve tarla tarımı yapan biri ve aynı zamanda bölgedeki önder çiftçilerden birisidir. Daha öncesinde kullandıkları sulama yöntemi

damla ve yağmurlama sulama yöntemidir. Buradaki bu çiftçimizde ürün yetiştirmekten çok sulamanın doğru ve zamanında yapılmasına yönelik bir demonstrasyon ve yeniliklere açıktır.

Çiftçimizin arazisi konum olarak demonstrasyona uygun ve hidranta yakın ve yol kenarındadır. Arazisinin % 2'ye yakın bir eğime sahiptir. 15 da oluşan fıstık bahçesinde arazinin eğimi % 3 den aşağı olduğundan dolayı basınç ayarsız 50 cm aralıklı saatte 2 lt/h damlatan lateral borular kullanılmıştır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 14 sulama ile toplam 222 mm sulama suyu verilmiştir. Enerji kullanımı yoktur.

Fıstık verimini bir yıl önceden oluşan gözlerden oluştuğu için bu yıl üretim açısından herhangi bir fark oluşturmamıştır. Ancak bölgedeki fıstığın sulamaya ihtiyacı olmadığı bilincinin bir nebze olsun silinmiştir. Damla sulamayla birlikte oluşan gözler bir önceki yıla oranla yaklaşık % 30 artışı gözlenmiştir.

RESİM 495

➤ **İbrahim ÇELİK/Nar Damla Sulama Demonstrasyonu (Bozova/Dutluca)**

Amacı; Atatürk Barajı Sulama Birliği Sahası'nda basınçlı sulama sistemi olması ve bölgedeki nar bahçelerine damla sulama sistemlerinin doğru, zamanında ve yeterli bir sulama yaparak örnek olarak göstermek ve yaygınlaştırmak teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Çiftçimiz DSİ den emekli Dutluca' da bahçe ve tarla tarımı yapan biri ve aynı zamanda bölgedeki önder çiftçilerden birisidir. Daha öncesinde kullandıkları sulama yöntemi damla ve yağmurlama sulama yöntemidir. Buradaki bu çiftçimizde ürün yetiştirmekten çok sulamanın doğru ve zamanında yapılmasına yönelik bir demonstrasyon ve yeniliklere açıktır.

Çiftçimizin arazisi konum olarak demonstrasyona uygun ve hidranta yakın ve yol kenarındadır. Arazisinin % 2'ye yakın bir eğime sahiptir.

15 da oluşan nar bahçesinde arazinin eğimi % 3 den aşağı olduğundan dolayı basınç ayarsız 50 cm aralıklı saatte 2 lt/h damlatan lateral borular kullanılmıştır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 4 sulama ile toplam 210 mm sulama suyu verilmiştir. Enerji kullanımı yoktur.

Bölgede nar bahçelerinin en büyük sorunu sulama düzensizliğinden oluşan yetersiz veya çok fazla sulamadan dolayı oluşan narlardaki çatlamlardır. Gecen seneye oranla naradaki çatlamlar neredeyse yok gibi ve hasat edilmemiş olmasına rağmen ürün artışı gözlenmiştir.

RESİM 496,497

➤ **Kadın Çiftçiler/Damla Sulama Yöntemi ile Kışlık Sebze Yetiştiriciliği Demonstrasyonu (Suruç);**

Amacı; Suruç Suya Hazırlık Çalışmaları kapsamında “Kendin Üret ve Kendin Tüket” adı altında geliştirilen kadın çiftçilere yönelik faaliyet içerisinde yer almaktadır. Sebze yetiştiriciliğinde yoğun emek harcayan kadının kapasitesinin geliştirilerek alternatif sebze yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılması, kalite, ürün ve gelir artışının sağlanmasıdır. Çiftçilerimiz Suruç pompaj Sulaması 1. Kısım da yer almaktadır.

Araziler çiftçilerin bahçelerinde toplam 100 m² alanda yapılmıştır. Su kaynağı kuyu suyudur.

Elek filtre + Gübreleme kullanılarak damla sulamanın sistemi kurulmuştur.

Demonstrasyonumuz Eylül 2013 de kurulmuştur. Sebzelerimizin dikimi ve ekimi Eylül 2013 itibarıyla tamamlanmıştır. İzlem ve değerlendirme süreci devam etmektedir. Bölgede, özellikle kadın çiftçiler de net bir farkındalık ve yaptığımız faaliyete sahiplenme duygusu beklenenden daha iyi olmuştur.

Kışlık sebze olarak; Brokoli, karnabahar, beyaz lahana ve karalahana fide olarak, ıspanak, bakla ve turp tohum olarak yetiştiriciliği ortak çalışmalar ile yürütülmektedir. Aynı alanlarda 2014 yılı bahar dönemi sebzelerin yetiştiriciliği planlanmıştır.

GAP TEYAP Şanlıurfa Damla Sulama İle Kışlık Sebze Yetiştiriciliği Demonstrasyon Tablosu (2013)		
Sayı	Çiftçi Adı	Köyü
1	Gönül ÖZTEKİN	Asmakonak
2	Aliye ÖZTEKİN	Asmakonak
3	Fehmiye ÖZTEKİN	Asmakonak
4	Hatice AKBABA	Çaykara
5	Emine KAYA	Çaykara
6	Nahide ŞAHİN	Çaykara
7	Fatma POLAT	Çaykara
8	Kadriye AKAY	Ekili
9	Gülten AKAY	Ekili
10	Yıldız ÖZTUNÇ	Ekili
11	Lütfiye DOĞAN	Kalkanlı
12	İslim DOĞAN	Kalkanlı
13	Ayten TAŞDEMİR	Karadut
14	Kübra ŞAHİN	Kurutepe
15	Sevgi ÇEVİK	Küçüksergen
16	Nadile ÇEVİK	Küçüksergen
17	Kadriye ERDEM	Ölçektepe
18	Zeliha ERDEM	Ölçektepe
19	Aysel ERDEM	Ölçektepe
20	Sabiha ERDEM	Ölçektepe
21	Solmaz ERDEM	Ölçektepe
22	Nursel ASLAN	Tavşan
23	Hüsniye ASLAN	Tavşan
24	Rabia ÇELİK	Yıldız
25	Dilber ÖZLÜ	Yıldız
26	Aysel GENÇ	Yolaklı
27	Naime KAYA	Yolaklı
28	Kevser KUTLUCAN	Gölen
29	YİBO(Yatılı İlköğretim)	Merkez/Suruç
30	Bostancı İ.O.	Merkez/Suruç
31	Küçük Ziyaret İ.O.	Merkez/Suruç
32	Akveren İ.O.	Merkez/Suruç
33	Gölen İ.O.	Gölen
34	Kurutepe İ.O.	Kurutepe
35	Ölçektepe İ.O.	Ölçektepe

➤ **Besir YAZAR/ Bağ Damla Sulama Demonstrasyonu (Merkez/Büyükördek)**

Amacı; Tatarhöyük Sulama Birliği Sahasında yer alan bu demonstrasyonumuzu, alternatif ürün olarak meyve bahçesinin damla sulama yöntemi ile sulanmasının öğretilmesi ve bölgede örnek teşkil ederek yaygınlaştırılması amaçlanmıştır.

Çiftçi istekli ve ilgilidir. Aynı zamanda öğretmenlik yapmaktadır. Verilen sulama programına uymuştur. Arazi ana yol kenarındadır. Su kaynağı hidranttır. Arazide % 2 eğim vardır.

(Gravel Filtre + Gübreleme) kullanılarak damla sulamanın sistemi kurulmuştur. Teknik olarak projelendirmede, uygulamada ve sistemin çalışmasında sorun yaşanmamıştır. CROPWAT yazılımında Penman Monteith yöntemi ile hesaplanmış ve 220 mm toplam sulama suyu verilmiştir. Enerji kullanımı yoktur. Çiftçimiz verilen sulama programına tam olarak uymuş ve bizimle uyumlu çalışmıştır.

RESİM 500,501

➤ **Ahmet ARSLAN Mercanlı / Karkamış/ Gaziantep/ Antepfıstığı Damla Sulama Demonstrasyonu**

Amacı; Antepfıstığı yetiştiriciliğinde sulama yapılarak verim ve kalite artışını göstermek. Antepfıstığı kavlatma ve çıtlatma tesisi olan ve bölgede yeniliklere açık birisidir. Arazi Nizip- Karkamış yolu üzerindedir görünümü ve konumu iyidir. Arazi % 1'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir. Bölgede ağaçkakan kuşu zararı nedeniyle damla lateralleri çok hasar gördüğünden ve sitemin toprak altı damla sulama sistemine dönüştürülmesi gerekmektedir. Bu işlem çiftçi tarafından halen yapılmamıştır. Dolayısıyla, demonstrasyonumuz ta olarak hedefine ulaşmamıştır.

RESİM 502,503

➤ **Ahmet GÜNGÖRDÜ Arıkdere/Karkamış/Gaziantep/ Antepfıstığı Damla Sulama Demonstrasyonu**

Amacı; Antepfıstığı yetiştiriciliğinde sulama yapılarak verim ve kalite artışını göstermek. Yeniliğe açık birisidir. Arazi Oğuzeli- Karkamış yolu üzerindedir görünümü ve konumu iyidir. Arazi % 1'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir. Damla sulama ile antepfıstığın da bakım ve fertigasyon ile verim artışı sağlanması için bu tip bir çalışma yürütülmüştür.

Damla sulama sistemi ile Antepfıstığı bitkisinde gözle görülür bir gelişme gözlenmiştir. Karagöz sayısı ve sürgün uzunluğu iyi olduğu tespit edilmiştir. Ancak bu bölgede de Ağaçkakan kuşu sorunu olduğu için damla sulama sisteminin yer altına alınması tavsiye edilmiştir.

RESİM 504,505

➤ **M. Hayri ULUKUS - Dutlu /Nizip/ Gaziantep/ Antepfıstığı Damla Sulama Demonstrasyonu**

Amacı; Antepfıstığı yetiştiriciliğinde sulama yapılarak verim ve kalite artışını göstermek. Çiftçi bölgede yeniliklere açık birisidir. Arazi Nizip- Birecik yolu üzerindedir görünümü ve konumu iyidir. Arazi % 1'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir. Bu demonstrasyon alanımızdaki enerji kaynağı güneşten elde edile enerji ile sulama yapılmaktadır. Bölgede Ağaçkakan kuşunun toprak üstü laterali borulara zarar verdiği görülmüştür. Dolayısıyla, toprak altı damla sulama sistemi planlanmıştır. Ancak

çiftçimiz ağaç köklerine fazla zarar vermemek için kendi imkanlarıyla uygulamayı devam ettirmiştir.

RESİM 506

➤ **Bekir KARACA Altınüzüm / İslahiye / Gaziantep/ Bağ Damla Sulama Demonstrasyonu**

Amaç: 7000 dekar borulu şebeke alt yapısı (GTHB, Kalkınma Ajansı ve GAP BKİ desteklemeleri ile) tamamlanmış sulama sahasında, tarla içi damla sulama sistemlerinin kullanımını yaygınlaştırmak. Arazi % 1'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir. Gaziantep ilinin İslâhiye ilçesinin Altınüzüm beldesinde sofralık bağ tesis ve bakım demonstrasyonu alanımızda arazinin yarısında bağlar söktürülerek çıplak köklü üzüm fidanları dikilmiştir. Diğer yarısında aralarda sıklaştırma yapılacakken 2012 yılı iklim koşulları nedeniyle taban suyu yükselmesi yaşanmış dolayısı ile drenaj problemi ortaya çıkmıştır. Ancak 2013 yılında yapılan damla sulama ile fertigasyon neticesinde iyi bir gelişme gözlenmiştir. Hidrosiklon Filtre + Gübreleme kullanılarak damla sulamanın sistemi kurulmuştur. Teknik olarak projelendirilmede, uygulamada ve sistemin çalışmasında sorun yaşanmamıştır. CROPWAT yazılımında Penman Monteith yöntemi ile hesaplanmış ve 260 mm toplam sulama suyu verilmiştir.

Bu demonstrasyon sayesinde bölgede damla sulama sistemine talep artmıştır. 2013 yılında komşu çiftçiler tarafından 140 da alanda benzer uygulamalar gerçekleştirilmiştir. Ancak bölgenin sulama altyapı durumu incelendiğinde tarla başına kadar gelmiş basınçlı sulama suyunun çiftçiler tarafından ekonomik nedenler gösterilerek damla sulama sisteminin kullanılmaması en büyük sorundur. Bu sorunun çözümü olarak; bölgede aktif olarak faaliyet gösteren Altınüzüm Sulama Kooperatifine teknik destek sağlanmış, köy toplantıları ve uygulanma alanlarında eğitimler verilmiştir.

RESİM 507

➤ **Kemal KÖROĞLU: Geçerli / Elbeyli / Kilis/ Zeytin Damla Sulama Demonstrasyonu**

Amacı; Zeytin yetiştiriciliğinde sulama yapılarak verim ve kalite artışını göstermek. Çiftçi yeniliğe açık birisidir. Arazi % 1'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir. Damla sulama ile Zeytin bakım ve fertigasyon ile verim artışı sağlanması için bu tip bir çalışma yürütülmüştür. Zeytin bitkisinde gözle görülür bir gelişme gözlenmiştir. Meyvelerde buruşma olmamıştır, meyve iriliği artmıştır ve sürgün uzunluğu iyi olduğu tespit edilmiştir.

RESİM 508

➤ Mehmet Enver ÖZER: Altınüzüm / İslahiye / Gaziantep /Bağ Damla Sulama Demonstrasyonu

Amaç: Yüksek Terbiye Sistemi İle Sofralık Bağ Yetiştiriciliğinin Bölge Çiftçisine öğretilerek birim alandan daha fazla ve kaliteli ürün alınmasının sağlanması

Gaziantep ilinin İslâhiye ilçesinin Altınüzüm beldesinde çiftçimiz Mehmet Enver ÖZER isimli çiftçimize yapılmak istenen sofralık bağ tesis ve bakım demonstrasyonunda senenin bol yağışlı gitmesi ve taban suyu seviyesinin yükselerek araziyi işlenemez konumda bırakması nedeniyle, alanımızda bulunan eski üzüm bağlarının sökülüp arazi hazırlıklarını yapılamamasına sebebiyet vermiştir. 2012 yılının sonunda bu arazi dikilebilmiş ve damla sulama sistemi kurulmuştur. Arazi eğim yoktur. Kumlu-tınlı bünye sınıfına tabi toprak vardır. Hidrosiklon Filtre + Gübreleme kullanılarak damla sulamanın sistemi kurulmuştur. Teknik olarak projelendirmede, uygulamada ve sistemin çalışmasında sorun yaşanmamıştır. CROPWAT yazılımında Penman Monteith yöntemi ile hesaplanmış ve 260 mm toplam sulama suyu verilmiştir.

Bu demonstrasyon sayesinde bölgede damla sulama sistemine talep artmıştır. 2013 yılında komşu çiftçiler tarafından 140 da alanda benzer uygulamalar gerçekleştirilmiştir.

➤ Mehmet Gazi KÖRDEVE: Elbeyli/ Kilis / Biber Damla Sulama Demonstrasyonu

Amaç: Damla sulama sistemi kurularak bilimsel açıdan iyi bir şekilde fertigasyon ve bakım yapılarak biber bitkisinden yüksek verim alınabileceğini göstermek. Killi tınlı toprak yapısına sahip düz bir arazidir. 5 dekar alan üzerine damla sulama sistemi kurulmuştur. Kullanılan biber çeşidi hibrit olup yüksek verimlidir. Yola yakın görünürlüğü iyidir. Su alma yapısında Gravel Filtre + Gübreleme kullanılmıştır. Projelendirme aşamasında bize gösterilen yer uygulama aşamasında daha daraltılmış olması, daha sonra suyun miktarının söylenenden az olması ilk etapta sulamanın verimi açısından sıkıntı yaratmıştır. CROPWAT yazılımında Penman Monteith yöntemi ile hesaplanmış 35 sulama 1270 mm toplam sulama suyu verilmiştir. Çiftimiz karık sulama ile önceki yıllarda 3-4 ton/da verim alırken damla sulama ile yapılan bu çalışma sonrası 9 ton/dekar ürün alınmıştır. Bu farkındalık 2013 yılında kaymakamlık desteğiyle 40 çiftçinin damla sulamaya geçmesini sağlamıştır.

RESİM 509

➤ **Mustafa YAVUZ: Elbeyli/ Kilis/ Biber Damla Sulama Demonstrasyonu**

Amaç: Damla sulama sistemi kurularak bilimsel açıdan iyi bir şekilde fertigasyon ve bakım yapılarak biber bitkisinden yüksek verim alınabileceğini göstermek. Killi tınlı toprak yapısına sahip düz bir arazidir. 5 dekar alan üzerine kurulmuştur. Kullanılan biber çeşidi hibrit olup yüksek verimlidir. Yola yakın görünürlüğü iyidir. CROPWAT yazılımında Penman Monteith yöntemi ile hesaplanmış 32 sulama 1200 mm toplam sulama suyu verilmiştir. Çiftimiz karık sulama ile önceki yıllarda 3-3,5 ton/da verim alırken damla sulama ile yapılan bu çalışma sonrası 8 ton/dekar ürün alınmıştır. Bu farkındalık 2013 yılında kaymakamlık desteğiyle 40 çiftçinin damla sulamaya geçmesini sağlamıştır.

RESİM 510

➤ **M. Kasım KURT: Beşiriye / Elbeyli / Kilis /Biber Damla Sulama Demonstrasyonu**

Amaç; Damla sulama sistemi kurularak bilimsel açıdan iyi bir şekilde fertigasyon ve bakım yapılarak biber bitkisinden yüksek verim alınabileceğini göstermek. Çiftçimiz

genç ve işinin ehli olan birisidir. Killi tınlı toprak yapısına sahip düz bir arazidir. 5 dekar alan üzerine kurulmuştur. Kullanılan biber çeşidi hibrit olup yüksek verimlidir. CROPWAT yazılımında Penman Monteith yöntemi ile hesaplanmış 36 sulama 1300 mm toplam sulama suyu verilmiştir. Çiftimiz karık sulama ile önceki yıllarda 4-5 ton/da verim alırken damla sulama ile yapılan bu çalışma sonrası 9 ton/dekar ürün alınmıştır. Bu farkındalık 2013 yılında kaymakamlık desteğiyle 40 çiftçinin damla sulamaya geçmesini sağlamıştır.

RESİM 511

➤ Doğan YILMAZ /Bozcayazı / Kilis/ Biber Damla Sulama Demonstrasyonu

Amaç; Damla sulama sistemi kurularak bilimsel açıdan iyi bir şekilde fertigasyon ve bakım yapılarak biber bitkisinden yüksek verim alınabileceğini göstermek. Killi tınlı toprak yapısına sahip düz bir arazidir. 5 dekar alan üzerine kurulmuştur. Kullanılan biber çeşidi hibrit olup yüksek verimlidir. Yola yakın görünürlüğü iyidir. CROPWAT yazılımında Penman Monteith yöntemi ile hesaplanmış 35 sulama 1250 mm toplam sulama suyu verilmiştir. Çiftimiz karık sulama ile önceki yıllarda 4-5 ton/da verim alırken damla sulama ile yapılan bu çalışma sonrası 9 ton/dekar ürün alınmıştır. Bu farkındalık 2013 yılında kaymakamlık desteğiyle 40 çiftçinin damla sulamaya geçmesini sağlamıştır.

RESİM 512

➤ Kazım ATEŞ Bostancık / Şahinbey / Gaziantep /Biber Damla Sulama Demonstrasyonu

Amaç: Damla sulama sistemi kurularak bilimsel açıdan iyi bir şekilde fertigasyon ve bakım yapılarak biber bitkisinden yüksek verim alınabileceğini göstermek. Killi tınlı toprak yapısına sahip düz bir arazidir. 5 dekar alan üzerine kurulmuştur. Kullanılan biber çeşidi hibrit olup yüksek verimlidir. Yola yakın görünürlüğü iyidir. 5 dekar üzerine kurulu bu demonstrasyonda toplamda 7 ton/dekar alınmıştır. Bu demonstrasyonu yaptığımız çiftçimiz 2013 yılında 15 da alanda damla sulama ile biber yetiştiriciliği faaliyetini yürütmüştür.

RESİM 513

➤ Ömer COLAK Yağzıköy / Elbeyli / Kilis/ Biber Damla Sulama Demonstrasyonu

Amaç, Damla sulama sistemi kurularak bilimsel açıdan iyi bir şekilde fertigasyon ve bakım yapılarak biber bitkisinden yüksek verim alınabileceğini göstermek. Tınlı toprak yapısına sahip düz bir arazidir. 5 dekar alan üzerine kurulmuştur. Su alma yapısında Gravel Filtre + Gübreleme kullanılmıştır. Projelendirme aşamasında bize gösterilen yer uygulama aşamasında daha daraltılmış olması, daha sonra suyun miktarının söylenenden az olması ilk etapta sulamanın verimi açısından sıkıntı yaratmıştır. CROPWAT yazılımında Penman Monteith yöntemi ile hesaplanmış 30 sulama 1050 mm toplam sulama suyu verilmiştir. Çiftimiz karık sulama ile önceki yıllarda 3-4 ton/da verim alırken damla sulama ile yapılan bu çalışma sonrası 7 ton/dekar ürün alınmıştır. Bu farkındalık 2013 yılında kaymakamlık desteğiyle 40 çiftçinin damla sulamaya geçmesini sağlamıştır.

RESİM 514

➤ Mithat UĞUR: Uğurlar / Elbeyli /Kilis /Antepfıstığı Damla Sulama Demonstrasyonu

Amacı; Antepfıstığı yetiştiriciliğinde sulama yapılarak verim ve kalite artışını göstermek. Yeniliğe açık birisidir. Görünümü ve konumu iyidir. Arazi % 1'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir. Damla sulama ile antepfıstığının da bakım ve fertigasyon ile verim artışı sağlanması için bu tip bir çalışma yürütülmüştür. Antepfıstığı bitkisinde gözle görülür bir gelişme gözlenmiştir. Karagöz sayısı ve sürgün uzunluğu iyi olduğu tespit edilmiştir. Ancak bu bölgede de Ağačkakan kuşu sorunu olduğu için damla sulama sisteminin yer altına alınması tavsiye edilmiştir.

RESİM 515

➤ İbrahim Halil KORKMAZ: Bulamaç / Kilis/ Bağ Damla Sulama Demonstrasyonu

Amaç: Damla sulama sistemi kurularak bilimsel açıdan iyi bir şekilde fertigasyon ve bakım yapılarak bağda yüksek verim alınabileceğini göstermek. Killi tınlı toprak yapısına sahip düz bir arazidir. 10 dekar alan üzerine kurulmuştur. Bağ eski yöntem olan goble sistemindedir. 10 dekar üzerine kurulu bu demonstrasyonda bağda bitki gelişimi ve verim artışı gözlenmiştir. Sulama yapıldığı için hastalıklara karşı dikkatli olunması lazım. (Gravel Filtre + Gübreleme) kullanılarak damla sulamanın sistemi kurulmuştur. Teknik olarak projelendirilmedi, uygulamada ve sistemin çalışmasında sorun yaşanmamıştır. CROPWAT yazılımında Penman Monteith yöntemi ile

hesaplanmış ve 250 mm toplam sulama suyu verilmiştir. Enerji kullanımı yoktur. Çiftçimiz verilen sulama programına tam olarak uyumuş ve bizimle uyumlu çalışmıştır.

RESİM 516

➤ Kazım ATEŞ: Bostancık / Şahinbey / Gaziantep/ Antepfıstığı Damla Sulama Demonstrasyonu

Amacı; Antepfıstığı yetiştiriciliğinde sulama yapılarak verim ve kalite artışını göstermek. Yeniliğe açık birisidir. Görünümü ve konumu iyidir. Arazi % 1'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir. Damla sulama ile antepfıstığın da bakım ve fertigasyon ile verim artışı sağlanması için bu tip bir çalışma yürütülmüştür. Antepfıstığı bitkisinde gözle görülür bir gelişme gözlenmiştir. Karagöz sayısı ve sürgün uzunluğu iyi olduğu tespit edilmiştir. Çiftçimizin arazisi konum olarak demonstrasyona uygun ve hidranta yakın ve yol kenarındır. Arazisinin % 2'ye yakın bir eğime sahiptir. 15 da oluşan fıstık bahçesinde arazinin eğimi % 3 den aşağı olduğundan dolayı basınç ayarsız 50 cm aralıklı saatte 2 lt/h damlatan lateral borular kullanılmıştır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 10 sulama ile toplam 200 mm sulama suyu verilmiştir. Enerji kullanımı yoktur. Antepfıstığı verimini bir yıl önceden oluşan gözlerden oluştuğu için bu yıl üretim açısından herhangi bir fark oluşturmamıştır. Ancak bölgedeki fıstığın sulamaya ihtiyacı olmadığı bilincinin bir nebze olsun silinmiştir. Damla sulamayla birlikte oluşan gözler bir önceki yıla oranla yaklaşık % 20 artışı gözlenmiştir.

Ancak bu bölgede de Ağačkakan kuşu sorunu olduğu için damla sulama sisteminin yer altına alınması tavsiye edilmiştir.

➤ Mehmet TÜRK: Gülbaba / Kilis/ Sık Dikim Zeytin Damla Sulama Demonstrasyonu

Amacı; Sık dikim Zeytin yetiştiriciliğinde sulama yapılarak verim ve kalite artışını göstermek. Yeniliğe açık birisidir. Arazisine iyi bakan birisidir. Görünümü ve konumu iyidir. Arazi % 1'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir. Kilis Hatay yolu üzerindedir. Damla sulama ile Zeytin de bakım ve fertigasyonun verim artışı sağlanması için bu tip bir çalışma yürütülmüştür. Zeytin bitkisinde gözle görülür bir gelişme gözlenmiştir. Bu çalışma bölgemizde kapama bahçe olarak tektir. Damla sulama sistemi ile kontrollü bir

şekilde sulama ve gübreleme yapılmaktadır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 12 sulama ile toplam 240 mm sulama suyu verilmiştir. Bölge çiftçisine yeni bir yetiştiricilik tekniği konusunda eğitsel bir faaliyet olmuştur.

517

➤ **Hüseyin YALÇIN: Kömürler / Nurdağı / Gaziantep/ Zeytin Damla Sulama Demonstrasyonu**

Amacı; sık dikim Zeytin yetiştiriciliğinde sulama yapılarak verim ve kalite artışı göstermek. Yeniliğe açık birisidir. Arazisine iyi bakan birisidir. Görünümü ve konumu iyidir. Arazi % 1'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir. Kilis Hatay yolu üzerindedir. Damla sulama ile Zeytin de bakım ve fertigasyon ile verim artışı sağlanması için bu tip bir çalışma yürütülmüştür. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 12 sulama ile toplam 240 mm sulama suyu verilmiştir. Zeytin bitkisinde gözle görülür bir gelişme gözlenmiştir.

518,519

➤ **Murat ÖZDEMİR: Karanfil / Karkamış / Gaziantep/ Antepfıstığı Damla Sulama Demonstrasyonu**

Amacı; antepfıstığı yetiştiriciliğinde sulama yapılarak verim ve kalite artışı göstermek. Çiftçimiz yeniliğe açık birisidir. Arazi, Karkamış yolu üzerinde, görünümü ve konumu iyidir. Arazi % 1'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir. Damla sulama ile antepfıstığın da bakım ve fertigasyon ile verim artışı sağlanması için bu tip bir çalışma yürütülmüştür. Antepfıstığı bitkisinde gözle görülür bir gelişme gözlenmiştir. Karagöz

sayısı ve sürgün uzunluğu iyi olduğu tespit edilmiştir. Ancak bu bölgede de Ağačkakan kuşu sorunu olduğu için damla sulama sisteminin yer altına alınması tavsiye edilmiştir.

520

➤ **Mehmet YILMAZ: Karadibek / Oğuzeli / Gaziantep/ Zeytin Damla Sulama Demonstrasyonu**

Amacı; Zeytin’de yetiştiriciliğinde sulama yapılarak verim ve kalite artışını göstermek. Yeniliğe açık birisidir. Elbeyli- Oğuzeli yolu üzerindedir. Görünümü ve konumu iyidir. Arazi % 2’ e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir. Damla sulama ile Zeytin’de bakım ve fertigasyon ile verim artışı sağlanması için bu tip bir çalışma yürütülmüştür. Zeytin bitkisinde gözle görülür bir gelişme gözlenmiştir. Meyve iriliği ve sürgün gelişimi iyi olmuştur.

521,522

➤ **Nevzat AYDIN: Çaybeyi / Oğuzeli / Gaziantep/ Zeytin Damla Sulama Demonstrasyonu**

Amacı; Zeytin’de yetiştiriciliğinde sulama yapılarak verim ve kalite artışını göstermek. Yeniliğe açık birisidir. Elbeyli- Oğuzeli yolu üzerindedir. Görünümü ve konumu iyidir. Arazi % 1’ e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir. Damla sulama ile Zeytin’de bakım ve fertigasyon ile verim artışı sağlanması için bu tip bir çalışma yürütülmüştür. Zeytin bitkisinde gözle görülür bir gelişme gözlenmiştir. Meyve iriliği ve sürgün gelişimi iyi olmuştur.

523,524

➤ **Metin DEVE: Demirkonak / Oğuzeli / Gaziantep/ Pamuk Damla Sulama Demonstrasyonu**

Amacı; Pamuk yetiştiriciliğinde sulama yapılarak verim ve kalite artışını göstermek. Yeniliğe açık birisidir. Arazi % 1'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir. Damla sulama ile Pamuk'ta bakım ve fertigasyon ile verim artışı sağlanması için bu tip bir çalışma yürütülmüştür. Pamuk bitkisinde gözle görülür bir gelişme gözlenmiştir. Verim 600 kg/da üzerinde olmuştur.

525

➤ **Mehmet Veysi AKAN: Erenyolu / Karkamış / Gaziantep/ Pamuk Damla Sulama Demonstrasyonu**

Amacı; pamuk yetiştiriciliğinde sulama yapılarak verim ve kalite artışını göstermek. Yeniliğe açık birisidir. Arazi % 1'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir. Damla sulama ile Pamuk'ta bakım ve fertigasyon ile verim artışı sağlanması için bu tip bir çalışma yürütülmüştür. Pamuk bitkisinde gözle görülür bir gelişme gözlenmiştir. Verim 620 kg/da civarında olmuştur.

526,527

➤ **BAHATTİN CETİN/Pamuk Damla Sulama Demonstrasyonu (Samsat/Taşkuyu)**

Amacı; Samsat Sulama Birliği Sahası'nda basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Taşkuyu Köyü'nde Bahattin ÇETİN'nin daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi karık ve yağmurlama sulama yöntemidir. Buradaki bu çiftçimiz yeniliklere açıktır. Çiftçimizin arazisi konum olarak demonstrasyona uygun ve hidranta yakındır. Arazi % 3'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Bu çiftçimiz ile pamuk yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Çiftçimiz daha önce basınçlı sulama yöntemlerinden yalnızca yağmurlama sulama yöntemini uygulamış olup, bu yöntem ile pamuk yetiştiriciliğini ilk defa yapmıştır. Burada lateral aralıkları pamuk için 1.40 m olarak alınmıştır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 26 sulama ile toplam 998 mm sulama suyu verilmelidir. Enerji kullanımı yoktur. Sulama birliğinin damla sulama yöntemi ile sulama yapan çiftçiden aldığı su parası 50 TL/da dır. Sulama birliğinden kaynaklanan sorunlardan dolayı çiftçi planlanan sulama suyundan ortalama 200 mm daha az su kullanarak sulama yapmıştır. Uygulanan bu sistemde yosun filtre (açık kanal suyu olduğundan), 5 yıl garantili basınç regüleli 20/50/2 L özellikli damla laterali ve mandallı manifold borusu kullanılmıştır.

2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleştirilmiş ve aktif olarak çalışmıştır. Sulama birliğinin düzensiz işleyişi damla sulama demonstrasyonumuzun verimliliğini etkilemiş sistemimiz tam randımanla çalıştırılmamıştır fakat çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlasa da sulama birliğinin 2013 yılında sıkıntıya düşmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliğini kısıtlamıştır. Demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliği ve damla sulama sistemlerinin bölgede yaygınlaşması sulama birliğinin düzenli çalışmasına bağlıdır.

➤ **GANI YALÇIN/Pamuk Damla Sulama Demonstrasyonu (Samsat/Örentaş)**

Amacı; Samsat Sulama Birliği Sahası'nda basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Örentaş Köyü'nde Gani YALÇIN' nın daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi karık ve yağmurlama sulama yöntemidir. Buradaki bu çiftçimiz yeniliklere açıktır. Çiftçimizin arazisi konum olarak demonstrasyona uygun ve hidranta yakındır. Arazi % 3'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Bu çiftçimiz ile pamuk yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Çiftçimiz daha önce basınçlı sulama yöntemlerinden yalnızca yağmurlama sulama yöntemini uygulamış olup, bu yöntem ile pamuk yetiştiriciliğini ilk defa yapmıştır. Burada lateral aralıkları pamuk için 1.40 m olarak alınmıştır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 26 sulama ile toplam 998 mm sulama suyu verilmelidir. Enerji kullanımı yoktur. Sulama birliğinin damla sulama yöntemi ile sulama yapan çiftçiden aldığı su parası 50 TL/da dır. Sulama birliğinden kaynaklanan sorunlardan dolayı çiftçi planlanan sulama suyundan ortalama 100 mm daha az su kullanarak sulama yapmıştır. Uygulanan bu sistemde yosun filtre (açık kanal suyu olduğundan), 5 yıl garantili basınç regüleli 20/50/2 L özellikli damla laterali ve mandallı manifold borusu kullanılmıştır.

2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleştirilmiş ve aktif olarak çalışmıştır. Sulama birliğinin düzensiz işleyişi damla sulama demonstrasyonumuzun verimliliğini etkilemiş sistemimiz tam randımanla çalıştırılmamıştır fakat çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlasa da sulama birliğinin 2013 yılında sıkıntıya düşmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliğini kısıtlamıştır. Demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliği ve damla sulama sistemlerinin bölgede yaygınlaşması sulama birliğinin düzenli çalışmasına bağlıdır.

Resim 528

➤ MAHMUT DENİZ/Pamuk Damla Sulama Demonstrasyonu (Samsat/Doğanca)

Amacı; Samsat Sulama Birliği Sahası'nda basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Doğanca Köyü'nde Mahmut DENİZ' in daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi karık ve yağmurlama sulama yöntemidir. Buradaki bu çiftçimiz yeniliklere açıktır. Çiftçimizin arazisi konum olarak demonstrasyona uygun ve hidranta yakındır. Arazi % 7'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Bu çiftçimiz ile pamuk yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Çiftçimiz daha önce basınçlı sulama yöntemlerinden yalnızca yağmurlama sulama yöntemini uygulamış olup, bu yöntem ile pamuk yetiştiriciliğini ilk defa yapmıştır. Burada lateral aralıkları pamuk için 1.40 m olarak alınmıştır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 26 sulama ile toplam 998 mm sulama suyu verilmelidir. Enerji kullanımı yoktur. Sulama birliğinin damla sulama yöntemi ile sulama yapan çiftçiden aldığı su parası 50 TL/da dır. Sulama birliğinden kaynaklanan sorunlardan dolayı çiftçi planlanan sulama suyundan ortalama 100 mm daha az su kullanarak sulama yapmıştır. Uygulanan bu sistemde yosun filtre (açık kanal suyu olduğundan), 5 yıl garantili basınç regüleli 20/50/2 lt özellikli damla laterali ve mandallı manifold borusu kullanılmıştır.

2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleştirilmiş ve aktif olarak çalışmıştır. Sulama birliğinin düzensiz işleyişi damla sulama demonstrasyonumuzun verimliliğini etkilemiş sistemimiz tam randımanla çalıştırılmamıştır fakat çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlasa da sulama birliğinin 2013 yılında sıkıntıya düşmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliğini kısıtlamıştır. Demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliği ve damla sulama sistemlerinin bölgede yaygınlaşması sulama birliğinin düzenli çalışmasına bağlıdır.

529,530

➤ **SEVKET DENİZ/Pamuk Damla Sulama Demonstrasyonu (Samsat/Uzuntepe)**

Amacı; Samsat Sulama Birliği Sahası'nda basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Uzuntepe Köyü'nde Şevket DENİZ' in daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi karık ve yağmurlama sulama yöntemidir. Buradaki bu çiftçimiz yeniliklere açıktır.

Çiftçimizin arazisi konum olarak demonstrasyona uygun ve hidranta yakındır. Arazi % 7'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri: bu çiftçimiz ile pamuk yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Çiftçimiz daha önce basınçlı sulama yöntemlerinden yalnızca yağmurlama sulama yöntemini uygulamış olup, bu yöntem ile pamuk yetiştiriciliğini ilk defa yapmıştır. Burada lateral aralıkları pamuk için 1.40 m olarak alınmıştır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 26 sulama ile toplam 998 mm sulama suyu verilmelidir. Enerji kullanımı yoktur. Sulama birliğinin damla sulama yöntemi ile sulama yapan çiftçiden aldığı su parası 50 TL/dadır. Sulama birliğinden kaynaklanan sorunlardan dolayı çiftçi planlanan sulama suyundan ortalama 100 mm daha az su kullanarak sulama yapmıştır. Uygulanan bu sistemde yosun filtre (açık kanal suyu olduğundan), 5 yıl garantili basınç regüleli 20/50/2 L özellikli damla laterali ve mandallı manifold borusu kullanılmıştır.

2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleştirilmiş ve aktif olarak çalışmıştır. Sulama birliğinin düzensiz işleyişi damla sulama demonstrasyonumuzun verimliliğini etkilemiş sistemimiz tam randımanla çalıştırılmamıştır fakat çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlasa da sulama birliğinin 2013 yılında sıkıntıya düşmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliğini kısıtlamıştır. Demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliği ve damla sulama sistemlerinin bölgede yaygınlaşması sulama birliğinin düzenli çalışmasına bağlıdır.

531,532

➤ **MUSTAFA BAŞARAN/Pamuk Damla Sulama Demonstrasyonu (Samsat/Örentaş)**

Amacı; Samsat Sulama Birliği Sahası'nda basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Örentaş Köyü'nde Mustafa BAŞARAN'ın daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi karık ve yağmurlama sulama yöntemidir. Buradaki bu çiftçimiz yeniliklere açıktır. Çiftçimizin arazisi konum olarak demonstrasyona uygun ve hidranta yakındır. Arazi % 4'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri; bu çiftçimiz ile pamuk yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Çiftçimiz daha önce basınçlı sulama yöntemlerinden yalnızca yağmurlama sulama yöntemini uygulamış olup, bu yöntem ile pamuk yetiştiriciliğini ilk defa yapmıştır. Burada lateral aralıkları pamuk için 1.40 m olarak alınmıştır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 26 sulama ile toplam 998 mm sulama suyu verilmelidir. Enerji kullanımı yoktur. Sulama birliğinin damla sulama yöntemi ile sulama yapan çiftçiden aldığı su parası 50 TL/dadır. Sulama birliğinden kaynaklanan sorunlardan dolayı çiftçi planlanan sulama suyundan ortalama 100 mm daha az su kullanarak sulama yapmıştır. Uygulanan bu sistemde yosun filtre (açık kanal suyu olduğundan), 5 yıl garantili basınç regüleli 20/50/2 lt özellikli damla laterali ve mandallı manifold borusu kullanılmıştır.

2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleştirilmiş ve aktif olarak çalışmıştır. Sulama birliğinin düzensiz işleyişi damla sulama demonstrasyonumuzun verimliliğini etkilemiş sistemimiz tam randımanla çalıştırılamamıştır fakat çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlasa da sulama birliğinin 2013 yılında sıkıntıya düşmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliğini kısıtlamıştır. Demonstrasyonumuzun

sürdürülebilirliği ve damla sulama sistemlerinin bölgede yaygınlaşması sulama birliğinin düzenli çalışmasına bağlıdır.

533

➤ **SÜKRÜ GÜLEŞ/Pamuk Damla Sulama Demonstrasyonu (Merkez/Doyran)**

Amacı; Çamgazi Sulama Birliği Sahası'nda basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Doyran Köyü'nde Şükrü GÜLEŞ' in daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi karık ve yağmurlama sulama yöntemidir. Buradaki bu çiftçimiz yeniliklere açıktır.

Çiftçimizin arazisi konum olarak demonstrasyona uygun ve hidranta yakındır. Arazi % 7'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri: bu çiftçimiz ile pamuk yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Çiftçimiz daha önce basınçlı sulama yöntemlerinden yalnızca yağmurlama sulama yöntemini uygulamış olup, bu yöntem ile pamuk yetiştiriciliğini ilk defa yapmıştır. Burada lateral aralıkları pamuk için 1.40 m olarak alınmıştır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 26 sulama ile toplam 1100 mm sulama suyu verilmelidir. Enerji kullanımı yoktur. Sulama birliğinin damla sulama yöntemi ile sulama yapan çiftçiden aldığı su parası 50 TL/da dır. Uygulanan bu sistemde yosun filtre (açık kanal suyu olduğundan), 5 yıl garantili basınç regüleli 20/50/2 lt özellikli damla laterali ve mandallı manifold borusu kullanılmıştır.

2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleştirilmiş ve aktif olarak çalışmıştır. Sulama birliğinin düzensiz işleyişi ve bakım onarıma gereken önemi vermemesi sulama suyunun içerisinde fazla miktarda yabancı madde olmasını sağlamış, damla sulama demonstrasyonumuzun verimliliğini etkilemiştir ve sistemimiz tam randımanla çalıştırılamamıştır fakat çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlasa da sulama suyunun aşırı kirli olması demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliğini

kısıtlamıştır. Demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliği ve damla sulama sistemlerinin bölgede yaygınlaşması sulama birliğinin bakım onarımına gereken özeni göstermesine ve düzenli çalışmasına bağlıdır.

534

➤ **BEKİR BERK/2.Ürün Mısır Damla Sulama Demonstrasyonu (Samsat/Gölpınar)**

Amacı; Samsat Sulama Birliği Sahası'nda basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Gölpınar Köyü'nde Bekir BERK' in daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi karık ve yağmurlama sulama yöntemidir. Buradaki bu çiftçimiz yeniliklere açıktır.

Çiftçimizin arazisi konum olarak demonstrasyona uygun ve hidranta yakındır. Arazi % 7'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri; bu çiftçimiz ile 2. Ürün mısır yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Çiftçimiz daha önce basınçlı sulama yöntemlerinden yalnızca yağmurlama sulama yöntemini uygulamış olup, bu yöntem ile mısır yetiştiriciliğini ilk defa yapacaktır. Burada lateral aralıkları mısır için 1.40 m olarak alınmıştır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 21 sulama ile toplam 922 mm sulama suyu verilmelidir. Enerji kullanımı yoktur. Sulama birliğinin damla sulama yöntemi ile sulama yapan çiftçiden aldığı su parası 50 TL/da dır. Uygulanan bu sistemde yosun filtre (açık kanal suyu olduğundan), 5 yıl garantili basınç regüleli 20/50/2 lt özellikli damla laterali ve mandallı manifold borusu kullanılmıştır.

2012 yılında sulama birliğinden kaynaklı sorunlardan dolayı demonstrasyonumuz kurulamamış ve 2013 yılı için tekrar planlama yapılmıştır. Çiftçimiz kendi pompaj tesisini kuracak ve Temmuz 2013 te damla sulama sistemimizin kurulumu yapılacaktır fakat çiftçimiz kendi kuracağı pompaj tesisinin enerji giderlerinin yüksek olacağı düşüncesi ile pompaj tesisini kurmamış ve demonstrasyonumuz kurulamamıştır. Sulama birliğinin aktif olarak işlemesi ile birlikte damla sulama demonstrasyonu kurulup aktif

hale getirilebilir. Demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliği ve damla sulama sistemlerinin bölgede yaygınlaşması sulama birliğinin düzenli çalışmasına bağlıdır.

535

➤ **MUZAFFER ÖZTÜRK/2.Ürün Mısır Damla Sulama Demonstr. (Samsat/Akdamar)**

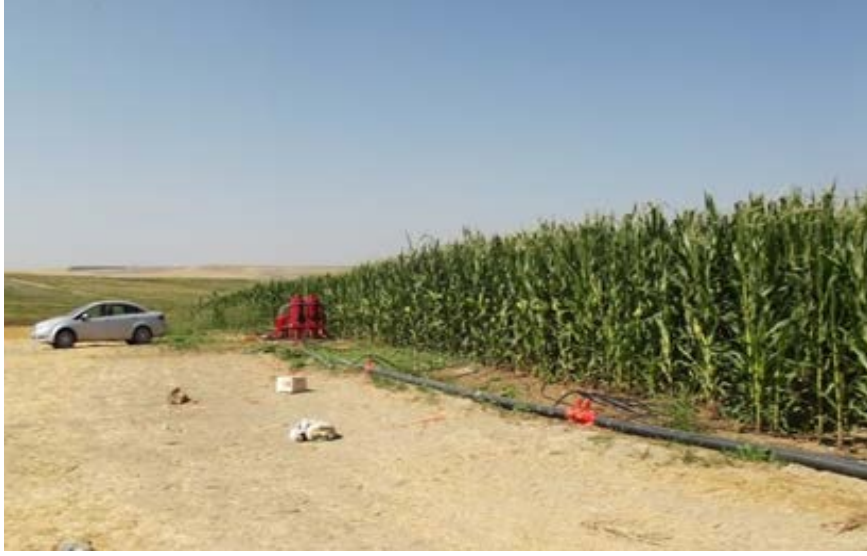
Amacı; Samsat Sulama Birliği Sahası'nda basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Akdamar Köyü'nde Muzaffer ÖZTÜRK' ün daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi karık ve yağmurlama sulama yöntemidir. Buradaki bu çiftçimiz yeniliklere açıktır. Çiftçimizin arazisi konum olarak demonstrasyona uygun ve hidranta yakındır. Arazi % 6'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Bu çiftçimiz ile 2. Ürün mısır yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Çiftçimiz daha önce basınçlı sulama yöntemlerinden yalnızca yağmurlama sulama yöntemini uygulamış olup, bu yöntem ile mısır yetiştiriciliğini ilk defa yapacaktır. Burada lateral aralıkları mısır için 1.40 m olarak alınmıştır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 21 sulama ile toplam 922 mm sulama suyu verilmelidir. Enerji kullanımı yoktur. Sulama birliğinin damla sulama yöntemi ile sulama yapan çiftçiden aldığı su parası 50 TL/da dır. Uygulanan bu sistemde yosun filtre (açık kanal suyu olduğundan), 5 yıl garantili basınç regüleli 20/50/2 lt özellikli damla laterali ve mandallı manifold borusu kullanılmıştır.

2012 yılında sulama birliğinden kaynaklı sorunlardan dolayı demonstrasyonumuz kurulamamış ve 2013 yılı için tekrar planlama yapılmıştır. Çiftçimiz kendi pompaj tesisini kuracak ve Temmuz 2013 te damla sulama sistemimizin kurulumu yapılacaktır fakat çiftçimiz kendi kuracağı pompaj tesisinin enerji giderlerinin yüksek olacağı düşüncesi ile pompaj tesisini kurmamış ve demonstrasyonumuz kurulamamıştır. Sulama birliğinin aktif olarak işlemesi ile birlikte damla sulama demonstrasyonu kurulup aktif

hale getirilebilir. Demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliği ve damla sulama sistemlerinin bölgede yaygınlaşması sulama birliğinin düzenli çalışmasına bağlıdır.

536

➤ **DAVUT CETİN/2. Ürün Silajlık Mısır Damla Sulama Demonstrasyonu (Samsat/Uzuntepe)**

Amacı: Samsat Sulama Birliği Sahası'nda basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Uzuntepe Köyü'nde Davut ÇETİN' nin daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi karık ve yağmurlama sulama yöntemidir. Buradaki bu çiftçimiz yeniliklere açıktır.

Çiftçimizin arazisi konum olarak demonstrasyona uygun ve hidranta yakındır. Arazi % 3'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Bu çiftçimiz ile 2. Ürün silajlık mısır yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Çiftçimiz daha önce basınçlı sulama yöntemlerinden yalnızca yağmurlama sulama yöntemini uygulamış olup, bu yöntem ile 2. Ürün silajlık mısır yetiştiriciliğini ilk defa yapmıştır. Burada lateral aralıkları mısır için 1.40 m olarak alınmıştır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 21 sulama ile toplam 922 mm sulama suyu verilmelidir. Enerji kullanımı yoktur. Sulama birliğinin damla sulama yöntemi ile sulama yapan çiftçiden aldığı su parası 50 TL/da dır. Sulama birliğinden kaynaklanan sorunlardan dolayı çiftçi planlanan sulama suyundan ortalama 100 mm daha az su kullanarak sulama yapmıştır. Uygulanan bu sistemde yosun filtre (açık kanal suyu olduğundan), 5 yıl garantili basınç regüleli 16/50/2 lt özellikli damla laterali ve mandallı manifold borusu kullanılmıştır.

Sonuç ve değerlendirme: 2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleştirilmiş ve aktif olarak çalışmıştır. Sulama birliğinin düzensiz işleyişi damla sulama demonstrasyonumuzun verimliliğini etkilemiş sistemimiz tam randımanla çalıştırılamamıştır fakat çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen

görevleri yerine getirmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlasa da sulama birliğinin 2013 yılında sıkıntıya düşmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliğini kısıtlamıştır. Demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliği ve damla sulama sistemlerinin bölgede yaygınlaşması sulama birliğinin düzenli çalışmasına bağlıdır.

537

➤ **HASAN BASRİ ERTAN/2. Ürün Silajlık Mısır Damla Sulama Demonstrasyonu (Samsat/Ovacık)**

Amacı; Samsat Sulama Birliği Sahası'nda basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Ovacık Köyü'nde H. Basri ERTAN' nın daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi karık ve yağmurlama sulama yöntemidir. Buradaki bu çiftçimiz yeniliklere açıktır. Çiftçimizin arazisi konum olarak demonstrasyona uygun ve hidranta yakındır. Arazi % 7'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri: bu çiftçimiz ile 2. Ürün silajlık mısır yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulması planlanmıştır. Çiftçimiz daha önce basınçlı sulama yöntemlerinden yalnızca yağmurlama sulama yöntemini uygulamış olup, bu yöntem ile 2. Ürün silajlık mısır yetiştiriciliğini ilk defa yapacaktır. Burada lateral aralıkları mısır için 1.40 m olarak alınmıştır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 21 sulama ile toplam 922 mm sulama suyu verilmelidir. Enerji kullanımı yoktur. Sulama birliğinin damla sulama yöntemi ile sulama yapan çiftçiden aldığı su parası 50 TL/da dır. Uygulanan bu sistemde yosun filtre (açık kanal suyu olduğundan), 5 yıl garantili basınç regüleli 16/50/2 L özellikli damla laterali ve mandallı manifold borusu kullanılmıştır.

2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleşmemiştir. Çiftçimize verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirmemiş ve yetersiz kalmıştır. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmemesi, sulama birliğinin 2013 yılında sıkıntıya düşmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliğini kısıtlamıştır.

Demonstrasyonumuzun başarısızlığı hem sulama birliğinin düzensiz işleyişi hem de çiftçi odaklı olup çiftçi seçimi yanlıştır.

➤ **KADİR BİLGİN/2. Ürün Silajlık Mısır Damla Sulama Demonstrasyonu (Samsat/Bağarası)**

Amacı; Samsat Sulama Birliği Sahası'nda basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Bağarası Köyü'nde Kadir BİLGİN' nin daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi karık ve yağmurlama sulama yöntemidir. Buradaki bu çiftçimiz yeniliklere açıktır.

Çiftçimizin arazisi konum olarak demonstrasyona uygun ve hidranta yakındır. Arazi % 3'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri; bu çiftçimiz ile 2. Ürün silajlık mısır yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Çiftçimiz daha önce basınçlı sulama yöntemlerinden yalnızca yağmurlama sulama yöntemini uygulamış olup, bu yöntem ile 2. Ürün silajlık mısır yetiştiriciliğini ilk defa yapmıştır. Burada lateral aralıkları pamuk için 1.40 m olarak alınmıştır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 21 sulama ile toplam 922 mm sulama suyu verilmelidir. Enerji kullanımı yoktur. Sulama birliğinin damla sulama yöntemi ile sulama yapan çiftçiden aldığı su parası 50 TL/da dır. Sulama birliğinden kaynaklanan sorunlardan dolayı çiftçi planlanan sulama suyundan ortalama 100 mm daha az su kullanarak sulama yapmıştır. Uygulanan bu sistemde yosun filtre (açık kanal suyu olduğundan), 5 yıl garantili basınç regüleli 20/50/2 L özellikli damla laterali ve mandallı manifold borusu kullanılmıştır.

2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleştirilmiş ve aktif olarak çalışmıştır. Sulama birliğinin düzensiz işleyişi damla sulama demonstrasyonumuzun verimliliğini etkilemiş sistemimiz tam randımanla çalıştırılmamıştır fakat çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlasa da sulama birliğinin 2013 yılında sıkıntıya düşmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliğini kısıtlamıştır. Demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliği ve damla sulama sistemlerinin bölgede yaygınlaşması sulama birliğinin düzenli çalışmasına bağlıdır.

538

➤ **SUPHİ TAŞKIN/Bağ Damla Sulama Demonstrasyonu (Samsat/Çiçek);**

Amacı: Modern basınçlı sulama sistemleri etkin sulama suyu kullanımı yanında, önemli düzeyde verim artışı ve su tasarrufu sağlayarak çok önemli düzeyde ekonomik gelirdede artış sağlama etkisi olduğu tespit edilmiştir. Hem kaynakların etkin kullanımını hem de tarımsal sulamanın çevresel olumsuz etkilerini azaltmada (tuzluluk, drenaj, erozyon, yüzey akış, çoraklaşma v.b.) önemli olacağını göstermektedir. Samsat Sulama Birliği Sahası'nda basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Çiçek Köyü'nde Suphi TAŞKIN'ın daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi karık ve yağmurlama sulama yöntemidir. Çiçek köy muhtarı olması ve yeniliklere açık olması önder çiftçi profili göstermektedir.

Çiftçimizin arazisi konum olarak demonstrasyona uygun ve su kaynağı taban suyunun yüksek olduğu bölgeye açılmış toprak havuz ve burada biriken su dur su kaynağının kapasitesi sulama yapmaya yetecek ölçüdedir. Arazi % 5'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Bu çiftçimiz ile bağ yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulacaktır. Çiftçimiz daha önce basınçlı sulama yöntemlerinden yalnızca yağmurlama sulama yöntemini uygulamış olup, bu yöntem ile ilk defa bağ yetiştiriciliği yapacaktır. Burada lateral aralıkları bağ için 3 m olarak alınmıştır. Bağın yeni dikilmiş fidan olması göz önüne alındığında CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 23 sulama ile toplam 200 mm sulama suyu verilmelidir. Enerji kullanımı çiftçinin kendi imkanları ile kuracağı pompa ünitesi için gereklidir. Uygulanan bu sistemde yosun filtre (açık kanal suyu olduğundan), 5 yıl garantili basınç regüleli 16/50/2 L özellikli damla laterali ve PE kangal manifold borusu kullanılmıştır.

2012 Yılında çiftçinin pompaj için gerekli olan elektrik enerjisini almakta gecikmesinden, kurulum yapılamamış demonstrasyonun kurulumu 2103 yılına ertelenmiştir. Çiftçimize verdiğimiz teknik desteğe rağmen çiftçimiz üzerine düşen görevleri yerine getirmemiş demonstrasyonun kurulumu gerçekleşmemiştir. Çiftçimiz demonstrasyonun uygulanmasında yetersiz kalmıştır. Demonstrasyonun başarısızlığı çiftçi odaklı olup çiftçi seçimi yanlıştır, sürdürülebilir olması yok denecek kadar azdır.

539

➤ **İSMAIL SÜMER/Bağ Damla Sulama Demonstrasyonu (Besni/Yazıbeydilli)**

Amacı; GAP TEYAP saha çalışmalarında damla sulama yapanların çoğunluğunun projesiz kötü uygulamalar olduğu, bu yöntemi kullanmak isteyenlerin doğru şekilde yönlendirilmediği tespit edilmiştir. Modern basınçlı sulama sistemleri etkin sulama suyu kullanımı yanında, önemli düzeyde verim artışı ve su tasarrufu sağlayarak çok önemli düzeyde ekonomik gelirden de artış sağlama etkisi olduğu tespit edilmiştir. Hem kaynakların etkin kullanımını hem de tarımsal sulamanın çevresel olumsuz etkilerini azaltmada (tuzluluk, drenaj, erozyon, yüzey akış, çoraklaşma v.b.) önemli olacağını göstermektedir. Besni bölgesinde uygun projelendirilmiş basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Yazıbeydilli Köyü'nde İsmail SÜMER'in daha öncesinde pamuk yetiştiriciliğinde kullandığı sulama yöntemi karık ve yağmurlama sulama yöntemidir. Besni Ziraat Odası Başkanı olması, bölgede damla sulama yöntemi ile sulanan meyve bahçe tesisleri kurması ve yeniliklere açık olması önder çiftçi profili göstermektedir.

Çiftçimizin arazisi konum olarak demonstrasyona uygun ve su kaynağı çiftçimize ait olan sondaj tesisidir. Arazi % 3'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri; Çiftçimiz daha önce bağ tesisine damla sulama sistemi kurmuş fakat uygun olmayan proje yüzünden sistem aktif çalışmamıştır. Bakım onarım kapsamında sistemin mevcut yapısına uygun damla sulama laterali tedarik edilip eski sistem uygun şekilde revize edilmek istenmiştir. Burada lateral aralıkları bağ için 3 m olarak alınmıştır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 26

sulama ile toplam 305 mm sulama suyu verilmelidir. Enerji kullanımı çiftçinin kendi sondaj tesisi için gereklidir. Uygulanan bu sistemde Hidrosiklon filtre (sondaj suyu olduğundan) çiftçi tarafından tedarik edilecektir. 5 yıl garantili basınç regüleli 16/50/2 L özellikli damla laterali GAP TEYAP kapsamında kullanılmıştır.

2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleşmemiştir. Çiftçimiz üzerine düşen görevleri yerine getirmemiş, filtre sistemini tedarik etmemiş ve sistem kurulamamıştır. Çiftçimizin ilgisizliği demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliğini azaltmıştır.

540

➤ **SAİD TUĞ/Bağ Damla Sulama Demonstrasyonu (Merkez/Akpınar)**

Amacı; GAP TEYAP saha çalışmalarında damla sulama yapanların çoğunluğunun projersiz kötü uygulamalar olduğu, bu yöntemi kullanmak isteyenlerin doğru şekilde yönlendirilmediği tespit edilmiştir. Modern basınçlı sulama sistemleri etkin sulama suyu kullanımı yanında, önemli düzeyde verim artışı ve su tasarrufu sağlayarak çok önemli düzeyde ekonomik gelirdede artış sağlama etkisi olduğu tespit edilmiştir. Hem kaynakların etkin kullanımını hem de tarımsal sulamanın çevresel olumsuz etkilerini azaltmada (tuzluluk, drenaj, erozyon, yüzey akış, çoraklaşma vb.) önemli olacağını göstermektedir. Akpınar bölgesinde uygun projelendirilmiş basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Akpınar Köyü'nde Said TUĞ' un kurmuş olduğu bağ tesisi sulamasında yüzey sulama yöntemlerini kullanmaktadır. Bölgede damla sulama yöntemi ile sulanan meyve bahçe tesisleri kurmak istemesi ve yeniliklere açık olması önder çiftçi profili göstermektedir. Çiftçimizin arazisi konum olarak demonstrasyona çok uygun olmasa da bölgede örnek teşkil etmesi açısından çok önemlidir. Su kaynağı taban suyunun yüksek olduğu bölgeye açılmış toprak havuz ve burada biriken su dur su kaynağının kapasitesi sulama yapmaya yetecek ölçüdedir. Arazi % 7'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri; Çiftçimiz daha önce bağ tesisini kurmuş sulamasını yüzey sulama yöntemleri ile yapmıştır. Bakım onarım kapsamında 14 da alanda damla sulama demonstrasyonu yapılmıştır. Burada lateral aralıkları bağ için 3 m olarak alınmıştır.

CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 26 sulama ile toplam 305 mm sulama suyu verilmelidir. Enerji kullanımı çiftçinin kendi pompaj tesisi için gereklidir. Uygulanan bu sistemde Gravel filtre (açık su kaynağı olduğundan), 5 yıl garantili basınç regüleli 16/50/2 lt özellikli damla laterali GAP TEYAP kapsamında kullanılmıştır.

2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleştirilmiş ve aktif olarak çalışmaktadır. Çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlamıştır.

➤ **ÖZKAN YAŞAR/Erik Damla Sulama Demonstrasyonu (Gölbaşı/Catalağaç);**

Amacı; GAP TEYAP saha çalışmalarında damla sulama yapanların çoğunluğunun projersiz kötü uygulamalar olduğu, bu yöntemi kullanmak isteyenlerin doğru şekilde yönlendirilmediği tespit edilmiştir. Modern basınçlı sulama sistemleri etkin sulama suyu kullanımı yanında, önemli düzeyde verim artışı ve su tasarrufu sağlayarak çok önemli düzeyde ekonomik gelirden de artış sağlama etkisi olduğu tespit edilmiştir. Hem kaynakların etkin kullanımını hem de tarımsal sulamanın çevresel olumsuz etkilerini azaltmada (tuzluluk, drenaj, erozyon, yüzey akış, çoraklaşma v.b.) önemli olacağını göstermektedir. Gölbaşı İlçesinde uygun projelendirilmiş basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Catalağaç Köyü'nde Özkan YAŞAR'ın daha öncesinde kullandığı sulama yöntemleri damla, karık ve yağmurlama sulama yöntemidir. Buradaki bu çiftçimizde alternatif ürün demonstrasyonuna ve yeniliklere açıktır.

Çiftçimizin arazileri konum olarak demonstrasyona uygun ve su kaynağı kendine ait sondaj tesisidir ve sulama kapasitesi erik sulaması için yeterlidir. Arazi % 3'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri; bu çiftçimiz ile erik meyve bahçe tesisi olmak üzere alternatif ürün yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Çiftçimiz daha önce basınçlı sulama yöntemlerinden damla ve yağmurlama sulama yöntemlerini uygulamıştır. Bu yöntem ile erik yetiştiriciliğini ilk defa yapmıştır. Burada erik lateral aralıkları sıra üzeri 5m de çift sıra olarak alınmıştır. Eriklerin yeni dikilmiş fidan olması göz önüne alındığında CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 26 sulama ile toplam 200 mm sulama suyu verilmiştir. Çiftçimizin kendi sondaj tesisi için gerekli olan enerji kullanımı vardır. Uygulanan bu sistemde Hidrosiklon filtre (sondaj suyu olduğundan), 5 yıl garantili basınç regüleli 16/50/2 L özellikli damla laterali ve PE kangal manifold borusu kullanılmıştır.

2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleştirilmiş ve aktif olarak çalışmaktadır. Çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek

önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlamıştır. Demonstrasyonumuzun başarılı ve sürdürülebilir olması bölge çiftçisi üzerinde iyi bir etki bırakmıştır.

541,542

➤ **MUHARREM TAŞGÖRMEZ/Erik Damla Sulama Demonstrasyonu (Gölbası/Azaplı)**

Amacı; GAP TEYAP saha çalışmalarında damla sulama yapanların çoğunluğunun projersiz kötü uygulamalar olduğu, bu yöntemi kullanmak isteyenlerin doğru şekilde yönlendirilmediği tespit edilmiştir. Modern basınçlı sulama sistemleri etkin sulama suyu kullanımı yanında, önemli düzeyde verim artışı ve su tasarrufu sağlayarak çok önemli düzeyde ekonomik gelirdede artış sağlama etkisi olduğu tespit edilmiştir. Hem kaynakların etkin kullanımını hem de tarımsal sulamanın çevresel olumsuz etkilerini azaltmada (tuzluluk, drenaj, erozyon, yüzey akış, çoraklaşma v.b.) önemli olacağını göstermektedir. Gölbası İlçesinde uygun projelendirilmiş basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Azaplı Köyü'nde Muharrem TAŞGÖRMEZ'in daha öncesinde kullandığı sulama yöntemleri damla, karık ve yağmurlama sulama yöntemidir. Buradaki bu çiftçimizde alternatif ürün demonstrasyonuna ve yeniliklere açıktır.

Çiftçimizin arazileri konum olarak demonstrasyona uygun ve su kaynağı kendine ait sondaj tesisidir ve sulama kapasitesi erik sulaması için yeterlidir. Arazi % 5'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri; bu çiftçimiz ile erik meyve bahçe tesisi olmak üzere alternatif ürün yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Çiftçimiz daha önce basınçlı sulama yöntemlerinden damla ve yağmurlama sulama yöntemlerini uygulamıştır. Bu yöntem ile erik yetiştiriciliğini ilk defa yapmıştır. Burada erik lateral aralıkları sıra üzeri 5m de çift sıra olarak alınmıştır. Eriklerin yeni dikilmiş fidan olması göz önüne alındığında CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman

planlamasında 26 sulama ile toplam 200 mm sulama suyu verilmiştir. Çiftçimizin kendi sondaj tesisi için gerekli olan enerji kullanımı vardır. Uygulanan bu sistemde Hidrosiklon filtre (sondaj suyu olduğundan), 5 yıl garantili basınç regüleli 16/50/2 L özellikli damla laterali ve PE kangal manifold borusu kullanılmıştır.

2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleştirilmiş ve aktif olarak çalışmaktadır. Çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlamıştır. Demonstrasyonumuzun başarılı ve sürdürülebilir olması bölge çiftçisi üzerinde iyi bir etki bırakmıştır.

543,544

➤ **CENGİZ KORKUT/Dut Damla Sulama Demonstrasyonu (Tut/Salat mah.)**

Amacı; GAP TEYAP saha çalışmalarında damla sulama yapanların çoğunluğunun projersiz kötü uygulamalar olduğu, bu yöntemi kullanmak isteyenlerin doğru şekilde yönlendirilmediği tespit edilmiştir. Modern basınçlı sulama sistemleri etkin sulama suyu kullanımı yanında, önemli düzeyde verim artışı ve su tasarrufu sağlayarak çok önemli düzeyde ekonomik gelirden de artış sağlama etkisi olduğu tespit edilmiştir. Hem kaynakların etkin kullanımını hem de tarımsal sulamanın çevresel olumsuz etkilerini azaltmada (tuzluluk, drenaj, erozyon, yüzey akış, çoraklaşma vb.) önemli olacağını göstermektedir. Tut İlçesinde uygun projelendirilmiş basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Tut İlçesinde Cengiz KORKUT' un daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi damla sulama yöntemidir fakat uygun olmayan projelendirme ve uygulamalardır. Buradaki bu çiftçimizde alternatif ürün demonstrasyonuna ve yeniliklere açıktır.

Çiftçimizin arazileri konum olarak demonstrasyona uygun ve su kaynağı kendine ait sondaj tesisidir ve sulama kapasitesi dut sulaması için yeterlidir. Arazi % 5'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri; bu çiftçimiz ile dut meyve bahçe tesisi olmak üzere alternatif ürün yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur.

Burada dut lateral aralıkları sıra üzeri 7m de çift sıra olarak alınmıştır. dutların yeni dikilmiş fidan olması göz önüne alındığında CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 26 sulama ile toplam 250 mm sulama suyu verilmiştir. Çiftçimizin kendi sondaj tesisi için gerekli olan enerji kullanımı vardır. Uygulanan bu sistemde Yosun filtre (sondaj suyu fakat havuzda depolandığından), 5 yıl garantili basınç regüleli 16/50/2 L özellikli damla laterali ve PE kangal manifold borusu kullanılmıştır.

2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleştirilmiş ve aktif olarak çalışmaktadır. Çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlamıştır. Demonstrasyonumuzun başarılı ve sürdürülebilir olması bölge çiftçisi üzerinde iyi bir etki bırakmıştır.

545,546

➤ **FAHRİ DAĞ/Dut Damla Sulama Demonstrasyonu (Tut/Seyir Tepe);**

Amacı; GAP TEYAP saha çalışmalarında damla sulama yapanların çoğunluğunun projersiz kötü uygulamalar olduğu, bu yöntemi kullanmak isteyenlerin doğru şekilde yönlendirilmediği tespit edilmiştir. Modern basınçlı sulama sistemleri etkin sulama suyu kullanımı yanında, önemli düzeyde verim artışı ve su tasarrufu sağlayarak çok önemli düzeyde ekonomik gelirden de artış sağlama etkisi olduğu tespit edilmiştir. Hem kaynakların etkin kullanımını hem de tarımsal sulamanın çevresel olumsuz etkilerini azaltmada (tuzluluk, drenaj, erozyon, yüzey akış, çoraklaşma v.b.) önemli olacağını göstermektedir. Tut İlçesinde uygun projelendirilmiş basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Tut İlçesinde Fahri DAĞ' ın daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi damla sulama yöntemidir fakat uygun olmayan projelendirme ve uygulamalardır. Buradaki bu çiftçimizde alternatif ürün demonstrasyonuna ve yeniliklere açıktır.

Çiftçimizin arazileri konum olarak demonstrasyona uygun ve su kaynağı dereden havuza aktarılan yüzey suyudur ve sulama kapasitesi dut sulaması için yeterlidir. Arazi % 15'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri; bu çiftçimiz ile dut meyve bahçe tesisi olmak üzere alternatif ürün yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Burada dut lateral aralıkları sıra üzeri 7m de çift sıra olarak alınmıştır. dutların yeni dikilmiş fidan olması göz önüne alındığında CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 26 sulama ile toplam 250 mm sulama suyu verilmiştir. Çiftçimizin kendi sondaj tesisi için gerekli olan enerji kullanımı vardır. Uygulanan bu sistemde Yosun filtre (sondaj suyu fakat havuzda depolandığından), 5 yıl garantili basınç regüleli 16/50/2 L özellikli damla laterali ve PE kangal manifold borusu kullanılmıştır.

2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleştirilmiş ve aktif olarak çalışmaktadır. Çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlamıştır. Demonstrasyonumuzun başarılı ve sürdürülebilir olması bölge çiftçisi üzerinde iyi bir etki bırakmıştır.

➤ **HAMİT TAŞKIN/Nar Damla Sulama Demonstrasyonu (Samsat/Gölpınar);**

Amacı; GAP TEYAP saha çalışmalarında damla sulama yapanların çoğunluğunun projesiz kötü uygulamalar olduğu, bu yöntemi kullanmak isteyenlerin doğru şekilde yönlendirilmediği tespit edilmiştir. Modern basınçlı sulama sistemleri etkin sulama suyu kullanımı yanında, önemli düzeyde verim artışı ve su tasarrufu sağlayarak çok önemli düzeyde ekonomik gelirden de artış sağlama etkisi olduğu tespit edilmiştir. Hem kaynakların etkin kullanımını hem de tarımsal sulamanın çevresel olumsuz etkilerini azaltmada (tuzluluk, drenaj, erozyon, yüzey akış, çoraklaşma vb.) önemli olacağını göstermektedir. Samsat Sulama Birliği sahasında uygun projelendirilmiş basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Gölpınar Köyünde Hamit TAŞKIN' nın daha öncesinde kullandığı sulama yöntemleri damla, karık ve yağmurlama sulama yöntemleridir fakat uygun olmayan projelendirme ve uygulamalardır. Buradaki bu çiftçimizde alternatif ürün demonstrasyonuna ve yeniliklere açıktır.

Çiftçimizin arazileri konum olarak demonstrasyona uygun ve su kaynağı olan hidranta yakındır. Arazi %4'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri; bu çiftçimiz ile nar meyve bahçe tesisi olmak üzere alternatif ürün yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Burada nar lateral aralıkları sıra üzeri 4m de çift sıra olarak alınmıştır. narların yeni dikilmiş fidan olması göz önüne alındığında CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 26 sulama ile toplam 250 mm sulama suyu verilmiştir. Çiftçimizin enerji kullanımı yoktur. Sulama birliğinin damla sulama yöntemi ile sulama yapan çiftçiden aldığı su parası 50 TL/da dır. Sulama birliğinden kaynaklanan

sorunlardan dolayı çiftçi planlanan sulama suyundan ortalama 50 mm daha az su kullanarak sulama yapmıştır. Uygulanan bu sistemde yosun filtre (açık kanal suyu olduğundan), 5 yıl garantili basınç regüleli 16/50/2 lt özellikli damla laterali ve PE kangal manifold borusu kullanılmıştır..

2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleştirilmiş ve aktif olarak çalışmıştır. Çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Demonstrasyonun sürdürülebilir olması sulama birliğinin aktif çalışmasına bağlıdır. 2013 yılında sulama birliğinin sıkıntılarından dolayı çiftçimiz kendi pompaj tesisini kurup sulamasını gerçekleştirmiştir. Demonstrasyonumuzun başarılı ve sürdürülebilir olması bölge çiftçisi üzerinde iyi bir etki bırakmıştır. Demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliği ve damla sulama sistemlerinin bölgede yaygınlaşması sulama birliğinin düzenli çalışmasına bağlıdır.

547,548

➤ **CENAP TAŞKIN/Nar Damla Sulama Demonstrasyonu (Samsat/Gölarla)**

Amacı; GAP TEYAP saha çalışmalarında damla sulama yapanların çoğunluğunun projersiz kötü uygulamalar olduğu, bu yöntemi kullanmak isteyenlerin doğru şekilde yönlendirilmediği tespit edilmiştir. Modern basınçlı sulama sistemleri etkin sulama suyu kullanımı yanında, önemli düzeyde verim artışı ve su tasarrufu sağlayarak çok önemli düzeyde ekonomik gelirden de artış sağlama etkisi olduğu tespit edilmiştir. Hem kaynakların etkin kullanımını hem de tarımsal sulamanın çevresel olumsuz etkilerini azaltmada (tuzluluk, drenaj, erozyon, yüzey akış, çoraklaşma v.b.) önemli olacağını göstermektedir. Samsat Sulama Birliği sahasında uygun projelendirilmiş basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Gölarla Köyünde Cenap TAŞKIN'nın daha öncesinde kullandığı sulama yöntemleri damla, karık ve yağmurlama sulama yöntemleridir fakat uygun olmayan projelendirme ve uygulamalardır. Buradaki bu çiftçimizde alternatif ürün demonstrasyonuna ve yeniliklere açıktır.

Çiftçimizin arazileri konum olarak demonstrasyona uygun ve su kaynağı olan hidranta uzaktır fakat çiftçimizin gayretli olması bu açığı kapatmıştır. Arazi %2'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri; bu çiftçimiz ile nar meyve bahçe tesisi olmak üzere alternatif ürün yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Burada nar lateral aralıkları sıra üzeri 4m de çift sıra olarak alınmıştır. narların yeni dikilmiş fidan olması göz önüne alındığında CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 26 sulama ile toplam 250 mm sulama suyu verilmiştir. Çiftçimizin enerji kullanımı yoktur. Sulama birliğinin damla sulama yöntemi ile sulama yapan çiftçiden aldığı su parası 50 TL/da dır. Sulama birliğinden kaynaklanan sorunlardan dolayı çiftçi planlanan sulama suyundan ortalama 50 mm daha az su kullanarak sulama yapmıştır. Uygulanan bu sistemde yosun filtre (açık kanal suyu olduğundan), 5 yıl garantili basınç regüleli 16/50/2 L özellikli damla laterali ve PE kangal manifold borusu kullanılmıştır..

2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleştirilmiş ve aktif olarak çalışmıştır. Çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Demonstrasyonun sürdürülebilir olması sulama birliğinin aktif çalışmasına bağlıdır. 2013 yılında sulama birliğinin sıkıntılarından dolayı çiftçimiz kendi pompaj tesisini kurup sulamasını gerçekleştirmiştir. Demonstrasyonumuzun başarılı ve sürdürülebilir olması bölge çiftçisi üzerinde iyi bir etki bırakmıştır. Demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliği ve damla sulama sistemlerinin bölgede yaygınlaşması sulama birliğinin düzenli çalışmasına bağlıdır.

549,

➤ **İSMET CETİNKAYA/Nar Damla Sulama Demonstrasyonu (Kahta/Akıncılar)**

Amacı; GAP TEYAP saha çalışmalarında damla sulama yapanların çoğunluğunun projersiz kötü uygulamalar olduğu, bu yöntemi kullanmak isteyenlerin doğru şekilde yönlendirilmediği tespit edilmiştir. Modern basınçlı sulama sistemleri etkin sulama suyu kullanımı yanında, önemli düzeyde verim artışı ve su tasarrufu sağlayarak çok önemli düzeyde ekonomik gelirdede artış sağlama etkisi olduğu tespit edilmiştir. Hem kaynakların etkin kullanımını hem de tarımsal sulamanın çevresel olumsuz etkilerini

azaltmada (tuzluluk, drenaj, erozyon, yüzey akış, çoraklaşma v.b.) önemli olacağını göstermektedir. Kahta Akıncılar Beldesinde uygun projelendirilmiş basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Akıncılar Beldesinde İsmet ÇETİNKAYA' nın daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi damla sulama yöntemidir fakat uygun olmayan projelendirme ve uygulamalardır. Buradaki bu çiftçimizin belediye başkanı olması, alternatif ürün demonstrasyonuna ve yeniliklere açık olması önder çiftçi profili çizmektedir.

Çiftçimizin arazileri konum olarak demonstrasyona uygun fakat su kaynağı olarak belirlenen sondaj kullanılmayıp yerine şehir şebekesinden sulama suyu alınması dezavantaj oluşturmuştur. Arazi %5'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri; bu çiftçimiz ile nar meyve bahçe tesisi olmak üzere alternatif ürün yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Burada nar lateral aralıkları sıra üzeri 4m de çift sıra olarak alınmıştır. narların yeni dikilmiş fidan olması göz önüne alındığında CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 26 sulama ile toplam 250 mm sulama suyu verilmiştir. Çiftçimizin enerji kullanımı yoktur. Uygulanan bu sistemde Hidrosiklon filtre (yeraltı suyu olduğundan), 5 yıl garantili basınç regüleli 16/50/2 L özellikli damla laterali ve PE kargal manifold borusu kullanılmıştır..

2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleştirilmiş ve aktif olarak çalışmaktadır. Çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlamıştır fakat sulama suyunun şehir şebekesinden karşılanması dezavantaj olarak karşımıza çıkmaktadır. Demonstrasyonumuzun başarılı ve sürdürülebilir olması bölge çiftçisi üzerinde iyi bir etki bırakmıştır.

551,552

➤ **İSMAIL MUTLU/İncir Damla Sulama Demonstrasyonu (Merkez/Davuthan)**

Amacı; GAP TEYAP saha çalışmalarında damla sulama yapanların çoğunluğunun projesiz kötü uygulamalar olduğu, bu yöntemi kullanmak isteyenlerin doğru şekilde yönlendirilmediği tespit edilmiştir. Modern basınçlı sulama sistemleri etkin sulama suyu kullanımı yanında, önemli düzeyde verim artışı ve su tasarrufu sağlayarak çok önemli düzeyde ekonomik gelirden de artış sağlama etkisi olduğu tespit edilmiştir. Hem kaynakların etkin kullanımını hem de tarımsal sulamanın çevresel olumsuz etkilerini azaltmada (tuzluluk, drenaj, erozyon, yüzey akış, çoraklaşma vb.) önemli olacağını göstermektedir. Davuthan köyünde uygun projelendirilmiş basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Davuthan Köyünde İsmail MUTLU' nun daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi damla sulama yöntemidir fakat uygun olmayan projelendirme ve uygulamalardır. Çiftçimizin organik tarım yapması, alternatif ürün demonstrasyonuna ve yeniliklere açık olması önder çiftçi profili çizmektedir.

Çiftçimizin arazisi konum olarak demonstrasyona uygundur ve su kaynağı çiftçiye ait sondaj tesisidir. Arazi %1'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri; bu çiftçimiz ile incir meyve bahçe tesisi olmak üzere alternatif ürün yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Burada incir lateral aralıkları sıra üzeri 4m de çift sıra olarak alınmıştır. incirlerin yeni dikilmiş fidan olması göz önüne alındığında CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 26 sulama ile toplam 250 mm sulama suyu verilmiştir. Çiftçimizin enerji kullanımı sondaj tesisini çalıştırmak için kullanılmaktadır. Uygulanan bu sistemde Yosun filtre (yeraltı suyu havuzda depolanıp bekletildiği için), 5 yıl garantili basınç regüleli 16/50/2 L özellikli damla laterali ve PE kangal manifold borusu kullanılmıştır.

2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleştirilmiş fakat düzensiz çalışmıştır. Çiftçimiz verdiğimiz teknik desteğe rağmen üzerine düşen görevleri yerine getirmekte yetersiz kalmıştır. Damla sulama sistemimizin çalışması için gerekli pompaj tesisini uyarılarımıza rağmen temin etmemiştir. Demonstrasyonun sürdürülebilir olması için çiftçimizin gerekli pompaj tesisini kurması gerekmektedir fakat çiftçimiz uyarılarımıza aldırmamış ve kendi bildiği şekilde sulamaya devam etmiştir. Demonstrasyonumuzun başarısızlığı çiftçi odaklı olup çiftçi seçimi yanlıştır.

553,554

➤ **MUSTAFA FIRAT / Antep Fıstığı Damla Sulama Demonstrasyonu (Samsat/Yarımbağ)**

Amacı; GAP TEYAP saha çalışmalarında damla sulama yapanların çoğunluğunun projesiz kötü uygulamalar olduğu, bu yöntemi kullanmak isteyenlerin doğru şekilde yönlendirilmediği tespit edilmiştir. Modern basınçlı sulama sistemleri etkin sulama suyu kullanımı yanında, önemli düzeyde verim artışı ve su tasarrufu sağlayarak çok önemli düzeyde ekonomik gelirden de artış sağlama etkisi olduğu tespit edilmiştir. Hem kaynakların etkin kullanımını hem de tarımsal sulamanın çevresel olumsuz etkilerini azaltmada (tuzluluk, drenaj, erozyon, yüzey akış, çoraklaşma vb.) önemli olacağını göstermektedir. Samsat Sulama Birliği sahasında uygun projelendirilmiş basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir. Yarımbağ Köyünde Mustafa FIRAT' ın daha öncesinde kullandığı sulama yöntemleri damla, karık ve yağmurlama sulama yöntemleridir fakat uygun olmayan projelendirme ve uygulamalardır. Buradaki bu çiftçimizde alternatif ürün demonstrasyonuna ve yeniliklere açıktır.

Çiftçimizin arazileri konum olarak demonstrasyona uygun ve su kaynağı olan sulama kanalına yakındır ve kendi pompaj tesisi ile 70 da alanda nar yetiştiriciliği yapmaktadır.. Arazi %4'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri; bu çiftçimiz ile antepfıstığı meyve bahçe tesisi olmak üzere alternatif ürün yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Burada antepfıstığı lateral aralıkları sıra üzeri 6 m de çift sıra olarak alınmıştır. Antepfıstıklarının yeni dikilmiş fidan olması göz önüne alındığında CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 26 sulama ile toplam 200 mm sulama suyu verilmiştir. Çiftçimizin enerji kullanımı kanaldan almış olduğu suyu pompajı için gereklidir. Sulama birliğinin damla sulama yöntemi ile sulama yapan çiftçiden aldığı su parası 50 TL/da dır. Sulama birliğinden kaynaklanan sorunlardan dolayı çiftçi planlanan sulama suyundan ortalama 50 mm daha az su kullanarak sulama yapmıştır. Uygulanan bu sistemde yosun filtre (açık kanal suyu olduğundan), 5 yıl garantili basınç regüleli 16/50/2 L özellikli damla laterali ve PE kangal manifold borusu kullanılmıştır. 2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleştirilmiş ve aktif olarak

çalışmıştır. Çiftçimiz verdiğimiz teknik desteğe rağmen üzerine düşen görevleri yerine tam olarak getirmemiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmemesi ve sulama birliğinin 2013 yılında sıkıntıya düşmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliğini kısıtlamıştır. Demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliği ve damla sulama sistemlerinin bölgede yaygınlaşması sulama birliğinin düzenli çalışmasına bağlıdır.

555

➤ **ABUZER SAĞNAK/A.Fıstığı Damla Sulama Demonstrasyonu (Merkez/Sarıharman)**

Amacı; GAP TEYAP saha çalışmalarında damla sulama yapanların çoğunluğunun projesiz kötü uygulamalar olduğu, bu yöntemi kullanmak isteyenlerin doğru şekilde yönlendirilmediği tespit edilmiştir. Modern basınçlı sulama sistemleri etkin sulama suyu kullanımı yanında, önemli düzeyde verim artışı ve su tasarrufu sağlayarak çok önemli düzeyde ekonomik gelirden de artış sağlama etkisi olduğu tespit edilmiştir. Hem kaynakların etkin kullanımını hem de tarımsal sulamanın çevresel olumsuz etkilerini azaltmada (tuzluluk, drenaj, erozyon, yüzey akış, çoraklaşma v.b.) önemli olacağını göstermektedir. Sarıharman köyünde uygun projelendirilmiş basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Sarıharman Köyünde Abuzer SAĞNAĞ'ın daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi damla sulama yöntemidir fakat uygun olmayan projelendirme ve uygulamalardır. Buradaki bu çiftçimizde alternatif ürün demonstrasyonuna ve yeniliklere açıktır. Çiftçimizin arazileri konum olarak demonstrasyona uygun ve su kaynağı olarak kendi sondaj tesisi vardır. Arazi % 3'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri; bu çiftçimiz ile antepfıstığı meyve bahçe tesisi olmak üzere alternatif ürün yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Burada antepfıstığı lateral aralıkları sıra üzeri 6 m de çift sıra olarak alınmıştır. Antepfıstıklarının yeni dikilmiş fidan olması göz önüne alındığında CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 26 sulama ile toplam 200 mm sulama suyu verilmiştir. Çiftçimizin enerji kullanımı sondaj tesisi için gerekli olan

enerjidir. Uygulanan bu sistemde hidrosiklon filtre (yeraltı suyu olduğundan), 5 yıl garantili basınç regüleli 16/50/2 L özellikli damla laterali ve PE kangal manifold borusu kullanılmıştır.

2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleştirilmiş ve aktif olarak çalışmaktadır. Demonstrasyon alanımızın dönemsel kontrolleri düzenli olarak gerçekleştirilmiştir. Çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlamıştır. . Demonstrasyonumuzun başarılı ve sürdürülebilir olması bölge çiftçisi üzerinde iyi bir etki bırakmıştır.

556,557

➤ **ABDULKADİR FIRAT/A.Fıstığı Damla Sulama Demonstrasyonu (Samsat/Yarımbağ)**

Amacı; GAP TEYAP saha çalışmalarında damla sulama yapanların çoğunluğunun projesiz kötü uygulamalar olduğu, bu yöntemi kullanmak isteyenlerin doğru şekilde yönlendirilmediği tespit edilmiştir. Modern basınçlı sulama sistemleri etkin sulama suyu kullanımı yanında, önemli düzeyde verim artışı ve su tasarrufu sağlayarak çok önemli düzeyde ekonomik gelirden de artış sağlama etkisi olduğu tespit edilmiştir. Hem kaynakların etkin kullanımını hem de tarımsal sulamanın çevresel olumsuz etkilerini azaltmada (tuzluluk, drenaj, erozyon, yüzey akış, çoraklaşma vb.) önemli olacağını göstermektedir. Samsat Sulama Birliği sahasında uygun projelendirilmiş basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir. Yarımbağ Köyünde Abdulkadir FIRAT' ın daha öncesinde kullandığı sulama yöntemleri damla, karık ve yağmurlama sulama yöntemleridir fakat uygun olmayan projelendirme ve uygulamalardır. Buradaki bu çiftçimizde alternatif ürün demonstrasyonuna ve yeniliklere açıktır.Çiftçimizin arazileri konum olarak demonstrasyona uygun ve su kaynağı olan sulama kanalına yakındır ve kendi pompaj tesisi ile 300 da alanda Pamuk ve mısır yetiştiriciliği yapmaktadır.. Arazi %3'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri; bu çiftçimiz ile antepfıstığı meyve bahçe tesisi olmak üzere alternatif ürün yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulması planlanmıştır. Burada antepfıstığı lateral aralıkları sıra üzeri 6 m de çift sıra olarak

alınmıştır. Antepfıstıklarının yeni dikilmiş fidan olması göz önüne alındığında CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 26 sulama ile toplam 200 mm sulama suyu verilecektir. Çiftçimizin enerji kullanımı kanaldan almış olduğu suyun pompajı için gereklidir. Sulama birliğinin damla sulama yöntemi ile sulama yapan çiftçiden aldığı su parası 50 TL/da dır. Uygulanan bu sistemde yosun filtre (açık kanal suyu olduğundan), 5 yıl garantili basınç regüleli 16/50/2 L özellikli damla laterali ve PE kangal manifold borusu kullanılması planlanmıştır.

2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleşmemiştir. Çiftçimize verdiğimiz teknik desteğe rağmen üzerine düşen görevleri yerine getirmemiş ve yetersiz kalmıştır. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmemesi, sulama birliğinin 2013 yılında sıkıntıya düşmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliğini kısıtlamıştır. Demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliği ve damla sulama sistemlerinin bölgede yaygınlaşması sulama birliğinin düzenli çalışmasına bağlıdır.

558

➤ **BARAN ÖZTÜRK/Zeytin Damla Sulama Demonstrasyonu (Merkez/Dışbudak)**

Amacı; GAP TEYAP saha çalışmalarında damla sulama yapanların çoğunluğunun projesiz kötü uygulamalar olduğu, bu yöntemi kullanmak isteyenlerin doğru şekilde yönlendirilmediği tespit edilmiştir. Modern basınçlı sulama sistemleri etkin sulama suyu kullanımı yanında, önemli düzeyde verim artışı ve su tasarrufu sağlayarak çok önemli düzeyde ekonomik gelirden de artış sağlama etkisi olduğu tespit edilmiştir. Hem kaynakların etkin kullanımını hem de tarımsal sulamanın çevresel olumsuz etkilerini azaltmada (tuzluluk, drenaj, erozyon, yüzey akış, çoraklaşma vb.) önemli olacağını göstermektedir. Dışbudak köyünde uygun projelendirilmiş basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Dışbudak Köyünde Baran ÖZTÜRK' ün daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi damla, yağmurlama ve karık sulama yöntemleridir fakat uygun olmayan projelendirme ve uygulamalardır. Buradaki bu çiftçimizde alternatif ürün demonstrasyonuna ve yeniliklere açıktır.

Çiftçimizin arazileri konum olarak demonstrasyona uygun ve su kaynağı baraja kurulmuş kendi pompaj tesisidir. Arazi % 6'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir. Demonstrasyon Özellikleri; bu çiftçimiz ile zeytin meyve bahçe tesisi olmak üzere alternatif ürün yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Burada zeytin lateral aralıkları sıra üzeri 6 m de çift sıra olarak alınmıştır. zeytinlerin yeni dikilmiş fidan olması göz önüne alındığında CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 26 sulama ile toplam 200 mm sulama suyu verilmiştir. Çiftçimizin enerji kullanımı pompaj tesisi için gerekli olan enerjidir. Uygulanan bu sistemde yosun filtre (açık su kaynağı olduğundan), 5 yıl garantili basınç regüleli 16/50/2 L özellikli damla laterali ve PE kangal manifold borusu kullanılmıştır.

2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleştirilmiş ve aktif olarak çalışmaktadır. Demonstrasyon alanımızın dönemsel kontrolleri düzenli olarak gerçekleştirilmiştir. Çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlamıştır. . Demonstrasyonumuzun başarılı ve sürdürülebilir olması bölge çiftçisi üzerinde iyi bir etki bırakmıştır.

559,560

➤ **ZEYNEL ÇİFTÇİ/Zeytin Damla Sulama Demonstrasyonu (Merkez/Cemberlitas);**

Amacı; GAP TEYAP saha çalışmalarında damla sulama yapanların çoğunluğunun projersiz kötü uygulamalar olduğu, bu yöntemi kullanmak isteyenlerin doğru şekilde yönlendirilmediği tespit edilmiştir. Modern basınçlı sulama sistemleri etkin sulama suyu kullanımı yanında, önemli düzeyde verim artışı ve su tasarrufu sağlayarak çok önemli düzeyde ekonomik gelirden de artış sağlama etkisi olduğu tespit edilmiştir. Hem kaynakların etkin kullanımını hem de tarımsal sulamanın çevresel olumsuz etkilerini azaltmada (tuzluluk, drenaj, erozyon, yüzey akış, çoraklaşma vb.) önemli olacağını göstermektedir. Cemberlitaş köyünde uygun projelendirilmiş basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Çemberlitaş Köyünde Zeynel ÇİFTÇİ' nin daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi damla, yağmurlama ve karık sulama yöntemleridir fakat uygun olmayan projelendirme

ve uygulamalardır. Buradaki bu çiftçimizde alternatif ürün demonstrasyonuna ve yeniliklere açıktır.

Çiftçimizin arazileri konum olarak demonstrasyona uygun ve su kaynağı kendi sondaj tesisidir. Arazi % 6'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri; bu çiftçimiz ile zeytin meyve bahçe tesisi olmak üzere alternatif ürün yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Burada zeytin lateral aralıkları sıra üzeri 6 m de çift sıra olarak alınmıştır. zeytinlerin yeni dikilmiş fidan olması göz önüne alındığında CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 26 sulama ile toplam 200 mm sulama suyu verilmiştir. Çiftçimizin enerji kullanımı pompaj tesisi için gerekli olan enerjidir. Uygulanan bu sistemde yosun filtre (açık su kaynağı olduğundan), 5 yıl garantili basınç regüleli 16/50/2 L özellikli damla laterali ve PE kangal manifold borusu kullanılmıştır.

2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleştirilmiş ve aktif olarak çalışmaktadır. Demonstrasyon alanımızın dönemsel kontrolleri düzenli olarak gerçekleştirilmiştir. Çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlamıştır. . Demonstrasyonumuzun başarılı ve sürdürülebilir olması bölge çiftçisi üzerinde iyi bir etki bırakmıştır.

561

➤ **ABDURRAHMAN GÜLES/Domates Damla Sulama Demonstrasyonu (Merkez/Doyran)**

Amacı; GAP TEYAP saha çalışmalarında damla sulama yapanların çoğunluğunun projesiz kötü uygulamalar olduğu, bu yöntemi kullanmak isteyenlerin doğru şekilde yönlendirilmediği tespit edilmiştir. Modern basınçlı sulama sistemleri etkin sulama suyu kullanımı yanında, önemli düzeyde verim artışı ve su tasarrufu sağlayarak çok önemli düzeyde ekonomik gelirden de artış sağlama etkisi olduğu tespit edilmiştir. Hem kaynakların etkin kullanımını hem de tarımsal sulamanın çevresel olumsuz etkilerini azaltmada (tuzluluk, drenaj, erozyon, yüzey akış, çoraklaşma vb.) önemli olacağını göstermektedir. Çamgazi Sulama Birlik sahasında uygun projelendirilmiş basınçlı sulama

sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Doyran Köyünde Abdurrahman GÜLEŞ' in daha öncesinde kullandığı sulama yöntemleri damla, yağmurlama ve karık sulama yöntemleridir fakat uygun olmayan projelendirme ve uygulamalardır. Buradaki bu çiftçimizde alternatif ürün demonstrasyonuna ve yeniliklere açıktır.

Çiftçimizin arazileri konum olarak demonstrasyona uygun ve su kaynağı kendi sondaj tesisidir. Arazi % 4'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri; bu çiftçimiz ile domates bahçe tesisi olmak üzere alternatif ürün yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Burada domates lateral aralıkları sıra üzeri 1,40 m de tek sıra olarak alınmıştır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 40 sulama ile toplam 1000 mm sulama suyu verilmiştir. Çiftçimizin enerji kullanımı sondaj tesisi için gerekli olan enerjidir. Uygulanan bu sistemde hidrosiklon filtre (yeraltı su kaynağı olduğundan), 5 yıl garantili basınç regüleli 16/50/2 L özellikli damla laterali ve PE kangal manifold borusu kullanılmıştır.

2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleştirilmiş ve aktif olarak çalışmaktadır. Demonstrasyon alanımızın dönemsel kontrolleri düzenli olarak gerçekleştirilmiştir. Çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi ve domates sonrası tesisi armut bahçe tesisine çevirmesi damla sulama demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlamıştır. Demonstrasyonumuzun başarılı ve sürdürülebilir olması bölge çiftçisi üzerinde iyi bir etki bırakmıştır.

562,563

➤ **ADEM YELBOĞA/Biber Damla Sulama Demonstrasyonu (Samsat/Yarımbağ)**

Amacı; GAP TEYAP saha çalışmalarında damla sulama yapanların çoğunluğunun projesiz kötü uygulamalar olduğu, bu yöntemi kullanmak isteyenlerin doğru şekilde yönlendirilmediği tespit edilmiştir. Modern basınçlı sulama sistemleri etkin sulama suyu

kullanımı yanında, önemli düzeyde verim artışı ve su tasarrufu sağlayarak çok önemli düzeyde ekonomik gelirden de artış sağlama etkisi olduğu tespit edilmiştir. Hem kaynakların etkin kullanımını hem de tarımsal sulamanın çevresel olumsuz etkilerini azaltmada (tuzluluk, drenaj, erozyon, yüzey akış, çoraklaşma vb.) önemli olacağını göstermektedir. Samsat Sulama Birlik sahasında uygun projelendirilmiş basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir. Yarımbağ Köyünde Adem YELBOĞA' nın daha öncesinde kullandığı sulama yöntemleri damla, yağmurlama ve karık sulama yöntemleridir fakat uygun olmayan projelendirme ve uygulamalardır. Buradaki bu çiftçimizde alternatif ürün demonstrasyonuna ve yeniliklere açıktır. Çiftçimizin arazileri konum olarak demonstrasyona uygun ve su kaynağı kendi sondaj tesisidir. Arazi % 4'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri; bu çiftçimiz ile biber bahçe tesisi olmak üzere alternatif ürün yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Burada biber lateral aralıkları sıra üzeri 1,40 m de tek sıra olarak alınmıştır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 40 sulama ile toplam 1100 mm sulama suyu verilmiştir. Çiftçimizin enerji kullanımı pompaj tesisi için gerekli olan enerjidir. Uygulanan bu sistemde hidrosiklon filtre (yeraltı su kaynağı olduğundan), 5 yıl garantili basınç regüleli 20/33/2 L özellikli damla laterali ve mandallı manifold borusu kullanılmıştır.

2012 yılında sulama birliğinden kaynaklı sorunlardan dolayı demonstrasyonumuz kurulamamış ve 2013 yılı için tekrar planlama yapılmıştır. Çiftçimiz kendi pompaj tesisini kurmuş ve Haziran 2013 te damla sulama sistemimizin kurulumu yapılmıştır. Çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlasa da kendi pompaj tesisinin sulama enerji giderlerinin yüksek olması çiftçimize fazladan bir yük getirmiştir. Demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliği ve damla sulama sistemlerinin bölgede yaygınlaşması sulama birliğinin düzenli çalışmasına bağlıdır.

564,565

➤ **İSMAIL ORHAN/Biber Damla Sulama Demonstrasyonu (Samsat/Örentaş)**

Amacı; GAP TEYAP saha çalışmalarında damla sulama yapanların çoğunluğunun projesiz kötü uygulamalar olduğu, bu yöntemi kullanmak isteyenlerin doğru şekilde yönlendirilmediği tespit edilmiştir. Modern basınçlı sulama sistemleri etkin sulama suyu kullanımı yanında, önemli düzeyde verim artışı ve su tasarrufu sağlayarak çok önemli düzeyde ekonomik gelirden de artış sağlama etkisi olduğu tespit edilmiştir. Hem kaynakların etkin kullanımını hem de tarımsal sulamanın çevresel olumsuz etkilerini azaltmada (tuzluluk, drenaj, erozyon, yüzey akış, çoraklaşma vb.) önemli olacağını göstermektedir. Samsat Sulama Birlik sahasında uygun projelendirilmiş basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir. Örentaş Köyünde İsmail ORHAN' nın daha öncesinde kullandığı sulama yöntemleri damla, yağmurlama ve karık sulama yöntemleridir fakat uygun olmayan projelendirme ve uygulamalardır. Buradaki bu çiftçimizde alternatif ürün demonstrasyonuna ve yeniliklere açıktır. Çiftçimizin arazileri konum olarak demonstrasyona uygun ve su kaynağı kendi sondaj tesisidir. Arazi % 2'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri; bu çiftçimiz ile biber bahçe tesisi olmak üzere alternatif ürün yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Burada biber lateral aralıkları sıra üzeri 1,40 m de tek sıra olarak alınmıştır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 40 sulama ile toplam 1100 mm sulama suyu verilmiştir. Çiftçimizin enerji kullanımı pompaj tesisi için gerekli olan enerjidir. Uygulanan bu sistemde hidrosiklon filtre (yeraltı su kaynağı olduğundan), 5 yıl garantili basınç regüleli 20/33/2 L özellikli damla laterali ve mandallı manifold borusu kullanılmıştır..

2012 yılında demonstrasyonun kurulumu gerçekleşmemiştir. Sulama birliğinden kaynaklanan sorunlardan dolayı damla sulama sistemi kurulmamış biber fideleri kurumuştur. Demonstrasyonun sürdürülebilir olması sulama birliğine bağlıdır. 2013 yılında sulama birliğindeki sıkıntıların artması demonstrasyonun sürdürülebilirliğini azalmıştır. Demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliği ve damla sulama sistemlerinin bölgede yaygınlaşması sulama birliğinin düzenli çalışmasına bağlıdır.

➤ **YUSUF DOĞAN/Karpuz Damla Sulama Demonstrasyonu**
(Merkez/Hasankendi)

Amacı; GAP TEYAP saha çalışmalarında damla sulama yapanların çoğunluğunun projersiz kötü uygulamalar olduğu, bu yöntemi kullanmak isteyenlerin doğru şekilde yönlendirilmediği tespit edilmiştir. Modern basınçlı sulama sistemleri etkin sulama suyu kullanımı yanında, önemli düzeyde verim artışı ve su tasarrufu sağlayarak çok önemli düzeyde ekonomik gelirdede artış sağlama etkisi olduğu tespit edilmiştir. Hem kaynakların etkin kullanımını hem de tarımsal sulamanın çevresel olumsuz etkilerini azaltmada (tuzluluk, drenaj, erozyon, yüzey akış, çoraklaşma vb.) önemli olacağını göstermektedir. Hasan kendi köyünde uygun projelendirilmiş basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Hasankendi Köyünde Yusuf DOĞAN' nın daha öncesinde kullandığı sulama yöntemleri damla, yağmurlama ve karık sulama yöntemleridir fakat uygun olmayan projelendirme ve uygulamalardır. Buradaki bu çiftçimizde alternatif ürün demonstrasyonuna ve yeniliklere açıktır. Çiftçimizin arazileri konum olarak demonstrasyona uygun ve su kaynağı kendi sondaj tesisidir. Arazi % 2'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri; bu çiftçimiz ile karpuz bahçe tesisi olmak üzere alternatif ürün yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Burada karpuz lateral aralıkları sıra üzeri 1,40 m de tek sıra olarak alınmıştır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 35 sulama ile toplam 640 mm sulama suyu verilmiştir. Çiftçimizin enerji kullanımı sondaj tesisi için gerekli olan enerjidir. Uygulanan bu sistemde hidrosiklon filtre (yeraltı su kaynağı olduğundan), 5 yıl garantili basınç regüleli 20/50/2 L özellikli damla laterali ve mandallı manifold borusu kullanılmıştır.

2012 yılında damla sulama sistemi kurulmuş ve aktif olarak çalışmıştır. Sulama sezonunda kuyuda oluşan sıkıntıların giderilmemesi sistemin çalışmasını etkilemiş ve sistem çalışmamıştır. Çiftçimiz tüm uyarılarımıza rağmen kuyuda gerekli bakımı yaptırmamış ve demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliği azalmıştır.

➤ **ALİ ŞAHİN/2. Ürün Silajlık Mısır Damla Sulama Demonstrasyonu (Besni/Çakırhüyük)**

Amacı; GAP TEYAP saha çalışmalarında damla sulama yapanların çoğunluğunun projersiz kötü uygulamalar olduğu, bu yöntemi kullanmak isteyenlerin doğru şekilde yönlendirilmediği tespit edilmiştir. Modern basınçlı sulama sistemleri etkin sulama suyu kullanımı yanında, önemli düzeyde verim artışı ve su tasarrufu sağlayarak çok önemli düzeyde ekonomik gelirdede artış sağlama etkisi olduğu tespit edilmiştir. Hem kaynakların etkin kullanımını hem de tarımsal sulamanın çevresel olumsuz etkilerini azaltmada (tuzluluk, drenaj, erozyon, yüzey akış, çoraklaşma vb.) önemli olacağını göstermektedir. Keysun Sulama Birliği Sahası'nda basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir. Çakırhüyük beldesinde Ali ŞAHİN' nin daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi karık sulama yöntemidir. Buradaki bu çiftçimiz yeniliklere açıktır. Çiftçimizin arazisi konum olarak demonstrasyona uygun ve kendine ait sondaj tesisi vardır. Arazi % 1'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir. Demonstrasyon Özellikleri; bu çiftçimiz ile 2. Ürün silajlık mısır yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Çiftçimiz, bu yöntem ile 2. Ürün silajlık mısır yetiştiriciliğini ilk defa yapmıştır. Burada lateral aralıkları mısır için 1.40 m olarak alınmıştır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 21 sulama ile toplam 922 mm sulama suyu verilmelidir. Enerji kullanımı sondaj tesisinin elektrik gideridir. Uygulanan bu sistemde hidrosiklon filtre (yeraltı sondaj suyu olduğundan), 22/33/2 L özellikli yassı damla laterali ve mandallı manifold borusu kullanılmıştır.

4 Temmuz 2013 te sistem kurulumu gerçekleştirilmiştir. Sulama zaman programı çiftçiye verilmiş ve bu doğrultuda sulama sistemi etkin bir şekilde çalıştırılmıştır. Demonstrasyon alanımızın dönemsel olarak kontrolleri gerçekleştirilmiş ve çiftçimize gerekli olan bilgiler aktarılmıştır. . Çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlamıştır. Demonstrasyonumuzun başarılı ve sürdürülebilir olması bölge çiftçisi üzerinde iyi bir etki bırakmıştır.

568,569

➤ **AHMET GÜRER/2. Ürün Silajlık Mısır Damla Sulama Demonstrasyonu (Besni/Çakırhüyük)**

Amacı; GAP TEYAP saha çalışmalarında damla sulama yapanların çoğunluğunun projersiz kötü uygulamalar olduğu, bu yöntemi kullanmak isteyenlerin doğru şekilde yönlendirilmediği tespit edilmiştir. Modern basınçlı sulama sistemleri etkin sulama suyu kullanımı yanında, önemli düzeyde verim artışı ve su tasarrufu sağlayarak çok önemli düzeyde ekonomik gelirdede artış sağlama etkisi olduğu tespit edilmiştir. Hem kaynakların etkin kullanımını hem de tarımsal sulamanın çevresel olumsuz etkilerini azaltmada (tuzluluk, drenaj, erozyon, yüzey akış, çoraklaşma v.b.) önemli olacağını göstermektedir. Keysun Sulama Birliği Sahası'nda basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir. Çakırhüyük beldesinde Ahmet GÜRER'İN daha öncesinde kullandığı sulama yöntemleri karık ve yağmurlama sulama yöntemleridir. Buradaki bu çiftçimiz yeniliklere açıktır. Çiftçimizin arazisi konum olarak demonstrasyona uygun ve kendine ait sondaj tesisi vardır. Arazi % 1'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri; bu çiftçimiz ile 2. Ürün silajlık mısır yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Çiftçimiz, bu yöntem ile 2. Ürün silajlık mısır yetiştiriciliğini ilk defa yapmıştır. Burada lateral aralıkları mısır için 1.40 m olarak alınmıştır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 21 sulama ile toplam 922 mm sulama suyu verilmelidir. Enerji kullanımı sondaj tesisinin elektrik gideridir. Uygulanan bu sistemde hidrosiklon filtre (yeraltı sondaj suyu olduğundan), 22/33/2 L özellikli yassı damla laterali ve mandallı manifold borusu kullanılmıştır.

8 Temmuz 2013 te sistem kurulumu gerçekleştirilmiştir. Sulama zaman programı çiftçiye verilmiş ve bu doğrultuda sulama sistemi etkin bir şekilde çalıştırılmıştır. Demonstrasyon alanımızın dönemsel olarak kontrolleri gerçekleştirilmiş ve çiftçimize gerekli olan bilgiler aktarılmıştır. . Çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlamıştır. Demonstrasyonumuzun başarılı ve sürdürülebilir olması bölge çiftçisi üzerinde iyi bir etki bırakmıştır.

➤ **MUSTAFA KOCA/2. Ürün Silajlık Mısır Damla Sulama Demonstrasyonu (Besni/Cakırhüyük)**

Amacı; GAP TEYAP saha çalışmalarında damla sulama yapanların çoğunluğunun projesiz kötü uygulamalar olduğu, bu yöntemi kullanmak isteyenlerin doğru şekilde yönlendirilmediği tespit edilmiştir. Modern basınçlı sulama sistemleri etkin sulama suyu kullanımı yanında, önemli düzeyde verim artışı ve su tasarrufu sağlayarak çok önemli düzeyde ekonomik gelirden de artış sağlama etkisi olduğu tespit edilmiştir. Hem kaynakların etkin kullanımını hem de tarımsal sulamanın çevresel olumsuz etkilerini azaltmada (tuzluluk, drenaj, erozyon, yüzey akış, çoraklaşma vb.) önemli olacağını göstermektedir. Keysun Sulama Birliği Sahası'nda basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir. Cakırhüyük beldesinde Mustafa KOCA' nın daha öncesinde kullandığı sulama yöntemleri karık ve yağmurlama sulama yöntemleridir. Buradaki bu çiftçimiz yeniliklere açıktır. Çiftçimizin arazisi konum olarak demonstrasyona uygun ve kendine ait sondaj tesisi vardır. Arazi % 1'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri; bu çiftçimiz ile 2. Ürün silajlık mısır yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Çiftçimiz, bu yöntem ile 2. Ürün silajlık mısır yetiştiriciliğini ilk defa yapmıştır. Burada lateral aralıkları mısır için 1.40 m olarak alınmıştır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 21 sulama ile toplam 922 mm sulama suyu verilmelidir. Enerji kullanımı sondaj tesisinin elektrik gideridir. Uygulanan bu sistemde hidrosiklon filtre (yeraltı sondaj suyu olduğundan), 22/33/2 L özellikli yassı damla laterali ve mandallı manifold borusu kullanılmıştır.

25 Haziran 2013 te sistem kurulumu gerçekleştirilmiştir. Sulama zaman programı çiftçiye verilmiş ve bu doğrultuda sulama sistemi etkin bir şekilde çalıştırılmıştır. Demonstrasyon alanımızın dönemsel olarak kontrolleri gerçekleştirilmiş ve çiftçimize gerekli olan bilgiler aktarılmıştır. . Çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlamıştır. Demonstrasyonumuzun başarılı ve sürdürülebilir olması bölge çiftçisi üzerinde iyi bir etki bırakmıştır.

572,573

➤ **VAKKAS ACAR/Pamuk Damla Sulama Demonstrasyonu (Besni/Çakırhüyük)**

Amacı; GAP TEYAP saha çalışmalarında damla sulama yapanların çoğunluğunun projesiz kötü uygulamalar olduğu, bu yöntemi kullanmak isteyenlerin doğru şekilde yönlendirilmediği tespit edilmiştir. Modern basınçlı sulama sistemleri etkin sulama suyu kullanımı yanında, önemli düzeyde verim artışı ve su tasarrufu sağlayarak çok önemli düzeyde ekonomik gelirden de artış sağlama etkisi olduğu tespit edilmiştir. Hem kaynakların etkin kullanımını hem de tarımsal sulamanın çevresel olumsuz etkilerini azaltmada (tuzluluk, drenaj, erozyon, yüzey akış, çoraklaşma vb.) önemli olacağını göstermektedir. Keysun Sulama Birliği Sahası'nda basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir.

Çakırhüyük beldesinde Vakkas ACAR' ın daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi karık sulama yöntemidir. Buradaki bu çiftçimiz yeniliklere açıktır. Çiftçimizin arazisi konum olarak demonstrasyona uygun ve kendine ait sondaj tesisi vardır. Arazi % 1'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri; bu çiftçimiz ile pamuk yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Çiftçimiz, bu yöntem ile pamuk yetiştiriciliğini ilk defa yapmıştır. Burada lateral aralıkları pamuk için 1.40 m olarak alınmıştır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 21 sulama ile toplam 980 mm sulama suyu verilmelidir. Enerji kullanımı sondaj tesisinin elektrik gideridir. Uygulanan bu sistemde hidrosiklon filtre (yeraltı sondaj suyu olduğundan), 22/33/2 L özellikli yassı damla laterali ve mandallı manifold borusu kullanılmıştır.

25 Haziran 2013 te sistem kurulumu gerçekleştirilmiştir. Sulama zaman programı çiftçiye verilmiş ve bu doğrultuda sulama sistemi etkin bir şekilde çalıştırılmıştır. Demonstrasyon alanımızın dönemsel olarak kontrolleri gerçekleştirilmiş ve çiftçimize gerekli olan bilgiler aktarılmıştır. Çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlamıştır. Demonstrasyonumuzun başarılı ve sürdürülebilir olması bölge çiftçisi üzerinde iyi bir etki bırakmıştır

574,575

➤ **BAYRAM YILDIRIM/Pamuk Damla Sulama Demonstrasyonu**
(Besni/Çakırhüyük)

Amacı; GAP TEYAP saha çalışmalarında damla sulama yapanların çoğunluğunun projesiz kötü uygulamalar olduğu, bu yöntemi kullanmak isteyenlerin doğru şekilde yönlendirilmediği tespit edilmiştir. Modern basınçlı sulama sistemleri etkin sulama suyu kullanımı yanında, önemli düzeyde verim artışı ve su tasarrufu sağlayarak çok önemli düzeyde ekonomik gelirden de artış sağlama etkisi olduğu tespit edilmiştir. Hem kaynakların etkin kullanımını hem de tarımsal sulamanın çevresel olumsuz etkilerini azaltmada (tuzluluk, drenaj, erozyon, yüzey akış, çoraklaşma vb.) önemli olacağını göstermektedir. Keysun Sulama Birliği Sahası'nda basınçlı sulama sistemlerinin olması ve basınçlı sulama yöntemlerinin teşvik edilmesi ve benimsetilmesidir. Çakırhüyük beldesinde Bayram YILDIRIM'ın daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi karık sulama yöntemidir. Buradaki bu çiftçimiz yeniliklere açıktır. Çiftçimizin arazisi konum olarak demonstrasyona uygun ve kendine ait sondaj tesisi vardır. Arazi % 1'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri; bu çiftçimiz ile pamuk yetiştiriciliği demonstrasyonu, damla sulama sistemi ile kurulmuştur. Çiftçimiz, bu yöntem ile pamuk yetiştiriciliğini ilk defa yapmıştır. Burada lateral aralıkları pamuk için 1.40 m olarak alınmıştır. CROPWAT yöntemine göre yapılan sulama zaman planlamasında 21 sulama ile toplam 980 mm sulama suyu verilmelidir. Enerji kullanımı sondaj tesisinin elektrik gideridir. Uygulanan bu sistemde hidrosiklon filtre (yeraltı sondaj suyu olduğundan), 22/33/2 L özellikli yassı damla laterali ve mandallı manifold borusu kullanılmıştır.

25 Haziran 2013 te sistem kurulumu gerçekleştirilmiştir. Sulama zaman programı çiftçiye verilmiş ve bu doğrultuda sulama sistemi etkin bir şekilde çalıştırılmıştır. Demonstrasyon alanımızın dönemsel olarak kontrolleri gerçekleştirilmiş ve çiftçimize gerekli olan bilgiler aktarılmıştır. . Çiftçimiz verdiğimiz teknik destekle beraber üzerine düşen görevleri yerine getirerek önder çiftçi profili çizmiştir. Çiftçimizin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olmasını sağlamıştır.

Demonstrasyonumuzun başarılı ve sürdürülebilir olması bölge çiftçisi üzerinde iyi bir etki bırakmıştır.

576,577

➤ **Necati ÇAKMAK /Patlıcan Damla Sulama Demonstrasyonu (Obalı)**

Amacı; Sebzelerde damla sulamanın etkinliğini ve verime katkısını göstererek bölge çiftçisini damla sulama sistemlerine teşvik etmektir.

Yeniliklere açık ve yetiştirme konusunda bilgilenmek isteyen bir çiftçimizdir. İlçe merkezine çok yakında bulunan arazi aynı zamanda köy girişinde bulunmasından dolayı görsellik açısından gayet uygundur. Arazi % 2'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri; kuyu suyu kullanan çiftçimizin masraflarını düşürmek adına damla sulama sistemi kurulmuştur. Sistemde hidrosiklon ikiz disk filtre, gübre tankı ve Q16 40cm 2 L/h damla laterali kullanılmıştır. Patlıcan ekimi yapılan demonstrasyonda sulama zaman planlaması CROPWAT programı ile yapıp çiftçiye ulaştırılmıştır. Çiftçimiz böylece hem yüksek enerji maliyetinden hem de yorucu işçilikten kurtulmuştur.

Sezon sonunda sulama açısından başarılı görülen bu demonstrasyon çiftçimiz tarafından bu yılda devam ettirilmiş, yani sürdürülebilirliğini sağlamıştır. Fakat bu yıl bölgedeki aşırı yağışlar nedeniyle tarlayı su basmış ve demonstrasyon bu yıl için iptal edilmiştir. Gelecek yıl çiftçi kendi imkanlarıyla ekimine devam ederek sistemleri verimli şekilde kullanacaktır.

578

➤ **Kenan ÇAKMAK/ Patlıcan Damla Sulama Demonstrasyonu (Obalı)**

Amacı; Sebzelerde damla sulamanın etkinliğini ve verime katkısını göstererek bölge çiftçisini damla sulama sistemlerine teşvik etmektir. Yeniliklere açık ve yetiştirme konusunda bilgilenmek isteyen bir çiftçimizdir.

İlçe merkezine çok yakında bulunan arazi aynı zamanda köy girişinde bulunmasından dolayı görsellik açısından gayet uygundur. Arazi % 2'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Kuyu suyu kullanan çiftçimizin masraflarını düşürmek adına damla sulama sistemi kurulmuştur. Sistemde hidrosiklon ikiz disk filtre, gübre tankı ve Q16 40cm 2 L/h damla laterali kullanılmıştır. Patlıcan ekimi yapılan demonstrasyonda sulama zaman planlaması CROPWAT programı ile yapıp çiftçiye ulaştırılmıştır. Çiftçimiz böylece hem yüksek enerji maliyetinden hem de yorucu işçilikten kurtulmuştur.

Sulama açısından başarılı görülen bu demonstrasyon çiftçimiz tarafından bu yılda devam ettirilmiş, yani sürdürülebilirliğini sağlamıştır. Fakat bu yıl bölgedeki aşırı yağışlar nedeniyle tarlayı su basmış ve demonstrasyon bu yıl için iptal edilmiştir. Gelecek yıl çiftçi kendi imkanlarıyla ekimine devam ederek sistemleri verimli şekilde kullanacaktır.

579

➤ **Hidayet ECER/ Biber Damla Sulama Demonstrasyonu (Ergani)**

Amacı; Sebzelerde damla sulamanın etkinliğini ve verime katkısını göstererek bölge çiftçisini damla sulama sistemlerine teşvik etmektir. Sebze yetiştiriciliğine önem veren çiftçimiz bölgede örnek alınmaktadır. İlçe merkezinde ana yol üzerinde bulunan demonstrasyon görsellik açısından gayet uygundur. Böylece yapılan çalışmalar yoldan geçen çiftçiler tarafından rahatça görülebilmekte ve incelenebilmektedir. Arazi % 2'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir. Demonstrasyon Özellikleri; kuyu suyu kullanan çiftçimizin masraflarını düşürmek adına damla sulama sistemi kurulmuştur. Sistemde hidrosiklon ikiz disk filtre, gübre tankı ve Q16 40cm 2 lt./h damla laterali kullanılmıştır. Biber ekimi yapılan demonstrasyonda sulama zaman planlaması CROPWAT programı ile yapılarak çiftçiye ulaştırılmıştır. Çiftçimiz böylece hem yüksek enerji maliyetinden hem de yorucu işçilikten kurtulmuştur. Sulama açısından başarılı görülen bu demonstrasyon çiftçimiz tarafından bu yılda devam ettirilmiş, yani sürdürülebilirliğini sağlamıştır. Çiftçimiz sadece biber yetiştiriciliğinde değil biberin farklı alanlarda kullanımını öğrenerek çevredeki köylülere göstermiştir.

580,581

➤ **Halis TEKİN / Biber Damla Sulama Demonstrasyonu (Merkez-Kayapınar)**

Amacı; Şehir merkezine yakın mesafede bulunan demonstrasyonda pazarlara satışa yönelik yapılan üretimin verimliliğini artırarak çiftçi gelirini artırma hedeflenmiştir. Sebze yetiştiriciliğine önem veren çiftçimiz bölgede örnek alınmaktadır. Şehir merkezine çok yakın olması cazibesini arttırmakta, herhangi bir sorunda ulaşım çok kolay olmaktadır. Arazi % 2'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Sistemde gravel filtre, gübre tankı ve Q16 40cm 2 L/h damla laterali kullanılmıştır. Biber ekimi yapılan demonstrasyonda sulama zaman planlaması CROPWAT programı ile yapıp çiftçiye ulaştırılmıştır. Çiftçimiz böylece hem yüksek enerji maliyetinden hem de yorucu işçilikten kurtulmuştur. Çiftçimiz kendi imkanlarıyla sebze yetiştiriciliğini geliştirmektedir.

Sulama açısından başarılı görülen bu demonstrasyon çiftçimiz tarafından bu yılda devam ettirilmiştir. Tıkanmış olan lateraller yerine yenileri almış ve arazide kullanmıştır.

RESİM 582,583

➤ **Enver İPEK / Biber Damla Sulama Demonstrasyonu (Merkez-Ekinciler)**

Amacı; Kralkızı-Dicle pilot alanı sınırlarında yer alan demonstrasyonumuz bölge çiftçilerinin ilgisini çekerek sebze damla sulamanın önemini anlatmak için kurulmuştur. Çiftçimiz bölgede tanınan ve uzun yıllardır sebze üretimi yapan biridir. Damla sulamanın sebze üzerinde olumlu etkilerini göstererek yaygınlaştırılması hedeflenerek kurulmuştur.

Köyün ana yolu üzerinde bulunan demonstrasyon alanı bu yıl ilçe ana yolu yanına taşınmıştır. Arazi % 1'e yakın bir eğime sahip ve orta bünyelidir.

Demonstrasyon Özellikleri;_ilk yıl köy içinde kurulan demonstrasyon bu yıl ise Diyarbakır-Ergani ana yolu üzerine taşınmıştır. Önceki yıla göre ekim alanını ve çeşitlerini arttırmıştır. Açık kanal suyu kullanan çiftçimize gravel filtre sistemi kurulmuştur. Q16 40cm 2 L/h damla laterali kullanılmıştır. Biber ekimi yapılan

demonstrasyonda sulama zaman planlaması CROPWAT programı ile yapıp çiftçiye ulaştırılmıştır.

Çiftçimiz demonstrasyon alanını ana yol üzerine taşıyarak hem görsellik yönünden hem de sıcak satış yönünden büyük avantaj sahibi olmuştur. Böylece hem çiftçi topladığı ürünü taze taze satma imkanı yakalamış hem de sistem özelliklerimiz sebze alan kişiler tarafından görülebilmektedir. Çevre köydeki çiftçilere de örnek teşkil etmiştir.

584,585

➤ **Mehmet GİRAY/Bağ Damla Sulama Demonstrasyonu (Dicle-Dedeköy)**

Amacı; İlimizde bağcılığın gelişmeye başlaması üzerine demonstrasyonumuz kurulmuştur. Hem bağcılığı hem de bağda damla sulamayı öğretmek hedeflenmiştir. Çiftçimiz köyünde ve çevre köylerde aktif olarak çalışan birisidir. Kendisine kurulan sistemi diğer çiftçilere göstererek yayım çalışmalarında büyük emeği olmuştur.

Köyün ana yolu üzerinde bulunan demonstrasyon alanı % 3'e yakın bir eğime sahip ve orta bünyelidir. Demonstrasyonda bölgeye uyumlu ve yüksek verimli çeşitler olan Horozkarası, Kabarcık ve Hatun Parmağı çeşitleri tercih edilmiştir. Kuyu suyu kullanan çiftçimize hidrosiklon disk filtre sistemi kurulmuştur. Q16 50cm 2 L/h damla laterali kullanılmıştır. Sulama zaman planlaması CROPWAT programı ile yapıp çiftçiye ulaştırılmıştır.

Kurulan bu bağ demonstrasyonundan sonra köyde yeni kurulumlar hız kazanmış, projemiz kapsamında sebze demonstrasyonu kurulmuştur. Ayrıca çiftçiler kendi imkanlarıyla ve TGHB hibeleri vasıtasıyla damla sulama sistemi ile bağ kurulumu için girişimlerde bulunmuşlardır.

586,587

➤ **Cafer SACU / Konvansiyonel Pamuk Damla Sulama Demonstrasyonu (Cınar-Sükürlü)**

Amacı; Pamuk üretiminde ciddi problemlerden olan sulama suyu masraflarını kısarak karlılık oranını arttırmak hedeflenmiştir.

Yaklaşık 400 dekar alanda pamuk üretimi yapan çiftçimiz bölgeye örnek olacak önder çiftçilerimizdendir. Kendi kurduğu filtre ve damla sulama sistemi sayesinde bütün arazisinin en verimli şekilde sulamasını yapmaktadır.

Bismil ilçesi ana yolu üzerinde bulunan demonstrasyon görsellik açısından son derece uyumludur. Arazi % 1'e yakın bir eğime sahip ve orta bünyelidir.

Kuyu suyu kullanan çiftçimiz kendi imkanlarıyla hidrosiklon disk filtre sistemini daha önceden kurmuştur. Kurulu olan sistem ile yaklaşık 400 dekar alan sulanmaktadır. Proje kapsamında ise çiftçimize Q20 50cm 2 L/h damla laterali kullanılmıştır. Sulama zaman planlaması CROPWAT programı ile yapıp çiftçiye ulaştırılmıştır. Bu sulama ve gübreleme programı çiftçi tarafından bütün araziye uygulanmıştır.

Kurulu olan filtre sistemi ve düzeni sayesinde bölge çiftçilerine örnek olmaktadır. Pamuk ekimini hem büyük alanda yapmış hem de bölge ortalama veriminin üzerinde bir ürün elde etmiştir.

➤ **Zülfikar GÜNEŞ / 2.ürün Dane Mısır Damla Sulama Demonstrasyonu (Merkez-Ekinciler)**

Amacı; sulama suyu ihtiyacı çok fazla olan mısır bitkisinde damla sulama ile yeterli suyun verilip verimde artış sağlanabileceği hedeflenmiştir.

Köyün önde gelen çiftçilerindendir. Eşiyle birlikte çalışmalarını yapmaktadırlar.

Köyün içerisinde yol güzergahında bulunan arazi % 1'e yakın bir eğime sahip ve orta bünyelidir. İlk yılında demonstrasyon güzel sonuçlanmış fakat 2013 yılında çiftçinin sağlık sorunları nedeniyle sürdürülememiştir.

➤ **Muazzez GÜNEŞ / 2.ürün Dane Mısır Damla Sulama Demonstrasyonu (Merkez-Ekinciler)**

Amacı; sulama suyu ihtiyacı çok fazla olan mısır bitkisinde damla sulama ile yeterli suyun verilip verimde artış sağlanabileceği hedeflenmiştir.

Köyün önde gelen çiftçilerindendir. Eşiyle birlikte çalışmalarını yapmaktadırlar.

Köyün içerisinde yol güzergahında bulunan arazi % 1'e yakın bir eğime sahip ve orta bünyelidir. İlk yılında demonstrasyon güzel sonuçlanmış fakat 2013 yılında çiftçinin ekonomik sorunları nedeniyle sürdürülememiştir.

➤ **Halit DEMİR / 2.ürün Silajlık Mısır Damla Sulama Demonstrasyonu (Merkez-Ekinciler)**

Amacı; yem bitkileri konusunda sıkıntı yaşanan bölgemizde silajlık mısır yetiştiriciliğini damla sulama ile yetiştirilmesini öğretmek amaçlanmıştır.

Köyde hayvancılık ve tarımla uğraşan çiftçimiz kendisine gerekli bütün bilgileri almak için gayet isteklidir. Sulama kanalı yanında yer alan arazi suyun çok kirli olması nedeniyle kuyu suyu kullanılmaktadır. Arazi % 1'e yakın bir eğime sahip ve orta bünyelidir. Kuyu suyu kullanan çiftçimiz hidrosiklon disk filtre sistemini kurmuştur. Kurulan olan sistem ile mısırın sulaması yapılmaktadır. Arazide Q16 50cm 2 L/h damla laterali kullanılmıştır. Sulama zaman planlaması CROPWAT programı ile yapıp çiftçiye ulaştırılmıştır.

Demonstrasyon genel olarak amacına ulaşmış, silajlık mısır damla sulama ile sorunsuz şekilde yetiştirilmiştir. Böylece hayvanları için gerekli olan yem bitkilerini kendisi üretmiştir.

RESİM 590,591

➤ **Yakup BUDAK/ 1.Ürün Danelik Mısır Damla Sulama Demonstrasyonu (Bismil-Aralık)**

Amacı; ilçe genelinde yoğun olarak yetiştiriciliği yapılan 1.ürün mısır bitkisinde, salma sulama yerine damla sulama ile yüksek verim alınabileceğini kanıtlamak ve bölgede yayımını yapmaktır.

Ziraat teknikeri olan çiftçimiz yetiştiricilik tekniklerine ve yeniliklere açık bir kişidir. Proje kapsamında gerekli bilgileri alarak arazide uygulama yapmak peşindedir.

İlçe merkezine yakın olan ve köylerin geçiş noktasında bulunan demonstrasyon alanı kendi köyünde ve çevre köylerde örnek teşkil etmektedir. Arazi % 2'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir. Çiftçimiz aldığı desteğin yanında kendi imkanları ile birlikte 100 dekar alanda damla sulama sistemini kurmuştur. Kuyu suyu kullanılan arazide hidrosiklon ikiz disk filtre sistemi kurulmuştur. Q20 50cm 2 L/h damla laterali kullanılmıştır. Sulama zaman planlaması CROPWAT programı ile yapıp çiftçiye ulaştırılmıştır. Çiftçimiz böylece hem yüksek enerji maliyetinden hem de yorucu işçilikten kurtulmuştur.

İlçede yaygın olarak yetiştirilen mısır bitkisinde damla sulama sisteminin kurulup başarıya ulaşması yayım açısından önem arz etmektedir. Çiftçimiz söylenen talimatlara uyarak 1400 kg/da verim elde etmiştir. Bölge ortalamasından üstün olan verim damla sulamanın sağladığı katkıyı ortaya koymaktadır.

592,593

➤ **Murat ADEMİHAN / Bağ Damla Sulama Demonstrasyonu (Cınar-Aboris)**

Amacı; ilçede yaygınlaştırmak istenen bağcılığın düzgün şekilde işleyişini sağlamak açısından önemlidir.

Büyük alanlarda üreticilik yapan çiftçimiz ilçede tanınan ve lider çiftçi özelliklerinde biridir. Köy yollarının güzergahında bulunan demonstrasyon çiftçilerin ilgisini çekecek şekilde düzenlenmiştir. Arazi % 2-3'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Çiftçimiz kendi arazilerinde basınçlı sulama sistemlerini kullanmaktadır. Kuyu suyu kullanılan arazide hidrosiklon disk filtre sistemi kurulmuştur. Q16 33cm 2 L/h damla laterali kullanılmıştır.

Sulama zaman planlaması CROPWAT programı ile yapıp çiftçiye ulaştırılmıştır. Çiftçimiz böylece hem yüksek enerji maliyetinden hem de yorucu işçilikten kurtulmuştur. İlçede tanınan çiftçimiz yapılan projenin yayımında önemli rol oynamaktadır. İlçenin büyük çiftçilerinden olması sebebiyle önder çiftçi olarak nitelendirilebilir. Gelecek yıllarda çiftçimizi örnek alarak bağ kurmak isteyecekleri tahmin edilmektedir.

594,595

➤ **Hasan GÖK / Domates-Biber Damla Sulama Demonstrasyonu (Dicle-Dedeköy)**

Amacı; ilçede yaygınlaştırılmak istenen sebze yetiştiriciliğini ve sebzelerde sulama yöntemlerini öğretmektir.

Aynı köyde bulunan bağ demonstrasyonumuzdan etkilenerek kendisinin de sebzeçilik konusunda eksiklerini belirtmesi ve yetiştiricilik için meraklı olması dolayısıyla demonstrasyon çiftçilerimiz arasına alınmıştır. Köy içerisinde görülebilen yerde olan arazimiz sebze yetiştiriciliğine meraklı olan kişiler tarafından ilgi çekmektedir. Arazi % 2-3'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Çiftçimize hem domates hem de biber yetiştiriciliği demonstrasyonumuzda kuyu suyu kullanılması sebebiyle hidrosiklon filtre sistemi disk filtre ile birlikte kurulmuştur. Ayrıca arazide Q20 33cm 2 L/h damla laterali kullanılmıştır. Sulama zaman planlaması CROPWAT programı ile yapıp çiftçiye ulaştırılmıştır.

Köyde yapılan eğitim ve demonstrasyon çalışmaları sonucunda köyün genelinde modern tarıma yönelme artmıştır. Çiftçimizin sebze yetiştiriciliği ve sulama hakkında bilgisi olmayışı fakat öğrenmek için istekli oluşu önemli bir unsurdur. Bu yüzden öğrenmeye ve yenilikler yapmaya devamlı hazırdır.

596,597

➤ **Mehmet ATİK – Ekolojik Pamuk Damla Sulama Demonstrasyonu (Çınar-Kazıktepe)**

Amacı; bölgede yaygınlaştırılmak istenen organik pamuk yetiştiriciliğinin damla sulama sistemleri ile planlanarak verimi arttırmak hedeflenmiştir.

Köyde büyük alanda tahıl ve pamuk üretimi yapan çiftçimiz daha önce de kendi çabalarıyla organik gübreler kullanmıştır. Ayrıca basınçlı sulama sistemlerini aktif şekilde kullanmaktadır. Şehir merkezine yakın olan arazi bizler için adeta uygulama merkezi haline gelmiştir. Arazi % 2-3'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir. Kuyu suyu kullanılması sebebiyle hidrosiklon filtre sistemi ikiz disk filtre ile birlikte kurulmuştur. Ayrıca arazide Q22 30cm 1,6 L/h yassı damla laterali kullanılmıştır. Sulama zaman planlaması CROPWAT programı ile yapıp çiftçiye ulaştırılmıştır.

Ekolojik pamuğu yaygınlaştırmak amacıyla yapılan demonstrasyon bölge çiftçilerimizin dikkatini çekmeyi başarmıştır. Sulama yapılırken kuyu suyu debisinde yaşanan problemler nedeniyle verimde bir miktar verim kaybı yaşanmıştır. Fakat bu sorun gelecek dönemlerde düzeltilecek ve verim artışları sağlanacaktır.

598-599

➤ **Sehms GÜZEL Armut Damla Sulama Demonstrasyonu (Ömerli)**

Mardin İli Ömerli İlçesinde 10 da alanda armut bahçesine 22.05.2012 tarihinde damla sulama sistemi kurulumu yapılmıştır. Su kaynağı kuyu olup kuyu çıkışı 4'' tir. Çiftçimiz genelde pasif olmasına karşın rutin olarak arazisine gelen biridir. 2012 yılında Çiftçimizi genelde sulama eğitiminde, armut bahçesini sulamasında verilen talimatları yerine tam olarak getirmemiş ama 2013 yılında tarafından yapılması gerekenleri çiftçimizin kendisi değil başkasının yardımı ile yapılmıştır. GAP TEYAP olarak elimizden geldiğince zorladık. Buna karşın 2013 yılında damla sulama kontrol ünite sistemi çalışır durumdadır. Fide durumundaki ağaçların durumu iyi ve sulaması halen devam etmektedir. Yapılan demonstrasyon alan seçimi doğru olup; hem yola yakın hem açık alanda, hem de su sıkıntısı bulunmamaktadır. Dolayısıyla tesis edilen armut bahçesinde kurulan demonstrasyon damla sulama sistemi için ideal bir yerdedir. Genelde Ömerli ilçesi bahçecilik ve çoğunlukla bağcılıkla uğraştığı için Yapılan damla sulama sistemi seçimi yerindedir. Çiftçilerimiz tarafından örnek teşkil etmiştir.

➤ **Besir TEMİZ Bağ Damla Sulama Demonstrasyonu(Ömerli)**

Mardin İli Ömerli İlçesinde 10 da bağda damla sulama demonstrasyon alanımız pilot alan dışında ana cadde üzerinde görsellik açısından uygun bir arazidir. Damla sulama sisteminin kurulumu 22.05.2013 tarihinde yapılmıştır. Ömerli'de GAP TEYAP' ı ilk sahiplenen ve hala her türlü desteği vermeye çalışan biridir. 2012 den bu yana kontrol ünite sistemi çalışır durumdadır. Çiftçimiz 2013 yılında yapılmış olan damla sulama ile gübreleme yöntemini meyve ağaçlarında da uygulamaktadır. Bağ demonstrasyon alanımızda sulamayı akşam 21.00-22.00 sabah 06:00 saatlerinde 7 günde bir 8-10 h sulama yapmıştır. Çiftçimiz elde ettiği verimin 2013 yılının 2012 yılına göre az olduğunu, bunun sebebinin de hava koşullarından (dolü zarar) kaynaklandığını

söylemiştir. Fakat GAP TEYAP tarafından çiftçimizin tarım sigortası yapması için uğraşmış, ilk aşama olarak çiftçimiz GTHB ilçe müdürlüğüne tarım sigortası için başvurusunda bulunmuştur. Vermiş olduğu dilekçe sayesinde tarım için devletten aldığı kredi ödemesi 2 ay ertelenmiştir. Çiftçimiz uzun yıllardan beri çiftçilikle meşgul olup bu konuda aşırı meraklıdır. Ömerli’de Çiftçimizin Ömerli halkı tarafından sevilen ve sayılan biridir. Uzun yıllardan beri bağıcılıkla uğraşan çiftçimize sulamanın incelikleri öğretilmiştir. İlk önce çiftçimiz bildiğini yapmış sonra ise istediğimiz programa göre hareket etmiştir. Böylece bağıcılıkta tanınan bir insan olan Beşir Bey GAP TEYAP çalışmalarını takdir etmiş ve yapılan faaliyetler Ömerli’de kabul görmüştür. Çiftçilerimizin sürekli bizi durdurup tarımsal sohbet etmeleri ve sulama sistemleri hakkında soru sormaları Ömerli’de farkındalığın yakalandığının göstergesidir.

600-601

➤ **Mehmet ACILAN Bağ Damla Sulama Demonstrasyonu(Mazıdağ)**

Mardin İli Mazıdağ ilçesinde 10 da bağ alanında damla sulama sistemi(2 inch hidrosiklon+disk filtre, 16-40 / 2 L PC lateral boru) tesis ettik. Çiftçimiz emekli memur olup bağıcılık ve meyvecilikle uğraşmaktadır. Kişiyi GTHB Mazıdağ İlçe Müdürlüğü tavsiye etmiştir.Daha önce çiftçimizin damla sulamaya merakı olduğu arazisinin bir kısmına çekmiş olduğu laterallerde mandallı borulardan anlaşılmaktadır. Çiftçi ve arazi seçimi uygundur. Damla sulama sisteminin tanıtılması açısından yetiştirilen ürün ve yer uygundur. Genelde Mazıdağ’nda kuyu sahibi Çiftçiler salma veya yağmurlama sulama yapmaktadırlar. demomuzla çevre çiftçilerimizin dikkatini damlamaya çekmiş bulunmaktayız. Demomuzun en büyük artlarından bir tanesi de çiftçimiz damlama sulama sistemini nasıl olduğunu görmüş ve SZP ile sulamasını yaparak suyu verimli ve etkili kullanmayı öğrenmiştir.

➤ **Servet DEMİR Bağ Damla Sulama Demonstrasyonu(Savur)**

Mardin İli Savur İlçesinde 10 da bağ alanında damla sulama sistemi tesis ettik. Sulama sistemimiz 2,5 inçlik hidrosiklon ve filtreden müteşekkil kontrol ünitesi ve 16-40 / 2 L lik PC lateral borudan oluşmakta ve 10 da bağ da damlama için yeterlidir. Kuyu varlığı 6 m3 /s olup yeterli seviyededir. Savur bölgesinde kuyudan çıkan suyun kumlu olmasından dolayı filtrasyona aşırı önem verilmesi gerekmektedir. Çiftçimiz emekli

İnşaat Mühendisi olup Savur halkı tarafından tanınan bir insan olduğundan ve çiftçilikle ilgilenip projeyi sahiplendiğinden dolayı doğru seçimdir. Demo alanımız Savur İlçesinde ana cadde üzerinde olup Savur ilçesine giren ve çıkanlar için direk dikkat çekici özelliktedir. Savur’da kuyu sahiplerinin salma sulama ile sulama yapmalarının önüne geçilerek modern sulama sistemleri ile tanışmalarına olanak sağlanmıştır. Çiftçimiz sulama, yabancı ot mücadelesi gibi söylediğimiz talimatlara uyumuş. Diğer demo alanlarına da gelerek projeyi sahiplenmiştir. Bu çiftçimiz GAP TEYAP adına iyi bir reklam yapmakta Savur halkı tarafından yapılan demolar dikkat çekmektedir. Yapılan bitki seçimine göre uygulanan sulama yöntemi uygun olan yöntemdir. Yapılan demo başarıya ulaşmıştır. İstenilen fayda sağlanmıştır.

➤ **Mehmet Çakı Biber Damla Sulama Demonstrasyonu(Derik)**

Mardin ili Derik ilçesinde 5 da biber alanına doğru bir şekilde yetiştirmeyi öğrenmesi için sulama programı hazırlanmıştır. Çiftçimizin elinde mevcut olan damla sulama sistemi 5’’hidrosiklon +disk filtre ve 16/40/2 L/h basınçlı lateral borular kullanılarak sulaması GAP TEYAP verilen sulama takip çizelgesine göre sulama programına uyarak bitkinin ihtiyaç duyduğu sezonluk 750 mm su verilmiştir. Çiftçimiz sulama konusunda talimatlarımıza bire bir uyduğu için başarılı bir sulama demonstrasyon çalışması olmuştur.

➤ **Zinar YILDIRIM Domates +Biber Damla Sulama Demonstrasyonu(Nusaybin –Sulak Köyü)**

Mardin ili Nusaybin ilçesi sulak köyünde 5da alana damla sulama demonstrasyon alanı pilot alanımızda olup, köy yolu üzerinde, görsellik açısından uygun bir arazidir. Çiftçimiz meraklı, araştırmacı, Makine Mühendisi olmasına karşın çiftçilikle iştirak ediyor. Toplam 50 da arazisinde zamanla deneme ekimleri de yapıyor. Arazisi çevre köylere yakın düz eğimsizdir.

2012 yılında damla sulama demonstrasyon alanımızda biber yetiştirilmiştir. 2013 yılı aynı demonstrasyon alanımızda bitki çeşidi olarak biber ve domates yetiştirilmesine karar verilmiştir. Fakat domates ve biber demonstrasyonumuzun 14.05.2013 tarihinde saat 16.00 civarında şiddetli rüzgâr ve arkasından ceviz büyüklüğünde dolu zararından bitkinin gelişmesini engellemiş ve bitki kendini toparlayamamıştır. Bu yüzden çiftçimiz kendi arazinde farklı bitki çeşidinde sulama kontrol ünite sistemi ve damla sulama malzemelerini kullanmıştır.

602-603

Not: Çiftçimiz söz verdiği gibi 2013 yılında 5 da lık sera alanını, kapalı sera alanı olarak yapmıştır. Fakat olumsuz hava koşulları (dolu zararı) nedeni ile kapalı sistem aktif şekilde kullanılamamıştır.

➤ **Fehmi GARAN Domates +Biber Damla Sulama Demonstrasyonu(Savur-Merkez)**

Mardin İli Savur İlçesinde 5 da domates + biber demonstrasyon alanı pilot alan dışında anayol üzerinde görsellik açısından uygun bir arazidir. Bilinçli bir çiftçimizdir. 2012 den bu yana kontrol ünite sistemi çalışır durumdadır. Su kaynağı kuyu olup kuyu çıkışı 2'' tir. Ayrıca 25 ton su tankeri vardır. Demonstrasyon alanı ve çiftçi profili idealdir. Savur da sürekli ekilen kavak için alternatif ürünler sunmak gayesi içinde çiftçimize damla sulama sistemi ile tanıştırdık. Çiftçimiz sulama konusunda talimatlarımıza bire bir uydu ve dolayısıyla başarılı bir sulama demonstrasyon çalışması olmuştur.

604

➤ **İsmail KAHRAMANOĞLU İncir Damla Sulama Demonstrasyonu(Derik – Cıvili mezra)**

Mardin İli Derik İlçesi Cıvili Mezrasında 10 da İncir bahçesinde damla sulama sistemi tesisi 18.05.2012 tarihinde kurulumu yapılmıştır. Kendisini GTHB Derik İlçe Md. Tavsiye etmiştir. Arazi toplu yaşam ve geçiş yerlerine uzak olduğundan dolayı arazi seçimi yanlış olmuş. Ama uygulama başarılı ve damla sulama sistemi sorunsuz

çalıştığından mezra örnek teşkil etmiş damla sulama sisteminin uygulanması mezra halkının dikkatini çekmiştir. Suyun az olması sebebi ile çiftçimiz damla sulama +gübreleme ile suyun ürüne verim etkisi ve ekonomikliği göstermek için havuz yapmış ve örnek teşkil etmiştir. Yalnız çiftçimiz bu son zamanlarda damla sulama boruların boşlukta kalan kısımlarının damlatıcılarını bantla kapatıp toprağın sulanmasını engelleyip ve sulamayı gündüz vakti vermesi ile yapraklarda yanma(aşırı ilaç kullanımı ve susuzluk) olmuştur. Araziye müdahale edilerek yeni bir sulama programı ile olumsuzluk giderilmiştir.

606-607

➤ **Aziz, CEYLAN Kavun Damla Sulama Demonstrasyonu(Merkez -Ovaköy)**

Mardin İli Merkez Ovaköy' de 7,5 da kavunda damla sulama sistemi tesis ettik. Çiftçimiz köyün ileri geleni ayrıca muhtarı olup kavuniçin yaptığımız sistem çiftçilerin çok dikkatini çekti. Ayrıca kavun yapılırken o kadar çok beğenildi ki Aziz CEYLAN için yapılacak 20 da silajlık mısırdamla sulama kendi imkânları ile 160 da çıkarıldı. Kavun alanına sulamasına pek bakılmamış genelde Ovaköydeki çiftçilerimizi mısır ve pamuk ilgilendirmektedir. Çiftçimiz silajlık mısırdamla sulama arazi konumu ve kendisi uygundur demomuz için. 2013 yılı itibariyle köy içinde modern sulamaya geçiş geçmiş seneye göre 2 katına çıkmıştır. Bu bölgede sulama uzmanı, hayvancılık uzmanı ile koordineli çalışmış. Dağ yapısındaki köyün hayvan yemi konusunda çalışma yapılırken doğru etkili ve verimli sulama konularında da yayım yapılmıştır. Sonuç olarak 2013 sonu itibariyle köyde küçükbaş hayvancılık işletmesi kurulmuş. Silajlık yem ekimi ve silaj yapımı öğrenilmiş. Silajlık mısır, Macar fiğ ve tritikalenin sulama istekleri öğretilmiştir.

➤ **Abdullah SOYSAL Kayısı Damla Sulama Demonstrasyonu(Şırnak –Silopi-Özge Köyü)**

Şırnak İli Silopi İlçesi Özge Köyünde 10 da alanda Kayısıda damla sulama (4 inch hidrosiklon + disk filtre sistemi, 16-40 / 2 L lateral) tesis edilmiştir. Abdullah Bey çiftçilikle sürekli meşgul olan, seven, sorumluluk sahibi bir insandır. Çiftçimizin serası, zeytin bahçesi ve nar bahçesi mevcuttur. Çiftçimiz Silopi’de tanınan bir insandır. Arazisi ekim için elverişli köye yakın bir mevkidedir. Diğer çiftçilerin rahatlıkla gelip görebileceği bir mesafeye tesis edilmiştir. Su kaynağı olarak kuyu 20 m³/h ve havuzu (110 tonluk) vardır. Su sıkıntısı çekmemesi avantajdır. Amacımız bu yörede kuyudan salma sulama yerine damla veya yağmurlama sulama sistemlerinin yaygınlaşmasını sağlamaktır.

610-

➤ **M.Ali DOĞRU Kayısı Damla Sulama Demonstrasyonu(Nusaybi –Hasantepe)**

Mardin İli Nusaybin İlçesi Hasantepe köyünde 10 da kayısı demonstrasyon alanda damla sulama sistemi tesisi kuruldu. M. Ali DOĞRU Nusaybin Ziraat Odası Başkanı olup asıl mesleği çiftçiliktir. Demonstrasyon alanımız yanında çalışanlar tarafından yapılmaktadır. Arazi köy ve çevre köyler tarafından görülebilecek bir yerde ve fiziki yapısı idealdir. Nusaybin de salma sulama sıkça kullanılan bir sulama yöntemidir. Amacımız Nusaybin’i modern sulama sistemleri ile tanıştırmak ve en uygun sulama yöntemini kendilerine idrak ettirmektir.2012 yılında Yapılan demo çalışması çiftçilerin dikkatini çekmiş, ilgi uyandırmıştır. Fakat 2013 yılında damla sulama sistemi yerine salma sulama sistemine tekrar dönüş yapılmıştır.

611-612

➤ **Cengiz KAYA Armut +Kayısı Damla Sulama Demonstrasyonu(Savur – Başkavak)**

Mardin İli Savur İlçesi Başkavak köyünde 10 da alanda armut+kayısı bahçesine damla sulama sistemi ile yapılan demonstrasyon alanımız pilot alan dışı ana yola uzak, çevresinde yoğun şekilde tarımsal yapıldığından görsellik açısından uygun bir arazidir. Çiftçimiz eğitime katılan sorumluluk sahibi ayrıca bölgede tanınan Ziraat Mühendisi genç arkadaşımız olup doğru seçim yapılmıştır. Bahçe genel olarak tüm meyvecilik ve bağcılık yapanların arasında bulunduğu için idealdir.

Çiftçimiz verilen görevleri harfiyen yerine getirdiğinden ve istenilen koşullar sağlandığından dolayı başarılı bir demo çalışması oldu. Çiftçimiz su kaynağında sıkıntı çekmemek için bahçesine 30 tona yakın kapasiteli havuz yaptı, Ayrıca saate 22ton basacak şekilde gücü olan dizel bir motopomp alarak bu işe sahiplendiği göstermiştir. Yapılan çalışma gayet başarılı ve çevre için ideal bir örnek oluşturmuştur.

613-614

➤ **M. Beşir AKTAŞ Armut+kayısı Damla Sulama Demonstrasyonu(Savur – Merkez)**

Mardin İli Savur İlçesinde 10 da alanda armut+kayısı bahçesine damla sulama sistemi (2 inch hidrosiklon+filitre ve 16-40 / 2 L PC lateral boru) tesis ettik. Çiftçimiz maalesef daha önce yaptığımız sulama eğitimlerine katıldığı halde belki de yaşının ileri olmasından dolayı demo alanına pek bakamamaktadır. Bu yüzden çiftçimizin oğlu

Mehdi AKTAŞ babasının vekili olarak araziye bakmaktadır. Çiftçimiz sulama eğitimlerine katılmıştır.

Yaptığımız demo bölgede örnek olmaya aday bir sulama demosudur. Fakat su kaynağı açık kanal olduğundan ve ne zaman su geleceğinin bilinmediğinden dolayı çiftçimiz sulama zamanlamasına uyamamaktadır. Bulunan arazinin ve uygulanan sulama yönteminin seçimi doğru olup, çiftçimizin fery-i davranması özellikle armut –kayısı bahçesine daha önceden buğday dikmeleri ve 06.ayın sonuna kadar buğdayı kaldırmamaları bahçe tesisine zarar vermiştir.

Son yapılan müdahalelerle bahçe toparlanmış ve sulamada rutin bir şekilde yoluna konulmuştur.

➤ **Aziz SERHAN Kiraz Damla Sulama Demonstrasyonu(Ömerli –Merkez)**

Mardin İli Ömerli İlçesinde 10 da alanda Kirazda damla sulama sistemi tesis edildi. Çiftçimizi diğer demo çiftçimiz Beşir TEMİZ tavsiye etmiştir. Çiftçimiz sorumluluk sahibi çiftçilikle geçinen meyve bahçelerini seven çalışkan bir insandır. Çiftçinin kuyu ve 27 tonluk su tankeri vardır. Fakat arazinin fiziki yapısı ve dengesiz eğim yapısına sahip olması damla sulama sisteminin dikkatli plantasyonunu mecbur kıldı. Projede basınç ayarlı lateraller ve mini vanalar takılarak sistemin sorunsuz çalışmasını sağlandı. Sistem güzel çalıştı. Çiftçimiz sulamada rahat etti. Bahçe bakımını da çiftçimiz aksatmadığından ortaya güzel bir demo bahçesi çıktı.

Yapılan çalışma çevre çiftçiler tarafından dikkatlerini çekerek bizlerden bilgi almaya başladılar. Bu sistemlerin var olduğunu göstermek çiftçilerimizde tarımsal faaliyetlerde bulunurken merak uyandırmaya çalışıp gelişen teknolojiyi takip etmeyi sağlamaktır.

615-616

➤ **Abidin KILIÇ Mısır Damla Sulama Demonstrasyonu(Derik –Alanlı)**

Mardin İli Derik İlçesi Alanlı köyünde 10 da mısır (Abidin KILIÇ)ve 10 da pamuk(Kutbettin KILIÇ)ta ortak filitrasyon sistemi ile damla sulama sistemi tesis edildi. Çiftçilerimiz(Abidin KILIÇ ve Kutbettin KILIÇ) kardeş olup sorumluluk sahibi, çalışkan, demoya uygundur. Arazi konumu ve fiziki yapısı olarak uygundur. Yapılan

demo çiftçilerde damla sulama sisteminin yaygınlaşmasını sağlamak, suyun randımanlı ve efektif bir biçimde kullanılmasını sağlamak , verimi arttırmaya yöneliktir. Demo şu ana kadar yukarıda sayılan beklentilere cevap vermekte olup başarılı bir faaliyet olmuştur. Çiftçilerimiz teknik ve yetiştiricilik konusunda kısıtlı bilgilere sahip iken bu demo ile kapasiteleri sulama zamanı etkin su kullanımı konularında arttırılmıştır.

617-618

➤ **Yusuf TİMUR Mısır Damla Sulama Demonstrasyonu(Kızıltepe –Akyüz)**

Mardin İli Kızıltepe İlçesi Akyüz köyünde 10 da alanda mısırdamla sulama (4 inch hidrosiklon +disk filtre, 22 mil / 50cm/1,6 L/h yassı damla boru) tesisi kuruldu. Yusuf TİMUR çevresi tarafından sevilen ve saygı duyulan biridir. Geçimi çiftçilik üzerine olup kurulan arazi eğimsiz, düz ve idealdir. Konum olarak iki köy arasında olup yoldan geçenlerin ve komşu arazilerin dikkatini çekecek pozisyonadadır. Ekili mısırdamla sulama yapılan demo çevre çiftçileri de teşvik etmiş genelde yağmurlama sulama yapan çiftçilerde merak uyandırmıştır. Yapılan demo faaliyetinde alınan 2.ürün mısır verimi 1450 kg/da olup çiftçimiz bu başarıdan dolayı ayrıca memnun olmuştur. Daha önce 700-900 kg/da arası verim alınmaktaydı. Burada aynı arazisine dikilen mısır ile bizim demo alanımız bitişiktir. Doğru sistem ve sulama ile yaklaşık % 55 verim artışı sağlanmış olup, çiftçimiz ve çevrede bu durum olumlu yönde büyük etki yapmıştır.

➤ **Metin DEMİR Damla Sulama Demonstrasyonu(Nusaybin –Akçatarla)**

Mardin İli Nusaybin İlçesi Akçatarla köyünde 10 da damla sulama demonstrasyon alanımız pilot alanımızda olup şehir merkezinden uzak olmasına rağmen görsellik açısından uygun bir arazidir. 2012 yılında mısır - 2013 yılında pamuk ekimi yapılmıştır. Buna göre damla sulama tesisi kurulumu yapılmış, sulama programı hazırlanmış ve çiftçimiz tarafından sulama programına göre sulama yapılmıştır. Çiftçimize ve çevresine modern sulama sistemlerinin yararlarını uygulamalı bir şekilde göstermek amacıyla hem eğitim bazında teorik, hem uygulama demonstrasyon alan bazında pratikte farkındalık yaratılmıştır. Dolayısıyla başarılı bir sulama demonstrasyon çalışması olmuştur.

621-622

➤ **Ömer YILDIRIM Nektari Damla Sulama Demonstrasyonu(Nusaybin-Merkez)**

Mardin İli Nusaybin İlçesi Merkezde 50 da nektari alanında sulama sistemi kontrol ünitesi kurulumu 01.05.2013 tarihinde yapıldı. Demonstrasyon alanımız pilot alan içinde olup ana yol üzerinde belli bir kesime hitap etmektedir. Çiftçimiz asıl mesleği Eczacılık olmasına karşın ziraata aşırı şekilde meraklıdır.50 dekarlık nektarin tesisi kurulurken; fidan alınmış fakat hangi çeşidin bu bölgeye adapte olacağına dikkat edilmemiş. Damla sulama sistemi kurulmuş, fakat sulama da herhangi bir proje yapıp nasıl bir sistemin tertibinin uygun olacağı göz önüne alınmamış. Hangi tür malzeme kullanılacağı tamamen satıcının insafına bırakılmış. Burada biz çiftçimize bozuk olan ve işlerliğini kaybetmiş kontrol ünitesi yerine yeni bir kontrol ünitesi tertip ettik. Çiftçimize program vererek ve nasıl sulama yapılması gerektiği ziyaretlerimizde çiftçiye idrak ettirmeye çalışıldı ve sonuç olarak 2012 -2013 yıllarında başarılı olunmuştur.

623

➤ **Kutbettin KILIÇ Pamuk Damla Sulama Demonstrasyonu(Derik –Alanlı köyü)**

Mardin İli Derik İlçesi Alanlı köyünde 10 da mısır ve 10 da pamukta ortak filtrasyon sistemi ile damla sulama sistemi tesis edildi. Çiftçilerimiz(Abidin KILIÇ ve Kutbettin KILIÇ) kardeş olup sorumluluk sahibi, çalışkan, demoya uygundur. Arazi konumu ve fiziki yapısı olarak uygundur. Yapılan demo çiftçilerde damla sulama sisteminin yaygınlaşmasını sağlamak, suyun randımanlı ve efektif bir biçimde kullanılmasını sağlamak, verimi arttırmaya yöneliktir. Demo şu ana kadar yukarıda sayılan beklentilere

cevap vermekte olup başarılı bir faaliyet olmuştur. Çiftçilerimiz teknik ve yetiştiricilik konusunda kısıtlı bilgilere sahip iken bu demo ile kapasiteleri sulama zamanı etkin su kullanımı konularında arttırılmıştır.

➤ **A.Rahim TİMUR Pamuk Damla Sulama Demonstrasyonu(Kızıltepe –Akyüz)**

Mardin İli Kızıltepe İlçesi Akyüz köyünde 10 da pamukta damla sulama tesis edildi. Çiftçimiz sorumluluğunu bilen, genç, çalışkan, fedakar GAP TEYAP projesini benimseyen bir kişidir. Ayrıca Ziraat Mühendisi olması aktif olarak danışmanlık, zirai bilirkişilik, ilaç ve gübre bayisi olması, çiftçi seçimimizin ideal boyutta kılıyor. Arazi yolun hemen üzerinde olması gelen geçen çiftçilerin dikkatini çekmektedir. Arazi düz eğimsiz dikdörtgen şeklindedir. İdeal konuma sahiptir. Özellikle ilerleyen zamanlarda Kızıltepe'ye GAP suyu geleceğinden dolayı mevcut olan ve tarımla uğraşan çiftçilerimize sulama nedir? sulama zamanı planlaması, randımanlı su kullanımı, ayrıca araziye göre sulama sistemi seçimine karar verilmesi çok önemlidir. Kızıltepe'de yapılan demolar başarıya ürün ve uygulama bazında ulaşmış olup, fikir bazında hızlı bir şekilde çiftçilerimizin eğitilmesi gerekmektedir.

624-625

➤ **Nevaf DEMİR Damla Sulama Demonstrasyonu(Nusaybin –akçatarla)**

Mardin İli Nusaybin İlçesi Akçatarla köyünde 10 da damla sulama demonstrasyon alanımız pilot alanımızda olup şehir merkezinden uzak olmasına rağmen görsellik açısından uygun bir arazidir 2012 yılında pamukta damla sulama tesisi yapılmıştır. Nusaybin şartlarında dekara 600 kg pamuk alınarak büyük başarı elde edilmiştir. (Demodan önce çiftçimizin verimi 300 kg/da' dır.) Çiftçimiz 2013 yılı pamuk tarlasını nadasa bırakmamak için karpuz ekmiş fakat hastalığa yakalanması sebebi ile istenilen verim almamıştır. Çiftçimiz ilerici, sorumluluğunu bilen, yapıcı, bilgili ideal seçimdir. Arazi yapısı damla sulama sistemi için idealdir. Nusaybin de genelde sulama da bilinçsizlik hat safhada. Çiftçilerimiz efektif ve randımanlı sulama konusunda hiçbir şey bilmemekte dolayısıyla sulamayı gelişigüzel yapmaktadır. Bu bölgeye damla sulama getirmekteki amacımız en azından modern sulama sistemleri ile çiftçimizi tanıştırmak, verim attırmadaki ve ekonomik olarak; sıkça kullanılan salma sulama yöntemlerine göre avantajlarını göstermek, Böylece çiftçimiz mevcut sistemin kullanım

kolaylığını görecek, aşırı şekilde yapılan sulamanın zararlarından korunacak, kısa vadede yaptığı yatırımın ekonomik olarak avantajlarını yaşayacak, sulamanın planlanması, uygulanması konusunda bilinçlenecek ve ayrıca; çevresinde diğer çiftçi arkadaşlarını da teşvik ederek damla sulamanın yayımında rol oynayacaktır.

626-627

➤ **Süleyman DEMİR Domates+Biber Damla Sulama Demonstrasyonu(Mazıdağ-Gürgöze)**

Mardin ilinin Mazıdağ İlçesi Gürgöze Köyündeki Süleyman DEMİR çiftçimize ait 8,5da alana damla sulama demonstrasyon sistem kurulumu 09.04.2013 tarihinde yapılmıştır. Çiftçimize ve çevresine modern sulama sistemlerinin yararlarını uygulamalı bir şekilde göstermek amacıyla hem eğitim bazında teorik, hem uygulama demonstrasyon alan bazında pratikte farkındalık yaratılmıştır. Dolayısıyla başarılı bir sulama demonstrasyon çalışması olmuştur.

628-629

➤ **Sehmez KIR/Domates Damla Sulama Demonstrasyonu (Zorköy)**

Amacı; Merkeze bağlı sebze üretiminin çok yapıldığı bir bölge burada ürün kalitesini arttırmak için suyun nasıl etkin ve tasarruflu kullanılması gerektiğini göstermek.

Yeniliğe açık ve çalışkan çevresinde örnek bir çiftçi programa uyum içinde çalışmayı bilen bir çiftçi. Merkeze yakın görselliği çok fazla değil eğimsizdir. Toprak orta bünyeli ve hafif alüvyonlu. 5 da alana kurulan bu demo da (16x20x2) lateral boru ve Ø90 mandallı manifold boru kullanıldı. Sulama programı CROPWAT ile programlanıp uygulandı. 2012 de yapmış olduğumuz demo çalışması iyi bir sonuç verdiği için dolay 2013 te çiftçimiz 5 da olan alanını 10 dekara çıkartıp demoyu genişletti.

630-631

➤ **İhsan ÇAĞIR/Biber Damla Sulama Demonstrasyonu (Carıklı)**

Amacı; Geçmiş yıllarda bol sebze ekilen bölgesinde çiftçilerin tarla tarımına yönelmesi sonucu sebze üretimi azalmış durumdaydı. Bu demo ile sebze yetiştiriciliğini çoğaltmak ve modern sulama sistemi ile farkı ortaya koymak.

İhsan Bey köy muhtarı olup girişimci ve yenilikçidir. Her konuda yardıma açık ve özverili. Batman Silvan karayolu üzerinde yola sıfır görselliği çok iyi eğim yok toprak orta bünyeli. 5 da alana kurulan bu demo da (16x20x2) lateral boru ve Ø90 mandallı manifold boru kullanıldı. Sulama programı CROPWAT ile programlanıp uygulandı. 2012 de yapmış olduğumuz demo çalışması iyi bir sonuç verdiği için dolay 2013 te çiftçimiz 5 da olan alanını 10 dekara çıkartıp demoyu genişletti.

632-633

➤ **Salih ASİ/Çilek Damla Sulama Demonstrasyonu (Kaletepe)**

Amacı; çilek tarımının yoğun yapıldığı bir bölge. Bu demo da bölgede modern sulama sisteminin ürüne katkısını gösterip zamandan ve sudan tasarruf yaptırmak.

Salih Bey bölgede tanınan bir çiftçi uyumlu ve çalışkandır. Arazi diğer köy yollarına bağlantılı yol üzerinde görseiliği iyi çok az eğime sahip ve kahverengi orman toprağı. 5 da alana kurulan bu demo da (16x33x2) lateral boru ve Ø90 mandallı manifold boru kullanıldı. Sulama programı CROPWAT ile programlanıp uygulandı. Modern sulamanın önemini gören çiftçimiz yan parsele 5 da tütün ekimi yapıp damla sulama sistemini kendisi kurdu ve sürdürülebilirliğı sağlamış oldu.

634

➤ **Siirt Üniversitesi/Domates-Biber Damla Sulama Demonstrasyonu (Siirt)**

Amacı; Siirt Üniversitesi Kezer yerleşkesi içerisinde ki uygulama sahasında özellikle Ziraat Fakültesi öğrencilerine uygulama alanı ve örnek olması açısından eğitim sahası olmasıdır.

Bu demonun kurulmasında başta Ziraat Fakültesi Dekanımız Prof. Dr. Sayın Galip BAKIR Bey ve Üniversite Rektörümüz Prof. Dr. Sayın Murat ERMAN Beyin işbirliğı ve katkıları son derece fazla olmuştur. 3 da alana kurulan bu demo da (16x20x2) lateral boru ve Ø40 kangal boru kullanılmış olup sulama programı CROPWAT ile belirlenip

planlanmıştır. Bu demodan sonra aynı yerleşke içerisinde 40 da dikili antepfıstığı bahçesinde damla sulama projesi ayrı bir demonstrasyon olarak gerçekleştirilmiştir.

636-637

➤ **M. Selim AYDIN/Elma Damla Sulama Demonstrasyonu (Güveçli)**

Amacı; Meyvecilikte damla sulamanın farkını ortaya koyup suyu tasarruflu kullanarak planlı sulama yaptırmak.

Arazilerinde ailece çalışan çiftçiler. Yenilikçi ve girişimcidir. Görsellik açısından iyi %2 oranında eğimli. Toprak orta bünyeli ve humusludur. 10 da alana kurulan bu demo da (16x40x2) lateral boru ve Ø110 kargal boru kullanılmış olup sulama programı CROPWAT ile belirlenip planlanmıştır. Demomuzun yanında ki parseli şahit parsel olarak yine elma ekti ve bitki gelişmelerin mukayese etme fırsatı buldu. Bizim uyguladığımız yöntemle bitki boy ve sağlık olarak diğer parselin önünde ilerlediğini gösterip farkındalığı ortaya koyduk.

638-639

➤ **Hamza ERİPEK/Bağ Damla Sulama Demonstrasyonu (Günesli)**

Amacı; Meyvecilikte damla sulamanın farkını ortaya koyup suyu tasarruflu kullanarak planlı sulama yaptırmak.

İşbirlikçi, bölgesine sözü geçen ve ılımlı bir çiftçidir. Görsellik açısından iyidir. Arazi biraz dalgalı, toprak orta bünyeli ve hafif killidir. 10 da alana kurulan bu demo da (16x40x2) lateral boru ve Ø90 mandallı boru kullanılmış olup sulama programı CROPWAT ile belirlenip planlanmıştır.

Demonun kurulmasını Teknik elemanlarla birlikte uygulamalı eğitim olarak yaptık. Hem çiftçi açısından hem teknik elemanlar açısından faydalı oldu ve sulama sisteminin çalışması ve dizaynı konusunda bölgede fark edildi.

640-641

➤ M. Selim AÇIK/Bağ Damla Sulama Demonstrasyonu (Gercüş)

Amacı; bağda damla sulamanın farkını ortaya koyup suyu tasarruflu kullanarak planlı sulama yaptırmak ve Gercüş bölgesinde modern sulamayı yaygınlaştırmak.

İyi niyetli tarımı seviyor. Yeniliklere açık. Görsel olarak konumu iyidir. Arazi düz ve orta bünyeli. 10 da alana kurulan bu demo da (16x40x2) lateral boru ve Ø90 mandallı boru kullanılmış olup sulama programı CROPWAT ile belirlenip planlanmıştır.

Bu demonun kurulmasını da Teknik elemanlarla birlikte uygulamalı eğitim olarak yaptık. Hem çiftçi açısından hem teknik elemanlar açısından faydalı oldu ve sulama sisteminin çalışması ve dizaynı konusunda bölgede fark edildi.

642-643

➤ Hamit ALKAN/Çilekte Damla Sulama Demonstrasyonu (Yeşilöz)

Amacı; çilek tarımının yoğun yapıldığı bir bölgedir. Bu demo da bölgede modern sulama sisteminin ürüne katkısını gösterip zamandan ve sudan tasarruf yaptırmak. İstekli ve çilek tarımını biliyor, uyumlu bir çiftçi. Görsel olarak konumu iyidir. Arazi düz ve orta bünyeli.

5 da alana kurulan bu demo da (16x20x2) lateral boru ve Ø90 kangal boru kullanılmış olup sulama programı CROPWAT ile belirlenip planlanmıştır. Demo başarıyla gerçekleşti ve istenilen sonuç alındı. Çevre çiftçilere örnek olmuştur.

644-645

➤ **Mahsum ÇELİK/Çilekte Damla Sulama Demonstrasyonu (Yeşilöz)**

Amacı; Çilek tarımının yoğun yapıldığı bir bölge. Bu demo da bölgede modern sulama sisteminin ürüne katkısını gösterip zamandan ve sudan tasarruf yaptırmak. İşbirlikçi, istekli ve uyumlu bir çiftçidir. Görsel olarak konumu iyidir. Arazi hafif eğimli ve orta bünyelidir. 5 da alana kurulan bu demo da (16x20x2) lateral boru ve Ø90 kangal boru kullanılmış olup sulama programı CROPWAT ile belirlenip planlanmıştır. Demo başarıyla gerçekleşti ve istenilen sonuç alındı. Çevre çiftçilere örnek olmuştur.

646-647

➤ **Ferzande ASİ(Çilekte Damla Sulama Demonstrasyonu (Taşlıdere)**

Amacı; çilek tarımının yoğun yapıldığı bir bölgedir. Bu demo da bölgede modern sulama sisteminin ürüne katkısını gösterip zamandan ve sudan tasarruf yaptırmak. İlgili istekli ve uyumlu bir çiftçidir. Görsel olarak konumu çok iyi değil. Arazi hafif eğimli ve orta bünyelidir. 5 da alana kurulan bu demo da (16x20x2) lateral boru ve Ø90 kangal boru kullanılmış olup sulama programı CROPWAT ile belirlenip planlanmıştır. Demo başarıyla gerçekleşti ve istenilen sonuç alındı. Çevre çiftçilere örnek oldu.

648-649

➤ **M. Resul BAK(Çilekte Damla Sulama Demonstrasyonu (Kavaklı/Tepecik))**

Amacı; çilek tarımının yoğun yapıldığı bir bölgedir. Bu demo da bölgede modern sulama sisteminin ürüne katkısını gösterip zamandan ve sudan tasarruf yaptırmak. İlgili, girişken ve uyumlu bir çiftçidir. Görsel olarak konumu çok iyi değil. Arazi hafif eğimli ve orta bünyelidir. 5 da alana kurulan bu demo da (16x20x2) lateral boru ve Ø90 kangal boru kullanılmış olup sulama programı CROPWAT ile belirlenip planlanmıştır. Demo başarıyla gerçekleşti ve istenilen sonuç alındı. Çevre çiftçilere örnek oldu.

650-651

➤ **Ömer BASUT(Çilekte Damla Sulama Demonstrasyonu (Kavaklı/Tepecik))**

Amacı; çilek tarımının yoğun yapıldığı bir bölgedir. Bu demo da bölgede modern sulama sisteminin ürüne katkısını gösterip zamandan ve sudan tasarruf yaptırmak. İlgili, girişken ve uyumlu bir çiftçidir. Görsel olarak konumu çok iyi değil. Arazi hafif eğimli ve orta bünyelidir. 5 da alana kurulan bu demo da (16x20x2) lateral boru ve Ø90 kangal boru kullanılmış olup sulama programı CROPWAT ile belirlenip planlanmıştır. Demo başarıyla gerçekleşti ve istenilen sonuç alındı. Çevre çiftçilere örnek oldu.

652-653

➤ **Vahdettin CELİK(Cilekte Damla Sulama Demonstrasyonu (Kaletepe)**

Amacı; çilek tarımının yoğun yapıldığı bir bölgedir. Bu demo da bölgede modern sulama sisteminin ürüne katkısını gösterip zamandan ve sudan tasarruf yaptırmak. İlgili, girişken ve uyumlu bir çiftçidir. Görsel olarak konumu çok iyi değil. Arazi hafif eğimli ve orta bünyelidir. 5 da alana kurulan bu demo da (16x20x2) lateral boru ve Ø90 kangal boru kullanılmış olup sulama programı CROPWAT ile belirlenip planlanmıştır. Demo başarıyla gerçekleşti ve istenilen sonuç alındı. Çevre çiftçilere örnek oldu.

654-655

➤ **Mehmet Emin TİDİM(Pamukta Damla Sulama Demonstrasyonu (Bıçakçı)**

Amacı; çilek tarımının yoğun yapıldığı bir bölgedir. Bu demo da bölgede modern sulama sisteminin ürüne katkısını gösterip zamandan ve sudan tasarruf yaptırmak. İlgili, girişken ve uyumlu bir çiftçidir. Görsel olarak konumu çok iyi değil. Arazi hafif eğimli ve orta bünyelidir. 5 da alana kurulan bu demo da (16x20x2) lateral boru ve Ø90 kangal boru kullanılmış olup sulama programı CROPWAT ile belirlenip planlanmıştır. Demo başarıyla gerçekleşti ve istenilen sonuç alındı. Çevre çiftçilere örnek oldu. Demo başarıyla gerçekleşti ve istenilen sonuç alındı.

656-657

➤ **Mehmet Can KEREM(Pamukta Damla Sulama Demonstrasyonu (Bıçakçı)**

Amacı; çilek tarımının yoğun yapıldığı bir bölgedir. Bu demo da bölgede modern sulama sisteminin ürüne katkısını gösterip zamandan ve sudan tasarruf yaptırmak. İlgili, girişken ve uyumlu bir çiftçidir. Görsel olarak konumu çok iyi değil. Arazi hafif eğimli ve orta bünyelidir. 5 da alana kurulan bu demo da (16x20x2) lateral boru ve Ø90 kangal boru kullanılmış olup sulama programı CROPWAT ile belirlenip planlanmıştır. Demo başarıyla gerçekleşti ve istenilen sonuç alındı. Çevre çiftçilere örnek oldu.

➤ **İbrahim ATLAĞ(Domateste Damla Sulama Demonstrasyonu (Yeniköy)**

Amacı; Merkeze bağlı sebze üretiminin çok yapıldığı bir bölge burada ürün kalitesini arttırmak için suyun nasıl etkin ve tasarruflu kullanılması gerektiğini göstermek. Yeniliğe açık ve çalışkan bir çiftçi programa uyum içinde çalışmayı bilen bir çiftçi. Merkeze yakın görseiliği çok fazla değil eğimi % 0, toprak orta bünyeli ve hafif alüvyonlu.5 da alana kurulan bu demo da (16x20x2) lateral boru ve Ø 90 mandallı manifold boru kullanıldı. Sulama programı CROPWAT ile programlanıp uygulandı. Domates te modern sulamanın farkını gördü ve bu sulama sistemi ile sebze ekimine devam ediyor.

658

➤ **Seyithan ÖNER(Domateste Damla Sulama Demonstrasyonu (Gercüs)**

Amacı; Sebze üretiminin çok yapılmadığı bir bölgede sebzeçiliği geliştirmek ve ürün kalitesini arttırmak için suyun nasıl etkin ve tasarruflu kullanılması gerektiğini göstermek. Yeniliğe açık ve çalışkan bir çiftçi programa uyum içinde çalışmayı bilen bir çiftçi. Merkeze yakın görseiliği çok fazla değil eğimi 0 toprak orta bünyeli ve 5 da alana kurulan bu demo da (16x20x2) lateral boru ve Ø 90 mandallı manifold boru kullanıldı. Sulama programı CROPWAT ile programlanıp uygulandı. Dolu yemesine rağmen domates kendini toplardı ve çevrede örnek teşkil etti.

659-660

➤ Nurettin IŞIK(Biberde Damla Sulama Demonstrasyonu (Gercüş)

Amacı; Sebze üretiminin çok yapılmadığı bir bölgede sebzeçiliği geliştirmek ve ürün kalitesini arttırmak için suyun nasıl etkin ve tasarruflu kullanılması gerektiğini göstermek. Yeniliğe açık ve çalışkan bir çiftçi programa uyum içinde çalışmayı bilen bir çiftçi. Merkeze yakın görseiliği çok fazla değil eğimi 0 toprak orta bünyeli 5 da alana kurulan bu demo da (16x20x2) lateral boru ve Ø 90 mandallı manifold boru kullanıldı. Sulama programı CROPWAT ile programlanıp uygulandı. Demo çevrede bir farkındalık oluşturdu ve çiftçimiz hem biber üretimine devam ediyor hem de domates üretimine başladı.

661-662

➤ Salih ŞAHİN/Pamukta Damla Sulama Demonstrasyonu (Suruç/Çaykara)

Amacı; Suruç ovasına 2014 yılında su gelmeden önce bölgede basınçlı sulama sistemlerini tanıtmak yaygınlaştırmak, alanımız sulamaya açılacak olan 1. Kısımda bulunmakta

Çiftçimiz Salih ŞAHİN Çaykara köyünde köy azasıdır ve aynı zamanda Tarım Kredi Kooperatifinin de yönetiminde bulunmaktadır. İlçede önder çiftçilerden birileridir.

Çiftçimizin arazisi konum olarak demonstrasyona uygun, 3'' lik kuyusu bulunmakta kuyudan çıkan su bir havuza toplanıp oradan da yağmurlama veya damla sulama kullanılarak sulama yapılmakta arazi yol kenarıdır. Arazisinin eğimi hiç yoktur.

19 da oluşan sulama demonstrasyonu olup pamuk tarlasıdır. Arazi eğimsizdir. Sulama Sistemi ilçede ilk defa uygulanan manifold borular delinmeden çoklu dağıtıcılar kullanılarak projelendirilen bir sistemdir. Lateral borular 22 lik yassı borular kullanılıp 30 cm 2 L/h dir. Enerji maliyeti bulunmaktadır.

Bölgedeki çiftçiler manifold borular delinmeden ilk defa bu şekilde bir sulama sistem gördüklerini ve güzel bir yayım çalışması olmuştur. Çiftçimiz kuyudan aldığı suyu bir

havuzda toplayarak damla sulama yapmaktaydı, Ancak yanlış bir filtreleme yöntemiyle hep damlaticılar tıkanıp lateraller hep atıl durumda olmuştur. Çiftçimiz aynı zamanda fasulye, biber, pamukta yetiştiriciliği yaptığı için suyu yeterli değildir ve kısımlı sulama yapmasına rağmen geçen yıla oranla pamukta ürün artışı hasat yapılmamasına rağmen gözle görünmüştür.

- Yağmurlama Sulamada Tamburlu Sulama Yöntemi (4.2.3.5)

GAP-TEYAP kapsamında demonstrasyonu gerçekleştirilmiş olan Tamburlu Sulama Makinası; az işçilikle kolay kullanım sağlayan, sulama suyunun miktarını ve sulanacak alan üzerindeki dağılımını kolaylıkla ayarlanabilen ve tüm ekipmanın uygulama sonrasında kolaylıkla taşınmasına olanak veren bir tarımsal sulama makinasıdır.

Tarımsal sulama alanlarında; yağmurlama sistemleri genel olarak sabit ve taşınabilir sistemler olup, nadiren hareketli yağmurlama sistemleri kullanılmaktadır. Özenli planlanmış sabit veya hareketli sistemlerle toprağın infiltrasyon hızına yakın hızda yeknesak su uygulanabilir. Böylece hem yüzey akış kayıpları, hem de bitki ve toprağın zarar görmesi önlenir. Sürekli hareketli sistemler, diğerlerine göre daha yüksek bir uygulama türdeşliğine sahiptirler. Ayrıca, bu tür sistemlerde hareket hızı ayarlanarak yüzey akışı azaltılabilir ve hatta tamamen ortadan kaldırılabilir.

TAMBURLU SULAMA	Birim Alan	Kilis	G.Antep	Şanlıurfa	Diyarbakır	Mardin	Şırnak	Batman	Siirt	Adıyaman	Toplam (adet)	Toplam Alan (da)
Planlanan	2100		1	2		1		1		2	7	2.100
Gerçekleşen	2700		1	3		2		1		2	9	2.700

Sulama Yöntemi Değerlendirme	Demo Alanı (da)	Teknik	Yer-Görsellik	Kişi	Eğitim Alıp Almadığı	Kurumsal Koor. Katılımcılık	Tanıtm	İzleme	Verim (Kg/Da)	Sürdürülebilirlik	Ortalama %
Tamburlu Sulama	2700	100	100	100	90	95	95	100	100	100	98

- ✓ Sulama demonstrasyonlarımız içerisinde en başarılı olanıdır.
- ✓ Tarımsal üretim planlaması içerisinde özellikle hayvancılıkla uğraşan çiftçilerimizin yem ihtiyaçlarını karşılamadaki zorluklarını, enerji giderlerini ve sulama işçiliğini minimize edebilecek bir planlama ile bu uygulamalar yapılmıştır.

- ✓ 9 adet gerçekleştirilen uygulamanın 7' sinde yonca, 2' sinde pamuk ve hububat sulamaları yapılmıştır. Bu 7 yonca ilk ekimleridir. Çiftçilerimizle birlikte tüm teknik çalışmalar yürütülmüş ve geniş alanlarda (300 da civarında) ekimi yaptırılmıştır.
- ✓ GAP-TEYAP tamburlu yağmurlama sulama ile hem modern sulama tekniklerinin ilgi görmesine hem de bölgede yonca yetiştiriciliğine pozitif ivme kazandırmıştır.
- ✓ Çiftçilerimiz dem olanlarımız dışındaki ürünlerde de sulama yaparak tamburlu sulama makinasının sulama alanını yani kullanım randımanını yükselmişlerdir.
- ✓ Hareketli sulama makinelerinde kullanılan pivot uygulamalarını da göstermek amacıyla, çiftçi ve teknik elemanlar düzeyinde TİGEM Ceylanpınar da uygulamalı olarak eğitimler ve teknik geziler yapılmıştır.
- ✓ Tamburlu yağmurlama sulama yönteminin pek çok tarla ve yem bitkilerinde etkin olarak kullanılabildiği yapılan çalışmalarla ortaya konmuş ve projede belirlenen ilk hedefine ulaşmıştır.

663-664

GAP TEYAP Tamburlu Sulama Demonstrasyonları						
Sayı	Sulanan Ürün	Alan(Da)	Köy	İlçe	Çiftçi Adı	Yıl
1	YONCA	300	Şenocak	Merkez/ Şanlıurfa	İsmail KAYA	2012
2	YONCA	300	Onortak	Akçakale	Osman Nuri EREN	2012
3	YONCA	300	Atlıkonak	Suruç	Nabi AKSOY	2012
4	YONCA+SİLAJLIK MISIR	300	Hasankendi	Merkez	BÜLENT GÜRSOY	2012
5	PAMUK, MISIR	300	Yarımbağ	Samsat	ABDULKADİR FIRAT	2012
6	YONCA	300	Mesthöyük	Nurdağ	Abdullah YILDIRIM	2012
7	YONCA, FIĞ- ARPA	300	Yunuslar	Siirt	Mehmet CEYLAN	2012
8	YONCA	300	Boyaklı	Derik	Mahmut ERKAN	2011
9	YONCA	300	Turgutlu	Nusaybin	Ahmet M. YILDIZOĞLU	2012
TOPLAM ALAN (da)		2700	9 adet yem bitkileri ve tarla bitkilerinde kullanılmıştır.			

Yağmurlama sulama yöntemi ana başlığı altında tamburlu yağmurlama sulama demonstrasyonu Şanlıurfa' da Merkeze bağlı Şenocak köyünde ve Akçakale' ye bağlı Onortak Köyü' nde ve Suruç pompaj Sulaması I. Kısım sahası içerisinde yer alan Atlıkonak Köyü' nde Yonca yetiştiriciliğinde yapılmıştır. Şenocak Köyü' nde yapılan demonstrasyonumuzda sistem basınçlı ve kapalı hidrant sistemi ile sulama yapılan sahada hem alternatif ürün olarak yem bitkisi olan yonca yetiştiriciliği hem de basınçlı sulama yönteminde alternatif yöntem olarak tambur makinası ile sulamanın yapılmasını göstermek amaçlanmıştır. Sistem 3 atm. basınçla çalıştırılmaktadır. Bitkinin sulama programı farklı periyodlardaki su isteğine göre CROPWAT yazılımında hesaplanarak yapılmıştır. Uzun yıllık yem bitkisi olan yoncanın ilk yıl verimi 1593 kg/da alınmıştır. Aynı çiftçi yaklaşık 30 da pamuk tarlasının ilk çıkış suyunu yine tambur ile yapmıştır. Yapılan gözlem neticesinde bu sulama yönteminin çıkışında etkili olduğu gözlemlenmiştir. Bu yılki temmuz ve ağustos ayı sıcaklıkları uzun yıllar ortalamasının üzerinde olmasından dolayı ara sulama olarak bir sefer salma sulama yaptırılmıştır. Toprağın su alma hızı tamburdaki başlıkların hızından daha az olursa su yüzey akışa geçeceğinden ve bitki su ihtiyacı tam karşılanamayacağından dolayı bu ek sulama çiftçiye yaptırılmıştır. Bu makine ve sulama işçiliği, diğer sulama yöntemlerinin malzeme yatırımlarına göre karşılaştırıldığında;

- ✓ İlk yatırım yılı birim alan maliyeti en yüksek olandır (750 TL/da civarındadır)
- ✓ Sulama işçiliği en az olandır (çekici yardımı ile her sulamada maksimum 1 saatlik işçilik).
- ✓ Ekonomik değeri yüksek ürünlerde üçüncü yılda kendi amorte etmektedir.
- ✓ Yem bitkilerinde tüm sulamalarda, pamukta ise çiçeklenme dönemi kadar olan sulamalarda etkin olarak kullanılabilir.
- ✓ Taşınabilir olduğundan farklı arazilerde kullanıma olanak sağlamaktadır.

➤ **İsmail Kaya/Tamburlu Sulama Yöntemi Demonstrasyonu (Merkez/Senocak)**

Amacı; Su isteği fazla olan yem bitkilerinde (yonca) hareketli sulama sistemlerinin uniform sulamada etkinliğini göstermek.

Çiftçimiz daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi karık sulama yöntemidir. Hayvancılıkla uğraşmaktadır. At çiftliği vardır.

Çiftçimizin de arazileri konum olarak demonstrasyona uygun ve hidrantlara yakındır. Arazi % 2'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Haraketli tamburlu sulama makinası ile gerçekleştirilen bu demonstrasyonda %30 çiftçi nakdi katkısı vardır. 5 yıllık arazi ürün planlamasında yonca ekilmiştir. 12 L/sn debili 2 hidrandan toplam 24 L/sn debi ile sistem ilave hiçbir enerji harcanmadan çalıştırılmıştır. Sulama işçiliği; bir sulamada sadece hat boyu duraklarda traktör yardımı ile tamamı yaklaşık 1 saat olmuştur. 80 da için bir sulama periyodu 60 saat olmuştur.

Merkez'e bağlı Şenocak Köyü'nde gerçekleştirdiğimiz bu demonstrasyon ile Cullap Sulama Birliği sahasında yer alan 3 atm. basınca sahip hidrantlarda etkin olarak çalıştırılabildiği gösterilmiştir. Aynı zamanda geniş katılım ile yapılan tarla gününde çiftçilerin, kurum ve kuruluş katılımcıların büyük ilgisini çekmiş ve bu anlamda talep doğurmuştur. 1. Yıl 38 da alanda yonca yetiştirirken 2. Yıl bu alanı 80 da olmuştur. Sürdürülebilirlik açısından çok başarılıdır. Aynı alanda tarla günü ile çevresel yayımı da sağlanmıştır. Yonca; 2012 yılında ilk yılı olması nedeniyle kuru ot verimi 1500 kg/da olmuştur. 2013 yılı ise 8 biçim ile ortalama 2200 kg/da verim elde edilmiştir. Çiftçimizin verdiğimiz sulama programımıza aynen uyması başarıya önemli bir etken olmuştur.

665-666

✓ **Nabi AKSOY/Tamburlu Sulama Yöntemi Demonstrasyonu(Merkez/Atlıkonak)**

Amacı; Su isteği fazla olan yem bitkilerinde (yonca) hareketli sulama sistemlerinin uniform sulamada etkinliğini göstermek.

Çiftçimiz daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi karık sulama yöntemidir. Hayvancılıkla uğraşmaktadır. At çiftliği vardır.

Çiftçimizin de arazileri konum olarak demonstrasyona yola ve diğer köylere uzak olması nedeniyle fazla uygun değildir. Su kaynağımız derin kuyu olup debisi 45 L/s dir. Arazi % 3'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Haraketli tamburlu sulama makinası ile gerçekleştirilen bu demonstrasyonda %30 çiftçi nakdi katkısı vardır. Sulama işçiliği; bir sulamada sadece hat boyu duraklarda traktör yardımı ile tamamı yaklaşık 1 saat olmuştur. Çiftçimiz aynı zamanda 80 da pamuk yetiştiriciliğinde de tamburlu sulama makinesi ile çıkışı sağlamıştır.

Yoncanın yetiştirilmesinde karşılaşılan sorunlar nedeniyle bu demonstrasyonumuzdan beklenen fayda tam olarak sağlanamamıştır.

667-668

➤ **Osman Nuri EREN / Tamburlu Sulama Yöntemi Demonstrasyonu(Akçakale/Onortak)**

Amacı; bu demonstrasyonumuz Yalınlı-Onortak Sulama Birliği Sahası içerisinde yer almaktadır. Birlik sahası içerisinde 28 598 da alanda YAS, 10 601 da alanda cazibeli ve 17 482 da alanda da pompaj sulaması yapılmaktadır. Buradaki demonstrasyonumuzun amacı, tarımsal üretimde geliri maksimize edebilmek için girdileri minimize edecek metotların gösterilmesidir. Burada 2 temel üretim girdisi olan enerji ve suyun etkin kullanımına, uygulanacak sulama yönteminin etkilerini göstermek hedeflenmiştir.

Çiftçimiz aynı zamanda 1500 küçükbaş yetiştiriciliği yapmaktadır. Dolayısıyla yetiştirdiği hayvanların ihtiyaç duyduğu yemi kendi yetiştirmektedir. Bu anlamda sudanotu, karamba ve yonca yetiştiriciliği yapan çiftçimiz önder çiftçi niteliğindedir.

Arazide toprak derinliği üniform olmayıp 30 cm ile 1.5 m arasında değişmektedir. Toprakların suyu geçirme hızı 50-55 mm/h dir. Su kaynağımız derin kuyu olup debisi 57 L/S dir. Kuyu 110 Kw lık bir enerji ile çalıştırılmaktadır.

Haraketli tamburlu sulama makinası ile gerçekleştirilen bu demonstrasyonda %30 çiftçi nakdi katkısı vardır. Makinemizin kanat genişliği 60 m ve üzerinde 38 başlık bulunmaktadır. Her bir başlığın debisi 1 L/s dir. Tamburumuza 110 mm/ 10 atm. PE boru sarılıdır. Borumuz 410 m uzunluğa sahiptir. Ancak arazide sulama doğrultusunda uzunluk 185 m dir. Dolayısıyla tamburumuz 1 durakta 11 da alan sulamaktadır. Hızı 40 M/h dir. Pompanın ekonomik olarak günde 20 saat çalıştırılması gerektiğinden günde 50 da/gün sulama yapılabilmektedir. Burada pompamızın ve kuyu verimimizin yüksek olmasından dolayı tambur ile birlikte 40 adet de yağmurlama başlığı aynı anda çalıştırılmıştır. CROPWAT yazılımı ile hesaplanan mevsimlik sulama suyu ihtiyacı 2300 mm dir.

Yoncanın ilk yılı olması nedeniyle kuru ot verimi 1500 kg/da dır. Çiftçimiz verilen sulama programına tam olarak uymuştur. Burada yıl boyunca yaklaşık 40 sulama ile 2676 h sulama yapılmıştır. Bunun maddi değeri yaklaşık 35 bin Türk Lirası olup, dekara maliyeti 110 TL dir. Bunun anlamı aynı enerji ile iki kat alanda sulama yapılmıştır.

669-670

➤ **Bülent GÜRSOY/Tamburlu Sulama Yöntemi**
Demonstrasyonu/(Merkez/Hasankendi)

Amacı; Su isteği fazla olan yem bitkilerinde (yonca) hareketli sulama sistemlerinin uniform sulamada etkinliğini göstermek.

Çiftçimiz daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi karık sulama yöntemidir. Büyükbaş Hayvancılıkla uğraşmakta ve süt sığıru yetiştiriciliği yapmaktadır.

Çiftçimizin de arazileri konum olarak demonstrasyona uygun, su kaynakları kendine ait sondaj kuyularıdır ve sulama suyu kapasitesi yeterlidir. Arazi % 1'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Haraketli tamburlu sulama makinası ile gerçekleştirilen bu demonstrasyonda %30 çiftçi nakdi katkısı vardır. 5 yıllık arazi ürün planlamasında yonca ekilmiştir. 10 L/s debili 2 sondajdan toplam 20 L/s debi ile sistem çalıştırılmıştır.

2012 yılında tamburlu sulama sistemi teslim edilmiştir. Çiftçimizin önder çiftçi ve süt sığırcısı işletmecisi olması, kendi kaba yem ihtiyacını karşılamak istemesinden dolayı çeşitli yem bitkileri yetiştirilmesi ve sulamasını tamburlu sulama makinası ile yapması demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliğini sağlamıştır. Çiftçimizin önder çiftçi olması ve tamburlu sulama makinasının tanıtımının iyi olması bölge çiftçisi için farkındalık yaratmıştır.

671-672

➤ ***Abdulkadir FIRAT/Tamburlu Sulama Yöntemi Demo./(Samsat/Yarımbağ)***

Amacı; Su isteği fazla olan yem bitkilerinde hareketli sulama sistemlerinin uniform sulamada etkinliğini göstermek.

Çiftçimiz daha öncesinde kullandığı sulama yöntemleri karık ve yağmurlama sulama yöntemleridir. 500 da alanda pamuk ve mısır yetiştiriciliği yapmaktadır.

Çiftçimizin de arazileri konum olarak demonstrasyona uygun, su kaynağı ise Samsat Sulama Birliği sulama kanalı yanında kendine ait pompaj tesisi vardır ve sulama suyu kapasitesi yeterlidir. Arazi % 4'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Haraketli tamburlu sulama makinası ile gerçekleştirilen bu demonstrasyonda %30 çiftçi nakdi katkısı vardır. 5 yıllık arazi ürün planlamasında pamuk ve mısır ekilmiştir. 20 L/s debili pompaj tesisi ile sistem çalıştırılmıştır.

2012 yılında tamburlu sulama sistemi teslim edilmiştir. Çiftçimizin 500 da alanda pamuk ve mısır yetiştiriciliği yapması ve sulamasını da tamburlu sulama makinası ile yapacak olması demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliğini sağlasa da çiftçimizin yetersiz kalması ve sulama birliğinin 2013 yılında sıkıntıya düşmesi demonstrasyonumuzun sürdürülebilirliğini azaltmıştır. Demonstrasyonumuzun sürdürülebilir olası sulama birliğinin düzgün işleyişine bağlıdır.

673-674

➤ **Abdullah YILDIRIM/Tamburlu Sulama Yöntemi Demonstrasyonu/Nurdağı**

Amacı; Su isteği fazla olan yem bitkilerinde (yonca) hareketli sulama sistemlerinin uniform sulamada etkinliğini göstermek. Çiftçimiz daha öncesinde kullandığı sulama yöntemi yağmurlama sulama yöntemidir. Hayvancılıkla uğraşmaktadır. Büyükbaş hayvan çiftliği vardır. Arazi konum olarak demonstrasyona uygun ve 4'' kuyusu vardır. Arazi % 1'e yakın bir eğime sahip, orta bünyelidir.

Hareketli tamburlu sulama makinesi ile gerçekleştirilen bu demonstrasyonda %30 çiftçi nakdi katkısı vardır. 5 yıllık arazi ürün planlamasında yonca ekilmiştir . Sulama işçiliği; bir sulamada sadece hat boyu duraklarda traktör yardımı ile tamamı yaklaşık 1 saat olmuştur. 80 da için bir sulama periyodu 60 saat olmuştur. Nurdağı'na bağlı Mesthöyük Köyü' nde gerçekleştirdiğimiz bu demonstrasyonda Akdeniz iklimine sahip bu bölgede 6 ila 8 biçim yonca yetiştiriciliği yapılabileceği gösterilmiştir. Bölgede hayvan çiftliklerinin sayısı artması sebebi ile yonca bitkisine olan talep artmıştır. Bu neden dolayı yapmış olduğum maliyet analizi sonucu 0,25 TL/da maliyet olduğu düşünülürse ve yoncanın kg 0,60 TL satan çiftçimiz iyi bir gelir elde etmiştir. Birinci yıl 25 da alanda yonca yetiştirirken 2. Yıl bu alanı 100 da olmuştur. Sürdürülebilirlik açısından çok başarılıdır. Yonca; 2012 yılında ilk yılı olması nedeniyle kuru ot verimi 2055 kg/da olmuştur.2013 yılı ise 8 biçim ile ortalama 2400kg/da verim elde edilmiştir. Çiftçimizin verdiğimiz sulama ve gübreleme programımıza aynen uyması başarıya önemli bir etken olmuştur.

➤ **Mehmet CEYLAN/Tamburlu Sulama Yöntemi Demonstrasyonu/Yunuslar**

Amacı; farklı bitki desenine sahip ve parçalı arazilerde homojen sulamayı su ve zaman tasarrufu yaparak göstermek ve yaymaktır.

Çiftçimiz iki üniversite mezunu ve girişimci. Yaklaşık 9000 da araziye sahip ve tarla tarımı, yem bitkisi yetiştiriciliğinin yanı sıra 5 da topraksız 25 da topraklı seraya sahip ve 100 büyük başlı modern bir ahır da vardır.

Batman-Siirt karayolunun kenarında görsellik için çok uygun eğimi az toprak orta bünyeli ve killi. Hareketli tamburlu sulama makinası ile gerçekleştirilen bu demonstrasyonda %30 çiftçi nakdi katkısı vardır. Çiftçimiz birinci ürün mısır, buğday, yonca ve fiğ-arpa üretimi yapıp sulamasını tambur sulama sistemi ile yapmaktadır.

Çiftçimiz 25 dekar yonca demonstrasyonumuzu bir sonraki yıl 110 da alana çıkartmış ve kendisine ait olan hayvan çiftliğinin yem ihtiyacını kendisi karşılamaya başlamıştır. Sulamadaki zaman ve işçi tasarrufu yapmış olup, diğer üretimlerine daha fazla zaman ayırmaya başlamıştır.

Tambur sulama sisteminin kurum aşamasında Batman ve Siirt Valileri, iki ilin kurum kuruluş müdürleri ve çok sayıda çiftçide katılmışlardır.

➤ **Ahmet Münip YILDIZOĞLU Mercimek-Buğday –Karpuz Yağmurlama Sulama Demonstrasyonu (Mardin –Nusaybin-Turgutlu)**

Çiftçimiz Zir. Yük. Müh. olup Nusaybin eski belediye başkanlığı yapmıştır. Çiftçimizin ailesinin içinde ziraat mühendisi(çocuğu, gelini, yeğeni, kardeşi vs.) mevcut olup, tamamı tarımsal faaliyetlerle iştigal olmaktadır. Çiftçimiz, Nusaybin’de tanınan, sevilen ve sözü geçen biridir. Çiftçimiz toplam 3000 dekar arazide tarımsal faaliyette bulunmaktadır. Hareketli tamburlu sulama makinası ile gerçekleştirilen bu demonstrasyonda %30 çiftçi nakdi katkısı vardır. Tamburlu yağmurlama sulama

makinesi ile 2012 yılı buğday, pamuk, mercimek ve mısırın ilk aşamasında sulama yapılmıştır. 2013 yılında ise mercimek, buğdayın ilk sulamasında karpuzda da sürekli olarak tamburlu yağmurlama sulama makinesi kullanılarak sulama yapılmıştır. Tamburlu sulama makinası, az işçilikle kolay kullanım sağlayan, sulama suyunun miktarını ve sulanacak alan üzerindeki dağılımını kolaylıkla ayarlayabilen ve tüm ekipmanın uygulama sonrasında kolaylıkla taşınmasına olanak veren bir tarım makinasıdır. Gerçekleştirilen bu faaliyet çevre tarafından hızlı bir şekilde dikkat çekti ve yapılan tarla gününe katılım oldukça yüksekti. Ayrıca GAP TEYAP 'ın yapılan ilk tarla günü faaliyetidir. Tamburlu sulama sistemi arazide suyun eşit dağılımını sağlayarak çiftçimizin işini kolaylaştırmış ve verimde %30 civarında artış sağlamıştır.

➤ **Mahmut ERKAN Pamuk-Mısır Yağmurlama Sulama**
Demonstrasyonu(Mardin- Derik- Boyaklı)

Mardin İli Derik ilçesi Boyaklı Köyünde kullanılmak üzere çiftçimize bir adet Tamburlu Yağmurlama Sulama Makinesi 2012 yılında teslim edilmiştir. Hareketli tamburlu sulama makinası ile gerçekleştirilen bu demonstrasyonda %30 çiftçi nakdi katkısı vardır. Çiftçimiz önder bir çiftçidir.600 dekarlık arazide çiftçimiz pamuk mısır ve buğdayda makineyi aktif olarak kullanmıştır. Fakat Kızıltepe Derik bölgesinde elektrik sıkıntısı yaşandığından tamburlu sulama makinesi ile tam olarak sulama yapılamamış arazinin bir kısmı elektrik kesintisinden sulanamamıştır. 2013 yılında çiftçimiz tekrar elektrik sıkıntısına rağmen tekrar denemeye karar vermiş ve II. ürün mısırdaki ilk iki sulamayı tamburlu yağmurlama sulama makinesi ile yapılmıştır. Fakat Kızıltepe ovasında yaşanan elektrik kesintisinden dolayı tamburlu yağmurlama sulama makinesini tam randımanlı kullanamadığını belirtmiştir.

678-679-680-681

- Basınçlı Sulamada Filtrasyon (4.2.3.6)

Bu faaliyetin uygulanacağı sulama sahasında sulama suyunda bulunan yoğun kimyasal atık ve sulamada sezonluk rotasyon yapıldığından bu faaliyetin lokal 12 hidranta demonstre edilmesi genel manada etkin olamayacağı öngörüsü ile gerçekleştirilmemiştir.

Sulama Sistemleri Demonstrasyonları Sonuç (4.2.3)

GAP TEYAP kapsamında gerçekleştirilen tüm sulama demonstrasyonları tarımsal eğitim ve yayım faaliyetlerimiz içerisinde etkin bir rol oynamıştır. Çiftçinin “Görmediğime inanmam” söylemine reel çalışmalarla modern tarım teknikleri eğitsel olarak ortaya konmuştur. Sulama demonstrasyonlarımız 5.206 da alanda, 161 köyde, 183 çiftçiyle, 18 farklı üründe ve 5 farklı sulama yöntemi ile tamamlanmıştır. Etki ve sürdürülebilirlik açısından yapılan incelemelerde bu rakamların çiftçi uygulamalarında katlanarak devam ettiği gözlemlenmiştir.

Her damla suyun hesabını yaparak bu çalışmalara katılan herkese teşekkür ederiz.